Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016 (ze dne 25. 8. 2016)
verze 2016/2017 (účinnost od 1. 9. 2016)

Aktualizace v souladu s požadavky tzv. „MALÉ REVIZE RVP ZV 2021“
č. j. ZŠBH/…. (ze dne 28. 8. 2023)
verze 2023/2024 (účinnost od 1. 9. 2023)

ŠVP Bedříšek průběžně reaguje na požadavky legislativy, a tudíž prochází pravidelnou aktualizací. Jelikož si tzv. malá revize RVP ZV 2021 vyžádala více zásahů a nechá se očekávat, že proces úprav bude pokračovat vzhledem k avizovaným změnám RVP ZV i v budoucnu, má současný předložený ŠVP Bedříšek podobu aktualizovaného „otevřeného“ materiálu.
Základní verze z roku 2016 je upravena a doplněna v souladu s požadavky poslední platné revize RVP ZV.

Vysvětlivky k barevnému označení textu:

	Stávající platný text ŠVP Bedříšek bez úprav (vycházející z RVP ZV 2016 a v souladu i s RVP ZV 2021)
	Změna oproti verzi ŠVP Bedříšek 2016 – označeny již neplatné (vynechané) části podle revize RVP ZV 2021
	Změna oproti verzi ŠVP Bedříšek 2016 – označena doplnění dle požadavků revize RVP ZV 2021

OBSAH ŠVP BEDŘÍŠEK		
		Název a úvodní stránka ŠVP
1.		**Identifikační údaje**
1.1		Název ŠVP
1.2		Údaje o škole
1.3		Zřizovatel
1.4		Platnost dokumentu
1.5		Přehled zkratek použitých v ŠVP
2.		**Charakteristika školy**
2.1		Úplnost a velikost školy
2.2		Umístění školy
2.3		Podmínky školy
2.4		Charakteristika žáků a pedagogického sboru
2.5		Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
2.6		Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery
2.7		Vlastní hodnocení školy (oblasti, cíle, kritéria, nástroje, časové rozvržení)
3.		**Charakteristika ŠVP**
3.1		Zaměření školy
3.2		Výchovné a vzdělávací strategie
3.3		Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných
3.3.1		Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
3.3.1.1		Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
3.3.1.2		Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
3.3.1.3		Zabezpečení výuky žáků – cizinců (žáků s odlišným mateřským jazykem)
3.3.2		Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných
3.3.2.1		Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

3.3.2.2		Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka
3.3.3		Způsob zpracování učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů v ŠVP
3.3.4		ŠVP a „komplexní“ pojetí zabezpečení výuky pro žáky s různými vzdělávacími potřebami
3.3.5		Prevence sociálně patologických jevů na základě preventivního programu
3.3.6		Psychologická péče
3.4		**Průřezová témata**
3.4.1		Začlenění průřezových témat
3.4.2		Přehledné začlenění dílčích projektů průřezových témat
3.4.3		**Projekty k průřezovým tématům**
3.4.3.1		Barevný podzim
3.4.3.2		Týden s přírodou
3.4.3.3		Dopravní výchova
3.4.3.4		Evropský den jazyků I
3.4.3.5		Naše město
3.4.3.6		Environmentální projekt
3.4.3.7		Evropský den jazyků II
3.4.3.8		Historie trochu jinak
3.4.3.9		Regionální projekt
3.4.3.10		Stonožkové hnutí Na vlastních nohou
3.4.3.11		Svatba
3.4.3.12		Tradice adventu a Vánoc aneb Školou chodí Mikuláš
3.5		**Doplňující vzdělávací obory**
3.5.1		Charakteristika a obsah vzdělávacího oboru Etická výchova
3.5.2		Osnovy etické výchovy
4.		**Učební plány ŠVP**
4.1.		Učební plán ŠVP - 1. stupeň
4.2.		Učební plán ŠVP - 2. stupeň
4.3.		Poznámky k učebnímu plánu

4.3.1		Využití disponibilní časové dotace na 1. stupni ZŠ
4.3.2		Využití disponibilní časové dotace na 2. stupni ZŠ
4.3.3		Přehled vyučovacích předmětů - 1. stupeň ZŠ
4.3.4		Přehled vyučovacích předmětů - 2. stupeň ZŠ
4.3.5		Preferované školní akce
4.3.6		Organizace výuky
5.		**Učební osnovy**
5.1		**Český jazyk, Cizí jazyk, Další cizí jazyk**
5.1.1		**Český jazyk**
5.1.1.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.1.1.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.1.1.3		Hodnocení
5.1.1.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk
5.1.1.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Český jazyk a literatura dle RVP ZV
5.1.1.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čj
5.1.1.7		Standardy ZV – Český jazyk a literatura
5.1.2		**Anglický jazyk**
5.1.2.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.1.2.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.1.2.3		Hodnocení
5.1.2.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Anglický jazyk
5.1.2.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Cizí jazyk dle RVP ZV
5.1.2.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj
5.1.2.7		Standardy ZV – Anglický jazyk
5.1.3		**Další cizí jazyk – Německý jazyk**
5.1.3.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.1.3.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.1.3.3		Hodnocení

5.1.3.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Nj
5.1.3.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Další cizí jazyk dle RVP ZV
5.1.3.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Nj
5.1.4		**Další cizí jazyk – Ruský jazyk**
5.1.4.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.1.4.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.1.4.3		Hodnocení
5.1.4.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Rj
5.1.4.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Další cizí jazyk dle RVP ZV
5.1.4.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ruský jazyk
5.1.5		**Anglický jazyk (NP)**
5.1.5.1		Charakteristika nepovinného vyučovacího předmětu
5.1.5.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.1.5.3		Hodnocení
5.1.5.4		Výchovné a vzdělávací strategie nepovinného vyučovacího předmětu Aj
5.1.5.5		Vzdělávací obsah nepovinného vyučovacího předmětu Anglický jazyk
5.1.6		**Konverzace v anglickém jazyce (NP)**
5.1.6.1		Charakteristika nepovinného vyučovacího předmětu
5.1.6.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.1.6.3		Hodnocení
5.1.6.4		Výchovné a vzdělávací strategie nepovinného vyučovacího předmětu KAj
5.1.6.5		Vzdělávací obsah nepovinného vyučovacího předmětu K Aj
5.2		**Matematika**
5.2.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.2.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.2.3		Hodnocení
5.2.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika
5.2.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Matematika a její aplikace dle RVP ZV
5.2.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu M

5.2.7		Standardy ZV – Matematika a její aplikace
5.3		**Informatika**
5.3.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.3.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.3.3		Hodnocení
5.3.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Informatika
5.3.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Informační a komunikační technologie dle RVP ZV
5.3.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu If
5.4		**Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda**
5.4.1		**Prvouka**
5.4.1.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.4.1.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.4.1.3		Hodnocení
5.4.1.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Prvouka
5.4.1.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět dle RVP ZV
5.4.1.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pk
5.4.2		**Přírodověda**
5.4.2.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.4.2.		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.4.2.3		Hodnocení
5.4.2.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodověda
5.4.2.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět dle RVP ZV
5.4.2.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přv
5.4.3		**Vlastivěda**
5.4.3.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.4.3.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.4.3.3		Hodnocení
5.4.3.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Vlastivěda

5.4.3.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět dle RVP ZV
5.4.3.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vl
5.5		**Dějepis, Občanská výchova, Náboženství evangelické**
5.5.1		**Dějepis**
5.5.1.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.5.1.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.5.1.3		Hodnocení
5.5.1.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Dějepis
5.5.1.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Dějepis dle RVP ZV
5.5.1.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu D
5.5.2		**Občanská výchova**
5.5.2.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.5.2.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.5.2.3		Hodnocení
5.5.2.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Občanská výchova
5.5.2.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova k občanství dle RVP ZV
5.5.2.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ov
5.5.3		**Náboženství evangelické (NP)**
5.5.3.1		Charakteristika nepovinného vyučovacího předmětu
5.5.3.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.5.3.3		Hodnocení
5.6		**Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis**
5.6.1		**Fyzika**
5.6.1.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.6.1.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.6.1.3		Hodnocení
5.6.1.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Fyzika
5.6.1.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Fyzika dle RVP ZV

5.6.1.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fy
5.6.2		**Chemie**
5.6.2.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.6.2.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.6.2.3		Hodnocení
5.6.2.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Chemie
5.6.2.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Chemie dle RVP ZV
5.6.2.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ch
5.6.3		**Přírodopis**
5.6.3.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.6.3.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.6.3.3		Hodnocení
5.6.3.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodopis dle RVP ZV
5.6.3.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Přírodopis
5.6.3.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Př
5.6.4		**Zeměpis**
5.6.4.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.6.4.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.6.4.3		Hodnocení
5.6.4.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Zeměpis dle RVP ZV
5.6.4.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Zeměpis
5.6.4.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Z
5.7		**Hudební výchova, Výtvarná výchova**
5.7.1		**Hudební výchova**
5.7.1.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.7.1.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.7.1.3		Hodnocení
5.7.1.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Hudební výchova
5.7.1.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Hudební výchova dle RVP ZV

5.7.1.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hv
5.7.2		**Výtvarná výchova**
5.7.2.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.7.2.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.7.2.3		Hodnocení
5.7.2.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výtvarná výchova
5.7.2.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výtvarná výchova dle RVP ZV
5.7.2.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv
5.8		**Tělesná výchova, Výchova ke zdraví, Sportovní hry**
5.8.1		**Tělesná výchova**
5.8.1.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.8.1.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.8.1.3		Hodnocení
5.8.1.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Tělesná výchova
5.8.1.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Tělesná výchova dle RVP ZV
5.8.1.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tv
5.8.2		**Výchova ke zdraví**
5.8.2.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.8.2.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.8.2.3		Hodnocení
5.8.2.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví
5.8.2.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova ke zdraví dle RVP ZV
5.8.2.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu VkZ
5.8.3		**Sportovní hry (NP)**
5.8.3.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.8.3.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.8.3.3		Hodnocení
5.8.3.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Sportovní hry
5.8.3.5		Vzdělávací obsah nepovinného vyučovacího předmětu Sportovní hry

5.9		**Pracovní činnosti**
5.9.1		Charakteristika vyučovacího předmětu
5.9.2		Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
5.9.3		Hodnocení
5.9.4		Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Pracovní činnosti
5.9.5		Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a svět práce dle RVP ZV
5.9.6		Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pč
5.10		**Témata povinně začleněná do výuky**
5.10.1		**Dopravní výchova**
5.10.1.1		Charakteristika, hlavní východiska a cíle DV ve výuce
5.10.1.2		Očekávané výstupy DV
5.10.1.3		Vzdělávací obsah DV
5.10.2		**Finanční gramotnost**
5.10.2.1		Charakteristika, hlavní východiska a cíle FG ve výuce
5.10.2.2		Očekávané výstupy FG
5.10.2.3		Vzdělávací obsah FG
5.10.3		**Obrana vlasti**
5.10.3.1		Charakteristika, hlavní východiska a cíle ObV ve výuce
5.10.3.2		Očekávané výstupy ObV
5.10.3.3		Vzdělávací obsah ObV
5.10.4		**Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí**
5.10.4.1		Charakteristika, hlavní východiska a cíle OČBRMU ve výuce
5.10.4.2		Očekávané výstupy OČBRMU
5.10.4.3		Vzdělávací obsah OČBRMU
5.10.5		**Korupce**
5.10.5.1		Charakteristika, hlavní východiska a cíle K ve výuce
5.10.5.2		Očekávané výstupy K
5.10.5.3		Vzdělávací obsah K

5.10.6		**Rodinná a sexuální výchova**
5.10.6.1		Charakteristika, hlavní východiska a cíle RSV ve výuce
5.10.6.2		Očekávané výstupy RSV
5.10.6.3		Vzdělávací obsah RSV
6.		**Hodnocení výsledků vzdělávání žáků**
6.1		**Pravidla pro hodnocení žáků**
6.1.1		Způsoby hodnocení (klasifikací, slovně, kombinací obou způsobů)
6.1.2		Kritéria hodnocení

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název ŠVP:

Bedříšek – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovaný podle RVP ZV, MŠMT, Praha 2013

1.2 Údaje o škole:

	Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk Nám. Bedřicha Hrozného 12, 289 22 Lysá nad Labem
telefon:	325 551 088
e-mail:	reditel@zsbhrozneho.cz
www:	www.zsbhrozneho.cz
příspěvková organizace IČ:	61632171
Zařazení do sítě škol:	01. 01. 2003
Zařazení do rejstříku škol:	01. 08. 2005
IZO:	600 050 807
ředitelka školy:	~~PaedDr. Irena Jarešová,~~ Mgr. Jitka Sedláčová
koordinátor ŠVP:	~~PaedDr. Irena Jarešová~~
	Mgr. Olga Folkmanová

1.3 Zřizovatel:

	Město Lysá nad Labem Husovo náměstí 23, 289 22 Lysá nad Labem
IČO:	00 239 02
telefon:	325 510 211
e-mail:	info@mestolysa.cz

1.4 Platnost od 25. 8. 2016, účinnost od 1. 9. 2016

1.5 Přehled zkratek použitých v ŠVP

	Názvy vyučovacích předmětů:		**Nástroje hodnocení:**		**Jiné použité zkratky:**
Aj	Anglický jazyk	B	beseda	KALIBRO	evaluační testy Kalibro
Čj	Český jazyk	ČD	čtenářský deník	LT	letní tábor
Čjl	Český jazyk a literatura	DC	doplňovací cvičení	LVK	lyžařský výcvikový kurz
D	Dějepis	Di	diktát	MPP	minimální preventivní program
Dcj	Další cizí jazyk	E	exkurze	MŠMT	ministerstvo školství
F	Fyzika	KMD	klub mladého diváka	NP	nepovinný předmět
Hv	Hudební výchova	Lab	laboratorní práce	OČBRMU	ochrana člověka za běžných rizik a mimoř. situací
Ch	Chemie	MoS	modelování situace	OMJ	odlišný mateřský jazyk
If	Informatika	P	prezentace	OPO	orgán péče o dítě
KAj	Konverzace v anglickém jazyce	PD	popis s demonstrací	OSPOD	odbor sociálně-právní ochrany dětí
Ln	Logopedický nácvik	Port	portfolio	OVO	očekávané výstupy vzdělávacího oboru
M	Matematika	PP Pís	praktické předvedení	P	projekt
Nj	Německý jazyk	PS	písemná práce	PC	osobní počítač
Ov	Občanská výchova	Ps	práce ve skupinách	PPP	pedagogicko psychologická poradna
Pk	Prvouka	PÚ	problémové úlohy	ppt	aplikace MS PowerPoint
Př	Přírodopis	Pp	přepis	PT	průřezové téma (RVP ZV)
Přv	Přírodověda	R	referát	RSV	Rodinná a sexuální výchova
Pč	Pracovní činnosti	ŘR	řízený rozhovor	RVP	Rámcový vzdělávací program
Rj	Ruský jazyk	SÚ	slohový útvar	RVP ZV	RVP pro základní vzdělávání
Sp	Sportovní hry	T	test	ŘŠ	ředitel školy
Tv	Tělesná výchova	Ú	ústní zkoušení	SCIO	evaluační testy SCIO
Vl	Vlastivěda	V	vyprávění	ŠD	školní družina
Vv	Výtvarná výchova			ŠVP	školní vzdělávací program
Z	Zeměpis			ŠR	Školská rada
VkZ	Výchova ke zdraví		**Jiné použité zkratky:**	TO	tematický okruh
		AN	ambulantní náprava	TP	terénní praktika
AP	asistent pedagoga	ČŠI	Česká školní inspekce	TU	třídní učitel
SVP	speciální vzdělávací potřeby	DV	dopravní výchova	U	učivo
IVP	individuální vzdělávací plán	ESF	evropské strukturální fondy	VP	výchovný poradce
PLPP	Plán pedagogické podpory	EU	Evropská unie	VVS	výchovně-vzdělávací strategie
PO	podpůrná opatření	EV	Etická výchova	ZŘŠ	zástupce ředitele školy
ŠPP	školní poradenské pracoviště	FG	Finanční gramotnost	ZŠ	základní škola
ŠPZ	školské poradenské zařízení	ICT	Informační a komunikační technologie	ZV	základní vzdělávání
SPC	speciálně pedagogické centrum	IPS	Informační a poradenské středisko	ZŽS	zdravý životní styl
UP	učební plán	IZS	integrovaný záchranný systém		
		K	Korupce		

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola B. Hrozného Lysá nad Labem je městská škola rodinného typu s dlouholetou tradicí, založená v roce 1745. Poskytuje stupeň základního vzdělání žákům v 1. až 9. postupném ročníku - jedná se o školu úplnou.

Součástmi Základní školy Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, okres Nymburk jsou:

Základní škola	IZO	102 386 072	kapacita	600	žáků
Školní družina	IZO	162 101 861	kapacita	180	žáků

Právní postavení školy:

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk, je právnickou osobou, vykonávající činnost základní školy s IZO 102 386 072. Identifikátor právnické osoby je 600 050 831, IČ 61 632 171 - od 1. 1. 1995 s právní formou příspěvková organizace.
Zřizovatelem je Město Lysá nad Labem, Husovo nám. 23, 289 22 Lysá nad Labem, IČ 00 239 02.
KÚ Středočeského kraje rozhodl ve správním řízení s účinností od 1. 9. 2007 o nejvyšším nepřekročitelném počtu žáků v oboru vzdělávání 79-01-C/01 Základní škola, délka studia 9 r. 0 měs., kterým se stanovuje kapacita školy počtem 600 žáků.
Rozhodnutím KÚ Středočeského kraje s účinností od 1. 9. 2006 byla do školského rejstříku zapsána Školní družina s IZO 162 102 861 a od 1. 9. ~~2012~~ 2015 má schválenou kapacitu ~~150~~ 180 žáků.
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy rozhodlo s účinností od 12. 5. 2006 o zápisu do školského rejstříku těchto míst poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb:
1. nám. B. Hrozného 12, 289 22 Lysá nad Labem
2. Školní náměstí 1318, 289 22 Lysá nad Labem (nyní Na Pískách 1318)
3. nám. B. Hrozného 13, 289 22 Lysá nad Labem

Od 1. 8. 2012 je statutárním orgánem PaedDr. Irena Jarešová, která byla ke dni 1. 8. 2012 jmenována zřizovatelem Město Lysá nad Labem v zastoupení starostou obce Mgr. Jiřím Havelkou do funkce ředitelky Základní školy Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk.

Charakteristika školy:

Škola má v místě dlouhou tradici - byla založena v roce 1745. Současná budova na náměstí Bedřicha Hrozného č. p. 12 (II. stupeň ZŠ a páté ročníky I. stupně ZŠ) byla otevřena - boční, starší křídlo školy - již v roce 1880, novější křídlo 18. 9. 1895. Součástí školy je i budova prvního stupně ZŠ na Školním náměstí 1318 (nyní Na Pískách 1318), která nese čestný název Masarykova škola a která byla otevřena dne 13. 9. 1936.
Dne 30. 6. 1999 byl škole MŠMT udělen čestný titul "Základní škola Bedřicha Hrozného v Lysé nad Labem". Mottem práce školy je: "Škola - dílna lidskosti".

Hlavním cílem činnosti školy je poskytovat základní vzdělání. Škola se snaží vytvářet pozitivní klima, ovlivňující formování vztahů mladých lidí i vývoj

jejich životních hodnot a postojů. Připravuje žáky pro další studium a profesní praxi, zabezpečuje základní vzdělání, mravní, estetickou, tělesnou, pracovní a ekologickou výchovu a základy finanční gramotnosti. Vštěpuje žákům zásady vlastenectví, humanity a demokracie. Cílem jejího působení je vychovat vzdělaného, odpovědného občana, schopného samostatného úsudku a rozhodování včetně utváření vlastních názorů, se zájmem o celoživotní vzdělávání. Škola se věnuje žákům nadaným a péče je věnována i žákům se specifickými vzdělávacími potřebami.

2.2 Umístění školy

Škola je umístěna v centru města Lysá nad Labem a má městskou vyhláškou vymezeny spádové oblasti.
Dopravně je škola dostupná pro děti a žáky z obcí ze směru Kostomlaty nad Labem (okres Nymburk), Čelákovice (okres Praha–východ), Stará Boleslav (okres Praha-východ), Starý Vestec (okres Nymburk) a Milovice (okres Nymburk).

2.3 Podmínky školy

Výuka probíhá ve třech budovách ve 23 kmenových učebnách (8 kmenových učeben je zároveň učebnami přírodopisu - chemie, výtvarné výchovy, učebnou dějepisu a zeměpisu, učebnou českého jazyka s knihovnou, učebnami anglického a německého jazyka, učebnou matematiky a hudební výchovy), v 1 samostatné odborné učebně (počítačová učebna), samostatné interaktivní učebně a školní cvičné kuchyňce. Součástí školy je pouze tělocvična. Škole schází také vlastní venkovní školní hřiště vhodné zejména pro míčové hry (odbíjená, vybíjená, košíková) i pro ostatní sportovní disciplíny (atletika – zejména běžecké disciplíny, sportovní hry - malá kopaná apod.). Z tohoto důvodu je využíváno školní hřiště u ZŠ J. A. Komenského, cca 400 m vzdálené sportovní hřiště, které doznalo v předchozích letech celkové rekonstrukce a modernizace a v současnosti odpovídá požadavkům a normám. Zmíněná kapacitou nevyhovující tělocvična nutí školu k pronájmům dalších prostor, například tělocvičny TJ SOKOL a tělocvičen ZŠ J. A. Komenského a OA Lysá nad Labem, čímž je však situace řešena. Tělocvična je postupně modernizována, ale kapacitně ji navýšit nelze.
Oddělení školní družiny využívají pro svoji činnost vhodné prostory ZŠ Masarykovy budovy – hernu ŠD, třídy s vybavením pro ŠD, školní tělocvičnu, PC učebnu a školní dětské hřiště na pozemku budovy TGM.
Ambulantní ~~nácviky~~ nápravy probíhají v kmenových učebnách učitelů, kteří vedou ambulantní nápravy.
Škola má na I. stupni i místnost, v níž může se žákem pracovat přidělený asistent pedagoga.

Vzhledem k počtu žáků lze hodnotit prostorové podmínky školy jako vyhovující. Vzhled a vnitřní členění budovy, výzdoba a upravenost prostředí školy navozují osobitou a příjemnou atmosféru. Největším problémem současnosti je stále se zvyšující potřeba finančních prostředků na vnější i vnitřní opravy budovy celé školy. Vysoké finanční částky jsou vydávány na samotný provoz školy (elektřina, stočné a vodné, ale i pronájmy tělocvičen), nižší částky jsou postupně vydávány na modernizaci vybavení a zařízení školy (postupná obnova žákovského nábytku a školních tabulí).
Z hlediska materiálně technického zabezpečení výuky za zmínku stojí vybavení jedné počítačové učebny s připojením k Internetu (PC pro učitele a žáky, barevná laserová tiskárna), ~~a~~ 2 samostatné interaktivní učebny. Další učebny jsou vybavené plátnem, projektorem a počítačem nebo interaktivním dataprojektorem, keramickou tabulí a notebookem. V některých učebnách na I. stupni byly instalovány žákovské počítače do třídy, byla zřízena 1 interaktivní učebna a do téměř všech tříd byly pořízeny interaktivní dataprojektory s keramickou tabulí a notebookem, nebo plátno s projektorem a počítačem. Dále byly pořízeny tablety pro výuku žáků na I. stupni. Pracujeme s digitálním fotoaparátem, zpětným projektorem a videem. Učitelé využívají při práci notebooky a PC ve sborovně a kabinetech i tablety s Windows. Postupnou modernizaci a kvalitní vybavení školy umožnilo také zapojení se do projektů Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Dostačující je vybavení multifunkčními zařízeními (kopírka, scanner, laserová tiskárna), která jsou k dispozici učitelům ve sborovně, učebně ICT a kancelářích školy.

Průběžně jsou nakupovány moderní učební pomůcky, učební texty, učebnice, pravidelně doplňujeme časopisy pro děti i knižní fond (zejména naučnou literaturu).

2.4 Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Škola je otevřená přijetí žáků, jejichž rodiče projevují zájem o priority předložené ve školním vzdělávacím programu. V dlouhodobém výhledu školy předpokládáme zvýšení počtu žáků ze současných cca 515 žáků, neboť se ve městě rozvíjí bytová výstavba rodinných domů a mateřské školy jsou naplněny do plné kapacity. K rozsáhlé výstavbě dochází také v blízkých okolních obcích a vzhledem k možnosti autobusové, popřípadě vlakové dopravy a naplněnosti škol ve spádových oblastech lze předpokládat zvýšenou poptávku po umístění žáků v naší škole.

Pedagogický sbor tvoří pedagogové na I. stupni ZŠ, pedagogové na II. stupni, zástupce ředitelky pro I. stupeň, zástupce ředitelky pro II. stupeň, zástupce ředitelky školy pro ŠPP, ředitelka školy; vychovatelky ŠD, asistenti pedagoga; někteří pedagogové zastávají pozice: výchovný poradce, školní metodik prevence, školní speciální pedagog, metodik ICT, správce sítě, koordinátor EVVO, koordinátor ŠVP. Kvalifikační předpoklady splňují téměř všichni pedagogové I. a II. stupně školy – splnění kvalifikačních předpokladů je se zaměstnanci řešeno zaměstnavatelem v souladu se zákony.
Ambulantní nápravy a případně logopedické nápravy vedou vždy kvalifikovaní učitelé.
Přes početný učitelský sbor je vzájemná každodenní spolupráce nutností a samozřejmostí.

2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Součástí vzdělávání jsou na škole dlouhodobé projekty, realizované na I. i II. stupni podle aktuálních možností a okolností. Zaměřují se na rozvoj klíčových kompetencí a orientují se na různé vzdělávací oblasti. Jde např. o projekty Evropský den jazyků, Environmentální projekt, Regionální projekt, Advent a vánoční tradice, Svatba, Barevný podzim aj., připomínáme si mj. významné osobnosti města, dbáme na poznání regionu, klademe důraz na zdravý životní styl (výchova ke zdraví). Úspěšně se rozvíjela také spolupráce EKO Gymnáziem Poděbrady v rámci dílčích projektů.
V současné době ZŠ nerozvíjí žádný dlouhodobý mezinárodní systematický projekt. Škola je ale dlouhodobě zapojena do projektu "Děti - dětem - Hnutí Na vlastních nohou - Stonožka" pod záštitou paní Běly Gran Jensen (dobrovolné humanitární a mírové sdružení dětí).
Škola byla zařazena do projektu Centra na podporu inkluzivního vzdělávání, který byl ukončen k 31. 12. 2012, a má zpracovaný Školní podpůrný program, jehož metodiky využívá při vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.
Škola realizovala projekty v rámci OP VK, čímž se podařilo modernizovat vybavení školy a zvýšit atraktivitu a efektivitu vzdělávání. Podrobnější informace o zapojení do projektů je vždy součástí výroční zprávy o činnosti školy a také www.zsbhrozneho.cz v sekci Projekty EU.

2.6 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

V roce 2005 byla řádně ustanovená školská rada, v níž jsou dva zástupci zřizovatele, dva zástupci pedagogických pracovníků a dva zástupci rodičů. Školská rada se schází nepravidelně, zpravidla ale nejméně dvakrát ročně k projednání záležitostí stanovených školským zákonem a aktuálních problémů školy a ředitelka školy je na její zasedání pravidelně zvána.
ZŠ organizuje nejméně 3x do roka třídní schůzky a konzultace o prospěchu a chování žáků. Mezi další formy komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci žáků patří individuální konzultace s rodiči žáků, každodenní možnost telefonického nebo osobního kontaktu rodičů s učiteli či vedením školy, možnost účasti rodičů při výuce, dny otevřených dveří, nejrůznější akce školy pro rodiče (např. besídky, jarmarky, výtvarné dílny, vystoupení či divadelní představení pro rodiče a veřejnost). Vedení školy, třídní učitelé, výchovný poradce a metodik prevence úzce spolupracují při řešení výchovných a vzdělávacích problémů zejména s PPP Středočeského kraje, Pracoviště Nymburk, s Odborem sociálních věcí MěÚ Lysá nad Labem, s Policií ČR – okresní oddělení Nymburk (za dobu spolupráce se

vytvořila mezi těmito subjekty a jejími představiteli i řada velmi funkčních neformálních vztahů, které tuto spolupráci ještě více zefektivňují) a dle potřeby i s dalšími subjekty.
Se svým zřizovatelem – zástupcem z odboru školství se ředitelka školy pravidelně setkává na schůzkách.
Vzájemnou informovanost všech výše uvedených subjektů pomáhají udržovat i některá místní média (Nymburský deník a týdeník Nymbursko, Listy) a propojení prostřednictvím internetové sítě (e-mail, webové stránky).
Řadu výchovně vzdělávacích akcí a řadu volnočasových aktivit ZŠ organizuje ve spolupráci s DDM Nymburk, DDM Poděbrady, ZUŠ F. A. Šporka Lysá nad Labem, Polabským muzeem Poděbrady - Muzeem Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, Polabským národopisným muzeem Přerov nad Labem, Hálkovým divadlem Nymburk, Městským divadlem Mladá Boleslav, Divadlem S+H Praha, Planetáriem Praha, Kinem Lysá nad Labem, kinem IMAX Praha, místními sportovními oddíly a organizacemi (Sokol, TJ Slovan, Veslařský klub), Muzeem Moto&Velo Přerov nad Labem, SOkA Nymburk se sídlem v Lysé nad Labem a dalšími.

2.7 Vlastní hodnocení školy (oblasti, cíle, kritéria, nástroje, časové rozvržení)

Vlastní hodnocení školy (VHŠ) je systematickým hodnocením dosažených cílů podle předem stanovených kritérií prováděné pracovníky školy. Je autoregulačním mechanismem vlastní pedagogické práce školy. Poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažených cílů. Úkolem VHŠ je ověřit kvalitu a dále ji zlepšovat, formulovat další cesty rozvoje školy.
Úspěšná škola je chápána jako škola, ve které žáci dosahují velmi dobrých výsledků v základních dovednostech měřených odpovídajícími testy. Úspěšná škola

- je orientována na žáka, má sloužit žákům, podporovat jejich tvořivost, aktivitu, rozvoj a usilovat o zpětnou vazbu
- výukou podporuje žákovo učení, učitelé věří, že se žáci mohou naučit, a cítí se odpovědni za dosažené výsledky, adaptují výuku pro potřeby žáků, používají různé vyučovací strategie
- má pozitivní školní klima charakterizované soustavou cílů, hodnot, vytváří otevřené, přátelské, kulturní prostředí
- vytváří profesionální prostředí pro učitele, dobré podmínky pro jeho práci, učitelé vzájemně spolupracují
- komunikuje s rodiči a s veřejností
- má dobrého ředitele, který efektivně řídí, řeší problémy týmově, komunikuje se sborem, adekvátně hodnotí učitele i žáky

Cíle VHŠ a kritéria jsou stanoveny tak, aby došlo k vyhodnocení činnosti zejména v těchto hlavních oblastech:

- **Podmínky ke vzdělávání**
  Cíl: zlepšování stávajících podmínek ke vzdělávání na škole
  Kritéria: Dostatek finančních prostředků na zabezpečení chodu školy
  Realizace projektu EU Peníze školám – čerpání dotace na modernizaci vybavení školy výpočetní a audiovizuální technikou
  Stanovení a vybírání úplaty za školní družinu (ŠD)
  Pronájem bytových a nebytových prostor
- **Průběh vzdělávání**
  Cíl: Kvalitně zajistit vzdělávání žáků školy v rámci zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a příslušných vyhlášek MŠMT v 1.- 9. ročníku podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Bedříšek“
  Kritéria: Spokojený žák, spokojený zákonný zástupce, výsledky školní práce podle individuálních možností žáků

- **Podpora školy žákům, spolupráce se zákonnými zástupci, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, zákonných zástupců a dalších osob na vzdělávání**
  Cíl: Udržení a zlepšení spolupráce se zákonnými zástupci.
  Spokojenost zákonných zástupců se školou.
  Preferování naší základní školy před základními školami v okolí.
  Kritéria: Naplněnost školy v rámci demografie města.
  Účast zákonných zástupců a jejich dětí při zápisu do 1. ročníku

- **Výsledky vzdělávání žáků**
  Cíl: Dosahovat co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků.
  Kritéria: Postupné zlepšování jednotlivých žáků.

- **Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků**
  - Organizace činnosti a provozu školy
    Cíl: Systematicky organizovat chod školy
    Kritéria: Spokojený učitel, účast na DVPP a využívání ve výuce.

  - Systém vedení a hodnocení pracovníků
    Cíl: Příkladně vést a spravedlivě hodnotit pracovníky školy.
    Kritéria: Spokojený pracovník školy.

  - Finanční a materiální zabezpečení školy
    Cíl: Zajistit finanční a materiální zabezpečení provozu školy.
    Kritéria: Plánování, kontrola, inventarizace.

- **Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům**
  Cíl: Zajistit velmi dobrou úroveň práce školy
  Kritéria: Kladné hodnocení ČŠI a zřizovatelem.

- **Vzdělávací program školy**
  Cíl: Kvalitní vzdělávací program ŠVP ZV Bedříšek
  Kritéria: Soulad ŠVP s RVP. Plnění školního vzdělávacího programu. Relace mezi vzdělávacím programem a potřebami a podmínkami školy. Programová nabídka žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Soulad nabídky volitelných a nepovinných předmětů s představou žáků a rodičů. Variabilita ŠVP.

Nástroje VHŠ = informace pro vlastní hodnocení mohou být čerpány z těchto zdrojů:
- pedagogická dokumentace (učební plány, osnovy apod.) a dokumentace žáků
- rozhovory
- pozorování
- dotazníky, které byly předány učitelům

- dotazníky pro žáky a zákonné zástupce
- zjišťování výsledků vzdělávání (srovnávací testování žáků, SCIO, apod.)
- výstupy z vlastní kontrolní a hospitační činnosti
- písemné podklady (posudky, hodnocení, inspekční zprávy, záznamy z kontrol, auditů apod.)
- vnitřní statistické ukazatele (zájem o školu, úspěšnost přechodu žáků na vyšší stupeň školy apod.)
- vnější statistické ukazatele (demografické faktory, problematika zaměstnanosti spádové oblasti apod.)
- externí evaluace prováděná pracovníky ČŠI (zaměřuje se na celkové fungování systému školy jako instituce, evaluační cíle jsou stanoveny zvnějšku, měřítka a kritéria jsou dána zadavatelem hodnocení)
- sportovní výsledky žáků
- zapojení do soutěží, zapojení do projektů
- SWOT analýza, sociometrie

Harmonogram:

- v řadě oblastí zpravidla průběžně po celý školní rok
- dotazníky a testování v určených termínech dle ročního a případně aktuálně dle měsíčního plánu (dotazník pro zák. zástupce a žáky: duben – květen, zpravidla 1 x za jeden školní rok)
- VHŠ pedagogy – duben - květen, zpravidla 1 x za tři školní roky
- červen – VHŠ v pedagogické radě, zhodnocení a závěry pro roční plán následujícího školního roku

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy

Motivační název školního vzdělávacího programu: **BEDŘÍŠEK** (chceme kvalitně vzdělávat v přátelské, všestranně otevřené škole, která i prostřednictvím svého jména podporuje u žáků vztah k regionu, městu a jeho významným osobnostem).

Po provedené analýze podmínek školy, možností a potřeb žáků a požadavků rodičů bylo zaměření školy upřesněno do podoby následujících vzdělávacích cílů:

1) **Maximálně rozvíjet osobnost každého žáka – respektovat individualitu každého jedince.**
2) **Poskytovat všem žákům kvalitní základní vzdělávání zaměřené na životní praxi a na další studium.**
3) **Poskytovat žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným a mimořádně nadaným takové základní vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem.**
4) **Podporovat rozvíjení pohybových dovedností žáků ve školních i mimoškolních sportovních aktivitách.**
5) **Podporovat rozvíjení estetického cítění a dovedností ve školních a mimoškolních aktivitách.**
6) **Rozvíjet komunikační dovednosti žáků:**
   - **v mateřském jazyce,**
   - **v cizím jazyce,**
   - **v informačních a komunikačních technologiích,**
   - **v sociálních vztazích**
   - **vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci**
7) **Podporovat začlenění osobnostní a sociální výchovy žáků jako samozřejmé a běžné součásti celého výchovně vzdělávacího procesu. Podporovat a cíleně působit na utváření sebedůvěry žáků a jejich smyslu pro úctu, slušnost a toleranci.**
8) **Vést žáky k pochopení vztahů člověka a životního prostředí a k jeho ochraně.**
9) Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. 1
10) Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
11) Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.
12) Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.
13) Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.
14) Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
15) Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.
16) Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Profil absolventa naší školy:

- **je aktivní v poznávání světa, dokáže nakládat se získanými informacemi**
- **rozhoduje se samostatně, dokáže si poradit při řešení problémů**
- **umí otevřeně naslouchat, nemá zábrany při komunikaci s okolím, vytváří, udržuje a vyhledává sociální vazby**
- **snaží se překonávat překážky, s nimiž se setkává, pracuje na psychické odolnosti vůči negativním jevům kolem sebe a vůči stresu**
- **uvědomuje si význam a osobní zodpovědnost za své zdraví, svůj životní styl přizpůsobuje potřebě pečovat o zdraví**

- **aktivně se účastní ochrany a utváření životního prostředí**
- **je empatický, jedná eticky, přijímá odpovědnost za svá rozhodnutí**

Školní vzdělávací program Základní školy Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem vychází z podmínek a reálných možností školy a lze ho charakterizovat následovně:

- i mechanické učení může být prováděno pro žáka akceptovatelnou a záživnou formou
- respektuje žákovu osobnost
- podporuje žákovu samostatnost a rozhodnost
- rozvíjí efektivní vzdělávání, tj. dovednosti a znalosti v co nejvyšší míře využitelné v dalším osobním i praktickém životě
- v rámci celoživotního vzdělávání vede žáka k tomu, aby se uměl učit, měl chuť se dlouhodobě učit - je otevřen všem žákům, zaručuje možnost se mýlit, chybovat, experimentovat, spolupracovat, diskutovat, nesouhlasit, společně objevovat, nalézat pomoc a radu, zažít úspěch
- pomáhá vytvořit při vzdělávání systém poznatků a jejich vzájemných vazeb
- pomáhá k rozvoji učení ve zjevných souvislostech, prakticky využitelných v běžném životě
- vede žáka k tomu, aby uměl informace vyhledávat a dále s nimi pracovat: třídit je, prezentovat a prakticky využít
- podporuje rozvoj komunikativních a vyjadřovacích dovedností, schopnost řešit problémy a dokázat se adekvátně rozhodnout; své rozhodnutí pak i obhájit
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k sobě i společnosti, k sebeúctě, k toleranci vůči ostatním lidem, k rasové a národnostní snášenlivosti
- podporuje výchovu ke zdravému životnímu stylu, k ochraně přírody a životního prostředí
- rozvíjí zodpovědnost žáka za jeho chování a projevy tak, aby nezpůsobil zranění sobě ani jiným spolužákům
- rozvíjí pocit občanské hrdosti, úctu k místu a zemi, v níž žijeme, a kulturním hodnotám a tradicím národním i evropským

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělání. Je to souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.
Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. **Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za konečnou, ale získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a do pracovního procesu.**
Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. **Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají**.
Naše motto zní: "Klíčové kompetence nemůže žákům pomáhat vytvářet a rozvíjet ten, kdo si je dosud nevytvořil sám a kdo je sám v sobě dále nerozvíjí." Osobnost pedagoga a jeho osobní příklad považujeme za nejpodstatnější součást výchovně vzdělávacího procesu.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Podporujeme samostatnost a tvořivost, různé přijatelné způsoby dosažení cíle. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. • Učíme práci s chybou. • Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Na začátku hodiny vždy žáky seznámíme s cílem VH, na konci VH vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Při řešení problémů učíme žáky používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“. • V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Prioritně se zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích. • Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Podporujeme kritiku a sebekritiku. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (případný školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.). • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. • Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky „asertivnímu chování“ a „nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. • Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování, používáme rozmanité metody výuky. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. • Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).

	• Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. • Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. • Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. • Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod. • V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovného poradce, PPP, OPD, policie. • Rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření – s ohledem na jejich účinnost. • Kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme. • Jakoukoliv formu agrese žáka na učitele nebereme osobně, ale jako útok na roli učitele. • Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti. • Dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“. • Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu). • V rámci svých předmětů a své působnosti seznamujeme žáky s vhodnými právními normami. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. • Chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

<table>
<tr>
<td>KOMPETENCE PRACOVNÍ
vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání</td>
<td>

Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).
Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …).
Dodržujeme dané slovo.
Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

</td>
</tr>
<tr>
<td>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Jedna ze základních kompetencí, které jsou stanoveny v RVP ZV
Průřezová kompetence – napříč vzdělávacími oblastmi a vyučovacími předměty
Součást digitální gramotnosti
DK začleňujeme a realizujeme:
a) v rámci vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Informatika
b) v rámci vzdělávacího obsahu ostatních vyučovacích předmětů, přičemž není pravidlem, že jsou DK součástí vzdělávacího obsahu ve všech ročnících daného vyučovacího předmětu (viz kapitola 5 Učební osnovy)

</td>
<td>

Proces vzdělávání vedeme tak, aby žák:

Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků
Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání
Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

</td>
</tr>
</table>

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných

Jsme školou, která umožňuje a také již několik let realizuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných i mimořádně nadaných. Žákům nabízíme skutečný individuální přístup v průběhu celého výchovně vzdělávacího procesu. Naši školu navštěvuje řada žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními. **Z těchto důvodů patří mezi vzdělávací priority ŠVP poskytování takového základního vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným a mimořádně nadaným, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem.**
Při zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných škola uplatňuje především inkluzivní přístup (začlenění) v různorodém kolektivu třídy.
Inkluzivní přístup k zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných (obecně – žáků, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření) **spočívá především ve volbě vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření jednotlivými vyučujícími v konkrétních třídních kolektivech (skupinách žáků), zvolené tak, aby umožnily plné individuální rozvíjení schopností žáků (s ohledem na jejich různé individuální možnosti, potřeby a odlišnosti).**
V praxi se jedná o **upřednostňování takových forem a metod práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně doplňujících se kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.** Při důsledném uplatňování tohoto přístupu:

- nejsou děti v procesu vyučování a učení na sobě nezávislé, ale vzájemně se v učebních situacích potřebují,
- uvědomují si svůj význam pro kolektiv a význam kolektivu pro sebe,
- věří, že ve spolupráci lze naplňovat osobní i společné cíle,
- vnímají odlišnost jako podmínku efektivní spolupráce.

Žáci se SVP a žáci nadaní a mimořádně nadaní mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření (z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona).
Podpůrná opatření realizuje škola a školské poradenské zařízení a podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti **se člení do pěti stupňů**, **které vymezují vzestupně rozsah možné podpory žáků s tím, že vždy vycházejí z jejich vzdělávacích potřeb.**
Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení bez doporučení školského poradenského zařízení **na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).**
Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Z výčtu podpůrných opatření jsou stěžejními vzhledem ke vzdělávacímu obsahu následující opatření spočívající v:

- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb
- úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných
Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školním metodikem prevence, školním speciálním pedagogem a externím školním psychologem, který na naší škole pracuje dle aktuální domluvy. Výchovný poradce a školní speciální pedagog jsou pedagogickými pracovníky, kteří jsou pověřeni spoluprací se školským poradenským zařízením.

ŠVP Bedříšek pracuje s vybranými pojmy ze slovníčku použitých výrazů v RVP ZV. Rozsah a obsah těchto pojmů je naplňován výukovou, diagnostickou a intervenční činností v prostředí naší školy a ve spolupráci se školským poradenským zařízením. Ve škole funguje ŠPP (zpravidla v tomto složení: výchovní poradci, externí školní psycholog, školní speciální pedagog, školní metodici prevence), který se s dalšími učiteli podílí na zpracovávání PLPP, IVP a poskytuje metodickou a konzultační podporu pedagogům školy.

- **pedagogická intervence**
  vzdělávání uzpůsobené specifikům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku; je vymezena v individuálním vzdělávacím plánu

- **plán pedagogické podpory**
  podpůrné opatření pro první stupeň podpory, závazný dokument napomáhající zajištění podpůrných opatření u žáka

- **podpůrná opatření**
  nezbytné úpravy organizace, obsahu, metod, forem, hodnocení a podmínek vzdělávání a školských služeb, které se člení do stupňů podle organizační a finanční náročnosti, odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka; jsou vymezena v § 16 odst. 2 školského zákona

- **předměty speciálně pedagogické péče**
  vyučovací předměty pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod. tyto předměty ustanovuje škola ve školním vzdělávacím programu

- **speciálně pedagogická intervence**
  zajištění předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.

- **stupeň podpory**
  vyjádření míry organizační, pedagogické a finanční náročnosti podpůrného opatření; podpůrná opatření se člení podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti do pěti stupňů

Podmínky, které by byly naplňovány v případě vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit (případně umožnit):
- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření [1)] při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost [2)];
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám [3)];
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin [4)];

- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků [5)];
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

1) § 16 odst. 2 školského zákona.
2) § 16 odst. 7 školského zákona.
3) § 16 odst. 8 školského zákona.
4) § 26 odst. 1 školského zákona.
5) § 46 odst. 3 školského zákona.

3.3.1 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Integrační program školy je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima. Do integračního programu jsou zařazeni také žáci se SVP.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jako podpůrná opatření pro žáky se SVP jsou v naší škole využívána podle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:
- střídání forem a činností během výuky
- využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) pedagogická intervence - vzdělávání uzpůsobené specifikům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku; je vymezena v individuálním vzdělávacím plánu

3.3.1.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení **na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).** Tato podpůrná opatření prvního stupně kompenzují mírné obtíže ve vzdělávání žáka (např. specifické potřeby žáka krátkodobé povahy, ale mohou trvat i po celou dobu jejich vzdělávání).

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující – seznámení potvrdí podpisem. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci školního speciálního pedagoga nebo výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Školní speciální pedagog nebo výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně[1)] je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP. Při tvorbě PLPP může škola s výhodou použít Standardy pro základní vzdělávání (viz RVP ZV 2016). Standardy pomocí indikátorů konkretizují obsah očekávaných výstupů RVP ZV a stanovují minimální úroveň jejich zvládnutí, kterou je třeba dosahovat se všemi žáky. Mohou být tedy užitečným vodítkem při hledání toho podstatného, na co se ve vzdělávání konkrétního žáka soustředit.

1) Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., část A, podpůrná opatření prvního stupně

3.3.1.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. **Individuální vzdělávací plán (IVP)** zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. **IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem**.
IVP sestavuje třídní učitel za pomoci školního speciálního pedagoga nebo výchovného poradce. IVP má písemnou podobu. Školní speciální pedagog nebo výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
Školní speciální pedagog nebo výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Školní speciální pedagog nebo výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně[8)] je ŠVP podkladem pro tvorbu IVP.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP [1)], případně upravit vzdělávací obsah [2)] tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.
K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP, které umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) [3)] upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr

učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.
Jako doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů je pro žáky s LMP s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně stanovená „Minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření“. Tato úroveň slouží jako vodítko pro případné úpravy výstupů do IVP žáka. Představuje cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit. Dolní úrovní, kterou nelze při případných úpravách očekávaných výstupů v RVP ZV v rámci IVP žáků podkročit, tvoří svými očekávanými výstupy Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS).
K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru [4)], který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.
Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická [5)] a pedagogická intervence [6)].
Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga[7)].

1) § 16 odst. 2 písmeno e) školského zákona.
2) § 16 odst. 2 písmeno b) školského zákona.
3) Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
4) Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
5) Pod pojmem „speciálně pedagogická intervence“ se rozumí zajištění předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.
6) Pod pojmem „pedagogická intervence“ se rozumí vzdělávání žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku.
7) Jejich podrobnější specifikace se nachází ve speciální sekci webových stránek NÚV, dostupné z: http://www.nuv.cz/t/in.
8) Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., část A, podpůrná opatření druhého až pátého stupně

3.3.1.3 Zabezpečení výuky žáků - cizinců (žáků s odlišným mateřským jazykem)

Žákům, jejichž mateřským jazykem není čeština, poskytujeme podporu cílenou ke zvládnutí vyučovacího jazyka tak, aby jejich účast na vzdělávání ve všech předmětech mohla být co nejefektivnější. Integrační program školy je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima. Do integračního programu jsou zařazeni i žáci-cizinci.

Naše škola je pomocníkem rodičů při vyhledávání škol, kde jsou realizovány kurzy českého jazyka pro žáky - cizince. Zároveň je nutné tyto žáky začlenit do kolektivu dětí tak, aby byla zajištěna vzájemná velmi dobrá a přátelská komunikace mezi dětmi. Tak si každý žák – cizinec velmi rychle osvojí základní slovní zásobu. Na tu je pak možné navázat při další výuce čtení, psaní a základů gramatiky. Vzdělávání se realizuje dle IVP.
Vzhledem k tomu, že drtivá většina těchto dětí má skutečný zájem o velmi dobré zvládnutí českého jazyka a dosažení dobrých studijních výsledků, je bezpochyby nutný zejména první impuls při vstupu do školy a třídního kolektivu, ostatní záležitosti se zpravidla příznivě vyvíjejí v souvislosti s postupným začleňováním žáka – cizince do života školy a jeho postupnou adaptací na nové prostředí. Výuku některých předmětů (např. matematiky) může žák - cizinec dle okolností (dovolí-li to aktuální podmínky ve škole) a na základě vyhodnocení jeho dovedností vykonávat i ve vyšším ročníku tak, aby nedocházelo ke zpomalování jeho rozvoje.
Vzdělávání žáků-cizinců je popsáno v § 20 školského zákona. Realizuje se podle § 11 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. V rámci podpůrných opatření od druhého stupně podpory je třeba u žáků s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodů odlišných kulturních a životních podmínek upravit obsah a výstupy vzdělávání. V rámci nejvyššího počtu povinných hodin jde o posílení výuky českého jazyka nebo výuky českého jazyka jako jazyka cizího.
U žáka cizince lze nahradit vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Veškeré úpravy v oblasti Cizího jazyka a Dalšího cizího jazyka se provádí na základě doporučení ŠPZ v rámci zpracovaného IVP konkrétního žáka. Hlavním kritériem pro náhradu vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je nejlepší zájem žáka.
Lze předpokládat, že vzhledem k rusko-ukrajinskému konfliktu (od r. 2022) bude český vzdělávací systém i nadále integrovat žáky z rodin ukrajinských uprchlíků. Podmínky pro vzdělávání těchto žáků plošně specifikuje a upravuje tzv. Lex Ukrajina vydaný Vládou ČR, v aktuálním znění a metodickém výkladu ZDE, další podrobnější výklad najdete i ZDE

3.3.2 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Integrační program školy je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima. Do integračního programu jsou zařazeni také žáci nadaní a mimořádně nadaní.
Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Mimořádně nadaným žákem se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. rozumí žák, jehož nadání dosahuje mimořádné úrovně [1)].
Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.
Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory [2)].
Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.
Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.
Kategorie zdánlivě opačných vzdělávacích charakteristik, tedy žáků nadaných a mimořádně nadaných a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se prolínají ve skupině žáků s tzv. dvojí výjimečností. Proto by součástí systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky mělo být vyhledávání a podpora těchto žáků.

1) § 27 odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
2) Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Nadaní a mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Nadaný a mimořádně nadaný žák může disponovat jedním, ale i několika druhy nadání. Při zjišťování mimořádného nadání žáků škola spolupracuje se školským poradenským zařízením se souhlasem zákonných zástupců žáka a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky nebo jim může být nabídnut přestup na ZŠ s rozšířenou výukou předmětů nebo vstup na víceleté gymnázium. V případě potřeby škola zajišťuje takovým žákům pomoc v přípravě na přijímací řízení.
V rámci výuky je možné zařazovat práci podle nadání žáka v diferencované skupině. Pro nadané žáky učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá úrovni jejich předpokladů, schopností a dovedností v určité oblasti nadání a která danou úroveň zároveň rozvíjí. Nadaní žáci individuálně nebo skupinově mohou navštěvovat vybrané bloky výuky ve vyšším ročníku.
Individuální péče pedagogických pracovníků o žáky se na škole projevuje účastí a následně úspěchy žáků v soutěžích a olympiádách v různých oblastech vzdělávání.

Specifika mimořádně nadaných žáků:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní
- vlastní pracovní tempo
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v učebních postupech
- záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi v oboru
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- vhled do vlastního učení
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

Pro vytváření pozitivního klimatu mimořádně nadaným žákům je zapotřebí dostatek vnímavosti okolí ke specifikům žáka. Škola například může upravit způsoby výuky. Při vzdělávání mimořádně nadaných žáků by měl způsob výuky žáků vycházet důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciace. Nicméně je nutné stále komunikovat jak s rodiči žáka, tak i s pedagogicko-psychologickou poradnou.
Příklady pedagogicko-organizačních úprav a příklady s**pecifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:**

- individuální vzdělávací plány
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- přeskočení ročníku po vykonání rozdílových zkoušek
- zahájení povinné školní docházky před dosažením šesti let věku
- motivování žáka k účasti v soutěžích a olympiádách (reprezentaci školy) a tím i k dalšímu rozvoji jeho nadání

- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech, vnitřní diferenciace žáků v některých předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava na olympiády a soutěže, účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků je v RVP ZV uvedena příkladmo. Škola z něj tedy ve svém ŠVP může vybírat relevantní opatření a úpravy a další může doplnit. Vychází z principu nejlepšího zájmu žáka, kterým je celá podkapitola uvedena.

3.3.2.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

PLPP se týká nadaných a mimořádně žáků s podpůrnými opatřeními prvního stupně, tedy žáků s mírnými úpravami ve vzdělávání, které mohou být krátkodobé povahy (ale mohou trvat i po celou dobu jeho vzdělávání).

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení **na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).** Tato podpůrná opatření prvního stupně s mírnými úpravami ve vzdělávání žáka mají za cíl stimulovat procesy objevování, které dané učivo nabízí.
Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání. S PLPP je seznámen nadaný a mimořádně nadaný žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující – seznámení potvrdí podpisem. Obsahuje popis úprav ve vzdělávání žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

3.3.2.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

Tvorba IVP pro mimořádně nadaného žáka je ošetřena § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a ŠPZ. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.
Podpůrná opatření čtvrtého stupně jsou určena žákům s mimořádným intelektuálním nadáním a spočívají např. v rozšiřování a prohlubování učiva nad rámec předmětů ŠVP.

3.3.3 Způsob zpracování učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů (vycházejících ze vzdělávacích oborů) v ŠVP

Zpracování učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů ve ŠVP do podoby konkrétních, jednoznačných, srozumitelných a hodnotitelných dovedností, umožňuje poměrně jednoduše uplatňovat individuální přístup k žákovi při zachování souladu ŠVP s RVP. **Cílem výuky (vyučovací hodiny nebo její části) je vždy některá z konkrétních aktivních dovedností formulovaných jako konkretizovaný výstup žáka v učebních osnovách každého vyučovacího předmětu. Prostředkem jejího dosažení je uvedené konkretizované učivo. Rozsah (náročnost) konkretizovaného učiva lze v hodině přizpůsobit možnostem a schopnostem žáka. Pro žáky s různými vzdělávacími možnostmi a potřebami tak nemusejí být vytvářeny různé učební osnovy.**

3.3.4 ŠVP a „komplexní“ pojetí zabezpečení výuky pro žáky s různými vzdělávacími potřebami

ŠVP vnímá zabezpečení výuky pro žáky s rozdílnými vzdělávacími možnostmi a potřebami komplexně. Patří sem:
- důsledné uplatňování výchovně vzdělávacích strategií ŠVP ve výuce,
- vhodně volené formy a metody práce vyučujícími, které podporují inkluzi
- spolupráce vyučujících s výchovnou poradkyní ve škole
- spolupráce ZŠ se ŠPZ
- způsob zpracování učebních osnov ŠVP

3.3.5 Prevence rizikového chování na základě preventivního programu

Preventivní program školy zasahuje především do předmětů Občanská výchova a Výchova ke zdraví. Metodik primární prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, komunikace s rodiči. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.
Metodik prevence a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů, kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytující služby v této oblasti. Škola monitoruje rizikové chování žáků a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola využívá vybrané programy v oblasti prevence rizikového chování. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci i prostřednictvím podpůrných programů dle aktuální nabídky.

3.3.6 Psychologická péče

Na všechny pedagogické pracovníky školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat je o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodiči a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči. Podpůrné programy vypracovává i metodik primární prevence. Od března 2013 navázala škola spolupráci s externí psycholožkou. Žáci tedy mohou očekávat, že ve škole vždy najdou dospělého, který vyslechne jejich případné problémy, zachová diskrétnost a pomůže žákovi problém řešit.

3.4 Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:
PT 1 – Osobnostní a sociální výchova (OSV)
PT 2 – Výchova demokratického občana (VDO)
PT 3 – Výchova k myšlení v evropských souvislostech (VMEGS)
PT 4 – Multikulturní výchova (MkV)
PT 5 – Environmentální výchova (EV)
PT 6 – Mediální výchova (MV)

3.4.1 Začlenění průřezových témat (PT)

K začlenění průřezových témat byla zvolena vzdělávacích forma projektových dní a zařazení vzdělávacího obsahu PT do vyučovacích hodin jednotlivých vyučovacích předmětech.
Na realizaci PT není čerpána disponibilní časová dotace učebního plánu.

K začlenění průřezových témat byla nejčastěji zvolena vzdělávací forma projektového vyučování, které je jedním z vhodných způsobů pro osvojení klíčových kompetencí žáky. Projektové dny jsou zakomponovány do ročních plánů práce. Za přípravu a realizaci konkrétních projektů jsou zodpovědní určení vyučující (zpravidla vyučující daných předmětů, tj. na prvním stupni většinou třídní učitelé nebo na 2. stupni příslušné předmětové komise). Naše projekty jsou koncipovány povětšinou jako dlouhodobá aktivita, jejíž dílčí vzájemně propojené fáze se realizují v různých vyučovacích předmětech. Naším cílem je nahlížet na zvolené téma projektu z různých úhlů pohledu a promyšleným rozvrstvením jednotlivých činností v ročnících a předmětech naplňujeme hlavní záměr projektové výuky – prakticky připravit naše žáky pro budoucí život, otevírat jim životní perspektivy a vybavit je potřebnými kompetencemi. Časová dotace pro realizaci jednotlivých níže popsaných projektů je spíše orientační.
Další cestou, jak lze naplňovat PT, je jejich integrace do vyučovacích předmětů. Kombinujeme tedy oba způsoby začlenění PT do výuky, výrazně ovšem převažuje způsob začlenění prostřednictvím projektového vyučování. Vedle výše zmíněných způsobů „včleňujeme“ PT do běžného každodenního života školy- např. v souvislosti s PT 5 vedeme žáky k třídění odpadu, využívání druhotných surovin atd. Příkladů bychom však našli celou řadu u všech PT. Vycházíme ze stanoviska, že na 1. stupni na konci 2. období musí žák prokazatelně projít v rámci každého PT alespoň jedním z TO, na 2. stupni (do konce 9. ročníku) všemi PT a všemi TO.

Realizace PT ve výuce u žáků se SVP, žáků s přiznaným stupněm podpory:

Začlenění PT formou projektů vybízí k uplatňování širokého spektra metod, postupů a forem výuky. Při úpravě aktivit u žáků se SVP vycházíme z doporučení v PLPP či IVP a volíme v souladu s doporučeními školního poradenského pracoviště, popř. školského poradenského zařízení, napříč všemi průřezovými tématy a tematickými okruhy takový způsob, který je pro práci těchto žáků optimální. Tato doporučení dodržujeme i v případě realizace PT integrací do výuky konkrétních předmětů.

PŘEHLED PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT, TEMATICKÝCH OKRUHŮ A PŘÍNOSŮ PT

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (PT)	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU (TO PT)	PŘÍNOSY PT
PT 1 – Osobnostní a sociální výchova (OSV)	**Tematické okruhy (TO):** **TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí 1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace 1.1.4 Psychohygiena 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.1 Poznávání lidí 1.2.2. Mezilidské vztahy 1.2.3. Komunikace 1.2.4. Kooperace a kompetice **TO 1.3 Morální rozvoj** 1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 1.3.2 Hodnoty, postoje, praktická etika	**V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:** • vede k porozumění sobě samému a druhým • napomáhá k zvládání vlastního chování • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni • rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti • utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci • umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů) • formuje studijní dovednosti • podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny **V oblasti postojů a hodnot:** • pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým • vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci • vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů • přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování • napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování
PT 2 – Výchova demokratického občana (VDO)	**Tematické okruhy (TO):** **TO 2.1 Občanská společnost a škola** **TO 2.2 Občan, občanská společnost a stát** **TO 2.3 Formy participace občanů v politickém životě** **TO 2.4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**	**V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:** • vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod • vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti • umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků • rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti • prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování • vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

		V oblasti postojů a hodnot: • vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě • vychovává k úctě k zákonu • rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku • učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti • přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost • rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů • motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším • umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) • vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností • vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
PT 3 – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	**Tematické okruhy (TO):** **TO 3.1 Evropa a svět nás zajímá** **TO 3.2 Objevujeme Evropu a svět** **TO 3.3 Jsme Evropané**	**V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:** • rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy • prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech • prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv • rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech • rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru • prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu • vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání • vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory • rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

		V oblasti postojů a hodnot: • pomáhá překonávat stereotypy a předsudky • obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi • kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života • utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti • podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám • upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost
PT 4 – Multikulturní výchova (MKV)	**Tematické okruhy (TO):** **TO 4.1 Kulturní diference** **TO 4.2 Lidské vztahy** **TO 4.3 Etnický původ** **TO 4.4 Multikulturalita** **TO 4.5 Princip sociálního smíru a solidarity**	**V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:** • poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti • rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých • učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých • učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné • rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin • rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie • učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání • poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.
		V oblasti postojů a hodnot: • pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je • napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí • stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat

		odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu • pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti • vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu • učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám
PT 5 – Environmentální výchova (EV)	**Tematické okruhy (TO):** **TO 5.1 Ekosystémy** **TO 5.2 Základní podmínky života** **TO 5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **TO 5.4 Vztah člověka k prostředí**	**V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:** • rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí • vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování • přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa • umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí • poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí • ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích • napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni • seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti. • učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů • učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska
		V oblasti postojů a hodnot. • přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty • vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů • vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti • podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí • přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí • vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního

		prostředí • vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví
PT 6 – Mediální výchova (MV)	**Tematické okruhy (TO):** **TO 6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** **TO 6.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** **TO 6.3 Stavba mediálních sdělení** **TO 6.4 Vnímání autora mediálních sdělení** **TO 6.5 Fungování a vliv médií ve společnosti** **TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení** **TO 6.7 Práce v realizačním týmu**	• V oblasti vědomostí, dovedností a schopností: • přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace • umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich • učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času • umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů • vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských) • umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu) • vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě) • vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci • rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu • přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu • přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
		V oblasti postojů a hodnot: • rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení • vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění • rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci • napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

3.4.2 Přehledné začlenění dílčích projektů průřezových témat

PROJEKTY K VÝUCE PT V ŠVP BEDŘÍŠEK:

Seznam projektů zařazených do ŠVP:

* Kód projektu	Název projektu
Projekty pro 1. stupeň	
P 1.1	Barevný podzim
P 1.2	Týden s přírodou
P 1.3	Dopravní výchova
P 1.4	Evropský den jazyků I
P 1.5	Naše město
Projekty pro 2. stupeň	
P 2.1	Environmentální projekt
P 2.2	Evropský den jazyků II
P 2.3	Historie trochu jinak
P 2.4	Regionální projekt
P 2.5	Stonožkové hnutí Na vlastních nohou
P 2.6	Svatba
P 2.7	Tradice Adventu a Vánoc aneb Školou chodí Mikuláš

*** První číslice v kódu projektu označuje zařazení projektu do výuky na 1. nebo 2. stupni, druhá číslice označuje administrativní pořadí projektu pro zapracování do ŠVP**

POJETÍ PT 1 - OSV V ŠVP BEDŘÍŠEK

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Průřezové téma OSV v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet životní dovednosti. Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem mnohdy stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Smyslem OSV je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Vztah OSV k vyučovacím předmětům vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vyučovací předměty vycházející ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět lze obohacovat

prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, seberegulaci a k udržení psychického zdraví, tj. „psychohygiena, komunikace, role a situace“. Osobnostní a sociální výchova navazuje na vzdělávací obsah této oblasti a prohlubuje jej. Úzká je vazba k předmětům ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a to zejména k Občanské výchově. Vyučovací předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda se dotýkají evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízejí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična - jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Ve vyučovacích předmětech vzdělávací oblastí Člověk a zdraví se otevírají témata reflektující sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž ji lze úspěšně zakomponovat do vyučovacího předmětu Pracovní činnosti ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, zejména vybavením dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných metod, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé metody tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v OSV velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Pokrytí PT 1 - OSV projekty:

Kód projektu	Název projektu	Cílová skupina žáků (ročník)	Časová dotace	Čerpání časové dotace	TO
P 1.1	**Barevný podzim**	1.– 5.	1 měsíc	Čj, Pk (Přv), Vv, Pč, Tv	1.1.1, 1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4
P 1.2	**Týden s přírodou**	1.– 5.	1 týden	Čj, M, Pk (Přv), Aj, Pč, Vv, Tv	1.1.1, 1.1.5, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1
P 1.3	**Dopravní výchova**	1. – 5.	1 týden	Čj, Pk, Vv, Tv, Pč	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.5
P 1.4	**Evropský den jazyků I**	1.– 5.	1 týden	Čj, Aj, M, Pk (Přv), Vv, Pč	1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4,
P 1.5	**Naše město**	1. – 5.	8 VH	Přv, Vv, Pč, Aj, M	1.1.1, 1.1.5,

					1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4
P 2.1	**Environmentální projekt**	6. – 9.	celoročně	Př, Ch, Pč, Z	1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2
P 2.2	**Evropský den jazyků II**	6. – 9.	1 týden	Aj, Z, D, Ov, Nj, Rj, Vv, Pč, Hv, Inf, Př, Čj, VkZ, Tv	1.1.1, 1.1.3, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1
P 2.3	**Historie trochu jinak**	7. – 9.	2 měsíce	Pč, D, Vv, Hv	1.1.1, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2
P 2.4	**Regionální projekt**	6. – 9.	1 měsíc	D, Ov, Čj, Vv (Pč)	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1
P 2.5	**Stonožkové hnutí – Na vlastních nohou**	6. – 9.	celoročně	Vv, Čj, VkZ, Pč, D	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2
P 2.6	**Svatba**	7.	1 měsíc	Čj, VkZ, Pč, Ov, Hv, Inf	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1,1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1, 1.3.2
P 2.7	**Tradice adventu a Vánoc aneb Školou chodí Mikuláš**	6. – 9.	1 měsíc	Pč, Vv, VkZ, Čj + Aj, Nj, Rj; Ov, Z (D, Hv, Př)	1.1.1, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.2

Realizace tematických okruhů jednotlivými dílčími projekty:

TO:	1. stupeň	2. stupeň
Osobnostní rozvoj		
Rozvoj schopností poznání	P 1.1 P 1.2 P 1.3 P 1.4 P 1.5	P 2.1 P 2.2 P 2.3 P 2.4 P 2.5 P 2.6 P 2.7
Sebepoznání a sebepojetí	P 1.3	P 2.4 P 2.5 P 2.6
Seberegulace a sebeorganizace	P 1.3	P 2.2 P 2.6 P 2.7
Psychohygiena		P 2.6 P 2.7
Kreativita	P 1.1 P 1.2 P 1.4 P 1.5	P 2.1 P 2.2 P 2.3 P 2.4 P 2.5 P 2.6 P 2.7
Sociální rozvoj		
Poznávání lidí	P 1.3 P 1.4 P 1.5	P 2.1 P 2.3 P 2.5 P 2.6 P 2.7
Mezilidské vztahy	P 1.1 P 1.2 P 1.3	P 2.1 P 2.5 P 2.6 P 2.7

	P 1.4 P 1.5	
Komunikace	P 1.1 P 1.2 P 1.3 P 1.4 P 1.5	P 2.1 P 2.2 P 2.3 P 2.4 P 2.5 P 2.6 P 2.7
Kooperace a kompetice	P 1.1 P 1.2 P 1.3 P 1.4 P 1.5	P 2.1 P 2.2 P 2.3 P 2.4 P 2.5 P 2.6 P 2.7
Morální rozvoj		
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	P 1.2 P 1.3	P 2.1 P 2.2 P 2.3 P 2.4 P 2.5 P 2.6
Hodnoty, postoje, praktická etika	P 1.3	P 2.1 P 2.3 P 2.5 P 2.6 P 2.7

POJETÍ PT 2 - VDO V ŠVP BEDŘÍŠEK

Výchova demokratického občana

Průřezové téma Výchova demokratického občana má interdisciplinární a (multi)kulturní charakter. V obecné rovině představuje hodnotový fenomén reprezentující syntézu hodnot spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Občanskou gramotností rozumíme orientaci ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti, přičemž tato orientace není samoúčelná, ale má vyústit ve způsobilost konstruktivně řešit problémy. To znamená řešit problémy se svou lidskou důstojností, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, se znalostí a dovedností uplatňovat zásady slušné komunikace a demokratických způsobů řešení. Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, nýbrž i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy. V ní budou žáci více motivováni k diskusím a projevům svých názorů a budou si tak moci vyzkoušet, co obnáší demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení. Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vyučovací předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců – občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. V oblasti Člověk a jeho svět se uplatňuje v tématech reflektujících vztah k domovu a vlasti. Průřezové téma má vazbu i na ostatní vyučovací předměty, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Pokrytí PT 2 – VDO projekty:

Kód projektu	Název projektu	Cílová skupina žáků (ročník)	Časová dotace	Čerpání časové dotace	TO
P 1.3	**Dopravní výchova**	1. – 5.	1 týden	Čj, Pk, Vv, Tv, Pč	2.1 2.2
P 2.1	**Environmentální projekt**	6. – 9.	celoročně	Př, Ch, Pč, Z	2.1
P 2.2	**Evropský den jazyků II**	6. – 9.	1 týden	Aj, Z, D, Ov, Nj, Rj, Vv, Pč, Hv, Inf, Př, Čj, VkZ, Tv	2.2 2.4
	Regionální projekt	6. – 9.	1 měsíc	D, Ov, Čj, Vv (Pč)	2.1

P 2.4					
P 2.5	**Stonožkové hnutí – Na vlastních nohou**	6. – 9.	celoročně	Vv, Čj, VkZ, Pč, D	2.1
P 2.6	**Svatba**	7.	1 měsíc	Čj, VkZ, Pč, Ov, Hv, Inf	2.1 2.2

Realizace tematických okruhů jednotlivými dílčími projekty:

TO:	**1. stupeň**	**2. stupeň**
Občanská společnost a škola	P 1.3	P 2.1
Občan, občanská společnost a stát	P 1.3	P 2.2 P 2.6
Formy participace občanů v politickém životě		**Není pokryto projektem → Integrace ve výuce** OV – 9. ročník – Stát a právo
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		P 2.4

POJETÍ PT 3 – VMEGS V ŠVP BEDŘÍŠEK

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma VMEGS akcentuje ve vzdělávání evropskou a mezinárodní dimenzi. Tu je třeba chápat jako princip prostupující celým základním vzděláváním, který podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Podstatnou součástí evropské dimenze v základním vzdělávání je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i při rozhodování o svém budoucím osobním životě. Průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje. Průřezové téma prolíná širokým spektrem vyučovacích předmětů různých vzdělávacích oblastí, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vyučovacích předmětech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí. Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vyučovací předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Ve výuce se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni navazuje průřezové téma na vyučovací předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost, využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy a světa, měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Podstatným základem průřezového tématu se stává vyučovací předmět Občanský výchova. V ŠVP Bedříšek se některá témata PT 2 VDO integrují do výuky tohoto předmětu, nejsou tedy pokryty samostatným projektem. Průřezové téma akcentuje v jeho vzdělávacím obsahu sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. V předmětech vzdělávací oblasti Člověk a příroda se průřezové téma uplatňuje při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci průřezového tématu se stává předmět Český jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro práci s originálními zdroji poznávání života a kultury evropské a světové. Dovednosti osvojené žáky ve vyučovacím předmětu Informatika, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o životě a událostech v nich. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vyučovacích předmětech Hudební výchova a Výtvarná výchova vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání mezikulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje smysl záchrany a uchování světového kulturního dědictví. Posiluje se emotivnost, zaměření na prožitky v daném tématu a rozmanitost kulturního poznání. Předmět Tělesná výchova a Rodinná výchova vzdělávací oblasti Člověk a zdraví mohou aktuálně pomoci žákům při orientaci v kulturně odlišném životním stylu, prostředí a v méně obvyklých situacích. Tělesná výchova může využívat průřezové téma v souvislosti se zájmem žáků o sport a k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů a idejí olympismu, významu etického a čestného chování v soutěžích.

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Pokrytí PT 3 – VMEGS projekty:

Kód projektu	Název projektu	Cílová skupina žáků (ročník)	Časová dotace	Čerpání časové dotace	TO
P 1.4	**Evropský den jazyků I**	1.– 5.	1 týden	Čj, Aj, M, Pk (Přv), Vv, Pč	3.2
P 2.1	**Environmentální projekt**	6. – 9.	celoročně	Př, Ch, Pč, Z	3.3
P 2.2	**Evropský den jazyků II**	6. – 9.	1 týden	Aj, Z, D, Ov, Nj, Rj, Vv, Pč, Hv, Inf, Př, Čj, VkZ, Tv	3.1, 3.2, 3.3
P 2.5	**Stonožkové hnutí – Na vlastních nohou**	6. – 9.	celoročně	Vv, VkZ, Pč, Čj, D	3.1, 3.3
P 2.7	**Tradice adventu a Vánoc aneb Školou chodí Mikuláš**	6. – 9.	1 měsíc	Pč, Vv, VkZ, Čj + Aj, Nj, Rj; Ov, Z (D, Hv, Př)	3.1, 3.2, 3.3

Realizace tematických okruhů jednotlivými dílčími projekty:

TO:	1. stupeň	2. stupeň
Evropa a svět nás zajímá		P 2.2 P 2.5 P 2.7
Objevujeme Evropu a svět	P 1.4	P 2.2 P 2.7
Jsme Evropané		P 2.1 P 2.2 P 2.5 P 2.7

POJETÍ PT 4 - MkV V ŠVP BEDŘÍŠEK

Multikulturní výchova

Průřezové téma MkV v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur - tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak budou moci žáci lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty. MkV zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat a respektovat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Takové klima přispěje ke vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“. MkV svojí podstatou prolíná většinou vyučovacích předmětů. Blízkou vazbu má zejména na předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, z oblasti Člověk a příroda se může dotýkat např. Zeměpisu. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z konkrétní situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod. Využíváme obohacující možnosti, že se v naší škole vzdělávají i žáci, kteří mají svým původem vazby na jiné státy, národy, kulturu, zvyklosti, tradice. S MkV souvisí i zapojení ZŠ Bedřicha Hrozného do charitativních a humanitárních akcí, pořádání vlastních, pro všechny dostupných aktivit, např. tvůrčích dílen, kulturních vystoupení, jarmarků a dalších společných akcí pro děti a dospělé.

Pokrytí PT 4 – MkV projekty:

Kód projektu	Název projektu	Cílová skupina žáků	Časová dotace	Čerpání časové dotace	TO
P 1.1	**Barevný podzim**	1.– 5.	1 měsíc	Čj, Pk (Přv), Vv, Pč, Tv	4.2
P 1.2	**Týden s přírodou**	1.– 5.	1 týden	Čj, M, Pk (Přv), Aj, Pč, Vv, Tv	4.2
P 2.1	**Environmentální projekt**	6. – 9.	celoročně	Př, Ch, Pč, Z	4.2
P 2.2	**Evropský den jazyků II**	6. – 9.	1 týden	Aj, Z, D, Ov, Nj, Rj, Vv, Pč, Hv, Inf, Př, Čj, VkZ, Tv	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5
	Stonožkové hnutí – Na vlastních	6. – 9.	celoročně	Vv, Čj, VkZ, Pč, D	4.1, 4.2, 4.5

P 2.5	**nohou**				
P 2.7	**Tradice adventu a Vánoc aneb Školou chodí Mikuláš**	6. – 9.	1 měsíc	Pč, Vv, VkZ, Čj + Aj, Nj, Rj; Ov, Z (D, Hv, Př)	4.1, 4.2, 4.4, 4.5

Realizace tematických okruhů jednotlivými dílčími projekty:

TO:	**1. stupeň**	**2. stupeň**
Kulturní diference		P 2.2 P 2.5 P 2.7
Lidské vztahy	P 1.1 P 1.2	P 2.1 P 2.2 P 2.5 P 2.7
Etnický původ		P 2.2
Multikulturalita		P 2.2 P 2.7
Princip sociálního smíru a solidarity		P 2.2 P 2.7

POJETÍ PT 5 - EV V ŠVP BEDŘÍŠEK

Průřezové téma EV v základním vzdělávání vychází z komplexního pojímání vztahu člověka k životnímu prostředí, za něž je považováno vše - od nejbližšího okolí po biosféru planety. Propojuje tak hlediska přírodovědná, sociální, technicko-ekonomická i estetická. Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický

význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. V oblasti Člověk a jeho svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vyučovacích předmětech vzdělávací oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vyučovacích předmětech vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s globálními jevy a problémy současného světa vede k péči o základní podmínky života. Průřezové téma nabízí aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie obecně podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možností navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vyučovací předměty ve vzdělávací oblasti Umění a kultura poskytují EV mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívají k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu s vyučovacím předmětem Pracovní činnosti (vzdělávací oblast Člověk a svět práce) se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. EV je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

V ZŠ Bedřicha Hrozného klademe důraz na přirozené vedení žáků k pocitu odpovědnosti za prostředí, v němž žijí – poukazujeme např. na význam třídění odpadů a ochrany přírody, na celkový racionální postoj k životnímu prostředí nejen v místě bydliště, ale i v širokém kontextu světa kolem nás.

Pokrytí PT 5 – EV projekty:

Označení dílčího projektu	Název dílčího projektu	Cílová skupina žáků	Časová dotace	Čerpání časové dotace	TO
P 1.1	**Barevný podzim**	1.– 5.	1 měsíc	Čj, Pk (Přv), Vv, Pč, Tv	5.1
P 1.2	**Týden s přírodou**	1.– 5.	1 týden	Čj, M, Pk (Přv), Aj, Pč, Vv, Tv	5.1, 5.2, 5.3, 5.4
P 1.3	**Dopravní výchova**	1. – 5.	1 týden	Čj, Pk, Vv, Tv, Pč	5.3, 5.4
P 2.1	**Environmentální projekt**	6. – 9.	celoročně	Př, Ch, Pč, Z	5.1, 5.2, 5.3, 5.4
P 2.2	**Evropský den jazyků II**	6. – 9.	1 týden	Aj, Z, D, Ov, Nj, Rj, Vv, Pč, Hv, Inf, Př, Čj, VkZ, Tv	5.3, 5.4

P 2.4	**Regionální projekt**	6. – 9.	1 měsíc	D, Ov, Čj, Vv (Pč)	5.4
P 2.6	**Svatba**	7.	1 měsíc	Čj, VkZ, Pč, Ov, Hv, Inf	5.4

Realizace tematických okruhů jednotlivými dílčími projekty:

TO:	**1. stupeň**	**2. stupeň**
Ekosystémy	P 1.1 P 1.2	P 2.1
Základní podmínky života	P 1.2	P 2.1
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	P 1.2 P 1.3	P 2.1 P 2.2
Vztah člověka k prostředí	P 1.2 P 1.3	P 2.1 P 2.2 P 2.4 P 2.6

POJETÍ PT 6 – MV V ŠVP

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Uplatnění jednotlivce ve společnosti vyžaduje schopnosti umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což se stále více rovná schopnostem zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií - zatím především z tisku, rozhlasu a televize, ve stále větší míře však i z „nových“ médií, která se stávají součástí veřejné komunikace (elektronické deníky a časopisy apod.). Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médii nabízena, mají velmi nestejnorodý charakter, vyznačují se velmi svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře a fungování), jednak získání dovedností podporujících sebevědomé, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená

sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času. Mediální výchova má blízkou vazbu na vyučovací předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení s vyučovacími předměty ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Přiblížení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci informačních a komunikačních technologií se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdrojů informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah k vyučovacím předmětům vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání obrazu a zvuku. Žákům je tedy poskytnuto seznámení se základními pravidly „filmové“ a „televizní“ řeči, což přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit i filmové a televizní artefakty.

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Naše škola velmi často spolupracuje s místním tiskem a prostřednictvím příspěvků (článků, pozvánek, oznámení, zpráv atd.), jejichž autory jsou žáci i učitelé, pravidelně informujeme veřejnost o dění na naší škole.

Pokrytí PT 6 – MV projekty:

Kód projektu	Název projektu	Cílová skupina žáků (ročník)	Časová dotace	Čerpání časové dotace	TO
P 1.3	**Dopravní výchova**	1. – 5.	1 týden	Čj, Pk, Vv, Pč, Tv	6.6
P 1.5	**Naše město**	1. – 5.	8 VH	Prv, Vv, Pč, Aj, M	6.6
P 2.1	**Environmentální projekt**	6. – 9.	celoročně	Př, Ch, Pč, Z	6.6, 6.7
P 2.2	**Evropský den jazyků II**	6. – 9.	1 týden	Aj, Z, D, Ov, Nj, Rj, Vv, Pč, Hv, Inf, Př, Čj, VkZ, Tv	6.1, 6.2, 6.3, 6.6, 6.7
P 2.3	**Historie trochu jinak**	7. – 9.	2 měsíce	Pč, D, Vv, Hv	6.1, 6.6, 6.7
P 2.4	**Regionální projekt**	6. – 9.	1 měsíc	D, Ov, Čj, Vv (Pč)	6.7
P 2.5	**Stonožkové hnutí – Na vlastních nohou**	6. – 9.	celoročně	Vv, Čj, VkZ, Pč, D	6.5, 6.6, 6.7
P 2.6	**Svatba**	7.	1 měsíc	Čj, VkZ, Pč, Ov, Hv, Inf	6.6, 6.7
P 2.7	**Tradice adventu a Vánoc aneb Školou chodí Mikuláš**	6. – 9.	1 měsíc	Pč, Vv, VkZ, Čj + Aj, Nj, Rj; Ov, Z (D, Hv, Př)	6.6

Realizace tematických okruhů jednotlivými dílčími projekty:

TO:	1. stupeň	2. stupeň
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		P 2.2 P 2.3
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		P 2.2
Stavba mediálních sdělení		P 2.2
Vnímání autora mediálních sdělení		**Není pokryto projektem → Integrace ve výuce** ČJ – Komunikační a slohová výchova - 9. ročník – Publicistické útvary
Fungování a vliv médií ve společnosti		P 2.5
Tvorba mediálního sdělení	P 1.3 P 1.5	P 2.1 P 2.2 P 2.3 P 2.5 P 2.6 P 2.7
Práce v realizačním týmu		P 2.1 P 2.2 P 2.3 P 2.4 P 2.5 P 2.6

3.4.3 Projekty k průřezovým tématům

Projektové vyučování představuje jednu z atraktivních i efektivních forem výuky. Při přípravě a realizaci projektů vycházíme z koncepce, že projekty by měly být různorodě zaměřené, časově rovnoměrně rozložené v průběhu celého školního roku a měly by vhodně doplňovat či oživovat výuku. Začleněním projektů do výuky podporujeme nejen samotný proces učení v mnoha ohledech, ale prostřednictvím projektů jsou žáci s ohledem na svůj další život vedeni ke schopnosti spolupracovat, proto důsledně dbáme na zařazování skupinových aktivit ať již v rámci tříd, celého ročníku nebo stupně školy. Nezbytnou součástí projektové výuky je prostor **pro zhodnocení práce** i pro **sebehodnocení žáků**. Projekty volíme tak, aby vhodně a zcela přirozeně doplňovaly či obohacovaly nabídku forem a metod výuky. Připravujeme projekty přírodovědného i humanitního zaměření, jejich tematické zacílení je stejně pestré jako různorodé situace a problémy, s nimiž se žáci ve svém životě setkávají. Všechny projekty podporují rozvíjení klíčových kompetencí, včetně kompetence digitální. Níže popsané projekty, zpracované v přehledných anotacích, se ve výuce na naší škole realizují pravidelně, z jejich konkrétních následujících zpracování jsou zřejmé tyto náležitosti:

- **zaměření** projektu
- **časové podmínky**
- **cíl** projektu
- **obsah** projektu
- **charakteristika** a **výstupy** projektu
- **návaznost na průřezová témata**
- **náměty na konkrétní činnosti** (zejména v kolonce **Charakteristika a obsah projektu**)

Jsme přístupni novým nápadům, které mohou naše projekty do budoucna obohatit. Časová dotace pro realizaci jednotlivých projektů je spíše orientační a může se s ohledem na okolnosti výuky měnit. Anotace projektů slouží nejen jako základní osnova pro realizaci samotného projektového vyučování, ale také jako podklad pro administrativní zapracování projektů do školní dokumentace, především do TK.

3.4.3.1 Barevný podzim

NÁZEV PROJEKTU: P 1.1 Barevný podzim	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 1. – 5.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Čj, Pk (Přv), Vv, Pč, Tv	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: 1 měsíc (říjen)	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 - OSV	**TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.2 Mezilidské vztahy 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace a kompetice
PT 4 - MkV	**TO 4.2 Lidské vztahy**
PT 5 - EV	**TO 5.1 Ekosystémy** **TO 5.4 Vztah člověka k prostředí**

CÍLE PROJEKTU (přínos PT):

OSV

- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- napomáhá k zvládání vlastního chování
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

MkV

- učí žáky komunikovat a žít ve skupině
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy

EV

- rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožování
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí

- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

Propojení učiva prvouky, českého jazyka, výtvarné výchovy, pracovních činností i tělesné výchovy
Příklad rozdělení různorodých činností do jednotlivých ročníků (lze začlenit i jiná související témata a rozdělit je podle potřeb do ročníků):

1. týden **Výzdoba školy na téma podzim** Výtvarné práce, výrobky z přírodnin atd
2. týden **Týden zdraví** Příprava zdravých jídel, pomazánek, nápojů Rozpis tříd (hlavní přestávka) - příklad: pondělí - 4. ročník, úterý - 3. ročník, středa – 2. ročník, čtvrtek - 1. ročník, pátek – 5. ročník
3. týden **Podzim a poezie** 3. – 5. ročník: vymýšlení básniček na téma podzim, ilustrace (nelinkovaný papír A4) **Podzim a drak** 1. – 2. ročník: výroba papírových draků
4. **týden** **Drakiáda** účastnit se mohou děti všech tříd, rodiče, školní družina odpolední program - pouštění draků za zámeckou zahradou
Závěr: vyhodnocení literárních prací, papírových draků, výzdoby, připomenutí místních (i zahraničních) zvyků, které se vztahují k svátku „Dušiček“ a Halloween, možná výstavka výrobků s tematikou Halloween

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

- Práce ve skupinách
- Prezentace svých výrobků
- Samostatná tvorba, spolupráce s rodiči a mezi třídami
- Řízený rozhovor se žáky

3.4.3.2 Týden s přírodou

NÁZEV PROJEKTU: P 1.2 Týden s přírodou	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 1. – 5. ročník	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Čj, M, Pk (Přv), Aj, Pč, Vv, Tv	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: 1 týden	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1- OSV	**TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.2 Mezilidské vztahy 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace a kompetence **TO 1.3 Morální rozvoj** 1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
PT 4- MKV	**TO 4.2 Lidské vztahy**
PT 5- EV	**TO 5.1 Ekosystémy** **TO 5.2 Základní podmínky života** **TO 5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **TO 5.4 Vztah člověka k prostředí**
CÍLE PROJEKTU (přínos PT):	

OSV

- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

MKV

- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat

EV

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

VÝSTUPY PROJEKTU:

- Test z nabytých informací z přednášky
- Výstava prací a výzdoba školy
- Informační materiály, výtvarné práce a prostorové výrobky
- Pohyb v přírodě
- Pracovní listy
- Literární práce

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

Týden s přírodou (příklad rozplánování činností i s náměty)

Pondělí :

- Den Země – přednáška o sovách + ukázka živých exemplářů + test + časový plán s rozvržením tříd

Úterý :

- Plnění vědomostních úkolů, disciplíny na zručnost a obratnost, třídění odpadu (např. 1. tř. - 1. a 2. h, 2. tř. - 3. h a 3. tř.- 4. h)
- Jednotlivá stanoviště: přiřazování zvířat k místu jejich výskytu, domácích zvířat k mláďatům (jen 1., 2. tř.), prohazování sovou, rozpoznávání rostlin a zvířat (přiřazování správného názvu k obrázku), doplňování přísloví, slalom s pingpongovým míčkem, rozpoznávání stromů a listů, třídění odpadů, puzzle (rostlin a zvířat + poznávání), práce s textem (přiřazení názvu zvířete dle popisu), určení exemplářů motýlů), naše smysly (rozpoznání koření, lahviček s překvapením)

Středa:

- Vypracovávání pracovních listů v hodinách M a Čj s tematikou přírody

Čtvrtek:

- Pokračování plnění složitějších úkolů pro 4. a 5. roč.

Pátek:

- Vyhodnocení nejlepších skupin z ročníků, odměny
- Čj: žáci vymýšlejí pohádku (příběh) o zadaném zvířeti nebo rostlině
- Aj: vyhledat nová slovíčka na toto téma, jednoduchý popis zvířete, ostatní děti mohou hádat
- M: vymýšlejí zajímavé slovní úlohy o přírodě a vzájemně si je zadávají; prezentace před třídou nebo v celém ročníku
- Pč: 1. a 2. roč.- maska zvířete (návrh žába, tygr, slon), 3.- 5. roč.- vyrobit zvíře v prostoru nebo jeho plastický obraz
- Vv: 1.- 5.roč.- mapa Země (koláž), výzdoba chodeb
- Pk: vypracování dodaných pracovních listů nebo si uč. Vytvoří své, dle aktuální látky; 3.- 5. tř.- práce s atlasem, vyhledávání odpovědí, myšlenkové mapy; obrázky či foto, prezentace před třídou, skupiny po 4 žácích obejdou postupně všechna stanoviště, za splněné úkoly dostanou na svou kartičku razítko a počet bodů; vyhrává skupina s největším počtem bodů v ročníku

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

- Samostatná práce, skupinová práce
- Výklad, vysvětlování, práce s textem, rozhovor, prezentace
- Pohyb v přírodě

3.4.3.3 Dopravní výchova

NÁZEV PROJEKTU: P 1.3 Dopravní výchova	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 1. – 5.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Čj, Vv, Pk (popř. Přv), Tv, Pč	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: 1 týden	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 – OSV	**TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí 1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.1 Poznávání lidí 1.2.2 Mezilidské vztahy 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace a kompetice **TO 1.3 Morální rozvoj** 1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 1.3.2 Hodnoty, postoje, praktická etika
PT 2 – VDO	**TO 2.1 Občanská společnost a škola** **TO 2.2 Občan, občanská společnost a stát**
PT 5 - EV	**TO 5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **TO 5.4 Vztah člověka k prostředí**
PT 6 - MV	**TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení**
CÍLE PROJEKTU (přínos PT):	
OSV • napomáhá k zvládání vlastního chování • pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým • vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci	

- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

VDO

- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

EV

- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

MV

- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

VÝSTUPY PROJEKTU:

- výtvarné práce a modely k tématu dopravní výchovy (dopravní značky, situace s účastníky silničního provozu, chování v dopravních prostředcích, cesta do školy, cesta na hřiště, kresba „dvojitého“ plakátu s variantami DOBŘE/ŠPATNĚ atd.)
- výstava prací v objektu školy
- beseda s policistou dle okolností a možností
- příprava bezpečné cesty do školy (popis, plánky, výkresy) s uvědoměním si případných rizik
- krátká prezentace pro mladší spolužáky
- kvízy, soutěže s dopravní tematikou

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

- podporuje mezipředmětové vztahy
- vede k poznávání bydliště a okolí školy jako prostoru pro bezpečný život při nutnosti zachovávat zásady a pravidla
- žáci se zúčastní společné vycházky v okolí školy (lze koncipovat jako stezku s úkoly), během níž jsou jednotlivě i ve skupinách vystaveni řešení úkolů a modelovým situacím
- každá skupina pak ve škole popisuje úkoly, jimiž prošla, uvede vlastní řešení situace, spolužáci se zapojují do diskuse a debata vyústí k přijetí správného a bezpečného postupu při řešení situace (žáci si upevní správný postup)
- skupina i jednotlivci vyrábějí plakáty a zpracovávají výkresy s aktuální dopravní tematikou z okolí bydliště či školy, připravují kvízy pro spolužáky

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

- diskuze: bezpečí v silničním provozu, sdělování zážitků s dopravní tematikou, modelové situace
- práce ve skupinách, samostatná práce
- řízený rozhovor
- vycházka (drobná exkurze)
- sdílené učení (návštěva žáků 1. ročníku či dětí ve školní družině)

3.4.3.4 Evropský den jazyků I

NÁZEV PROJEKTU: P 1.4 Evropský den jazyků na 1. stupni	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 1. - 5.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Čj, Aj, M, Pk, Přv,Vv, Pč	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: 1 týden (příprava + realizace)	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1-OSV	**TO 1.1.Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.5 Kreativita **TO 1.2.Sociální rozvoj** 1.2.1 Poznávání lidí 1.2.2 Mezilidské vztahy 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace a kompetence
PT 3 - VMEGS	TO 3.2.Objevujeme Evropu a svět
CÍLE PROJEKTU (přínos PT):	
PT 1 – OSV • utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci • rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti • vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci • vede k uvědomování si hodnoty různých lidí, názorů • rozvíjí pozitivní vztah k jazyku, v rámci multikulturní komunikace PT 3 – VMEGS • Rozvíjí základní vědomosti potřebné pro porozumění kulturním odlišnostem mezi národy • Vychovává k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
VÝSTUPY PROJEKTU: • výtvarné práce (obrázky, koláž, omalovánky), prostorové práce (stavebnice) • výstava prací v objektu školy • písemné sdělení- prezentace před ostatními třídami • mluvené sdělení- prezentace před třídou	

- literární práce- popis života v cizí zemi

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

- Propojení učiva prvouky, českého jazyka, výtvarné výchovy, pracovní činnosti, matematiky a anglického jazyka
- Vyhledávání informací o životě v členských zemí EU
- 1 týden příprava, následně prezentace před porotou (viz příloha)
- Připomíná významný den – EDJ 26. 9. – jako den propagace jazykové rozmanitosti a podpory studia jazyků
- Propojuje práci obou stupňů školy, je předznamenáním projektu Evropský den jazyků na 2. stupni, jemuž nezávisle předchází

příklad: Článek (mediální sdělení sepsaný učitelem pro místní tisk) „Projekt: Návštěva Spojeného království“

V dnešní globální společnosti je znalost cizích jazyků nesmírně důležitá. Otevírá nové šance na uplatnění v životě, ale i hlubší poznání nových kultur. Rada Evropy prohlásila tedy den 26. září za **Evropský den jazyků.**
Masarykova škola si připomněla tento den v rámci projektu s názvem - Návštěva Spojeného království.
V minulých letech bývalo zvykem vylosovat si určitou zemi, vyhledat o ní informace, a když nadešel „den D“, tak svoji zemi představit delegaci.
Letos to bylo trochu jinak. Žáci 4. a 5. tříd dostali přidělenou jednu zemi Spojeného království (Anglie, Skotsko, Wales a Severní Irsko). Třetí třídy se věnovaly naší zemi, neboť představovaly Českou republiku. V případě druhých tříd šlo o jakýsi experiment - Anglie, Skotsko, Wales „v malém“. Budou tito malí žáci vůbec schopni získat nějaké informace o cizí zemi?

Přidělené země:
Česká republika - miniprojekt (1. ročník)
Anglie, Skotsko, Wales - miniprojekt (2. ročník)
Česká republika (3. ročník)
Anglie, Skotsko (4. ročník)
Wales, Severní Irsko (5. ročník)

Doba přípravy: 1 týden
Nebylo to jednoduché, protože samotnou výuku ošidit nelze. Pomohli rodiče a samozřejmě i paní učitelky. Tento projekt se promítl i do výuky anglického jazyka. Velmi působivá byla prezentace pana zástupce školy „English in the world“ na interaktivní tabuli.
Když nadešel „den D“, navštívila jsem se žáky 5. A (Wales) třídu 5. B (Severní Irsko). Žáci si navzájem představili své země, včetně historie, státního zřízení, rozlohy, počtu obyvatel a platidla. Zmínili též přírodní krásy, kulturní památky a kuchyni. Irové nás obohatili kulturním zážitkem, neboť čtyři dívky zatančily irský tanec a sklidily velký potlesk. Zajímavé bylo porovnání cen u nás a v Severním Irsku. Obyvatelé Walesu si místo tance připravili pro návštěvníky vědomostní soutěž. Irové se řádně zapotili, ale za to budou na Wales dlouho vzpomínat.
Česká republika (3. A) navštívila Anglii (4. A). Třeťáčci s sebou přinesli mapu ČR a velice obratným způsobem přiblížili Angličanům naši zemi. Nezapomněli zmínit zajímavá města, památky, horu Říp a praotce Čecha, speciality české kuchyně a vynálezy. Netušila jsem, že mezi české vynálezy patří i kostka cukru a sáček na psí výkaly. Angličané vařili čaj s mlékem a vyprávěli o své zemi. Neopomněli hlavní město Londýn s jeho památkami, dvoupatrovým autobusem a anglickým gentlemanem. Přiblížili nám anglickou vlajku, znak, královskou rodinu, Jamese Bonda a Beatles. Došlo i na ukázku anglického humoru.
Skotsko(4. B) bylo také na návštěvě v České republice (3. B). Čím je Češi přivítali? Chlebem a solí, také zpěvem pěkných písniček. Obyvatelům Skotska

představili pamětihodnosti a českou kuchyni. Potom přišla na řadu ochutnávka českých dobrot a následné hlasování pro nejlepší pokrm. Ochutnali všichni - hosté i domácí. Na 1. místě se umístily svatební koláčky. Já jsem hlasovala pro tlačenku, byla vynikající ... Obyvatelé Skotska zase na oplátku představili svoji krásnou zemi. Zřejmě zde mají herecké nadání, neboť si pro nás připravili pět scének ze života. Např. skotská rodinka u jezera Loch Ness, dva rybáři a lochneska, boj Skotů a Angličanů atd.

Druhé třídy jsem už navštívila sama. Možná i trochu s obavami... Ale bylo tam velice příjemně ... Anglie (2. A) - vstoupila jsem do země milých a usměvavých človíčků. Dozvěděla jsem se, že jejich královna Alžběta II. jim vládne už 60 let. Často tam prší a starý zvyk „čaj o páté“ už ustupuje do pozadí. Mohu zde navštívit London Eye, Big Ben a muzeum voskových figurín. Najdu zde známý fotbalový klub Chelsea a také nejvyšší budovu v Evropě, zvanou Střep. Na tuto budovu bylo použito 11 000 tabulí skla. Má 95 pater, stojí na břehu Temže, nedaleko Tower Bridge. Nabídli mi čaj a velmi chutné biscuits.

Skotsko (2. B) - děti seděly v kroužku na koberci, uprostřed bílý ubrus a na něm všelijaké delikatesy, popíjely English tea with milk. Byla zde cítit zvláštní důstojná atmosféra. Také jsem dostala šálek vynikajícího čaje, a dokonce jsem měla čest sedět v „královském“ křesle. Už vím, jak se dostat do Skotska, že hora se řekne ben a co znamená slovo pudding. A pak při popíjení lahodného moku se diskutovalo o tom, jestli existuje lochneská příšera, nebo ne. Vzhledem k tomu, že jezero je hluboké 300 m a pod ním jsou podvodní jeskyně, tak by tam rodinka Nessů klidně žít mohla... Možná to někdo z těchto žáčků jednou vypátrá… Zajímalo by vás, jak vypadá oděv pravého Skota? Zda nosí pod kiltem spodní prádlo? Zeptejte se žáka 2. B. Jistě vám to rád prozradí.

Wales (2. C) - v této zemi mne přivítali pozdravem Bore da. Byli tam milí lidé? Ano. A nějaká významná osobnost? Najednou jsem ji zahlédla a ne jednu. Princezna Diana, původem z Walesu. Byla první manželkou následníka trůnu prince Charlese, známá tím, že pomáhala nemocným a chudým. Žel, tragicky zahynula při autonehodě. Byla jsem moc ráda, že naše princezny Diany, a bylo jich celkem sedm, zůstaly i po mém odchodu
živé a zdravé. A co jejich kuchyně? Vše čerstvé a zdravé. Milují skopové, hovězí, ústřice a kraby. Nejznámější sport je rugby. Národní tým vyhrál již 24krát pohár Šesti národů. Princ Charles používá královský znak Walesu
jako svůj osobní znak. Wales je přezdíván „země hradů“. Je jich tam více než 600. Známý je král Artuš a kouzelník Merlin. A nyní pozor čeští řidiči! Před každou vesnicí uvidíte nápis *Děkujeme, že jste zpomalili*. Pak následuje cedule s ovcí. Pochopitelně, ovce jsou totiž všude... Končím svou návštěvu ochutnávkou mořské ryby, obalené v těstíčku. Vynikající a zdravé! Tak Hwyl (Na shledanou) lidičky!

Týkal se snad tento projekt i prvňáčků? Ano, i když jen lehounce. Také představovali Českou republiku, zazpívali mi na uvítanou písničku a vyprávěli, jaká místa v naší zemi už navštívili. Překvapilo mě, že moře jim až tak moc nechybí a nejvíce se jim líbilo u babičky a doma. Že by snad pořád platilo rčení: „Všude dobře, doma nejlépe“?

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

- práce ve skupinách a samostatná práce
- řízený rozhovor se žáky
- spolupráce mezi třídami

3.4.3.5 Naše město

NÁZEV PROJEKTU: P 1.5 Naše město	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 1. – 5.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Pk, Vv, Pč, Aj, M	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: cca 8 VH	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 - OSV	**TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.1 Poznávání lidí 1.2.2 Mezilidské vztahy 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace a kompetice
PT 6 - MV	**TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení**

CÍLE PROJEKTU (přínos PT):

OSV

- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- napomáhá k zvládání vlastního chování
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

MV

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

VÝSTUPY PROJEKTU:

- trojrozměrný výrobek = „naše město“, tzn. zhmotněná představa města určité skupiny žáků
- výstava prací v objektu školy
- písemné sdělení – prezentace „města“ žákům třídy a školy, prezentace „města“ v místním tisku
- mluvené sdělení – prezentace „města“ před žáky
- plánek města s popisem v angličtině - procvičení slovní zásoby anglických slov

- rozvíjení logického myšlení – vymýšlení slovních úloh v Ma na téma „naše město“, bodování a počítání při určování pořadí měst v soutěži o nej…

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

Propojení učiva prvouky s průřezovými tématy s přesahem do dalších vzdělávacích oborů
Místo, kde žijeme

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Obsah projektu je popsán ve výstupu = mediální sdělení do místního tisku (vytvoří žáci ve spolupráci s učitelem)

příklad: Projekt – „Naše město“

V listopadu 2012 jsme v hodině prvouky dostali od paní učitelky úkol do skupin - navrhnout a vytvořit „naše město“. Zadání nebylo úplně jednoduché, ale po dalším vysvětlování paní učitelky jsme se pustili do práce.
Ve skupinkách jsme se dohodli, co kdo přinese na výrobu města. Pomocí kartonu, barev, krabiček, modelíny, špejlí, skládaček z papíru a drobných hraček jsme vyrobili právě ta „naše města“...
Sušice – s krásným muzeem, továrnou a nádražím,
Srbov – s továrnou a muzeem na čokoládu a školou,
Rubešovice – s hradem na skále, zajímavým muzeem a nádražím,
Šmoulov – s velkým zábavním parkem a
New Port Kalifornia – s centrem sportu a natáčecím studiem v podobě hradu.

Práci jsme věnovali hodně času i o přestávkách, ale stálo to za to - povedla se nám. Bavilo nás vyrábění celého města, natírání silnic, slepování skládaček, vyrábění domů, vytváření popisu města, vymýšlení slovních úloh a anglické popisování mapky. Poznali jsme, že dohodnout se není snadné, ale příště to zkusíme lépe. Učili jsme se spolupracovat a rozdělit si práci.

Na závěr jsme „naše město“ představili ostatním skupinkám žáků a vystavili jsme ho na chodbě školy. Poté jsme se vrhli do bodovací soutěže...
V kategorii „nejhezčí město“ se na 1. místě umístilo město Rubešovice, na 2. místě Sušice a na 3. místě Šmoulov. Jako „nejlákavější město“ bylo vyhodnoceno město Rubešovice, dále se o 2. místo podělila města Sušice a Šmoulov, na 3. místě skončil Srbov. V kategorii „nejvtipnější město“ bylo toto umístění: 1. Rubešovice, 2. New Port Kalifornia a Šmoulov, 3. Sušice. Absolutním vítězem se tak stalo město Rubešovice. Blahopřejeme!

Těšíme se na jiný zajímavý úkol a vás zveme – přijďte se podívat na „naše města“! Pokud to nestihnete, prohlédněte si města alespoň na fotografiích.

Žáci III. B

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

- Práce ve skupinách
- Řízený rozhovor se žáky
- Výklad – učitel v instrukcích, žáci při prezentaci práce

3.4.3.6 Environmetální projekt

NÁZEV PROJEKTU: P 2.1 Environmentální projekt	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 6. - 9.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Př, Ch, Pč, Z	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: celoročně	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 - OSV	**TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.1 Poznávání lidí 1.2.2. Mezilidské vztahy 1.2.3. Komunikace 1.2.4. Kooperace a kompetice **TO 1.3 Morální rozvoj** 1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 1.3.2 Hodnoty, postoje, praktická etika
PT 2 – VDO	**TO 2.1 Občanská společnost a škola**
PT 3 – VMEGS	**TO 3.3 Jsme Evropané**
PT 4 – MKV	**TO 4.2 Lidské vztahy**
PT 5 – EV	**TO 5.1 Ekosystémy** **TO 5.2 Základní podmínky života** **TO 5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **TO 5.4 Vztah člověka k prostředí**
PT 6 – MV	**TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení** **TO 6.7 Práce v realizačním týmu**
CÍLE PROJEKTU (přínos PT):	
OSV • rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti • utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci	

- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci

VDO

- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

MKV

- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání

EV

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

MV

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

VÝSTUPY PROJEKTU:

- informační materiály, výtvarné práce (plakáty, mapy)
- trojrozměrné výrobky
- písemná sdělení- v místním tisku (propagace školy)
- výstava prací v objektu školy, výzdoba školy

- mluvené sdělení- prezentace před žáky a učiteli školy a pozvanými hosty

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

- Projekt podporuje mezipředmětové vztahy a zaměřuje se na vybrané environmentální téma (např. Voda. Les, Proměny přírody, Planeta Země, Den Země)
- Činnosti inspirované zastřešujícím tématem jsou rozčleněny napříč ročníky a vybranými předměty, náročnost a volba činností odpovídá věku žáků a zaměření jednotlivých předmětů
- Činnost učí žáky pracovat s informacemi, zpracovat je a výsledky své práce prezentovat různou formou dle svých schopností
- Projekt učí žáky pracovat s rozličnými informačními zdroji
- Projekt učí žáky pracovat a spolupracovat ve skupině, organizovat si svůj čas

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

- Skupinová práce, samostatná práce
- Výklad, rozhovor, diskuse, vysvětlování, práce s textem aj.
- Prezentace, práce s výpočetní technikou

3.4.3.7 Evropský den jazyků II

NÁZEV PROJEKTU: P 2.2 Evropský den jazyků pro 2. stupeň	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 6. – 9.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Aj, Z, D, Ov, Nj, Rj, Vv, Pč, Hv, Inf, Př, Čj, VkZ, Tv	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: 2 hodiny na přípravu, 1 hodina na prezentaci, + domácí příprava a vyhledávání informací	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 – OSV	**TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace a kompetice **TO 1.3 Morální rozvoj** 1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
PT 2 – VDO	**TO 2.2 Občan, občanská společnost a stát** **TO 2.4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**
PT 3 – VMEGS	**TO 3.1 Evropa a svět nás zajímá** **TO 3.2 Objevujeme Evropu a svět** **TO 3.3 Jsme Evropané**
PT 4 – MKV	**TO 4.1 Kulturní diference** **TO 4.2 Lidské vztahy** **TO 4.3 Etnický původ** **TO 4.4 Multikulturalita** **TO 4.5 Princip sociálního smíru a solidarity**
PT 5 – EV	**TO 5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **TO 5.4 Vztah člověka k prostředí**
PT 6 - MV	**TO 6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** **TO 6.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** **TO 6.3 Stavba mediálních sdělení** **TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení** **TO 6.7 Práce v realizačním týmu**

CÍLE PROJEKTU (přínos PT):

OSV

- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- formuje studijní dovednosti
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

VDO

- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

VMEGS

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

MKV

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých

- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

EV

- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

MV

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci

VÝSTUPY PROJEKTU:

- Prezentace vylosovaného státu před porotou a spolužáky (např. formou krátkých referátů, scének, písní, pomocí kostýmů a kulis apod.)
- Informační materiály, umělecké texty, výtvarné práce, vzorky typických jídel, mluvené sdělení, představení a ukázka jazyka dané země, mapy atd.
- Výzdoba tříd, komplexní výzdoba školy
- Propagace školy v místním tisku (články, fotografie)
- Prezentace projektu na webových stránkách školy

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

- Projekt podporuje mezipředmětové vztahy
- Připomíná významný den – EDJ 26.9. – jako den propagace jazykové rozmanitosti a podpory studia jazyků
- Propojuje práci obou stupňů školy, je pokračováním a prohloubením projektu Evropský den jazyků na 1. stupni, na nějž nezávisle navazuje
- Zaměřuje na celkové poznání jednotlivých evropských států
- Upozorňuje na důležitost studia jazyků, posiluje interkulturní porozumění
- Žáci se seznamují s kulturou daných zemí a životem v nich
- Žáci vyhledávají informace o vylosovaném státu, rozhodnou a vymyslí způsob prezentace
- Žáci pracují v týmech, mezi kterými je nutná spolupráce a rozdělení úkolů

- Projekt podporuje tvořivost a dovednost vybírat, třídit, zpracovávat a prezentovat potřebné informace

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

Práce s informacemi, skupinová práce, samostatná práce, výklad, řízený rozhovor se žáky, diskuze, dramatizace, práce s textem aj.

3.4.3.8 Historie trochu jinak

NÁZEV PROJEKTU: P 2.3 Historie trochu jinak	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 7. – 9.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Pč, D, Vv, Hv	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: 2 měsíce (leden, únor)	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 OSV	TO 1.1 Osobnostní rozvoj 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.5 Kreativita TO 1.2 Sociální rozvoj 1.2.2 Mezilidské vztahy 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace TO 1.3 Morální rozvoj 1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 1.3.2 Hodnoty, postoje, praktická etika
PT 6 MV	TO 6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení TO 6.7 Práce v realizačním týmu
CÍLE PROJEKTU (přínos PT):	
PT 1 OSV • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni • rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti • utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci • formuje studijní dovednosti • vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci • vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů	

PT 6 MV

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života

VÝSTUPY PROJEKTU:

- Výzdoba školních prostor (kresba detailů gotické architektury, vytvoření majestátních hradů, šití dobových kostýmů, návrhy gotických hradů, erbů a zbraní)
- Příprava módní přehlídky ve zhotovených kostýmech
- Informační materiály, výtvarné práce (komentáře, kresby, návrhy, skicy, fotografie...)
- Nastudování nestárnoucího hudebního hitu z muzikálu Noc na Karlštejně
- Propagace projektu (fotografie, mediální sdělení, články)

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

- podporuje mezipředmětové vztahy a spolupráci mezi žáky a ročníky
- projekt vede ke kultuře osobního projevu, podporuje týmové chování a respektování jeden druhého
- zopakování a rozšíření si poznatků o tomto období našich dějin
- činnosti jdou rozděleny do jednotlivých předmětů
- např. Pč – majestátní hrady, šití dobových kostýmů, HV – výběr a nastudování nestárnoucího hudebního hitu z muzikálu Noc na Karlštejně, VV – kresba detailů gotické architektury, erbů a zbraní, skici, dokreslení fotografií, D – osvojení historických událostí této doby v českých dějinách

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

Frontální i skupinová výuka, kooperace, samostatná práce, výklad, rozhovor, vysvětlování, dramatizace, prezentace, práce s textem, praktické vyučování, diskuse

3.4.3.9 Regionální projekt

NÁZEV PROJEKTU: P 2.4 Regionální projekt	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 6. – 9.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: D, Ov, Čj, Vv	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: 5 VH	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 – OSV	**TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace a kompetice **TO 1.3 Morální rozvoj** 1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
PT 2 - VDO	**TO 2.1 Občanská společnost a škola**
PT 5 – EV	**TO 5.4 Vztah člověka k prostředí**
PT 6 – MV	**TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení**

CÍLE PROJEKTU (přínos PT):

PT 1 - OSV

- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- formuje studijní dovednosti
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci

PT 2 – VDO

- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti

PT 5 – EV

- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

PT 6 – MV

- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)

VÝSTUPY PROJEKTU:

Informační materiály, výtvarné práce, umělecké texty (přehledy, životopisy, básně, dramatizace, kresby, malby, mapy atd.)

Výzdoba školy
Výstava ve spolupráci školy a dalších institucí (dle okolností)
Propagace práce školy v místním tisku – články, fotografie

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

Projekt podporuje mezipředmětové vztahy a zaměřuje se na vybrané téma regionální historie a kultury (např. významná kulturní a politická období města, význační rodáci, krajina, v níž žijeme)

Příklad: Naši rodáci

Činnosti inspirované zastřešujícím tématem jsou rozčleněny napříč ročníky a vybranými předměty, náročnost a volba činností odpovídá věku žáků a zaměření jednotlivých předmětů

Činnosti zaměřené na práci s informacemi: Čj, D, Ov - zpracovávání výkladových materiálů, přehledů, map, životopisů (ČJ: 6. – básně, 7. – životopis, 8. – výklad, úvaha, 9. – rozhovor, článek do regionálního tisku; D/Ov: 6. a 7. – životopisný plakát, 8. a 9. - časová osa, hlavní události v životě významné osobnosti v širším dějinném kontextu)

Činnosti podporující smysl pro estetiku: Vv, Čj - grafická a výtvarná úprava prací, umělecká inspirace - výtvarné a literární práce, dramatická scénka ze života slavné osobnosti, fotografie – místa spojená s význačnou osobností
(D, Vv: 6. - 9. – malby, kresby, mozaiky, puzzle, pexeso, omalovánky s motivy významného rodáka a náměty z jeho života)

(Podobně lze rozpracovat i jiné zvolené téma, např. Barokní Lysá, Město, ve kterém chci žít atd.)

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

Skupinová práce, samostatná práce
Výklad, rozhovor, diskuse, vysvětlování, dramatizace, práce s textem aj.

3.4.3.10 Stonožkové hnutí Na vlastních nohou

NÁZEV PROJEKTU: P 2.5 Stonožkové hnutí - Na vlastních nohou	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 6. – 9. ročník	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Vv, VkZ, Pč, Čj, D	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: září – říjen, dále průběžně během školního roku dle aktuálních nabídek v rámci hnutí	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 – OSV	**TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.1 Poznávání lidí 1.2.2. Mezilidské vztahy 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace **TO 1.3 Morální rozvoj** 1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 1.3.2 Hodnoty, postoje, praktická etika
PT 2 – VDO	**TO 2.1 Občanská společnost a škola**
PT 3 – VMEGS	**TO 3.1 Evropa a svět nás zajímá** **TO 3.3 Jsme Evropané**
PT 4 – MKV	**TO 4.1 Kulturní diference** **TO 4.2 Lidské vztahy** **TO 4.5 Princip sociálního smíru a solidarity**
PT 6 – MV	**TO 6.5 Fungování a vliv médií ve společnosti** **TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení** **TO 6.7 Práce v realizačním týmu**

CÍLE PROJEKTU (přínos PT):

OSV

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

VDO

- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

VMEGS

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací v oblasti humanitární pomoci
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám

MKV

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

MV

- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu

- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života

VÝSTUPY PROJEKTU:

- informační materiály, výtvarné práce, umělecké texty, ocenění, životopisy, básně, dramatizace, kresby, komentáře, malby, mapy atd.
- výtvarné práce pro humanitární účely a kulturní reprezentaci (upomínkové obrázky, vánoční přání atd.)
- výzdoba školy (nástěnky, fotogalerie)
- výstavy ve spolupráci školy a dalších institucí (dle okolností)
- propagace projektu (mediální sdělení, fotografie, články)
- případné nastudování stonožkové hymny

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

- projekt podporuje mezipředmětové vztahy a zaměřuje se na požadovaná a hnutím vyhlášená témata (např. významná kulturní a společenská témata, význačné osobnosti a události naší historie i současnosti)
- projekt vede žáky k uvědomování si pospolitosti mezi lidmi, především mezi dětmi, k pomoci druhým, k empatii, vede k uvědomění si hodnoty lidského života a zdraví
- projekt napomáhá získat širší přehled o poslání a činnosti humanitárních organizací
- projekt prohlubuje povědomí o součinnosti hnutí Na vlastních nohou s významnými reprezentanty státu a Armádou České republiky - vede mj. k obecné informovanosti o účasti a úkolech misí v zahraničí
- projekt podněcuje u žáků pocit sounáležitosti se školou a rozvíjí motivaci ji v rámci „stonožkových“ škol reprezentovat

Příklad: Anežka Česká

- činnosti inspirované zastřešujícím tématem jsou rozčleněny napříč ročníky a vybranými předměty, náročnost a volba činností odpovídá věku žáků a zaměření jednotlivých předmětů
- činnosti zaměřené na práci s informacemi: Čj, D, VV, PČ - zpracovávání výkladových materiálů, portrétů, map, životopisů, hlavní události v životě významné osobnosti v širším dějinném kontextu
- činnosti podporující smysl pro estetiku: Vv, Čj - grafická a výtvarná úprava prací, umělecká inspirace - výtvarné a literární práce, dramatická scénka ze života slavné osobnosti, fotografie – místa spojená s význačnou osobností (D, Vv: 6. - 9. – malby, kresby, mozaiky, puzzle, pexeso, omalovánky s motivy významné osobnosti a náměty z jejího života)
- vyhledávání informací prostřednictvím internetu a dostupných literárních zdrojů
- dle okolností návštěva Arcibiskupství pražského, osobní setkání s kardinálem Dominikem Dukou a zakladatelkou hnutí p. Bělou Gran Jensen, převzetí diplomů a ocenění. (Podobně lze rozpracovat další témata: např. výročí věrozvěstů Cyrila a Metoděje…)

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

skupinová práce, samostatná práce, frontální výuka
výklad, rozhovor, diskuse, vysvětlování, dramatizace, práce s textem, prezentace, praktické vyučování aj.

3.4.3.11 Svatba

NÁZEV PROJEKTU: P 2.6 Svatba	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 7.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Čj, VkZ, Pč, Ov, Hv, If	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: 1 měsíc (květen)	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 – OSV	TO 1.1 Osobnostní rozvoj 1.1.1 Rozvoj schopností a poznávání 1.1.2 Sebepoznání a sebepojetí 1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace 1.1.4 Psychohygiena 1.1.5 Kreativita TO 1.2 Sociální rozvoj 1.2.1 Poznávání lidí 1.2.2 Mezilidské vztahy 1.2.3 Komunikace 1.2.4 Kooperace a kompetice TO 1.3 Morální rozvoj 1.3.1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 1.3.2 Hodnoty, postoje, praktická etika
PT 2 – VDO	TO 2.1 Občanská společnost a škola TO 2.2 Občan, občanská společnost a stát
PT 5 – EV	TO 5.4 Vztah člověka k prostředí
PT 6 – MV	TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení TO 6.7 Práce v realizačním týmu
CÍLE PROJEKTU (přínos PT):	

OSV

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

VDO

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, tolerance a odpovědnost
- vede k asertivnímu jednání

EV

- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

MV

- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života

VÝSTUPY PROJEKTU:

- Výzdoba kmenových tříd (úprava stolů k obřadu a hostině, květinová výzdoba)
- Příprava svatebního pohoštění (dort, pokrmy ze studené i teplé kuchyně)
- Informační materiály, výtvarné práce (proslovy, kresby, jmenovky na stoly, svatební oznámení, album svatebních fotografií...)
- Vytvoření hudebního aranžmá (společenský tanec)
- Propagace projektu (fotografie, mediální sdělení, články)

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

- podporuje mezipředmětové vztahy a spolupráci mezi žáky
- projekt vede k rozvoji osobnosti, sebepoznávání, ke kultuře osobního projevu, empatii, chování podporujícímu dobré vztahy
- činnosti jdou rozděleny do jednotlivých předmětů
- např. Pč – příprava pokrmů, stolování, květinová výzdoba, ČJ – proslovy, IF – zhotovení jmenovek hostů, grafická úprava fotografií, HV – výběr správného hudebního doprovodu, nácvik společenského tance, VZ – pravidla společenského chování (představování, etiketa, komunikace atd.), Ov – činnosti zaměřené na práci s informacemi

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

Frontální i skupinová výuka, kooperace, samostatná práce, výklad, rozhovor, vysvětlování, dramatizace, prezentace, práce s textem, praktické vyučování, diskuse

3.4.3.12 Tradice Adventu a Vánoc aneb Školou chodí Mikuláš

NÁZEV PROJEKTU: P 2.7 Tradice adventu a Vánoc aneb Školou chodí Mikuláš	
ROČNÍK, PRO KTERÝ JE PROJEKT URČEN: 6. – 9.	
PŘEDMĚTY, V NICHŽ SE PROJEKT REALIZUJE: Pč, Vv, VkZ, Čj + Aj, Nj, Rj; Ov, Z (D, Hv, Př)	
PŘEDPOKLÁDANÁ ČASOVÁ DOTACE: 1 měsíc (listopad/prosinec)	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:	**TEMATICKÉ OKRUHY PT, která projekt naplňuje:**
PT 1 - OSV	**TO 1.1 Osobnostní rozvoj** 1.1.1 Rozvoj schopností a poznání 1.1.3 Seberegulace a sebeorganizace 1.1.4 Psychohygiena 1.1.5 Kreativita **TO 1.2 Sociální rozvoj** 1.2.1 Poznávání lidí 1.2.2. Mezilidské vztahy 1.2.3. Komunikace 1.2.4. Kooperace a kompetice **TO 1.3 Morální rozvoj** 1.3.2 Hodnoty, postoje, praktická etika
PT 3 - VMEGS	**Tematické okruhy (TO):** **TO 3.1 Evropa a svět nás zajímá** **TO 3.2 Objevujeme Evropu a svět** **TO 3.3 Jsme Evropané**
PT 4 - MKV	**Tematické okruhy (TO):** **TO 4.1 Kulturní diference** **TO 4.2 Lidské vztahy** **TO 4.4 Multikulturalita** **TO 4.5 Princip sociálního smíru a solidarity**
PT 6 - MV	**TO 6.6 Tvorba mediálního sdělení**

CÍLE PROJEKTU (přínos PT):

PT 1 – OSV
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů

PT 3 – VMEGS
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám

PT 4 – MKV
- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu

PT 6 – MV
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

VÝSTUPY PROJEKTU:

- Výzdoba školy (nástěnky, betlém, okenní dekorace, zdobení vánočního stromku atd.)
- Výroba vánočních ozdob a dekorativních předmětů z různých materiálů (papír, textil, plast, kov, sklo a korálky, keramika, těsto)
- Příprava adventních a vánočních pokrmů, vánočního cukroví
- Mikulášská návštěva v mateřské škole
- Jarmark pro veřejnost (dle možností spojený s humanitární sbírkou)
- Prezentace činností - informační pásmo pro spolužáky, zvyky a tradice, čtení vánočních příběhů a pohádek, hry a soutěže
- Plakáty, přání a pohlednice s vánoční a adventní symbolikou, s námětem ze života světců a míst spojených s vánoční tradicí

CHARAKTERISTIKA A OBSAH PROJEKTU:

- Projekt podporuje mezipředmětové vztahy a spolupráci napříč ročníky
- Praktickými činnostmi podporujícími tvořivost i prací s informačními materiály přibližuje žákům rozdíly a souvislosti mezi současnou podobou adventu a Vánoc a historicky zakořeněnými lidovými tradicemi
- Projekt vede k uvědomění si duchovní podstaty adventního času a Vánoc, ke sdílení duchovních a kulturních hodnot, rozvoji etického myšlení a solidarity
- Činnosti jsou rozděleny do jednotlivých předmětů a ročníků přiměřeně věku a schopnostem žáků

- Např.: Pč, VkZ – výrobky z různých materiálů, (před)vánoční kuchyně, lidové tradice; Vv – kresby, malby, vánoční přání; Čj – básně, povídky, pohádky, legendy; cizí jazyky – „mezinárodní“ přání; Ov, Z – tradice a zvyky na našem území a jejich podoba v různých koutech světa, regionální rozdíly, duchovní svět; D – křesťanství, historický vývoj symbolů a tradic, významné osobnosti a světci; Hv – vánoční písně a koledy; Př – rostliny vánočního času
- Dle okolností: účast v soutěžích (např. soutěž Města Lysá nad Labem o nejkrásnější vánoční ozdobu), návštěva adventního trhu

VYUŽÍVANÉ METODY A FORMY PRÁCE:

- Frontální i skupinová výuka, kooperace, samostatná práce, práce s textem, instruktáž, praktické vyučování, diskuse, dialog, dramatizace, prezentace, didaktické hry a kvízy

3.5. Doplňující vzdělávací obor Etická výchova

3.5.1 Charakteristika a obsah doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova

Ve výuce dle ŠVP Bedříšek akcentujeme etické aspekty napříč celkovým životem školy. Chceme naši školu chápat jako prostředí, v němž se cítíme dobře, ctíme a respektujeme pravidla, s empatií vnímáme a posuzujeme aktuální situace, podporujeme správné vnímání etických hodnot, formujeme morální a etické vědomí ve vzájemných vztazích i veškerých činnostech.

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova je založen na systematickém osvojování sociálních dovedností u žáků především na základě zážitkové metody. Není tedy filozofickou disciplínou, ale praktickým pedagogicko-psychologickým nástrojem, jak u žáků rozvíjet základní sociální dovednosti. Základním cílem etické výchovy je vést žáky k prosociálnímu způsobu chování, tj. schopnost učinit něco dobrého pro druhého bez očekávání vnější odměny nebo protislužby. Nejprve jsou to témata, která tvoří obsah (výchovný program) celého vzdělávacího procesu. Výsledkem dobře zvládnutých témat je osvojení si žádoucích sociálních dovedností žáky. Etická výchova se nesnaží problémy řešit represí, ale pozitivním odkrýváním životních alternativ a potencialit žáků. Využíváme besedy a semináře, třídnické hodiny, modelové situace ve vyučovacích hodinách, mnohá témata jsou součástí osnov vyučovacích předmětů. S pokrokem doby pracujeme s různými typy tištěných, audiovizuálních i digitálních materiálů.

Etická výchova není v ŠVP pojata jako samostatný předmět, témata etické výchovy integrujeme do předmětů, v nichž probíhá i hodnocení míry naplňování očekávaných výstupů EV. Průběžné zařazování témat EV do výuky (integrací do předmětů) a naplňování výstupů EV administrativně prokazujeme záznamy v třídní knize.

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru tvoří následující témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Úspěšnost etické výchovy je založena na propracované a logické struktuře výchovného programu. Žák se naučí zvládat nejprve základní sociální dovednosti, které jsou předpokladem pro osvojení těch složitějších. Například žák dokáže přijmout sám sebe (vytvoří si pozitivní sebehodnocení) a teprve pak může pozitivně hodnotit druhé. Co sám nemá, nemůže autenticky promítat do sociálních vztahů.

Dnešní svět přináší řadu problémů do všech oblastí života společnosti. Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru proto tvoří i šest aplikačních témat. Díky nim mohou žáci vhodněji a efektivněji realizovat osvojené sociální dovednosti v každodenním životě.

Mezi aplikační témata patří:

- Etické hodnoty

- Sexuální zdraví
- Rodinný život
- Duchovní rozměr člověka
- Ekonomické hodnoty
- Ochrana přírody a životního prostředí

Předností etické výchovy je, že počet a oblasti aplikačních témat nejsou uzavřeny, takže tento doplňující vzdělávací obor je otevřen inovacím, které by reflektovaly a snažily se řešit nové problémy moderního člověka.

Škola se snaží působit v těchto směrech:

- vytvořit výchovné společenství,
- přiměřeně vybízet žáky k prosociálnímu chování,
- vyjadřovat pozitivní očekávání od žáků (atribuce),
- klidně poukázat na důsledky chování žáků (induktivní disciplína),
- uvážlivě používat odměny a tresty,
- vytvořit jasná a srozumitelná pravidla a důsledně vyžadovat jejich dodržování,
- vytvořit radostnou atmosféru,
- bezpodmínečně přijmout každého žáka,
- do výchovného procesu ve škole zapojit rodiče

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova používá především metody běžné v zážitkové pedagogice. Jedná se o rozhovor, diskuzi, inscenační techniky, didaktické hry, řešení problémové situace, besedy, projekty atd. Inovativní je metodický přístup vedoucí k osvojení sociální dovednosti. Ten se skládá ze čtyř fází:

- Senzibilizace - žák je vhodnou metodou motivován („zcitlivěn") pro dané téma.
- Hodnotová reflexe - na základě otázek pedagoga se žák dostane k podstatě tématu. Výsledek reflexe pedagog shrne.
- Nácvik sociální dovednosti ve třídě (následuje reflexe)
- Přenos do reálného života - na základě praktických úkolů (následuje reflexe).

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova směřuje k vytváření klíčových kompetencí tím, že sleduje následující dílčí cíle:

- Rozvinout u žáků schopnosti aktivně a tvořivě ovlivňovat měnící se životní a pracovní podmínky.
- Umožnit žákům navázat a rozvíjet uspokojivé vztahy.
- Vést žáky k rozpoznání povahy problému a k jeho aktivnímu řešení na základě získaných dovedností a vědomostí.
- Rozvinout u žáků správné způsoby komunikace a demonstrovat nové formy efektivního a tvořivého využívání dostupných prostředků komunikace.
- Vést žáky na základě osobní zkušenosti k pochopení výhod spolupráce.

- Vést žáky k toleranci, vstřícnosti a pochopení potřeb a postojů druhých.
- Vytvořit vnější podmínky, aby žáci mohli vnímat, přijímat, vytvářet a rozvíjet etické, kulturní a duchovní hodnoty, které nespočívají pouze v materiálním uspokojení lidských potřeb.
- Rozvinout u žáků schopnost samostatně pozorovat, experimentovat a získané výsledky kriticky posuzovat a vyvodit z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- Vést žáky k rozpoznání smyslu a cíle učení.
- Umožnit žákům kriticky hodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich.
- Podněcovat žáky ke kritickému myšlení, aby byli schopni činit uvážlivá rozhodnutí, za která jsou zodpovědní a která jsou schopni obhájit.
- Vést žáky k naslouchání promluvám druhých lidí, k snaze jim porozumět a vhodně na ně reagovat.
- Umožnit žákům vytvořit si pozitivní představu o sobě samém, aby mohlo dojít k posílení sebedůvěry a samostatnému seberozvoji.
- Vést žáky k ovládání vlastního chování.
- Vytvořit podmínky, aby žáci mohli na základě ohleduplnosti, úcty k druhým a snaze pomáhat participovat na utváření dobré atmosféry v týmu.
- Povzbuzovat žáky k respektu přesvědčení a hodnot druhých lidí.
- Rozvinout u žáků schopnost vcítit se do situací ostatních lidí.
- Vést žáky k odmítavému postoji vůči fyzickému i psychickému násilí.
- Umožnit žákům pochopit základní environmentální a ekologické problémy a souvislosti.
- Podněcovat žáky k uvážlivému a vhodnému rozhodování v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.
- Vést žáky, aby přistupovali k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

3.5.2 Osnovy etické výchovy

Vzdělávací obsah
1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období
žák

- si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci
- se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel
- si osvojí základní (předpoklady)vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

Očekávané výstupy - 2. období
žák

- reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně

Učivo

ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI

komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základní komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích - pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva
základy neverbální komunikace- seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky
komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH

sebepojetí - sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování

pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu

akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých

TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE

tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování

schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce

elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství

ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ

iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu

asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci
- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí
- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu
- nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva
- rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory
- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích
- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení
- analyzuje etické aspekty různých životních situací
- se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy

Učivo

KOMUNIKACE

otevřená komunikace – úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách

aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání

DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY

úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost

jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimizmus v životě

ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ

asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu

obrana před manipulací - asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik

fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport

REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY

pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů**,** vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě

podpora pozitivního působení televize a medií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médii, media a volný čas

já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita

INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST

iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství

iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost

uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám

APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA

etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj

sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství

rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří

duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světonázorech

ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost

ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí

Osnovy pro 1. - 5. ročník

Poznámka:
Etické hodnoty podporujeme, ctíme a dodržujeme ve všech vzdělávacích předmětech, jsou součástí každodenního života školy. Významnou roli ve formování etické výchovy přičítáme činnostem ve školní družině, zcela nezastupitelnou úlohu má naplňování školního Minimálního preventivního programu.

1. ročník

1. Tematický celek: Komunikace • oslovování křestními jmény • pozdrav, úsměv • naslouchání • jednoduchá komunikační pravidla ve třídě (mluví pouze jeden, jasné, hlasité vyjádření)	**VAZBA NA OSNOVY PŘEDMĚTŮ – KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	
	PRVOUKA	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás
2. Tematický celek: Úcta k sobě, úcta k druhým • blahopřání k narozeninám • společná výzdoba • jednoduché představení sebe, své rodiny • poznávání druhých na základě vyprávění	PRVOUKA	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Tematické práce (prázdniny, Vánoce, Velikonoce…) Hra s barvou, papírem, textilem
	ČESKÝ JAZYK	Poslech a reprodukce pohádek a jejich dramatizace (dobro x zlo), pokus o charakteristiku postav, recitace básní Poslech pohádek a jednotlivých příběhů s dětským hrdinou, hodnocení chování jednotlivých postav, besedy o vlastní četbě, veršované pohádky
	PRACOVNÍ ČINNOSTI	Lidové zvyky, tradice a řemesla
3. Tematický celek: Prosociální chování • pomoc v běžných školních situacích • pochvala • dělení se	PRVOUKA	Lidé kolem nás

2. ročník

1. Tematický celek: Komunikace • poděkování • omluva • neverbální komunikace: podání ruky, gestikulace	**VAZBA NA OSNOVY PŘEDMĚTŮ – KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	
	PRVOUKA	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Lidé a čas Člověk a jeho zdraví
2. Tematický celek: Vyjadřování citů • vyjádření vztahů k rodinným příslušníkům • rozhovor o oblíbených hračkách, hrách, věcech	PRVOUKA	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás
	ČESKÝ JAZYK	Sloh: Popis nejmilejší hračky Čtení: Jakou knihu bych doporučil spolužákovi
3. Tematický celek: Tvořivost • využití stavebnic k tvořivému hraní • naslouchání a reprodukce jednoduchých písniček (využití nástrojů i vlastnoručně vyrobených) • tvořivá kresba • spolupodílení na výzdobě třídy	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Tematické práce (prázdniny, Vánoce, Velikonoce…) Hra s barvou, papírem, textilem Plošná a prostorová stavebnice
	PRACOVNÍ ČINNOSTI	Rytmizace slov a říkadel Zpěv lidových i umělých písní Hra na tělo a jednoduchý hudební doprovod
	HUDEBNÍ VÝCHOVA	
4. Tematický celek: Empatie • vžívání se do situace slabších, nemocných, postižených • využití pohádkových příběhů k empatickému vcítění	ČESKÝ JAZYK	Čtení: Převyprávění příběhu, orientace v knihách pro děti, beseda nad příběhy Beseda-pohádky
5. Tematický celek: Prosociální chování • pomoc mladším dětem (prvňákům, spolupráce s MŠ nebo MC) • vyjádření soucitu	PRVOUKA	Lidé kolem nás
	ČESKÝ JAZYK	Čtení: Převyprávění příběhu, orientace v knihách pro děti, beseda nad příběhy Beseda-pohádky

3. ročník

1. Tematický celek: Komunikace • neverbální komunikace (postoj, držení těla, mimika) • verbální komunikace – správné vyjádření, slušný obsah, tón • naslouchání	**VAZBA NA OSNOVY PŘEDMĚTŮ – KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	
	PRVOUKA	**Člověk a jeho zdraví** Chování lidí Soužití lidí
2. Tematický celek: **Pozitivní hodnocení sebe** • uvědomění si svých schopností a dovedností	PRVOUKA	**Lidé kolem nás** Rodina Zaměstnání **Člověk a jeho zdraví** Chování lidí Soužití lidí
3. Tematický celek: : Pozitivní hodnocení druhých • záměrný důraz na dobré vlastnosti rodinných příslušníků • záměrný důraz na dobré vlastnosti spolužáků • záměrný důraz na dobré vlastnosti přátel a kamarádů • záměrný důraz na dobré vlastnosti jiných lidí	PRVOUKA	**Lidé kolem nás** Rodina Zaměstnání **Člověk a jeho zdraví** Chování lidí Soužití lidí
4. Tematický celek: Tvořivost • úlohy rozvíjející tvořivost • společné tvořivé kreslení • práce s hudbou, skládání jednoduchých popěvků • rozvoj fantazie, společné vymýšlení pohádek, příběhů • dramatizace známých příběhů, pohádek	ČESKÝ JAZYK PRACOVNÍ ČINNOSTI HUDEBNÍ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Čtení: Převyprávění příběhu, orientace v knihách pro děti, beseda nad příběhy Beseda-pohádky Práce s materiály a pomůckami podle slovního návodu využívání vlastností drobného materiálu Práce s papírem, přírodninami, textilem, drátem aj. Hra na tělo, vytváření jednoduchého doprovodu Rytmizace říkadel, zpěv Tematické práce, hra s barvou, využívání různých technik a materiálů

5. Tematický celek: Prosociální chování • schopnost udělat radost rodinným příslušníkům • schopnost udělat radost spolužákům, jiným lidem	PRVOUKA PRACOVNÍ ČINNOSTI VÝTVARNÁ VÝCHOVA	**Lidé kolem nás** Rodina **Člověk a jeho zdraví** Chování lidí Soužití lidí Práce s papírem, přírodninami, textilem, drátem aj. Tematické práce, přání, pozvánky …

4. ročník

1. Tematický celek: Komunikace • mimika, úsměv, zrakový kontakt • soustředěné naslouchání • vyjádření vlastní potřeby • žádost o pomoc	**VAZBA NA OSNOVY PŘEDMĚTŮ – KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	
	ČESKÝ JAZYK	**Komunikační a slohová výchova** Naslouchání promluvám lidí, porozumění jim, vhodné reakce, práce ve skupině Komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog Základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky řeči
2. Tematický celek: **Pozitivní hodnocení druhých** • umění potěšit a radovat se s druhými • účast na radosti druhých	VÝTVARNÁ VÝCHOVA ČESKÝ JAZYK	**Tematické práce** vlastní zážitky žáků – tradice a zvyky, rodina a přátelé, záliby a koníčky, škola v přírodě, výlety, exkurze **Literární výchova:** Zážitkové čtení a naslouchání
3. Tematický celek: Empatie • empatické vnímání nejbližších lidí – rodiče • empatické vnímání sourozenců • empatické vnímání spolužáků	ČESKÝ JAZYK	**Komunikační a slohová výchova** Naslouchání promluvám lidí, porozumění jim, vhodné reakce, práce ve skupině **Literární výchova:** Zážitkové čtení a naslouchání
4. Tematický celek: Tvořivost • tvořivost v zaměření na mezilidské vztahy • tvořivost ve spolupráci kolektivu třídy	ČESKÝ JAZYK PRACOVNÍ ČINNOSTI	**Literární výchova:** Tvořivé činnosti s literárním textem, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, výtvarný doprovod Práce s materiály a pomůckami podle slovního návodu využívání vlastností drobného materiálu Práce s papírem, přírodninami, textilem, drátem aj. Hra na tělo, vytváření jednoduchého doprovodu Rytmizace říkadel, zpěv

	HUDEBNÍ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Tematické práce, hra s barvou, využívání různých technik a materiálů
5. Tematický celek: Prosociální chování • projevení pochopení, útěcha • vyjádření pochopení • rozveselení smutného • konkrétní pomoc	ČESKÝ JAZYK PRACOVNÍ ČINNOSTI TĚLESNÁ VÝCHOVA	**Komunikační a slohová výchova:** Naslouchání promluvám lidí, porozumění jim, vhodné reakce, práce ve skupině Zásady hygieny a bezpečnosti První pomoc při úrazu

5. ročník

1. Tematický celek: Komunikace verbální a neverbální • pozdrav, otázka, poděkování, omluva • naslouchání, jednoduché navracení porozumění	**VAZBA NA OSNOVY PŘEDMĚTŮ – KONKRETIZOVANÉ UČIVO** ČESKÝ JAZYK	**Komunikační a slohová výchova** Komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) Další psané a mluvené komunikační a slohové útvary: vypravování, popis, dopis, blahopřání, inzerát, dialog, omluvenka, vzkaz, SMS, deník, záznamník, oslovení
2. Tematický celek: **Poznání a pozitivní hodnocení sebe sama** • hry zaměřené na sebepoznání • pozitivní sebehodnocení	Činnosti v rámci školního MPP + předměty výchovného zaměření ČESKÝ JAZYK	
3. Tematický celek: Poznání a pozitivní hodnocení druhých • pozitivní hodnocení spolužáků v běžných podmínkách rodiny, třídy • úcta ke starým lidem, postiženým, nemocným		**Komunikační a slohová výchova:** Komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)
4. Tematický celek: Tvořivost v mezilidských vztazích a iniciativa • hry a úlohy rozvíjející tvořivost v nejširších souvislostech (literární tvorba, koláže, hádanky, jednoduché matematické rébusy) • tvořivost zaměřená na vztahy kolektivu v běžných podmínkách třídy • tvořivost zaměřená na vztahy k rodičům sourozencům • tvořivé řešení každodenních situací ve škole i mimo ni	MATEMATIKA ČESKÝ JAZYK	Řešení a vytváření slovních úloh, rébusů **Literární výchova:** Vlastní literární text na dané téma, literární soutěže, vlastní výtvarné ilustrace, tvořivé činnosti s literárním textem

5. Tematický celek: Etické aspekty ochrany přírody • prožitky a vnímání přírody • pozitivní vztah k přírodě a úcta • ekologická etika (sběr odpadu, ochrana před znečištěním nejbližšího okolí) • ochrana ohrožených rostlin a živočichů • účast na akcích na ochranu přírody	PŘÍRODOVĚDA PRACOVNÍ ČINNOSTI + předměty výchovného zaměření TĚLESNÁ VÝCHOVA	**Člověk a příroda** (půda, lesy, vodstvo, ochrana přírody) Zásady hygieny a bezpečnosti První pomoc při úrazu

Osnovy pro 6. - 9. ročník

Na průběžné naplňování všech tematických celků se mj. zaměřuje školní MPP, projekty a předměty výchovného zaměření

6. ročník

<table>
<tr><td>1. Tematický celek: Objevení vlastní jedinečnosti, sebepoznání, sebepřijetí
• Etapy dětství a dospívání dítěte
• Vývoj dítěte a úcta k životu
• Rozdílné typy osobností
• Mé silné a slabé stránky
• Nikotinismus a alkohol jako destruktivní činitelé osobnosti</td><td colspan="2">VAZBA NA OSNOVY PŘEDMĚTŮ – KONKRETIZOVANÉ UČIVO</td></tr>
<tr><td rowspan="4">2. Tematický celek: Pozitivní hodnocení druhých
• Pozitivní hodnocení druhých v běžných podmínkách
• Pozitivní hodnocení druhých ve „ztížených podmínkách“
• Pozitivní hodnocení situací a událostí</td><td>OBČANSKÁ VÝCHOVA

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ</td><td>Život ve společnosti- socializace, sociální skupiny, společenské vztahy, kulturní chování, mezilidské vztahy, komunikace

Rodina
Můj domov, moje rodina Vztahy a pravidla soužití
Rodinné tradice a zvyklosti

Rozvoj osobnosti
Duševní a tělesné zdraví
Vyrovnání se s problémem

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
Pozitivní životní cíle
Alkoholismus
Kouření
Odmítání návykových látek (pasivní kuřáctví, abstinent, konzument)
Legislativa</td></tr>
<tr><td>3. Tematický celek: Tvořivost a iniciativa v oblasti vztahů
• Podnícení tvořivého myšlení žáků
• Tvořivost v oblasti mezilidských vztahů
• Tvořivost při řešení problémů</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>4. Tematický celek: Identifikace a vyjádření citů
• Klasifikace emocí
• Rozpoznání emocí
• Usměrnění emocí</td></tr>
<tr><td>5. Tematický celek: Kognitivní a emocionální empatie
• Pochopení druhých
• Vžití se do situace spolužáků, rodičů, kamarádů</td></tr>
</table>

• Empatické naslouchání, empatická reakce		Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“ Základní postupy při vzniku úrazu **Komunikační a slohová výchova** Hlavní myšlenky textu
6. Tematický celek: **Zvládání agrese** • Práce s afekty, zvládání strachu, hněvu • Usměrnění emocí a jejich kultivace • Přiměřené vyjádření emocí		
7. Tematický celek: **Pomoc, přátelství a spolupráce** • Fyzická pomoc, umět posloužit • Spolucítění, verbální pomoci: umět pochopit, poradit a potěšit • Darování, ochota rozdělit se • Charitativní a humanitní iniciativy • Spolupráce při studiu, při humanitních iniciativách, ve veřejném životě • Přátelství	VÝTVARNÁ VÝCHOVA TĚLESNÁ VÝCHOVA ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	

7. ročník

1. Tematický celek: **Objevení vlastní jedinečnosti a identity** • Velikost a důstojnost lidské osoby • Úcta k člověku • Přijetí pozitivních i negativních vlastností • Zdravé sebevědomí	**VAZBA NA OSNOVY PŘEDMĚTŮ – KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	
	OBČANSKÁ VÝCHOVA	**Každý člověk je osobnost** vlastnosti, schopnosti, dovednosti, sebehodnocení, sebepoznání, charakter, vůle, návyky, zlozvyky volný čas, životní styl, životospráva
	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	Budování zdravého sebevědomí – každý chce dosáhnout úspěchu
2. Tematický celek: **Prosociálnost jako složka identity** • Nezávislost • Respektovat a být respektován • Rozvíjení identity ve vztazích s druhými • Svobodné přijetí závazků a věrnost jim jako znamení zralosti	OBČANSKÁ VÝCHOVA	**Cyklus lidského života** (dětství, dospívání, dospělost, stáří) **Socializace** citové zrání, začleňování se do společnosti, druhy společenských skupin a jejich vliv na jedince **Každý člověk je osobnost** vlastnosti, schopnosti, dovednosti, sebehodnocení, sebepoznání, charakter, vůle **Morálka a právo** složitost mravního rozhodování, morální chování ve škole a rodině život v obci a státě, svoboda, odpovědnost, morálka a právo **Společenské chování** Rozvoj osobnosti Komunikace – verbální, neverbální
	RODINNÁ VÝCHOVA	
3. Tematický celek: **Etické aspekty vztahu ke své rodině** • Hlubší poznání rodiny • Pravidla a práva v rodině • Pochopení rodičů a sourozenců • Sourozenecké konstelace	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	**Rodina** Práva a povinnosti členů rodiny Kdo si hraje, nezlobí (domácí pohoda) Rodina a bydlení

4. Tematický celek: **Integrace sexuální zralosti do kontextu osobnosti** • Rozvíjení sexuální identity • Rozdíly mezi mužem a ženou • Vztahy mezi chlapci a děvčaty • Přátelství, zamilovanost, láska • „Zázrak života“ - početí a prenatální život plodu • Předčasný pohlavní styk, jeho příčiny a následky • Pohlavní choroby a AIDS • Důsledky zneužívání návykových látek na plodnost muže a ženy •	OBČANSKÁ VÝCHOVA	**Cyklus lidského života** (dětství, dospívání, dospělost, stáří)
5. Tematický celek: **Vztah k nemocným, handicapovaným, starým lidem** • Integrace handicapovaných • Vztahy mezi generacemi • Moudrost stáří a úcta k němu	OBČANSKÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA	**Cyklus lidského života** (dětství, dospívání, dospělost, stáří) Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“
6. Tématické celek: **Reálné a zobrazené vzory** • Učení nápodobou • Vzory modelu veřejné a anonymní prosociálnosti • Pohled na vliv reálných negativních vzorů	OBČANSKÁ VÝCHOVA ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	**Socializace** **Slohová a komunikační výchova** Charakteristika **Literární výchova** Hlavní hrdina z příběhů ze života

8. ročník

1. Tematický celek: Zdroje etického poznávání lidstva • Etika jako filosofická disciplína • Mravnost, morálka, etika • Mravní hodnoty a normy • Svědomí, odpuštění • Zlaté pravidlo morálky • Spiritualita, náboženství	**VAZBA NA OSNOVY PŘEDMĚTŮ – KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	
	OBČANSKÁ VÝCHOVA	**Člověk, víra a přesvědčení** **Člověk a občanský život** **Člověk a citový život**
2. Tematický celek: **Život, tělesné a duševní zdraví jako etická hodnota** • Ochrana tělesného a duševního zdraví • Zdraví jako etická hodnota • Návykové látky a jejich zneužívání	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	Člověk ve zdraví a nemoci Zdravá výživa Život bez závislostí
3. Tematický celek: **Etické aspekty manželství, rodinného a sexuálního života** • Sebeovládání jako podmínka zdravého sexuálního života • Přátelství, zamilovanost, manželství • Plánované rodičovství, antikoncepce a přirozené metody regulace početí • Potrat, interrupce a její přirozené důsledky	OBČANSKÁ VÝCHOVA VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	**Člověk a jeho rodinný život**- manželství, rozvod, řešení konfliktů, rodičovství, náhradní rodičovská péče, ideál rodinného života, generační problém **Rodina** Faktory ovlivňující stabilitu rodiny Hledání ideálu – sňatek ano, či ne Neshody v manželství - konflikty **Lidská sexualita** Čas prvních lásek Reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení, plánované rodičovství aneb prevence
4. Tematický celek: **Ekonomické hodnoty a etika** • Majetek a peníze jako prostředek, nikoliv jako cíl • Ekonomické ctnosti: spořivost, podnikavost, umění hospodařit • Solidarita, pomoc sociálně slabším • Poctivost a ochrana spotřebitele	OBČANSKÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	**Člověk a občanský život** **Člověk a pracovní život** **Člověk a jeho rodinný život** **Pomoc stonožkovému hnutí** „Na vlastních nohou“ **Rodina**

5. Tematický celek: **Pravda jako etická hodnota** • Lež, pomluva, nactiutrhání • Tajemství • Čest, dobré jméno	OBČANSKÁ VÝCHOVA VÝCHOVA KE ZDRAVÍ ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	**Člověk a občanský život** **Osobní bezpečí** **Komunikační a slohová výchova** Úvaha
6. Tematický celek: **Tvořivost v mezilidských vztazích, v povolání, zaměstnání** • Smích, veselost, humor • Obrana humorem • Volba povolání, stavovská čest • Národní hrdost • Řešení krizových situací	OBČANSKÁ VÝCHOVA	**Člověk a pracovní život** **Člověk a občanský život** **Člověk a citový život**

9. ročník

1. Tematický celek: **Důstojnost a hodnota lidské bytosti** • Deklarace práv dítěte • Deklarace lidských práv • Rasismus, nacismus • Stanovení životních priorit a cílů • Odvaha k naplnění života	**VAZBA NA OSNOVY PŘEDMĚTŮ – KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	
	DĚJEPIS OBČANSKÁ VÝCHOVA VÝCHOVA KE ZDRAVÍ ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	Vznik totalitních systémů Životní perspektivy Stát a právo Člověk a právo Svět práce **Literární výchova** Interpretace literárních ukázek (především z období 2. SV)
2. Tematický celek: **Prohloubení komunikačních dovedností** • Metody řešení konfliktů • Empatické naslouchání jako nástroj komunikace • Aplikace asertivních dovedností a technik do konfliktních situací • Pozice rovnosti ve vztazích • Obrana před stresem	OBČANSKÁ VÝCHOVA VÝCHOVA KE ZDRAVÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	**Člověk a pracovní život** **Člověk a právo** **Rodina** **Osobní bezpečí** Obecně: význam pohybových aktivit při kompenzaci stresu
3. Tematický celek: **Zdravý životní styl** • Povědomí vlastní hodnoty • Stres a jeho důsledky • Relaxační a meditační techniky • Post abortivní syndrom a jeho důsledky • Sexuální orientace	TĚLESNÁ VÝCHOVA VÝCHOVA KE ZDRAVÍ OBČANSKÁ VÝCHOVA HUDEBNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Obecně: význam pohybových aktivit při kompenzaci stresu **Rodina a sexuální výchova** **Člověk a pracovní život** Obecně: prožívání uměleckého zážitku, umění jako kompenzace stresu, možnost seberealizace
4. Tematický celek: Závislosti a návykové látky • Psychické aspekty zneužívání návykových látek • Konzumní a nezodpovědný sex • Gamblinismus • Sekty a kulty	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ Aktivity MPP	**Prevence zneužívání návykových látek** **Osobní bezpečí** **Sexuální výchova**

5. Tematický celek: **Masmédia a jejich vliv** • Prosociální vzory v médiích • Kritický postoj k pořadům • Televizní pseudorealita • Výchova kritického diváka • Televize jako nástroj	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	**Komunikační a slohová výchova** Publicistický styl
6. Tematický celek: Radost a optimismus • Radost jako důsledek objevení hodnot • Radost při dosahování cíle • Radost jako důsledek socializace • Radost – dar pro druhé • Pozitivní vztah k životu a lidem • Stabilita osobnosti – štěstí, životní cíl	HUDEBNÍ, VÝTVARNÁ, TĚLESNÁ VÝCHOVA VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	Obecně: prožívání uměleckého zážitku, umění i sport jako kompenzace stresu a zdroj potěšení, možnost seberealizace, posouvání vlastních cílů **Pomoc stonožkovému hnutí** „Na vlastních nohou“ **Svět práce** **Rodina**
7. Tematický celek: **Komplexní prosociálnost** • Škola jako společenský systém, ostatní společenské systémy • Solidarita se sociálně slabšími osobami, společenskými skupinami, národy • Boj proti sociálním nespravedlnostem: sociální kritika, občanská neposlušnost • Nenásilí jako politický nástroj • Vztah mezi společenskými skupinami a národy • Jednota lidské rodiny • Odpovědnost za ostatní	DĚJEPIS VÝCHOVA KE ZDRAVÍ OBČANSKÁ VÝCHOVA	**Dějiny 2. poloviny 20. století** **Svět práce** **Rodina** **Mezinárodní vztahy, globální svět** **Člověk a právo** **Svět a právo**

4.0 Učební plány ŠVP - I. stupeň a II. stupeň

4.1 Učební plán ŠVP – I. stupeň; od školního roku 2023/2024

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty		1. stupeň						
			1.	2.	3.	4.	5.	1. - 5. ročník	
								naše dotace	minimální časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace		Český jazyk a literatura	9	9	9	7	7	41	33
		Cizí jazyk - anglický	1	1	3	3	3	11	9
Matematika a její aplikace		Matematika	4	5	5	5	5	24	20
Informatika		Informatika				1	1	2	2
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	3			7	11
		Vlastivěda				2	2	4	
		Přírodověda				2	1	3	
Umění a kultura		Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	12
		Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
Člověk a zdraví		Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5
Průřezová témata		v jednotlivých předmětech a projektech							P
Disponibilní časová dotace	celkem	počet hodin v ročníku	2	4	4	4	2	16	16
	posílení minimální časové dotace vyučovacích předmětů	Český jazyk a literatura	xx	xx	xx	x	x		
		Cizí jazyk - anglický		x					
		Matematika		x	x	x	x		
		Prvouka			x				
		Vlastivěda				x			
		Přírodověda				x			
		~~Informatika~~							
Celková povinná časová dotace									119
minimální počet hodin v ročníku			18	18	22	22	22	102	
maximální počet hodin v ročníku			22	22	26	26	26	122	
naše dotace			21	22	25	26	25	119	

*) Cizí jazyk – anglický zařazen jako povinný předmět od 1. ročníku

4.2 Učební plán ŠVP - II. stupeň; od školního roku 2024/2025

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty		II. stupeň					
			6.	7.	8.	9.	6. - 9. ročník	
							naše dotace	Minimální časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace		Český jazyk a literatura	4	4	4	5	17	15
	Cizí jazyk	Anglický	3	3	3	3	12	12
	Další cizí jazyk	Německý jazyk		2	2	2	6	6**)
		Ruský jazyk		2	2	2		
		Španělský jazyk		2	2	2		
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4	5	5	18	15
Informatika		Informatika	1	1	1	1	4	4
Člověk a společnost		Dějepis	2	2	2	2	8	10
		Občanská výchova	1	1	1	1	4	
Člověk a příroda		Fyzika	2	2	2	2	8	20
		Chemie			2	2	4	
		Přírodopis	2	2	2	1	7	
		Zeměpis	2	2	1	1	6	
Umění a kultura		Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	9
		Hudební výchova	1	1	1	1	4	
Člověk a zdraví		Tělesná výchova	2	2	2	2	8	10
		Výchova ke zdraví	1	1	1	1	4	
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	4	3
Průřezová témata		v jednotlivých předmětech a projektech						P
Disponibilní časová dotace	celkem	počet hodin v ročníku	5	5	4	4	18	18
	Posílení minimální časové dotace vyučovacích předmětů	Český jazyk a literatura	x			x		
		Matematika		x	x	x		
		~~Informatika~~ Výtvarná výchova		x				
		Občanská výchova				x		
		Dějepis			x			
		Fyzika		x		x		
		Chemie			x			
		Přírodopis	x	x				
		Výchova ke zdraví		x	x			
		Pracovní činnosti	x					
		Ruský jazyk	xx					
		Německý jazyk	xx					
Celková povinná časová dotace								120
minimální počet hodin v ročníku			28	28	30	30	116	
maximální počet hodin v ročníku			30	30	32	32	124	
naše dotace			28	30	31	31	120	

**) RVP ZV: Časová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona. Úprava je specifikována v příslušné poznámce ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v kapitole 7.2.

4.3 POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU – NUTNÉ UPRAVIT DLE „NOVÉHO“ UP a REVIZE RVP ZV 2021

4.3.1 Využití disponibilní časové dotace na 1. stupni ZŠ

Disponibilní časová dotace (16 hodin) je využita následovně:
a) posílení minimální časové dotace ve vyučovacích předmětech:
Český jazyk v 1. – 4. ročníku o 2 hodiny, v 5. o 1 hodinu, Cizí jazyk – anglický o 1 hodinu v 1. a 2. ročníku, Matematika ve 2. - 4. ročníku vždy o 1 hodinu, Prvouka ve 3. ročníku o 1 hodinu, Přírodověda v 5. ročníku o 1 hodinu, Vlastivěda ve 4. ročníku o 1 hodinu
b) realizace dalších povinných vzdělávacích obsahů dotvářejících zaměření školy ve vzdělávacím oboru: ---

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Průřezová témata jsou realizována v projektech a jako vzdělávací obsah příslušných vyučovacích předmětů – podrobně rozepsáno v části Průřezová témata 3.4. Jsou začleňována i do běžného života školy.

Realizace nepovinných předmětů a kroužků:
nepovinný předmět: Cizí jazyk – anglický v 1. ročníku 1 hodina týdně; Náboženství evangelické – 1 hodina týdně pro žáky 1. – 9. roč.
kroužky: vždy dle aktuální nabídky školy pro školní rok (zpravidla se nabízejí kroužky sborový zpěv, angličtina, sportovní, florbal, přírodovědný, keramický, mažoretky, …)

4.3.2 Využití disponibilní časové dotace na 2. stupni ZŠ

Disponibilní časová dotace 18 hodin) je využita následovně:
a) posílení minimální časové dotace ve vyučovacích předmětech (~~16~~ hodin):
Český jazyk a literatura v 6. a 9. ročníku vždy o 1 hodinu, Matematika v 7., 8. a 9. ročníku vždy o 1 hodinu, Informatika v 7. – 9. ročníku po 1 hodině, Občanská výchova v 9. ročníku o 1 hodinu, Výchova ke zdraví v 7. a 8. ročníku vždy o 1 hodinu, Fyzika v 7. a 9. ročníku vždy o 1 hodinu, Přírodopis v 6. a 7. ročníku vždy o 1 hodinu, Pracovní činnosti v 6. ročníku o 1 hodinu.

b) Realizace dalších povinných vzdělávacích obsahů dotvářejících zaměření školy ve vzdělávacím oboru: ---

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk.

Průřezová témata jsou realizována v projektech, jako vzdělávací obsah příslušných vyučovacích předmětů a jsou začleňována do běžného života školy – podrobně rozepsáno v části Průřezová témata 3.4.

Realizace nepovinných předmětů a kroužků:
nepovinný předmět: Konverzace v angličtině, Sportovní hry; Náboženství evangelické – 1 hodina týdně pro žáky 1. – 9. roč.
kroužky: vždy dle aktuální nabídky školy pro školní rok (zpravidla se nabízejí kroužky sborový zpěv, sportovní, florbal, keramický, mažoretky…)

4.3.3 Přehled vyučovacích předmětů - 1. stupeň ZŠ

Poř. č.	Název vyučovacího předmětu	Zkratka	Poznámky k vyučovacímu předmětu	Vzdělávací oblast
1.	Český jazyk	Čj	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku. Minimální týdenní hodinová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Jazyk a jazyková komunikace**
2.	Anglický jazyk	Aj	Nepovinný předmět v 1. ročníku. Povinný cizí jazyk od 2. ročníku do 5. ročníku.	**Jazyk a jazyková komunikace**
3.	Matematika	M	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku. Minimální týdenní hodinová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Matematika a její aplikace**
4.	Informatika	Inf	Povinný předmět v 5. ročníku.	**Informační a komunikační technologie**
5.	Prvouka	Pk	Povinný předmět v 1. – 3. ročníku. Realizuje vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, ve které je minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace. Součástí výuky jsou témata výchovy ke zdraví.	**Člověk a jeho svět**
6.	Vlastivěda	Vl	Povinný předmět ve 4. a 5. ročníku. Realizuje vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, ve které je minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Člověk a jeho svět**
7.	Přírodověda	Přv	Povinný předmět ve 4. a 5. ročníku. Realizuje vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, ve které je minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace. Součástí výuky je výchova ke zdraví.	**Člověk a jeho svět**
8.	Hudební výchova	Hv	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku.	**Umění a kultura**

9.	Výtvarná výchova	Vv	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku. Jednohodinové týdenní dotace Vv a např. Pč lze organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1x za14 dnů.	**Umění a kultura**
10.	Tělesná výchova	Tv	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku. Součástí výuky jsou témata výchovy ke zdraví.	**Člověk a zdraví**
11.	Pracovní činnosti	Pč	Povinný předmět v 1. – 5. ročníku. Jednohodinové týdenní dotace Pč a např. Vv lze organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1x za 14 dnů.	**Člověk a svět práce**

4.3.4 Přehled vyučovacích předmětů - 2. stupeň ZŠ

Poř. č.	**Název vyučovacího předmětu**	**Zkratka**	**Poznámky k vyučovacímu předmětu**	**Vzdělávací oblast**
1.	Český jazyk	Čj	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Minimální týdenní hodinová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Jazyk a jazyková komunikace**
2.	Anglický jazyk	Aj	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Povinný cizí jazyk.	**Jazyk a jazyková komunikace**
3.	Matematika	M	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Minimální týdenní hodinová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Matematika a její aplikace**
4.	Informatika	If	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Minimální týdenní hodinová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Informační a komunikační Technologie**

5.	Dějepis	D	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku.	**Člověk a společnost**
6.	Občanská výchova	Ov	Povinný integrovaný předmět v 6. - 9. ročníku. Minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Člověk a společnost**
7.	Fyzika	F	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Člověk a příroda**
8.	Chemie	Ch	Povinný předmět v 8. a 9. ročníku.	**Člověk a příroda**
9.	Přírodopis	Př	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace. Součástí výuky je výchova ke zdraví.	**Člověk a příroda**
10.	Zeměpis	Z	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku.	**Člověk a příroda**
11.	Hudební výchova	Hv	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku.	**Umění a kultura**
12.	Výtvarná výchova	Vv	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Jednohodinové týdenní dotace Vv a např. Pč, Tv lze organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1x za 14 dnů.	**Umění a kultura**

13.	Tělesná výchova	Tv	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku.	**Člověk a zdraví**
14.	Pracovní činnosti	Pč	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Jednohodinové týdenní dotace Pč a např. Vv, Tv lze organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1x za 14 dnů. Minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Člověk a svět práce**
15.	Výchova ke zdraví	VkZ	Povinný předmět v 6. – 9. ročníku. Minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Člověk a zdraví**
16. (a)	Německý jazyk	Nj	Další cizí jazyk – povinný předmět v 7. – 9. ročníku. Výběr druhého cizího jazyka v 6. ročníku. Minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Jazyk a jazyková komunikace**
16. (b)	Ruský jazyk	Rj	Další cizí jazyk – povinný předmět v 7. – 9. ročníku. Výběr druhého cizího jazyka v 6. ročníku. Minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Jazyk a jazyková komunikace**
16. (c)	Španělský jazyk	Šj	Další cizí jazyk – povinný předmět v 7. – 9. ročníku. Výběr druhého cizího jazyka v 6. ročníku. Minimální časová dotace navýšena využitím disponibilní časové dotace.	**Jazyk a jazyková komunikace**

4.3.5 Preferované (prioritní) školní akce

Rozumí se jimi takové akce školy, které jsou realizovány tradičně v pravidelných intervalech a vyžadují dlouhodobé plánování. Výchovně-vzdělávací akce školy, které jsou součástí plánu práce školy, se mohou realizovat i ve víkendových dnech, pokud to vyžaduje rozsah a obsah akce a její hladké organizační zajištění. Takovou prioritní akcí je na 1. stupni zejména ŠvP, na 2. stupni LVK.
Jako součást výchovně vzdělávací činnosti školy jsou do ŠVP zařazeny i tyto „preferované“ pravidelné školní akce a výchovně vzdělávací obsah:
1. – 5. ročník: 1x za dva roky škola v přírodě, 1 týden (vždy dle zjištěného zájmu)

8. ročník: lyžařský výcvikový kurz 1 týden (vždy dle zjištěného zájmu; možnost doplnit žáky z vyššího ročníku)
6. – 9. ročník: 1 x za dva roky zahraniční poznávací pobyt 1 týden (vždy dle zjištěného zájmu)
1. – 9. ročník: Minimální preventivní program
1. – 9. ročník: Školní program EVVO a projektový den k výuce témat OČBRMU
Součástí vzdělávacího programu jsou i všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních (měsíčních, týdenních) plánů školy.
Patří sem i účast ve sportovních a předmětových soutěžích a také veškeré volnočasové aktivity organizované základní školou i školní družinou.

4.3.6 Organizace výuky

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma. Učitelé (zejména na 1. stupni ZŠ) si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty pro daný ročník (ev. pro dané vzdělávací období).
U vyučovacích předmětů s 1 hodinovou týdenní časovou dotací je možné ve vhodných případech (rozhodne vedení školy) realizovat jejich výuku 1x za 14 dní jako „dvouhodinovku“ (v kombinaci s jinými „jednohodinovými“ vyučovacími předměty).

5.0 Učební osnovy

5.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA, CIZÍ JAZYK – ANGLICKÝ JAZYK, DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK, DALŠÍ CIZÍ JAZYK - RUSKÝ JAZYK; ANGLICKÝ JAZYK (NP), KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE (NP)

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Český jazyk a literatura* vychází ze vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura*.
V předmětu Český jazyk si klademe za cíl u všech žáků získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.
Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.
Dovednosti získané ve výuce Českého jazyka a literatury jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání a pochopení přírodních i společenských skutečností a duchovního bohatství minulosti i dneška. Vytváří se tak předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi tím, že učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí však také porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.
V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.
V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a k poznávání a rozlišování jeho dalších forem. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.
V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora i formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu, rozvíjejí fantazii a cit pro významy textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství

- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.
Úroveň A2: Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnaléhavějších potřeb.
Úroveň A1: Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

5.1.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Při výuce však nejsou tyto tři oblasti striktně vymezovány. Učitel postupuje podle aktuální učební situace.
V *komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.
V *jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. Důraz je pak kladen na jazyk jako prostředek komunikace, ne pouze jako vyučovací předmět.
V *literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.
Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v 1. až 9. ročníku s touto týdenní hodinovou dotací: 1.a 3. ročník – 9 hodin, 2. ročník - 10 hodin, 4. ročník – 8 hodin, 5. ročník – 7 hodin, 6.- 8. ročník– 4 hodiny, 9. ročník – 5 hodin.
Výuka je organizována zpravidla v budově školy v učebnách, které jsou pro výuku českého jazyka dobře vybaveny nejen potřebnou technikou, ale i pomůckami, jako jsou soubory jazykových příruček, nástěnné přehledy gramatiky, příruční knihovny s odbornou literaturou i beletrií. Filmová, divadelní představení, besedy apod. se zpravidla realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

5.1.1.3. Hodnocení

Hodnocení má komplexní charakter, sleduje individuální pokrok žáka vzhledem k jeho možnostem. Hodnocení probíhá na základě písemných prací (diktát, doplňovací cvičení, opis, přepis, slohové práce atd.), ústního vyjadřování (celkové vyjadřovací schopnosti, referát, diskuze, mluvní cvičení, interpretace textu) a také na základě soustavného pedagogického pozorování. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci, snaze a soustavného pozorování během celého roku. Hodnoceny mohou být i aktivity navazující na výukové akce v rámci ČJ (besedy, exkurze atd.) – např. práce s informacemi, zpracování zpráv, úvah, přehledů, řešení problémů apod. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.1.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk

UČITEL	**ŽÁK**
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jazykovou, literární, komunikační a slohovou výchovou. • Podporuje zvyšování čtenářské gramotnosti žáků. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků, tiskoviny volí přednostně z regionu školy. • Volí metody a formy (prezentace, výpočetní technika, poster, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků o mateřský (český) jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání jazykových příruček. • Při zadávání slohových prací a výběru témat literární výchovy přihlíží k zájmům žáků a k aktuálním otázkám regionu. • Nepřeceňuje význam pravopisu, volí jevy základní. • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě, např. v případném školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Využívá automatické opravy textu prostřednictvím ICT a zná jejich omezení. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.

	• Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v českém jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Učíme žáky„nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se

	doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. • Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme. • Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. • Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání jazyka. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	**Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce • Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

1. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

Jazyková výchova

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená
- velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat

Komunikační a slohová výchova

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Psaní

- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

Učivo v RVP:

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu);
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu);

2. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

Jazyková výchova

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ě, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat

Komunikační a slohová výchova

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev

Psaní

- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Literární výchova

- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Učivo v RVP:

- **zvuková stránka jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby
- **tvarosloví** – slovní druhy
- **skladba** – pořádek slov ve větě
- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin,
- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**

3. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Jazyková výchova

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ě, bě, pě, vě, mě
- mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat

Komunikační a slohová výchova

- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev

Literární výchova

- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Psaní

- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky
- kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

Učivo v RVP:

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu);
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, rozloučení, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky; technika psaní (úhledný a čitelný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka
- **zvuková stránka jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov –** slovní zásoba, slohové rozvrstvení slovní zásoby; význam slova, homonyma, synonyma, antonyma, obohacování slovní zásoby; způsoby tvoření slov; stavba slova
- **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** – věta, stavba věty, pořádek slov ve větě; souvětí; přímá a nepřímá řeč; stavba textu
- **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské a jiné), rozvrstvení národního jazyka(spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, základy vývoje češtiny, jazykové příručky)
- **tematické okruhy –** domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, formulář, dotazník, sport, péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda počasí, cestování
- **tvořivé činnosti s literárním textem –** přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- **základy literární teorie a historie –** struktura literárního díla (námět a téma, hrdina, kompozice); jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš); literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry –** poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické; typické žánry a jejich představitelé

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Učivo v RVP:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová

a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen, a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin**;** zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, **,** dopis, popis; , vypravování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA
- **poslech literárních textů**
- **zážitkové čtení a naslouchání**
- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- **základní literární pojmy** – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Učivo v RVP:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- **poslech literárních textů**
- **zážitkové čtení a naslouchání**
- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- **základní literární pojmy** – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

6. ročník

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Učivo v RVP:

- **zvuková stránka jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **tvarosloví –** slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba –** výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč
- **pravopis –** lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o češtině -** čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma, kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného

textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Učivo v RVP:

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání –** praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev -** zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální), komunikační žánry: připravený a nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát diskuse
- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, pozvánka)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Učivo v RVP:

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních i jiných děl**
- **základy literární teorie a historie –** struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně- naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry –** poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické

7. ročník

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

Učivo v RVP:

- **skladba** – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Učivo v RVP:

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Učivo v RVP:

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- **základy literární teorie a historie –** struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry –** poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – typické žánry a jejich představitelé

8. ročník

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

Učivo v RVP:

- **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Učivo v RVP:

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Učivo v RVP:

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- **základy literární teorie a historie** – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry** – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

9. ročník

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Učivo v RVP:

- **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Učivo v RVP:

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svěj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Učivo v RVP:

- tvořivé činnosti s literárním textem
- základy literární teorie a historie
- literární druhy a žánry
- způsoby interpretace literárních a jiných děl

5.1.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk

1. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Umí rozlišit zvukovou a grafickou podobu slova Dovede členit slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky Uvědoměle porovnává význam slov, především slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená S jistotou používá velká písmena na počátku věty a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat	**Přípravné období** Rozvoj vyjadřování, zrakové a sluchové vnímání, rozlišování rozdílů a protikladů, shodností a dokreslování Vyvozování hlásek a písmen MnLlPpAaOoUuEeii. Analýza a syntéza slabik se souhláskami, pokus o čtení jednoduchých slov. **Jazyková výchova** Souhrnné opakování probraného učiva, hlásky a písmena TtJjYyNnDdKkVvRrŠš, dvojhlásky au, ou, čtení otevřených i uzavřených slabik, čtení slov z nich, čtení slev s dvěma souhláskami na začátku, čtení krátkých vět Hlásky a písmena – CcČčŽžBbŘřCHchGgFfĎďŤťŇň, čtení slov se dvěma souhl. uprostřed, slov se dvěma souhl. na začátku, čtení složit. víceslab. slov, čtení slov se skupinami di, ti, ni – dy, ty, ny **Čtení** slov se skupinami – dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, čtení slov se slabikotvorným r, l, zvyšování plynulosti čtení delších slov a slov se shluky souhl., péče o čtení s porozuměním, seznámení se s hláskami WwQqXx	Dle možností a okolností návštěva kulturních představení Příprava žáků na recitační soutěž **Digitální kompetence:** Pracujeme s on-line učebnicí (např. Živá abeceda, Slabikář), doplňujeme písmena a slova do digitálních materiálů
Dovede plynule číst s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, pečlivě vyslovovat a opravovat svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost Správně dýchá při čtení i v krátkých mluvených projevech a dovede zvolit vhodné tempo řeči Porozumí písemným i mluveným pokynům přiměřené složitosti Uvědomuje si vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči. Vyjádří vlastními slovy děj krátkého přečteného textu, umí seřadit ilustrace podle dějové posloupnosti	**Literární výchova** Poslech čteného textu, sledování děje, dramatizace pohádek, říkadla, hry s rytmem. Poslech a reprodukce pohádek a jejich dramatizace (dobro x zlo), pokus o charakteristiku postav, recitace básní Poslech pohádek a jednotlivých příběhů s dětským hrdinou, hodnocení chování jednotlivých postav, besedy o vlastní četbě, veršované pohádky Poslech a čtení pohádek – gradace příběhu, dětské knihy a časopisy, dramatizace, recitace	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Bezpečně zvládá hygienické návyky spojené se psaním Osvojí si správné psaní tvarů písmen a číslic, správně napojuje písmena a slabiky Kontroluje vlastní písemný projev Dovede věcně i formálně správně psát jednoduchá sdělení	**Psaní** Zákl. hyg. návyky, správné sezení, držení tužky, umístění sešitu, hyg. zraku, uvolňovací cviky (souvislá, klikatá i rovná čára, tečky, oblouky, kruhy v obou směrech, šikmé čáry, zátrh i klička, vlnovka, závitnice, srdcovka, zuby pily, ovál), písmena mlspaeiou a slabiky s příslušnými souhláskami, číslice 1-5 Psaní příslušných písmen, slabik, jedn. i dvojslab. slov, opis a přepis slov a vět, jmen dětí, psaní tázacích vět, jednoduché diktáty písmen a slabik a slov, autodiktát, číslice 6-10 Psaní příslušných písmen, opis, přepis slov, vět, psaní jmen a příjmení, jednoduché diktáty Psaní příslušných písmen, psaní slov se skupinami dě, tě..., opis a přepis, jednoduché diktáty slov a vět, přepis a opis krátkých básní	

2. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Jazyková výchova Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky Učí se porovnávat významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená. Sám vyhledá v textu slova příbuzná Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost Zvládá rozlišit slovní druhy v základním tvaru Rozliší v textu druhy vět. Zvládá doplňovat správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ě, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat	**Jazyková výchova** Opakování z 1. ročníku – věta, slovo, slabika, písmeno Věta – vyjadřování ústní a písemné Abeceda a písmeno Mluvíme ve větách – čeština, cizí jazyky Spojování a oddělování vět, spojky Pořádek vět Druhy vět **Sloh** Oslovení, pozdrav Vyprávění pohádky podle obrázkové osnovy Telefonický rozhovor podle osnovy **Psaní** Utvrzování již známých tvatů písmen Opis psacího písma Opis tištěného textu Samostatné psaní krátkých textů **Čtení** Důraz na spojitost textu s ilustrací Pokus o plynulé čtení jednotlivých vět Říkadla, básně – recitace Domýšlení jednoduchých příběhů	Dle možností a okolností návštěva kulturních představení Příprava žáků na recitační soutěž **Digitální kompetence:** Pracujeme s on-line učebnicí dle možností, doplňujeme písmena a slova do digitálních materiálů Dle možností a okolností čteme elektronické texty s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů)
Komunikační a slohová výchova Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti Bezpečně porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti Je seznámen se základními komunikačními pravidly v rozhovoru Snaží se pečlivě vyslovovat a opravovat svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost Žák v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči a volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči Snaží se na základě vlastních zážitků vytvořit krátký mluvený projev	Věta, slovo a slovní význam Slova protikladná, souznačná Pořádek slov ve větě **Sloh** Popis nejmilejší hračky Vyprávění podle osnovy **Čtení** Hlasité čtení s porozuměním Divadlo – jeviště, herec, divák, loutky, maňásek	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Psaní Osvojuje si základní hygienické návyky spojené se psaním Snaží se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; učí se kontrolovat vlastní písemný projev Pokouší se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení Dovede seřadit ilustrace podle dějové posloupnosti a vyprávět podle nich jednoduchý příběh	Slovo, slabika, hláska, písmeno Význam slabiky pro dělení slova Rozdělování hlásek Krátké a dlouhé samohlásky ve slabikách Dvojhlásky ou, au Opakování učiva – samohlásky **Sloh** Vyprávění přečteného textu vlastními slovy Popis zvířete podle obrázku **Čtení** Poslech četby poezie a prózy Beseda – pohádky Dramatizace pohádky	
Literární výchova Žák čte a přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku, snaží se o vhodné frázování a tempo Snaží se o vyjádření svých pocitů z přečteného textu Bezpečně rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění. Učí se pracovat tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Psaní souhlásek uprostřed a na konci slov Slova se skupinami dě, tě, ně Slova se skupinami bě, pě, vě, mě Procvičování učiva se skupinami dě, tě, **Sloh** popis Vyprávění o prázdninách Přísloví Zahrajte zadané situace Pranostiky **Čtení** Orientace v textu čítanky Orientace v knihách pro děti, beseda Ilustrace, ilustrátor, spisovatel, básník Převyprávění příběhu Výtvarný doprovod – ilustrace, ilustrátor	
	Jazyková výchova Slovní druhy Podstatná jména Slovesa Upevňování učiva Předložky, jejich užití ve větách	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	Psaní velkých písmen, vlastní a místní jména Souhrnné opakování **Sloh** Dokončení příběhu několika způsoby (špatný a dobrý) Svátky jara Popis maminky podle osnovy Čím budu Přání k svátku matek Popiš, jak probíhá tvůj den Psaní adres Moje pohádka **Čtení** Tiché čtení s porozuměním Plynulé čtení s porozuměním Základy literatury – próza: vyprávění, vypravěč, příběh, děj – dramatizace Poezie – báseň, verš, rým, rytmus, přízvuk, přednes Řešení hádanek a rébusů	

3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a odlišuje dlouhé a krátké samohlásky Zvládá porovnávat významy slov a vyhledávat příbuzná slova. Porovnává a třídí slova podle významu. Určuje a rozlišuje slovní druhy. V mluveném projevu užívá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves Spojuje věty do jednodušších souvětí pomocí vhodných spojek a jiných spojovacích výrazů Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky Využívá znalosti pravidel při odůvodňování a psaní i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách Osvojuje si psaní slabik s „–ě“ a automatizuje si psaní velkých písmen na začátku věty	**Jazyková výchova** Opakování učiva 2. ročníku - pořádek slov ve větě -druhy vět, pravopis psaní u, ú, ů -tvrdé a měkké souhlásky - hláskování, abeceda - výslovnost a psaní předložek - slova s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - psaní souhlásek uvnitř a na konci slov Věta jednoduchá a souvětí Nauka o slově Hláskování a výslovnost Psaní i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova Tvarosloví- slovní druhy - základní skladební dvojice - skloňování podstatných jmen - slovesa	Dle možností a okolností návštěva kulturních představení Příprava žáků na recitační soutěž **Digitální kompetence:** Dle možností a okolností čteme elektronické texty s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů). Doplňujeme písmena a slov do digitálního textu. Tvoříme popis podle fotografií a videí.
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích Je schopný vytvořit krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků	**Komunikační a slohová výchova** - vypravování, nadpis, stylizace a kompozice - popis osoby, práce - vypravování podle osnovy, obrázku - psaní adresy - telefonický rozhovor - kladení otázek - reprodukce textu	
Žák dovede číst a přednášet zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku Dokáže vyjádřit své pocity z přečteného textu Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších a odlišuje pohádku od ostatních vyprávění Učí se tvořivě pracovat s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. Řadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vyprávět podle nich jednoduchý příběh	**Literární výchova** - plynulé čtení vět a souvětí, členění textu, větný přízvuk - hlasité čtení s porozuměním - tiché čtení - práce s dechem, čtení předložkových vazeb - personifikace - lidové vyprávění - spisovatel + ilustrátor - práce s poezií, výrazný přednes	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	- práce s textem, domýšlení příběhů, charakteristika postav - besedy o knihách, vlastní postoj k textu	
Žák ovládá základní hygienické návyky spojené se psaním Píše správné tvary písmen a číslic a správně spojovat písmena i slabiky Uplatňuje kontrolu ve vlastním písemném projevu Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	**Psaní** - opakování tvarů písmen abecedy - přepis slov a hledání jejich významu ve slovníku - názvy států, měst - přepis jednoduchých vět, oprava chyb - opis a přepis delšího textu nebo básně - psaní vlastních jmen - psaní číslic, adresy	

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí, užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu Osvojuje si základní příklady syntaktického pravopisu	**Jazyková výchova** Různé podoby slova, význam slov, hlásková podoba Pravidla spisovného jazyka českého, nespisovné tvary Stavba slova, kořen, předpona, přípona, rozlišování předpon a předložek Vyjmenovaná slova, pravopis lexikální Holý podmět, přísudek a vyhledávání příkladu v textu Věta, souvětí, stavba věty - věta jednoduchá a souvětí, spojování vět spojovacími výrazy, vyhledávání v textu, vytváření větných vzorců Slovní druhy, mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves - rod, číslo, pád, vzor, osoba, čas, základy pravopisu morfologického Základy syntaktického pravopisu	Dle možností a okolností návštěva kulturních představení Příprava žáků na recitační soutěž **Digitální kompetence:** Dle možností a okolností čteme elektronické texty s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů). Doplňujeme písmena a slov do digitálního textu. Tvoříme popis podle fotografií a videí.
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích Na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev Osvojuje si a uplatňuje základní hygienické návyky spojené se psaním Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky Kontroluje vlastní písemný projev Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	**Komunikační a slohová výchova** Naslouchání promluvám lidí, porozumění jim, vhodné reakce, práce ve skupině Komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog Základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky řeči Klíčová slova, osnova, vypravování Zápis úkolů, slyšeného textu, výpisky a ostatní písemné projevy Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, zpráva, pozvánka, vzkaz, dopis, popis, vypravování Vypravování, členění textu	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je Volně reprodukuje text podle svých schopností Tvoří vlastní literární text na dané téma Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	**Literární výchova** Vlastní výtvarný doprovod, čtenářský deník, portfolia, zážitkové čtení a naslouchání, klíčová slova, poslech literárních textů, větné celky - odstavce Reprodukce čteného textu, klíčová slova, divadelní představení – herec – režisér, dramatizace pohádky nebo povídky, přednes vhodných literárních textů, poslech správného přednesu, recitační soutěž Tvořivé činnosti s literárním textem, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Rozpočítadlo, hádanka, říkanka – lidová tvořivost – přirovnání, spisovatel, lidový vypravěč, intonace, přízvuk Základní literární pojmy	

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách Určuje slovní druhy a plnovýznamová slova využívá v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném a písemném projevu Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí, užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje, Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	**Jazyková výchova** Slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma, práce se slovníky Vyhledávání a třídění slov v textu Stavba slov, odvozování slov pomocí předpon a přípon, části slova, kořen, koncovka, souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene, předpony s-, z-, vz- ,odlišení předložek od předpon,dělení slov Vyjmenovaná slova Slovní druhy plnovýznamových slov a užití v gramaticky správných tvarech, mluvnické kategorie podstatných jmen, druhy přídavných jmen, mluvnické kategorie sloves, druhy zájmen, číslovky Skladba, shoda přísudku s holým podmětem Základy syntaxe, větné vzorce, přímá řeč	Průběžná práce s tabulkami a přehledy Dle možností a okolností návštěva kulturních představení Příprava žáků na recitační soutěž **Digitální kompetence:** Rozdělíme elektronický text na odstavce Odpovíme na email; přečteme zprávu (s případnou přílohou) v Bakalářích Vyhledáváme v online slovnících (cizích slov, pravidlech českého pravopisu) Vyhledáme informace o autorech dětských knih Vyplníme předpřipravený elektronický formulář
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích Na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky Kontroluje vlastní písemný projev Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	**Komunikační a slohová výchova** Věcné čtení jako zdroj informací, zaznamenávání slyšeného textu formou zápisků Další psané a mluvené komunikační a slohové útvary: vypravování, popis, dopis, blahopřání, inzerát, dialog, omluvenka, vzkaz, SMS, deník, záznamník, oslovení Komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), manipulativní komunikace v reklamě a její rozpoznání Vyprávění příběhů (osobní, regionální, historické, scifi téma)	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je Volně reprodukuje text podle svých schopností Tvoří vlastní literární text na dané téma Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	**Literární výchova** Zážitkové čtení a naslouchání, čtení pozorné, plynulé, správnou technikou (tempo, intonace, přízvuk), vyhledávání orientačních prvků v textu (věta, nadpis, odstavce), věcné čtení (klíčová slova) Literární text jako inspirace k tvořivé činnosti, reprodukce textu Kulturní život v regionu, různé typy divadelních inscenací, porovnávání literárních děl, ilustrací Základní literární druhy, žánry a pojmy- poezie (lyrika, epika, přenášení básnického významu), pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, divadelní představení - herec, režisér, verš, rým a přirovnání	Vlastní literární text na dané téma, literární soutěže, vlastní výtvarné ilustrace, tvořivé činnosti s literárním textem

6. ročník

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si a upevní učivo 5. ročníku	**Opakování učiva z 5. ročníku**	Pravidelné zařazování didaktických testů, pravopisných cvičení, práce s pracovními sešity a listy Dle možností a okolností návštěva kulturních představení
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami	**Úvod do českého jazyka:** Rozvrstvení národního jazyka - nářečí - obecná čeština Jazykové příručky Zvuková stránka jazyka	
Rozlišuje významové vztahy skladebních jednotek ve větě a v souvětí, určuje základní a rozvíjející větné členy, dovede rozlišit větu jednoduchou a souvětí, odůvodňuje interpunkci.	**Skladba:** Základní větné členy Rozvíjející větné členy Věta jednoduchá Souvětí Interpunkce	
Třídí ohebné slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	**Tvarosloví:** Druhy slov: Podstatná jména - abstraktní, konkrétní - pomnožná, hromadná, látková - obecná, vlastní, osobní, místní Přídavná jména - druhy - jmenné tvary - stupňování Zájmena - druhy - skloňování (ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj, její) Číslovky	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	Slovesa - tvary podmiňovacího způsobu minulého a přítomného	
Žák využívá učivo 6. ročníku	**Opakování učiva z 6. ročníku**	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení, odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně používá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru V mluveném projevu vhodně využívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	**Vypravování** (příběhy z našeho života)	Přímá řeč
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text dodržováním pravidel mezivětného navazování. Vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru Vychází z pečlivého pozorování osob, zvířat, věcí, učí se vnímat svět kolem sebe – děje, prožitky, zaznamenává pracovní postupy	**Popis a jeho funkce** (popis osoby, věci, pracovního postupu, děje, prožitku)	
Rozlišuje zprávu od oznámení, zvládá sestavení zprávy a oznámení, vhodně užívá spisovný jazyk vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	**Zpráva a oznámení**	Práce s mediálními texty
Využívá základů studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, uspořádá informace s ohledem na jejich využití, vytváří otázky a stručné poznámky, pořizuje si kultivované výpisky, které dokáže přehledně zaznamenávat a následně reprodukovat	**Hlavní myšlenky textu** **Výpisky** (osnova, výtah, výpisky, citace)	Práce s texty v učebnicích jednotlivých předmětů

Odlišuje spisovný a nespisovný jazyk, vhodně používá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru, uspořádá informace, dodržuje pravidla mezivětného navazování	**Výklad** (struktura a koheze odborného textu, terminologie)	Práce s texty v učebnicích jednotlivých předmětů. Referát
Odlišuje spisovný a nespisovný jazykový projev, rozlišuje dopis soukromý a úřední, uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel	**Dopis** (dopis soukromý a úřední)	
Sestavuje objednávku, popř. vyplnit předepsané tiskopisy	**Objednávka**	Tiskopisy jako součást denního života
Sestavuje pozvánku, uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vyjadřuje se kultivovaně, výstižně s ohledem na komunikační záměr	**Pozvánka** (zveme na společenskou a kulturní akci, setkání, výročí)	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence (uvádíme pro všechny tři složky vyučovacího předmětu) Vytvoří informační portfolio za účelem řešení konkrétní školní úlohy, projektu či řešeného problému Uloží informace v takové podobě, aby s nimi mohl systematicky pracovat Odliší v komunikaci (v různých formách materiálů) jazyk spisovný, hovorové prvky, nespisovný jazyk	Komunikační záměr a strategie Rozlišování faktů a informací od názorů a hodnocení ověřování informačních zdrojů Rozlišování účelu textu a záměru autora Národní jazyk: spisovná čeština a její funkce, obecná čeština a nářečí a jejich funkce	Komunikace prostřednictvím interního sytému: Bakaláři, e-mail **Příklady k využití:** interaktivní učebnice a pracovní sešit, škola s nadhledem, wordwall, kahoot, cvičení na pravopisne.cz, umimecesky,cz, vyhledávání informací - mobil, prezentace referátů z četby

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vymezuje pojem literatury, chápe jeho obsah a rozsah, uvědomuje si základní členění literatury na literaturu krásnou a věcnou, rozlišuje skutečnost a fikci	**Úvod do literatury, literární skutečnost, literární druhy a žánry**	Beseda, popř. návštěva místní knihovny
Uvědomuje si základní znaky žánru, poznává antické, biblické a lidové báje Reprodukuje a interpretuje přečtený text všech žánrů, s nimiž se v literatuře 6. ročníku setká	**Báje a bájesloví** (antické, biblické, lidové)	Filmová tvorba
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu textu, rozpoznává veršovanou a prozaickou podobu ukázek, interpretuje smysl díla, vysvětluje ponaučení, vnímá paralelu světa zvířat a lidí	**Bajky** – veršované a prozaické	Dramatizace
Uceleně reprodukuje přečtený text, vyhledává základní rysy literárního žánru, tvoří vlastní literární text na základě svých znalostí žánru	**Pověsti** – české i jiných národů	
Rozpoznává výrazné rysy literárního žánru, rozlišuje pohádky klasické, moderní a umělé Porovnává filmové zpracování pohádek s přečteným textem, vyhledává rozdílné zpracování stejného námětu různými autory	**Pohádky** – klasické, moderní, umělé	Televizní, divadelní a rozhlasová tvorba Dramatizace
Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastním slovy interpretuje porozumění textu a smysl díla Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu a formální prostředky vyjádření Rozlišuje lyriku, epiku a žánr lyrickoepický	**Píseň, báseň, lidová tvorba** Žánry lyriky, epiky, lyrickoepické	Poezie, píseň, sloka, rým, verš
Rozpoznává výrazné rysy literárního žánru, vlastními slovy interpretuje smysl díla Rozlišuje baladu lidovou a umělou Jmenuje významné představitele baladické tvorby a významná baladická literární díla	**Balady**	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uceleně reprodukuje přečtený text, uvědomuje si základní strukturu daného žánru, vnímá rozdíly mezi tragédií a komedií, rozlišuje monolog a dialog Charakterizuje prostředí divadla Na ukázkách aplikuje znalost kompozice dramatu	**Drama** – komedie, tragédie, kompozice dramatu (monolog, dialog)	Vlastní dramatizace
Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastním slovy interpretuje porozumění textu a smysl díla Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu a formální prostředky vyjádření Vztahuje literární příběhy k zážitkům vlastního života	**Příběhy o nás a pro nás**	Referáty z vlastní četby
Uceleně reprodukuje poznatky o jednotlivých žánrech, jednoduše popisuje strukturu literárních děl, vlastními slovy interpretuje smysl děl, vyhodnocuje získané poznatky	**Shrnutí a opakování učiva 6. ročníku**	

7. ročník

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si učivo 6. ročníku	Opakování učiva ze 6. ročníku	
Rozlišuje významové vztahy skladebních jednotek ve větě a v souvětí, určuje základní a rozvíjející větné členy, rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, odůvodňuje interpunkci, určuje druhy vedlejších vět	**Skladba** Druhy vět dle postoje mluvčího Otázky doplňovací, zjišťovací Věty jednočlenné, dvojčlenné Větné členy holé, rozvité, několikanásobné Vyjádření podmětu různými druhy Druhy přísudku Rozvíjející větné členy Druhy vedlejších vět Opakování učiva o větné skladbě	
Třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	**Tvarosloví** Psaní velkých písmen Opakování učiva o slovních druzích Skloňování zájmen	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	**Nauka o významu slov** Slovo a sousloví, rčení Slova jednoznačná a mnohoznačná Synonyma, homonyma Slova citově zabarvená	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	**Nauka o tvoření slov** Slovní zásoba a způsoby obohacování Tvoření slov, odvozování	
Upevní a zopakuje si učivo 7. ročníku	Opakování učiva 7. ročníku	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence (uvádíme pro všechny tři složky vyučovacího předmětu) Vytvoří informační portfolio za účelem řešení konkrétní školní úlohy, projektu či řešeného problému Uloží informace v takové podobě, aby s nimi mohl systematicky pracovat	Komunikační záměr a strategie Rozlišování faktů a informací od názorů a hodnocení ověřování informačních zdrojů Rozlišování účelu textu a záměru autora	Komunikace prostřednictvím interního sytému: Bakaláři, e-mail

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Odliší v komunikaci (v různých formách materiálů) jazyk spisovný, hovorové prvky, nespisovný jazyk	Národní jazyk: spisovná čeština a její funkce, obecná čeština a nářečí a jejich funkce	**Příklady k využití:** interaktivní učebnice a pracovní sešit, škola s nadhledem, wordwall, kahoot, cvičení na pravopisne.cz, umimecesky,cz, vyhledávání informací - mobil, prezentace referátů z četby

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Připomene si a zopakuje si učivo 6. ročníku	Opakování učiva z 6. ročníku	
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text dodržováním pravidel mezivětného navazování vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru Vychází z pečlivého pozorování osob, zvířat, věcí, učí se vnímat svět kolem sebe – děje, prožitky, zaznamenává pracovní postupy	Popis Charakteristika Líčení	
Odlišuje spisovný a nespisovný jazyk, vhodně používá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru, uspořádá informace, dodržuje pravidla racionálního studia textu	Výtah	
Sepisuje žádost, uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vyjadřuje se kultivovaně, výstižně s ohledem na komunikační záměr	Žádost	
Napíše svůj životopis, umí rozlišit, pro jakou příležitost je vhodné použít formálnější podobu, sestavuje strukturovaný životopis	Životopis (formální a strukturovaný)	
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení, odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně používá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru V mluveném projevu vhodně využívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči.	Vypravování	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si učivo 6. ročníku	Opakování učiva z 6. ročníku	Dle možností a okolností návštěva kulturních představení či besedy v knihovně
Uvědomuje si základní znaky žánru, poznává antické, biblické a lidové báje Reprodukuje přečtený text	Báje, bájesloví (antika, Starý Zákon)	
Žák uceleně reprodukuje přečtený text, vyhledává základní rysy literárního žánru, tvoří vlastní literární text na základě svých znalostí žánru Charakterizuje pověsti, legendy	Pověsti a legendy	
Rozpozná literární žánr, dokáže určit téma, žánrově zařadit, seznámí se světovými autory tohoto žánru.	Žánry literatury podle tématu Povídky (detektivní, historické, dobrodružné)	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu textu, rozpoznává veršovanou a prozaickou podobu ukázek, interpretuje smysl díla, vysvětluje ponaučení, vnímá paralelu světa zvířat a lidí Rozlišuje pohádky klasické, moderní a umělé Porovnává filmové zpracování pohádek s přečteným textem, vyhledává rozdílné zpracování stejného námětu různými autory	Bajky, pohádky	
Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastními slovy interpretuje text, prokazuje porozumění textu a vystihuje smysl díla, charakterizuje literární postavu Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu a formální prostředky vyjádření.	Hlavní hrdina z příběhů ze života	

8. ročník

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí se s plánem učiva na školní rok a oživí si znalosti a dovednosti v jazykové výchově ze 7. ročníku	Úvod do učiva 8. ročníku a opakování učiva 7. ročníku	Dle možností využití PC programů, pravidelné zařazování didaktických testů a pracovních listů Olympiáda v českém jazyce Dle možností a okolností návštěva kulturního představení
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí, ptá se na větu vedlejší a větné členy, rozeznává větu hlavní a vedlejší	**Skladba** (věta jednoduchá, souvětí, věta jednočlenná a dvojčlenná, významové poměry, větné členy základní a rozvíjející, vedlejší věty, věty hlavní a větné členy)	
Seznámí se s pravidly interpunkce ve větě jednoduché a souvětí, daná pravidla aplikuje	**Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí**	
Tvoří spisovné tvary slov a využívá je ve vhodné komunikační situaci Popisuje stavbu slova Spisovně vyslovuje a zaznamenává česká a běžně užívaná cizí slova	**Nauka o slovní zásobě** (tvoření slov, vlastní jména, pravopis a výslovnost přejatých slov)	
Třídí slovní druhy, rozeznává slova ohebná a neohebná, určuje kategorie ohebných slov	**Tvarosloví** (skloňování jmen, časování, slovesné kategorie, kategorie jmen)	
Zařazuje vybrané jazyky do jazykových skupin Využívá základní jazykové příručky	**Obecné výklady o jazyce** (dělení jazyků, útvary českého jazyka, jazyková kultura, jazykové příručky)	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Ve svém jazykovém projevu využívá spisovnou češtinu, seznámí se s vrstvami mateřského jazyka	**Shrnutí učiva 8. ročníku**	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence (uvádíme pro všechny tři složky vyučovacího předmětu) Posoudí informační zdroje k danému tématu Vytvoří výpisky ze spolehlivých informačních zdrojů, které k tématu shromáždil Shromáždí obrazový a jiný grafický materiál pro prezentaci, dodrží autorské právo Zpracuje výkladový referát pro spolužáky na základě informačního portfolia, výpisků a obrazového materiálu Zapojí se aktivně do diskuse ve třídě, ve škole anebo on-line Odliší v různých informačních zdrojích fakta od názorů a hodnocení Odliší v různých informačních zdrojích objektivní a subjektivní sdělení Určí komunikační záměr autora v různých komunikátech	Prezentace referátu před spolužáky a vyučujícím aktivní komunikace: způsoby korektního a nekorektního diskutování Posouzení obsahu a formy textů: strategie odhalování účelu textu a záměru autora Národní jazyk: využití útvarů národního jazyka Subjektivní a objektivní sdělení, komunikační záměr a strategie Rozlišování faktů a informací od názorů a hodnocení, ověřování informačních zdrojů Prostředky, jimiž autor sdělení vyjadřuje informace nebo přesvědčuje čtenáře	Komunikace prostřednictvím interního sytému: Bakaláři, e-mail **Příklady k využití:** interaktivní učebnice a pracovní sešit, škola s nadhledem, wordwall, kahoot, cvičení na pravopisne.cz, umimecesky,cz, vyhledávání informací - mobil, prezentace referátů z četby

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Sestavuje charakteristiku postavy, vnímá rozdíl mezi popisem a charakteristikou, využívá vhodné a přiměřené jazykové prostředky	**Charakteristika** (člověk, kterého obdivuji, charakteristika literární nebo filmové postavy)	Zařazování konverzačních témat a mluvních a stylistických cvičení

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Pokouší se využívat rozmanitou slovní zásobu, slova citově zabarvená, vyjadřuje svůj niterný postoj a pocit	**Subjektivně zabarvený popis, líčení** (moje oblíbené místo, co mě těší, lyrický popis)	Dle možností práce s periodiky a mediálními texty Dle možností a okolností návštěva kulturních představení
Orientuje se ve struktuře odborného textu, rozlišuje fakta a argumentaci od názorů, pracuje s terminologií a popř. využívá jazykové příručky Aplikuje zásady citace zdrojů	**Výklad** (výstavba odborného textu, terminologie, citace zdrojů)	
Postihuje hlavní myšlenky textu, seznámí se se zásadami racionálního studia textu, dokáže zestručnit obsah textu a pořizovat výtah/výpisky	**Výtah, výpisky, osnova** (struktura, hlavní body a myšlenky textu; citace)	
Zamýšlí se nad aktuálními tématy, své názory přiměřeně prezentuje, reprodukuje a obhajuje	**Úvaha** (zamyšlení nad aktuálními společenskými jevy a problémy)	
Tvoří stylisticky přiměřené texty a orientuje ve slohových útvarech	**Shrnutí učiva slohové a komunikační výchovy v 8. ročníku**	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si poznatky ze 7. ročníku o literárních žánrech a základech literární teorie	**Úvod do literatury 8. ročníku** (starověká literatura, eposy, báje, mýty a biblické příběhy)	Dle možností návštěva knižního veletrhu, popř. literární besedy

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí se s hlavními rysy středověké literatury, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje duchovní a světské texty	**Středověká literatura** (legendy, kroniky, duchovní píseň, světská a duchovní lyrika, ústní lidová slovesnost, nejstarší literární památky na našem území, literatura doby předhusitské a husitské)	Návštěva divadelního představení dle nabídky a možností Možnost exkurze do městské knihovny Žákovské referáty k doporučené četbě i četbě dle vlastního zájmu
Seznámí se s hlavními rysy humanistické a renesanční literatury, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Literatura humanismu a renesance** (literatura anglická, francouzská, španělská, italská, česká; žánry: komedie, tragédie, balada, román, cestopis, lidová slovesnost)	
Seznámí se s hlavními rysy barokní literatury, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Literatura baroka** (oficiální a exulantský proud a jejich představitelé, zejména život a tvorba J.A. Komenského; lidová poezie)	
Seznámí se s hlavními rysy klasicismu, preromantismu a osvícenství, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Literatura klasicismu, osvícenství a preromantismu** (francouzská, anglická a německá literatura, žánry vysoké a nízké – komedie, román, bajka)	
Seznámí se s hlavními rysy a idejemi romantismu, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Literatura období romantismu** (představitelé evropského literárního romantismu a stěžejní díla- V. Hugo, W. Scott, A.S.Puškin, A. Dumas, K. H. Mácha, K.J. Erben)	
Seznámí se s hlavními cíli národního obrození, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů, pochopí záměr národnostního hnutí	**Literatura národního obrození** (fáze národního obrození a jejich význační představitelé, boj proti germanizaci, vývoj českého divadla a publicistiky)	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí se s hlavními rysy realismu a kritického realismu, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Realismus a kritický realismus** (osobnost, tvorba, přínos B. Němcové a K. Havlíčka Borovského; základní charakteristika období a tvorby kritického realismu v literatuře – hlavní zástupci a jejich díla)	
Seznámí se s hlavními rysy české literatury 2. poloviny 19. století a přelomu 19./20. stol., vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Česká literatura 2. poloviny 19. století a přelomu 19. a 20. století** (májovci, ruchovci, lumírovci, venkovský realismus, historický román a realistické drama, naturalismus, pronikání moderních proudů do literatury)	
Aplikuje poznatky – znalosti a dovednosti – nabyté v 8. ročníku	**Shrnutí a opakování učiva 8. ročníku**	

9. ročník

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Upevňuje si znalosti a dovednosti z jazykové výchovy 8. ročníku	**Opakování učiva 8. ročníku**	Průběžná příprava na přijímací řízení
Sleduje a popisuje vývojová období českého jazyka, charakterizuje jednotlivé vrstvy češtiny, má přehled o začlenění vybraných jazyků do jazykových rodin a skupin	**Obecné výklady o jazyce** (vývoj českého jazyka, vrstvy jazyka, indoevropské jazyky, dělení slovanských jazyků, jazyková kultura)	Dle možností využití PC programů, pravidelné zařazování didaktických testů a pracovních listů Olympiáda v českém jazyce
Provádí všestranný syntaktický rozbor	**Skladba** (věty podle postoje mluvčího, větné členy, hlavní a vedlejší věty, poměry mezi větami hlavními, několikanásobnými větnými členy a souřadně spojenými větami vedlejšími, a druhy vedlejších vět, složitá souvětí – souvětí souřadné a podřadné, interpunkce)	
Třídí slovní druhy, rozeznává slova ohebná a neohebná, určuje kategorie ohebných slov, provádí komplexní jazykový rozbor	**Tvarosloví** (slovní druhy, kategorie jmen a sloves, koncovky ohebných slov z hlediska pravopisu, komplexní jazykové rozbory	
Upevňuje si znalosti o principech tvoření slov, provádí slovotvornou analýzu	**Nauka o tvoření slov** (stavba slova, odvozování, skládání, zkracování, přejímání, slovní zásoba a význam slov, sousloví, termíny)	
Aplikuje získané znalosti, dovednosti a pracovní návyky ve svých jazykových činnostech	**Shrnutí a opakování učiva 9. ročníku a 2. stupně ZŠ**	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence (uvádíme pro všechny tři složky vyučovacího předmětu) Zpracuje úvahové a výkladové prezentace podle zadání učitele za dodržení principů ochrany duševního vlastnictví a přednese je ve třídě Posoudí prezentaci spolužáků z hlediska relevance a spolehlivosti informačních zdrojů a z hlediska schopnosti zpracovat téma přehledně a soudržně Nalezne s pomocí klíčových slov informace týkající se řešeného problému, posoudí je a vybere ty, které potřebuje, do osobního nebo skupinového informačního portfolia (včetně obrázků a videa) Zapojí se aktivně do diskuse ve třídě, ve škole anebo on-line Argumentuje s přípravou, věcně a korektně, rozpozná prvky manipulace Odhalí komunikační záměr v různých druzích materiálů	Tvorba prezentace na dané téma v souladu s gramatickými pravidly a koherence textu Debata a polemika jako další komunikační Publicistické texty Posouzení obsahu a formy textů: analýza argumentace a manipulace Národní jazyk: využití útvarů národního jazyka Subjektivní a objektivní sdělení, komunikační záměr a strategie Fakta a názory, ověřování informačních zdrojů Prostředky, jimiž autor sdělení vyjadřuje informace nebo přesvědčuje čtenáře	Komunikace prostřednictvím interního sytému: Bakaláři, e-mail **Příklady k využití:** interaktivní učebnice a pracovní sešit, škola s nadhledem, wordwall, kahoot, cvičení na pravopisne.cz, umimecesky,cz, vyhledávání informací - mobil, prezentace referátů z četby

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Využívá vhodné lexikální a stylistické prostředky přiměřené situaci a komunikačnímu záměru, formuluje přímou řeč a dodržuje posloupnost děje	**Vypravování** (výrazné zážitky našeho života)	Zařazování konverzačních témat a mluvních a stylistických cvičení Dle možností práce s periodiky a mediálními texty
Využívá vhodné lexikální a stylistické prostředky přiměřené situaci a komunikačnímu záměru, pracuje s přirovnáními, volí bohatou slovní zásobu, objekt popisuje systematicky a komplexně	**Popis** (umělecké dílo, místo, postava)	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Pokouší se využívat rozmanitou slovní zásobu, slova citově zabarvená, vyjadřuje svůj niterný postoj a pocit	**Líčení – subjektivně zabarvený popis** (oblíbené místo, vnitřní pocity)	
Zamýšlí se nad aktuálními tématy, své názory přiměřeně prezentuje, reprodukuje a obhajuje, svůj pohled na aktuální problém doprovází hodnocením	**Úvaha** (zamyšlení nad aktuálními problémy, morálkou a etikou)	
Orientuje se ve struktuře odborného textu, rozlišuje fakta a argumentaci od názorů, pracuje s terminologií a popř. využívá jazykové příručky	**Výklad** (struktura a koheze odborného textu, termíny, příčinná souvislost, fakta, logické vyvozování)	
Snaží se zvládnout dle svých možností verbální i neverbální stránku proslovu	**Proslov** (veřejné projevy při slavnostech, setkáních, jubileích, v prostředí školy a úřadu)	
Je schopen rozlišit, vyhledat, tvořit a charakterizovat různé publicistické útvary, absolvuje základy mediální výchovy, poznává svět médií, rozpoznává manipulativní text	**Publicistické útvary** (útvary informativní a expresivní, objektivizované a subjektivizované, obsah a záměr mediálního textu – komentář, zpráva, oznámení, recenze, fejeton, interview)	
Vyzkouší si různorodé role v průběhu diskuse, pokouší se obhajovat své názory a věcně argumentovat	**Diskuse** (zásady konstruktivní diskuze, řízení diskuse, střídání komunikačních rolí, úvod, průběh a vhodné zakončení diskuse)	
	Shrnutí učiva o slohu a komunikaci v 9. ročníku	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Z hlediska literární historie dokládá časovou návaznost literatury 1. poloviny 20. století na předchozí literární období	**Úvod do učiva 9. ročníku**	Dle možností exkurze do Městské knihovny Lysá n. L. Dle možností návštěva Polabského knižního veletrhu Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit Dle možností a nabídky návštěva divadelního nebo jiného kulturního představení
Uvádí významné představitele příslušného literárního období, charakterizuje a formuluje přínos jejich díla Má základní představu o okolnostech, které ovlivňují vývoj literatury do r. 1945, její zaměření a využití jazykových uměleckých prostředků (historické, sociální okolnosti, individuální dispozice autora) Přiměřeně svým znalostem užívá literárněhistorickou terminologii ve vztahu k literárním žánrům, tématům, poetice Výrazně čte, ovládá v rámci svých možností vstup role do postavy, pokouší se dle svých schopností postihnout náladu literárního textu Má základní představu o okolnostech, které ovlivňují vývoj poválečné literatury, její zaměření a využití jazykových uměleckých prostředků (historické, sociální okolnosti, individuální dispozice autora) Přiměřeně svým znalostem užívá literárněhistorickou terminologii ve vztahu k literárním žánrům, tématům, poetice poválečné a současné literatury Rozlišuje literaturu umělecky hodnotnou a konzumní	**Nové tendence a proudy v literatuře 1. poloviny 20. století** (symbolismus, anarchističtí buřiči, poetismus, surrealismus, skupina 42) **Próza 1. poloviny 20. století do r. 1945** (žánry: román, novela, povídka; tematické rozvrstvení; osobnosti české a světové prózy; charakteristika literárního hrdiny a literárního díla, filmové zpracování vybraného tématu) **Dramatická tvorba 20. stol**. (Osvobozené divadlo, absurdní drama, divadlo Járy Cimrmana; scénář, dramatizace literárního díla)	
	Poezie po roce 1945 (témata, náměty a hlavní literární představitelé, 60. léta jako období experimentální poezie) **Próza po roce 1945** (témata, náměty a hlavní literární představitelé, ztvárnění tématu 2 světové války v české a světové literatuře, schematismus 50. let, literární osobnosti a témata literatury 60. let, samizdatová a exilová literatura, postmoderní literatura, představitelé a náměty současné literatury, filmová zpracování literární předlohy)	
	Shrnutí učiva 9. ročníku	

5.1.1.7 Standardy ZV – Český jazyk a literatura

Smyslem standardů je účinně napomáhat především školám a učitelům při naplňování cílů vzdělávání stanovených v RVP ZV. Standardy se zaměřují na očekávané výstupy, jež jsou pro uvedené obory stanoveny v RVP ZV. Tyto výstupy tvůrci Standardů dále rozpracovávali, blíže konkretizovali, precizovali a vytvořili četné ilustrační úlohy. Důležitou součástí standardů jsou indikátory, které vymezují optimální úroveň, co má žák na konci 5. a 9. ročníku základní školy znát a umět.

Standardy ZV – ČJL - jako součást ŠVP

- Prostudovali jsme Standardy včetně vstupních textů, v nichž jejich autoři uvádějí, čemu a jak mají (mohou) standardy sloužit.
- Porovnali jsme standardy s dílčími výstupy školních učebních osnov popsanými v ŠVP Bedříšek
- Provedli jsme takové úpravy, aby byly v souladu se Standardy i RVP. Mnohé konkretizované výstupy byly pro předmět ČJ formulovány jinými slovy než je tomu v textu Standardů, ale obsahově mají tentýž význam a směřují k témuž cíli, jako je dáno Standardy ZV.

Ilustrační úlohy slouží jako inspirace a námět pro přípravu výukových materiálů pro žáky v hodinách ČJ

5.1.2 ANGLICKÝ JAZYK

5.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je povinný vyučovací předmět. Výuka cizích jazyků patří k prioritám vzdělávání i s ohledem na globalizující se společnost a příležitosti současného světa. Postupné osvojování jazyka pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a i do budoucna vytváří případné podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

5.1.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S povinným vyučovacím předmětem Anglický jazyk žáci začínají ve 2. ročníku, od 1. ročníku nabízíme anglický jazyk jako nepovinný předmět. Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení základních jazykových dovedností, volí vyučující s ohledem na schopnosti, věk a možnosti žáka. Výuka anglického jazyka v základní škole směřuje více než k všeobecnému ovládání tohoto cizího jazyka k jeho praktickému používání *jako komunikačního prostředku* a zvláště v tomto ohledu se nabízí sepětí výuky Anglického jazyka s využíváním ICT.

Na 1. stupni ZŠ (2. - 5. ročník) představuje výuka anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Výuka zde má především motivační charakter. Jde zejména o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Také o jeho chuť a cílevědomost dále se vzdělávat v cizím jazyce. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a na zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí, příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou výchovou, lze začlenit dramatizační prvky. Z těchto oblastí přejímáme do výuky některé techniky a obohacujeme je novými prvky (viz např. hraní rolí, dramatizace, improvizace, interpretace ap.), využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček aj. textů v interpretaci rodilých mluvčích. Do výuky budou dle okolností a možností zařazovány i vhodné programy na PC, příp. lze (podle schopností žáků) využívat i připojení k internetu, což umožňuje postupná modernizace učeben a jejich vybavení technikou. Významnou úlohou vyučujícího je rozvíjet představivost dětí, podněcovat a oceňovat jejich aktivitu a invenci a jejich tvůrčí přístup k činnostem.

Na 2. stupni ZŠ (6. – 9. ročník) jde již více o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, čtení a písemné vyjadřování nabývá postupně na významu, stejně jako se žáci postupně hlouběji seznamují s gramatickým systémem jazyka. Stále více se pracuje s autentickými materiály různého druhu (tištěnými i audiovizuálními), více se do výuky dle možností zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích (zejména evropských) zemí. V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování, žáci dále prohlubují své znalosti a dovednosti v projektech. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Lze také případně do budoucna podporovat další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s anglicky hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty.

Výuka AJ probíhá na 1. stupni v jazykové učebně, která je vybavena potřebnými výukovými materiály a texty – nástěnnými přehledy, slovníky, cizojazyčnou literaturou a periodiky pro děti. Na 2. stupni realizujeme výuku AJ v učebnách obdobné výbavy.

5.1.2.3 Hodnocení

Hodnocení má komplexní charakter. Učitel sleduje především schopnost na dané úrovni komunikovat a reagovat v jednoduchých životních situacích. Dále jsou zohledněny i výsledky písemných prací žáků, které jsou však tvořeny převážně hravou formou, vyhodnocují se projekty a jiné písemné dokumenty. Žák je hodnocen především na základě postupu vůči své osobě – vzhledem k jeho předpokládanému osobnímu maximu a předpokladům, významná část hodnocení se odvíjí od jeho přístupu k práci, úrovně zapojení

se do činností a snahy. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci, snaze a soustavného pozorování během celého roku. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.1.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Anglický jazyk

UČITEL	**ŽÁK**
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami cizího jazyka – vyučuje komplexně. • Podporuje zvyšování všeobecné jazykové gramotnosti žáků. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy (prezentace, výpočetní technika, poster, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků cizí jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání jazykových příruček. • Při zadávání písemných prací a výběru témat přihlíží k zájmům a možnostem žáků a má na zřeteli především praktičnost využití jazyka. • Nepřeceňuje význam gramatiky, volí jevy základní a vždy tak, aby měly pro žáka význam v praktickém využití jazyka. • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě, dle možností např. ve školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ – připravujeme je na celoživotní učení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v Anglickém jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Podporujeme integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, prezentace) • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky „nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Střídáme účelně různé formy výuky – podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování, neopomíjíme ani frontální výuku. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

	• Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání vyučovaného cizího jazyka. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku). Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí.
KOMETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do

	společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.1.2.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Cizí jazyk dle RVP ZV

2. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Učivo v RVP:

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, dopravní prostředky, zvířata,
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

3. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Učivo v RVP:

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata, příroda, počasí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

POSLECH S POROZUMĚNÍM
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ
- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

Učivo v RVP:

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata, příroda, počasí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Učivo v RVP:

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

POSLECH S POROZUMĚNÍM
žák
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, která se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ
žák
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ SPOROZUMĚNÍM
žák
- vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadovanou informaci

PSANÍ
žák
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo v RVP:

Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně se srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři, napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo v RVP:

- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- slovní zásoba rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

- zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo v RVP:

zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby

slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem

tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas , kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí

mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

- POSLECH S POROZUMĚNÍM
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat
- MLUVENÍ
- zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života
- ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace
- PSANÍ
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo v RVP:

- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas , kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění

5.1.2.1 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

2. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Opakuje abecedu formou rýmu Rozlišuje barvy a číslovky 1-10 Opakuje výslovnost Hraje jednoduché hry a zpívá písničky Seznámí se se slovesem can/can´t	Greetings, alphabet, numbers 1-10, colours, animals, school time	Cross-curricular links: It´s loud, quiet, fast, slow
Opakuje výslovnost textu přiměřeného rozsahu a obsahu Rozpozná v textu neurč. člen Rozpozná sloveso to be a to have Rozpozná v textu sloveso like	Food - I´m hungry. My body- happy face	Cross-curricular links: Food and drinks, My body Culture – my school
Opakuje výslovnost textu přiměřeného rozsahu a obsahu Rozlišuje místnosti v domě a základní vnitřní vybavení Rozlišuje základní předložky (in, on)	My house	Culture – at home
Opakuje výslovnost textu přiměřeného rozsahu a obsahu Rozlišuje základní oblečení Vyjádří souhlas/nesouhlas ohledně svého oblečení Opakuje názvy hraček a zařízení pro volný čas (skluzavka, houpačka atd.) Rozlišuje slovesa pohybu (skákat, hrát, plavat atd.) Seznámí se se spellingem	Summertime Clothes Play time, toys	Cross-curricular links: Weather Moving

3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Opakuje výslovnost čteného textu Rozumí krátkému textu Dokáže použít základní konverzační obraty Dokáže spellovat Rozlišuje barvy a číslovky 1-10 Opakuje básničky a zpívá písně Hraje jednoduché hry Dokáže reagovat na jednoduché otázky v souvislosti s jeho osobou, rodinou a školou Rozpozná v textu sloveso („to be“)	Greetings, alphabet, numbers 1-10, school things, colours, toys	Sophie´s world – doplňkový materiál z učebnice
Opakuje výslovnost textu přiměřeného rozsahu a obsahu Rozliší určitý a neurčitý člen Dokáže reagovat na otázky se slovesem „like“ Rozpozná v textu sloveso „to have“	Shopping, food, outside activities	Sophie´s world – doplňkový materiál z učebnice
Opakuje výslovnost textu přiměřeného rozsahu a obsahu Dokáže rozeznat sloveso „to be“ Rozlišuje základní předložky „on“, „in“, „under“	My home, my house, rooms in the house, furniture, town, friends	Sophie´s world – doplňkový materiál z učebnice
Rozlišuje zájmena osobní a přivlastňovací Vyjádří souhlas a nesouhlas Seznámí se s časem průběhovým a přivlastňovacím pádem Rozlišuje modální sloveso „can“	Clothes, my body	Sophie´s world - doplňkový materiál z učebnice

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí krátkému textu a dokáže na něj adekvátně reagovat Reaguje na otázky v souvislosti s jeho osobou a rodinou Používá číslovky 1-100 Rozpoznává přítomný čas prostý Používá sloveso „to have“ ve 3.os. č.j. Uvádí časový údaj s rozsahem půlhodin	Revision, my family, numbers 20-100, food, time	Our world – doplňkový materiál z učebnice
Rozumí krátkému textu a dokáže na něj adekvátně reagovat Dokáže reagovat na otázky v souvislosti se zvířaty a domácími mazlíčky Seznámí se stupňováním přídavných jmen Rozlišuje předložky „next to“, „between“, „opposite“ Rozlišuje vazbu „there is“/“there are“ Orientuje se v prostoru Rozlišuje dopravní prostředky Pojmenovává budovy ve městě Používá dny v týdnu	Animals, my town, free time activities, days of the week	Our world – doplňkový materiál z učebnice
Rozumí textu a adekvátně na něj reaguje Reaguje na otázky týkající se povolání a počasí Rozlišuje přítomný čas prostý a používá přítomný čas průběhový Uvádí časový údaj s rozsahem čtvrthodin Seznámí se s minulým časem	Jobs, time, weather, story of history	Our world – doplňkový materiál z učebnice
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Používá elektronický slovníček Vyhledává potřebné informace (např. při práci s textem a poslechem) Napíše krátkou textovou zprávu, ve které uvede informaci o místě a čase	Interaktivní výukové materiály Práce s elektronickým slovníkem Terminologie daného jazyka k probíraným tématům	on-line aplikace k procvičování - (např.: www.englishuniversity.cz, duolingo) on-line slovníky - (např.: http:\\cs.bab.la, www.slovnik.seznam.cz)

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu a obsahu Reaguje na otázky týkající se zemí a národností Popisuje vzhled člověka Orientuje se v prostoru, ve městě Seznámí se se zvyky v anglicky mluvících zemích Rozlišuje zájmena osobní a přivlastňovací, tázací, ukazovací Používá modální sloveso „can“ a přítomný čas průběhový	Revision, countries and nationalities, people´s appearance, towns and streets, trick or treat	E-mail message Invitation Rules of my room
Čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu a obsahu Rozlišuje řadové číslovky Formuluje otázku a datum Seznámí se s počitatelnými a nepočitatelnýni podstatnými jmény Orientuje se v oblasti nakupování (vytvoří nákupní lístek) Používá přítomný čas prostý Orientuje se ve školním rozvrhu Rozlišuje příslovce četnosti	Special days, shopping, school subjects	Surprise party Favourite days
Čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu a obsahu Rozlišuje přítomný čas prostý a průběhový Reaguje na otázky týkající se povolání, zvířat a jejich prostředí a zdraví Stupňuje přídavná jména Seznámí se s podmiňovacím způsobem a modálním slovesem „must“	Jobs, animals and their environment, health,	Writing about animals Writing a letter to a sick friend Giving advice
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Napíše krátký e-mail o své osobě, rodině a svých zájmech Vyplní jednoduchý elektronický formulář týkající se základních osobních údajů Zpracuje krátkou prezentaci na zadané téma	Bezpečnost při práci s on-line aplikacemi Elektronický formulář - osobní údaje, vytvoření hesla apod. Interaktivní výukové materiály – orientace v práci s nimi	Nástroje microsoft office - word, power point www.oxfordlearnersbookshelf.com Procvičování v on-line aplikacích - (např.:www.liveworksheets.com,)

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu a obsahu Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku Dokáže zareagovat na otázky v souvislosti s jeho osobou, rodinou, školou, městem a zájmy Hláskuje, počítá do 20 Mluví o sobě, jeho rodině a domácích mazlíčcích Ptá se na osobní otázky, na věk Představí se a pozdraví ostatní Zná pravidla používání velkých písmen Napíše krátký text o sobě, svém domácím mazlíčkovi Napíše dopis kamarádovi o své rodině	Hello!- introducing yourself/others Letters, Colours & Numbers- alphabet, coulours, school objects, numbers (1-20), What questions, spelling What´s this?- everyday objects, a- an, subjects pronouns, the verb to ´be´ affirmative, a short text about person , a short text about yourself Meet my pet!- pets, how/what/ which questions, people and pets, choose the correct picture, intoductions, greetings, asking about age, a short text about you and your pet Meet my family!- family members, a letter, present your family, capital letters, a letter to a friend about your family	Projektový Den evropských jazyků Příležitostně četba anglických periodik pro mládež, zhlédnutí anglicky mluvených videoukázek a poslech anglicky zpívaných písní Organizování zahraničních jednodenních i vícedenních exkurzí Konverzační soutěže, příprava pro školní a okresní kolo Podle možností využití PC programů
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: **Psaní** Odpoví na textovou zprávu nebo e-mail týkající se osvojovaných témat Vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby **Čtení s porozuměním** Využívá internetová úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti Používá elektronické slovníky	**Psaní** elektronické formuláře online – osobní údaje (Introducing, Spelling, Numbers) **Čtení s porozuměním** internetová úložiště a materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti; elektronické slovníky-využití dle aktuálně probíraného tematického celku	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, bakaláři) **K možnému využití:** umimeanglicky.cz kahoot.com liveworksheets.com esl.collective.com wordwall.net lyricstraining.com mobilní telefon

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat. Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku. Dokáže zareagovat na otázky v souvislosti s jeho osobou, rodinou, školou, zájmy a volným časem. Aktivně užívá slovesa v přítomném průběhovém a prostém čase. Rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji využívá pro rozvoj konverzačních dovedností	Family Sports Body parts My things Computer words Years Freetime activities TV programms Food Revision: To be Can To have The imperative Adverbs of frequency Talking about routines Present simple +, - , ? Present continuous +, - , ? uncountable, countable nouns Offers and requests Any x some x much x many x a lot of Everyday activities Days of the week, habits Months, seasons, activities related to seasons Free time activities	Možnost využití PC při výuce Projektový Den evropských jazyků Příležitostně četba anglických periodik pro mládež, zhlédnutí anglicky mluvených videoukázek a poslech anglicky zpívaných písní Organizování zahraničních jednodenních i vícedenních exkurzí Konverzační soutěže, příprava pro školní a okresní kolo
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Past simple +, - , ? Regular, irregular verbs Comparative x supperlative Too x enough	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat. Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku. Dokáže získat informace v souvislosti s minulostí. Dokáže používat časové údaje. Vytvoří a užije konverzaci na téma My favourite town Vytvoří projekt o svém oblíbeném městě a prezentuje ho spolužákům.	Time Places in town, adjectives	
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat. Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku. Dokáže zareagovat na otázky v souvislosti s vesmírem a domácí prací. Vytvoří a užije konverzaci na téma Vesmír. Používá správně budoucí čas a to jak písemně tak i ústně. Dokáže vhodně použít orientaci a dávání pokynů v souvislosti se	Nature Numbers 100-1000000 Prepositions of movement Space Chores How questions Going to Following directions Have to Future – will Possesives	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
směrem a pohybem.		
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat. Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat. Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku. Dokáže zareagovat na otázky v souvislosti s hudbou a jeho oblíbenými umělci. Používá časy v souvislosti s minulostí k vyprávění. Dokáže vyjádřit souhlas a nesouhlas.	Music and instruments Fun Clubs Present perfect and past simple Talking about past experiences Character adjectives Verb + with /to/at/about Should Present continunos for future Agreeing and disagreeing	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: **Psaní** Napíše a odpoví na e-mail týkající se osvojovaných témat Vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů **Čtení s porozuměním** Používá elektronické výkladové slovníky pro práci s textem	**Psaní** e-mail, výhody a nevýhody osobní komunikace, elektronický formulář online (přihlášky, dotazníky apod.) **Čtení s porozuměním** práce s elektronickými slovníky, vyhledávání slovní zásoby a významu slov-využití dle aktuálně probíraného tematického celku	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, bakaláři) **K možnému využití:** umimeanglicky.cz kahoot.com liveworksheets.com esl.collective.com wordwall.net lyricstraining.com mobilní telefon

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Dokáže reagovat ústně i písemně na téma spojené s radiovým vysíláním, penězi a nakupováním. Používá čas přítomný a minulý, rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, kvantifikátory. Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Making suggestions, shopping Radio, money, simple maths Grammar: revison, Present Simple, adverbs of frequency, Past Simple, Present tenses, state verbs, countable and un countable, how much, many,quantifiers, some-/ any-/every-/no-/	Projektový Den evropských jazyků Příležitostně četba anglických periodik pro mládež, zhlédnutí anglicky mluvených videoukázek a poslech anglicky zpívaných písní Organizování zahraničních jednodenních i vícedenních exkurzí Konverzační soutěže, příprava pro školní a okresní kolo Možnost využití PC při výuce
Čte nahlas foneticky, rozumí krátkému textu, dokáže užívat dvojjazyčný slovník. Používá minulý a předpřítomný čas. Používá slovní zásobu v souvislosti se zdravím. rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Inviting, At doctors transport verbs, word building, injuries and illnesses, make do, have Grammar: Present Continuous for the future, predictions, going to, Present Perfect X Past simple	
Používá minulý prostý a průběhový čas. Používá modální slovesa Formuluje stížnost, omlouvá se Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Complaining, Apologising Describing objects, adverbs of manner Grammar: Past simple X Past continuous, used to, Describing jobs, negative prefixes,be allowed to/ let/ make/ have to/ must/ shoud/ can/ could	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Mluví a píše o módě a oblékání, dokáže vyjádřit minulý děj, dokáže popsat oblečení Stupňuje přídavná jména rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Describing clothes, fashion verbs, shopping for clothes Comparatives, superlatives	
Vyvozuje závěry a komunikuje, používá vztažná zájmena, vytváří vztažné věty Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Making deductions Communications, body language Grammar: relative pronouns, relative clauses	
Upevní a zopakuje si gramatiku, slovní zásobu a komunikační dovednosti v anglickém jazyce. Nultý a první kondicionál. Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Things on beach, environment	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: **Psaní** Komunikuje v modelových situacích (pro sociální sítě) o osvojovaných tématech Napíše komentář a vyjádří souhlas nebo nesouhlas s textem blogu nebo jiným komentářem **Čtení s porozuměním** Rozvíjí své jazykové prostředky a jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací nebo instalovaného softwaru (Word Manager aj.)	**Psaní** Vyjádření souhlasu, nesouhlasu **Čtení s porozuměním** softwarové aplikace, jejich ovládání, terminologie k práci s novými technologiemi v daném jazyce	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, bakaláři) **K možnému využití:** umimeanglicky.cz kahoot.com liveworksheets.com esl.collective.com wordwall.net lyricstraining.com

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Pro práci s textem využívá Wikipedii		mobilní telefon

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Dokáže reagovat ústně i písemně na téma spojené s popisováním obrázků a fotografii. Používá čas přítomný prostý a průběhový, minulý prostý a předpřítomný. Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Grammar: revison, Present Simple, continuond adverbs of frequency, state verbs. Appearance and fashion Discribing photos Present Perfect, Past simple Can + verbs of sense Irregular verbs	Projektový Den evropských jazyků Příležitostně četba anglických periodik pro mládež, zhlédnutí anglicky mluvených videoukázek a poslech anglicky zpívaných písní Organizování zahraničních jednodenních i vícedenních exkurzí Konverzační soutěže, příprava pro školní a okresní kolo
Čte nahlas foneticky, rozumí krátkému textu, dokáže užívat dvojjazyčný slovník. Používá minulý prostý a průběhový čas, opisy modálních sloves. Používá slovní zásobu v souvislosti se školou, medii a telefonováním. rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Grammar: Past simle + past continuos used to, had to, could must, can, should too x enough	
Používá kondicionály, uděluje rady. Používá slovní zásobu v souvislosti se zvířaty, rostlinami a počasím. rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Grammar: Zero, first, second contional Giving advice	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat		
Mluví a píše o vztazích, turistice, používá vyjádření budoucích časů. rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Grammar: gonig to x will will x present continous for the future, collocations with make, keep and break Small talk	
Ptá se na vysvětlení, popíše volnočasové aktivity, popíše osoby. rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Grammar: adjectives with preposition, quetion tags, asking for explanation Leisure activities, personality adjectives	
Používá trpný rod , vhodně příslovce, slovesa. Používá vhodně příkazy a žádosti, získává a dává informace. Komunikuje na téma krajina, letiště, město rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Grammar: Present simple passive, past simple passive, future simple passive. Verb + infinitiv or -ing, adverbs Giving news and expressing surprise Reported commands and request Asking for and giving informations Phrasal verbs Landscape At the airport City street	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: **Psaní** Napíše komentář k modelovému blogu nebo příspěvku na sociální síti a v komentáři zdůvodní svůj postoj Sdílí informace o svých zájmech Čtení **s porozuměním** Používá různé digitální nástroje (počítač, tablet, interaktivní tabuli aj.) podporující výuku cizího jazyka Vyhledává doplňující informace k osvojovaným tématům na internetu	**Psaní** Vyjádření názoru; způsoby argumentace a kritiky; Pravidla diskuse online; korektní a nekorektní vystupování Vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti **Čtení s porozuměním** Znalost terminologie v daném jazyce, práce s prohlížečem	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, bakaláři) **K možnému využití:** umimeanglicky.cz kahoot.com liveworksheets.com esl.collective.com wordwall.net lyricstraining.com mobilní telefon

5.1.2.7 Standardy ZV – Anglický jazyk

Smyslem standardů je účinně napomáhat především školám a učitelům při naplňování cílů vzdělávání stanovených v RVP ZV. Standardy se zaměřují na očekávané výstupy, jež jsou pro uvedené obory stanoveny v RVP ZV. Tyto výstupy tvůrci Standardů dále rozpracovávali, blíže konkretizovali, precizovali a vytvořili četné ilustrační úlohy. Důležitou součástí standardů jsou indikátory, které vymezují optimální úroveň, co má žák na konci 5. a 9. ročníku základní školy znát a umět.

Standardy ZV – Aj - jako součást ŠVP

- Prostudovali jsme Standardy včetně vstupních textů, v nichž jejich autoři uvádějí, čemu a jak mají (mohou) standardy sloužit.
- Porovnali jsme standardy s dílčími výstupy školních učebních osnov popsanými v ŠVP Bedříšek
- Provedli jsme takové úpravy, aby byly v souladu se Standardy i RVP. Mnohé konkretizované výstupy byly pro předmět AJ formulovány jinými slovy než je tomu v textu Standardů, ale obsahově mají tentýž význam a směřují k témuž cíli, jako je dáno Standardy ZV.

Ilustrační úlohy slouží jako inspirace a námět pro přípravu výukových materiálů pro žáky v hodinách AJ.

5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK

ČJ jako další cizí jazyk pro žáky s OMJ-aktualizace 2023/2024

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je dle aktuálních okolností možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk, nebo realizací Češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (lze využít materiály Kurikulum češtiny jako druhého jazyka, Čeština jako cizí/druhý jazyk) s cílem vylepšit aktivní i pasivní znalost jazyka, v němž se žák vzdělává a v němž na našem území získává nové sociální vazby.

5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ JAZYK

5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk je povinný předmět v rámci oboru *Další cizí jazyk*. Výuka cizích jazyků patří ve vzdělávání mezi priority i s ohledem na globalizující se společnost a příležitosti současného světa. Postupné osvojování jazyka pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a i do budoucna vytváří případné podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

5.1.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S povinným vyučovacím předmětem *Německý jazyk* žáci začínají v 6. ročníku a pokračují až do 9. ročníku ve dvouhodinové týdenní dotaci. Výuka směřuje k „praktickým dovednostem“. Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností, volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka dalšího cizího jazyka v základní škole směřuje více než k všeobecnému ovládání tohoto cizího jazyka k jeho praktickému používání *jako komunikačního prostředku* a zvláště v tomto ohledu se nabízí sepětí výuky Německého jazyka s využíváním ICT.
Získávání praktických dovedností žáka (a hodnocení žáka do jaké míry si je osvojil) je zaměřeno na 5 základních „oblastí“ cizího jazyka – *Poslech, Rozhovory, Samostatný ústní projev, Čtení* a *Psaní*. Ve výuce tohoto dalšího cizího jazyka jde především o praktické využití jazykových schopností a dovedností. Cílem výuky je i probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k němu. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Výklad prvků gramatického systému je přizpůsoben schopnostem a věků žáků, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku.
V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování, žáci dále prohlubují své znalosti a dovednosti v projektech. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Lze také případně do budoucna podporovat další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s německy hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty.
V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování, žáci dále prohlubují své znalosti a dovednosti v projektech. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Lze také případně do budoucna podporovat další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s anglicky hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty.
Výuka předmětu *Německý jazyk* se na 2. stupni nejčastěji realizuje v jazykové učebně, která je uzpůsobena vyučování jazyků v menších mezitřídních skupinách v rámci jednoho ročníku. Učebna poskytuje podnětné a účelné zázemí – je vybavena potřebnou audiovizuální technikou, pomůckami a materiály (slovníky, příručky, nástěnné přehledy a mapy).

5.1.3.3 Hodnocení

Učitel sleduje především schopnost na dané úrovni komunikovat a reagovat v jednoduchých životních situacích. Dále jsou zohledněny i výsledky písemných prací žáků, které jsou však tvořeny převážně hravou formou, vyhodnocují se projekty a jiné písemné dokumenty. Žák je hodnocen především na základě postupu vůči své osobě – vzhledem k jeho předpokládanému osobnímu maximu, významná část hodnocení se odvíjí od jeho přístupu k práci, úrovně zapojení se do činností a snahy. Hodnocení má tedy komlexní charakter. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.1.3.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Německý jazyk

UČITEL	**ŽÁK**
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami cizího jazyka – vyučuje komplexně. • Podporuje zvyšování všeobecné jazykové gramotnosti žáků. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy (prezentace, výpočetní technika, poster, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků cizí jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání jazykových příruček. • Při zadávání písemných prací a výběru témat přihlíží k zájmům a možnostem žáků a má na zřeteli především praktičnost využití jazyka. • Nepřeceňuje význam gramatiky, volí jevy základní a vždy tak, aby měly pro žáka význam v praktickém využití jazyka. • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě, dle možností např. ve školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v německém jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Podporujeme integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky „nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem sami otevřeně, komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat,	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního

pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně • patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání vyučovaného cizího jazyka. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal etick

5.1.3.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk dle RVP ZV:

6. – 9. ročník

Výstupy z RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

6. ročník

Učivo v RVP:

- zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- tematické okruhy – rodina, škola, volný čas, zvířata, příroda, reálie německy mluvících zemí
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov – věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), časování sloves

7. ročník

Učivo v RVP:

- **zvuková a grafická podoba jazyka** - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, nákupy, kalendářní rok (dny v týdnu, hodiny), reálie německy mluvících zemí
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **mluvnice -** základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov – věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), časování sloves

8. ročník

Učivo v RVP:

- **zvuková a grafická podoba jazyka -** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **tematické okruhy –** domov, volný čas, jídlo, nákupy, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce), lidské tělo, zdraví, reálie německy mluvících zemí
- **slovní zásoba –** žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **mluvnice** - základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov – věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, předložky, užití členu

9. ročník

Učivo v RVP:

- **zvuková a grafická podoba jazyka -** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **tematické okruhy –** domov, volný čas, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, reálie německy mluvících zemí
- **slovní zásoba –** žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **mluvnice -** základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov – věta jednoduchá, pořádek slov ve větě, v souvětí, minulý čas

5.1.3.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí se s cizím jazykem, jeho zvukovou podobou Reaguje na jednoduché pokyny	Audioorální kurz Familie, Tiere, Zahlen, Farben Begrüßen, Alphabet	
Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje Vyplní údaje o sobě ve formuláři	Kennelernen Vorstellung, Adresse, Buchstabieren Personalpronomina, Konjugation regelmäßigen Verben W- Fragen	lekce 1
Sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, svém kamarádu Vyslovuje a čte nahlas jednoduchý text	Meine Klasse Zahlen bis 1000, Telefonnummer Schulfächer,Stundenplan,Schulsachen Präpositionen in, aus Meine Mitschüler Konjugation: kommen, mögen,sein, heißen bestimmte und unbestimmte Artikel	lekce 2
Používá slovník Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu a vyhledá potřebnou informaci Napíše jednoduchý text na téma	Tiere Mein Lieblingstier Adjektiv - kurz, klein, groß haben, sein Farben	lekce 3
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Odpoví na textovou zprávu nebo e-mail týkající se osvojovaných témat Vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby Využívá internetová úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti Používá elektronické slovníky	Elektronické formuláře online – osobní údaje Internetová úložiště a materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti; elektronické slovníky-využití dle aktuálně probíraného tematického celku	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, bakaláři) **K možnému využití:** kahoot, wordwall, learningapps,

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
		hueberinteraktiv, mobilní telefon

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí základním frázím a jednoduchým větám Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku Používá fráze popisující čas a denní dobu Vytvoří jednoduchý text na dané téma Poskytne požadované informace k danému tématu	**Mein Schultag** Uhrzeit Tagesablauf Stundenplan, Schulfächer W-Fragen Präpositionen um, von - bis, am	lekce 4
Vytvoří jednoduchý text na dané téma Poskytne požadované informace k danému tématu	**Hobbys** Freizeit Interviews Verben mit Vokalwechsel können Wortstellung im Satz Verben mit trennbaren Präfixen	lekce 5
Vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku Vytvoří jednoduchý text na dané téma Poskytne požadované informace k danému tématu	**Meine Familie** über Familie sprechen, schreiben Berufe Possessivartikel - sein, ihr, unser Bildbeschreibung - Adjektive vorn,hintern, links,rechts	lekce 6
Rozumí jednoduchým větám daného tematického obsahu Rozumí obsahu a smyslu souvislého textu Vyhledá požadovanou informaci Reaguje adekvátně na otázku Používá fráze vyjadřující názor, přání a potřebu	**Was kostet das** Geld,Einkaufen Verben mit Vokalwechsel mögen/möchte Wortstellung im Satz Das finde ich gut/nicht gut	lekce 7
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Napíše a odpoví na e-mail týkající se osvojovaných témat Vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů Používá elektronické výkladové slovníky pro práci s textem	E-mail, výhody a nevýhody osobní komunikace, elektronický formulář online (přihlášky, dotazníky apod.) Práce s elektronickými slovníky, vyhledávání slovní zásoby a významu slov-využití dle aktuálně probíraného tematického celku	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, bakaláři) **K možnému využití:**

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
		kahoot, wordwall, learningapps, hueberinteraktiv, mobilní telefon

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí pokynům a reaguje na ně Vytvoří text na dané téma (popis) Poskytne informace na dané téma Vyjádří požadavek Rozumí slovům a větám k tématu Tvoří otázky a odpovídá	**Mein Zuhause** Tätigkeiten Lokale Präpositionen müssen Dativ Imperativ	lekce 8
Používá fráze vyjadřující objednávku, váhu, množství Vede dialog na dané téma Rozumí informačním nápisům Rozumí slovům a větám k tématu Zapojí se do rozhovoru	**Essen,Trinken,Nahrungsmittel** Am Imbiss bestellen Nullartikel gerne/lieber/am liebsten unpersönliches man ja-nein-doch	lekce 9
Rozumí textu obsahujícímu více informací Rozumí jednoduchému pracovnímu postupu Vytvoří plán činností Tvoří otázky a odpovídá	**Freizeitaktivitäten planen** Verabredungsdialog Negation Temporale Präpositionen wollen Landeskundliche Hör- und Lesetexte	lekce 10
Používá fráze popisující osobní pocity a potíže Tvoří otázky a odpovídá Rozumí slovům a větám k tématu	**Körperteile,beim Arzt** Pluralformen	lekce 11
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Komunikuje v modelových situacích (pro sociální sítě) o osvojovaných tématech Napíše komentář a vyjádří souhlas nebo nesouhlas s textem blogu nebo jiným komentářem Rozvíjí své jazykové prostředky a jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací nebo instalovaného softwaru (Word Manager aj.) Pro práci s textem využívá Wikipedii	Vyjádření souhlasu, nesouhlasu, postojů Softwarové aplikace, jejich ovládání, terminologie k práci s novými technologiemi v daném jazyce	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, Bakaláři) **K možnému využití:** kahoot, wordwall, learningapps, hueberinteraktiv, mobilní telefon

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí obsahu a smyslu čteného i slyšeného textu Přiměřeně reaguje a zodpoví otázku Vyplní údaje v dotazníku	**Kleidung,Mode** Interviews Pluralformen Pronomen mit Akkusativ etwas-alles-nichts	lekce 11
Rozumí jednoduchým větám obsahujícím informace z minulosti Vyjádří informaci pomocí vedlejší věty Používá fráze vyjadřující časové údaje v minulosti Používá zdvořilostní fráze Reaguje na písemné sdělení	**Feste und Partys** Glückwunsch,Einladung Präteritum von sein und haben Satzverbindungen mit deshalb Zeitangaben der Vergangenheit	lekce 12 Konverzační soutěž v NJ - vybraní žáci
Dokáže vyžádat i poskytnout informaci týkající se orientace Rozumí souvislému vyprávění z minulosti Reaguje na e-mail a sms Vyhledá v textu požadovanou informaci	**Gebäude und Orte in der Stadt** Wegbeschreibung in der Stadt Präpositionen mit Dativ Perfektformen Satzbauplan mit Perfektformen	lekce 13
Vyhledává informace zeměpisného charakteru a porozumí jim Čte s porozuměním souvislý text Vyjadřuje souhlas a nesouhlas Argumentuje pro a proti Orientuje se podle návodu, popisu cesty	**Reisen** Im Reiseführer den Weg suchen das Partizip Perfekt mit sein oder haben Ferienangebote Pro- und kontra-Argumente formulieren	lekce 14
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Napíše komentář k modelovému blogu nebo příspěvku na sociální síti a v komentáři zdůvodní svůj postoj Sdílí informace o svých zájmech Používá různé digitální nástroje (počítač, tablet, interaktivní tabuli aj.) podporující výuku cizího jazyka Vyhledává doplňující informace k osvojovaným tématům na internetu	Vyjádření názoru; způsoby argumentace a kritiky Pravidla diskuse online; korektní a nekorektní vystupování Vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti Znalost terminologie v daném jazyce, práce s prohlížečem	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, Bakaláři) **K možnému využití:** kahoot, wordwall, learningapps, hueberinteraktiv, mobilní telefon

5.1.4 DALŠÍ CIZÍ JAZYK - RUSKÝ JAZYK

5.1.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Ruský jazyk je povinný vyučovací předmět v rámci vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk*. Jeho postupné osvojování pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a i do budoucna vytváří případné podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

5.1.4.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S povinným vyučovacím předmětem *Ruský jazyk* žáci začínají v 6. ročníku a pokračují až do 9. ročníku ve dvouhodinové týdenní dotaci. Výuka směřuje k „praktickým dovednostem“. Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností, volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka dalšího cizího jazyka v základní škole směřuje více než k všeobecnému ovládání tohoto cizího jazyka k jeho praktickému používání *jako komunikačního prostředku* a zvláště v tomto ohledu se nabízí sepětí výuky Ruského jazyka s využíváním ICT.
Získávání praktických dovedností žáka (a hodnocení žáka do jaké míry si je osvojil) je zaměřeno na 5 základních „oblastí“ cizího jazyka – *Poslech, Rozhovory, Samostatný ústní projev, Čtení* a *Psaní*. Ve výuce tohoto dalšího cizího jazyka jde především o praktické využití jazykových schopností a dovedností. Cílem výuky je i probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k němu. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Výklad prvků gramatického systému je přizpůsoben schopnostem a věků žáků, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku.
V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování, žáci dále prohlubují své znalosti a dovednosti v projektech. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Lze také případně do budoucna podporovat další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s rusky hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty.
Výuka předmětu *Ruský jazyk* se na 2. stupni nejčastěji realizuje v jazykové učebně, která je uzpůsobena vyučování jazyků v menších mezitřídních skupinách v rámci jednoho ročníku. Učebna poskytuje podnětné a účelné zázemí – je vybavena potřebnou audiovizuální technikou, pomůckami a materiály (slovníky, příručky, nástěnné přehledy a mapy).

5.1.4.3 Hodnocení

Učitel sleduje především schopnost na dané úrovni komunikovat a reagovat v jednoduchých životních situacích. Dále jsou zohledněny i výsledky písemných prací žáků, které jsou však tvořeny převážně hravou formou, vyhodnocují se projekty a jiné písemné dokumenty, hodnocení má komplexní charakter. Žák je hodnocen především na základě postupu vůči své osobě – vzhledem k jeho předpokládanému osobnímu maximu a předpokladům, významná část hodnocení se odvíjí od jeho přístupu k práci, úrovně zapojení se do činností a snahy. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.1.4.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Ruský jazyk

UČITEL	ŽÁK
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami cizího jazyka – vyučuje komplexně. • Podporuje zvyšování všeobecné jazykové gramotnosti žáků. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy (prezentace, výpočetní technika, poster, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků cizí jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání jazykových příruček. • Při zadávání písemných prací a výběru témat přihlíží k zájmům a možnostem žáků a má na zřeteli především praktičnost využití jazyka. • Nepřeceňuje význam gramatiky, volí jevy základní a vždy tak, aby měly pro žáka význam v praktickém využití jazyka. • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě, dle možností např. ve školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v ruském jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

problémů	• Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Podporujeme integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky„nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně • patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání vyučovaného cizího jazyka. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.1.3.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk dle RVP ZV

6. ročník
Očekávané výstupy z RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných téma

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem: představování, adresa, blahopřání, poděkování, pozdrav, omluva, žádost
- **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, příroda a počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění): věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM
žák
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ
žák
- se zapojí do jednoduchých dialogů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
žák
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci
- čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby

PSANÍ
žák
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slo**v**
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se **slovníkem**
- **tematické okruhy -** domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, příroda a počasí, svátky, důležité zeměpisné údaje, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice –** základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění): věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě

8. ročník

Očekávané výstupy dle RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM
žák
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a adekvátně na ně reaguje
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojovaných témat
- rozumí informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ
žák
- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá
- reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
žák
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci
- v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku

PSANÍ
žák
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, povolání, lidské tělo, oblékání, nákupy, jídlo, dopravní prostředky, příroda a počasí, zvířata, tradice a zvyky, důležité zeměpisné údaje, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí pokynům a otázkám učitele a adekvátně na ně reaguje
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojovaných témat
- rozumí informacím v poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá
- reprodukuje ústně obsah promluvy a jednoduché konverzace

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci a odpověď na otázku

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení
- reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.1.3.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ruský jazyk

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Správně vyslovuje samohlásky a souhlásky Rozumí, čím je zvláštní ruský přízvuk, rozlišuje přízvučné a nepřízvučné slabiky	**Zvuková stránka jazyka:** - Výslovnost hlásek a slabik odlišných od češtiny: přízvučné samohlásky a, o, u, je, y, souhlásky š, ž, c, šč, č, tvrdé l, párové souhlásky - Základní poučení o přízvuku, rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik - Čtení nepřízvučného a, o, je, ja - Čtení a výslovnost párových tvrdých a měkkých souhlásek před a, o, u a před i, ja, je - Čtení jotovaných písmen ja, je, ju, jo. Čtení těchto písmen po měkkém a tvrdém znaku. - Redukce o, a před přízvukem a po něm - Výslovnost y, c, ž, š - Výslovnost šč, č	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Správně intonuje otázky a oznamovací věty	**Intonace vět:** - Nácvik intonace tázací věty s tázacím zájmenem kto - Nácvik intonace tázací věty bez tázacího zájmena - Intonace oznamovací věty	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Tvoří jednoduché, krátké věty Pokládá otázky, odpovídá na ně Vyjádří pozdrav, loučení, souhlas a nesouhlas Tvoří mini-dialogy (otázka-odpověď)	**Jednoduché větné konstrukce:** **Dotazy a odpovědí:** - kdo je tu, kdo je tam, kdo je to, jak se kdo jmenuje, odkud kdo je, o rodině, kolik je členů rodiny, kolik je komu let, kde kdo bydlí, vyjádření přání, dotazy na činnost ve škole - Pozdravy při setkání a při loučení, představování, seznamování **Sdělení:** - Kdo kam jel, kdy jel. Na návštěvě. Co kdo má rád k jídlu. Blahopřání. Kdo má co a koho rád. Omluva.	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Osvojuje slovní zásobu Rozvijí dovednost v poslechu s porozuměním	**Slovní zásoba a tematické okruhy** - Číslovky od 11 do 20 - Slova da, nět, ty, ja a jména dětí - Slovní zásoba: domov a rodina, narozeniny, škola a třída, volný čas a zájmová činnost, počasí, základní barvy, domácí zvířata, co mám rád k jídlu, chci bydlet na vesnici	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Zapamatuje písmenka azbuky a jejích výslovnost Píše tiskací písmena Osvojí časování některých sloves	**Gramatika a pravopis** - ruská azbuka - porovnání ruských a českých tiskacích písmen, velká a malá tiskací písmena - písmena měkký znak, tvrdý znak. - tvary slovesa chotět' a žit' v jednotném čísle - slovesa kupit', jest', jechat', chotět', byť ve tvarech minulého času - časování slovesa čitať	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Odpoví na textovou zprávu nebo e-mail týkající se osvojovaných témat Vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby Využívá internetová úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti Používá elektronické slovníky	Elektronické formuláře online – osobní údaje Internetová úložiště a materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti; elektronické slovníky-využití dle aktuálně probíraného tematického celku	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, Bakaláři) **K možnému využití:** Práce s online slovníkem rusko-českým

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Správně vyslovuje zvratné částice Správně používá přízvuk Správně čte předložky	**Zvuková stránka jazyka:** - Výslovnost zvratné částice -ťsja, -tsja - Přízvuk řádových číslovek - Pohyblivý přízvuk slovesa učiťsja - Čtení předložek se slovy, která začínají na samohlásku	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Správně intonuje tázací, oznamovací a rozkazovací věty	**Intonace vět:** - Kto těbě nravitsja? Těbě nravitsja tvoja učitěl´nica? Kakoj krasivyj podarok! - Intonace věty tázací, oznamovací, rozkazovací - Intonace vět tázacích bez tázacího slova a s tázacím slovem	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Tvoří jednoduché, krátké věty Pokládá otázky, odpovídá na ně Tvoří monology a dialogy	**Jednoduché větné konstrukce:** **Dotazy a odpovědí:** - s použitím časových údajů (Kdo se kdy narodil? Kolik je komu let? Kolikátého je?) - o rozvrhu hodin, o předmětech - jak kdo vypadá, komu je kdo podobný - o místě bydliště, orientaci ve městě **Sdělení:** - vyjádření omluvy, poděkování, blahopřání a přání, překvapení, radosti	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Osvojuje slovní zásobu Rozvijí dovednost v poslechu s porozuměním Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	**Slovní zásoba a tematické okruhy** - Vyjadřování časových údajů, určování celých hodin - Prvotní seznámení s Ruskem (geografické údaje o Rusku, symboly, folklór, lidové tradice) - Domluvení si schůzky - Popis neznámé osoby - Popis oblíbených míst ve městě - domov, rodina, škola, volný čas, časové údaje, příroda a počasí, svátky, zvířata	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Osvojí skloňování vybraných zájmen Časuje některá slovesa Osvojí od češtiny odlišné použití některých sloves (vykání, zápor atd.)	**Gramatika a pravopis** - Pravopis -gi, -ki, -chi - Zájmena kakoj, kakaja, kakije - Skloňování zájmen kto, čto - Časování sloves typu čitať, govoriť; risovať; žiť, pojti, chodiť; - Minulý čas sloves v množném čísle - Vyjádření vykání (Vy govorili – mluvila jste) - Pravopis záporné částice ně u sloves - Jednotné a množné číslo (Mně nravitsja, mně nravjatsja…) - Odlišná vazba od češtiny pochož na mamu (podobá se mamě)	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Napíše a odpoví na e-mail týkající se osvojovaných témat Vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů Používá elektronické výkladové slovníky pro práci s textem	E-mail, výhody a nevýhody osobní komunikace, elektronický formulář online (přihlášky, dotazníky apod.) Práce s elektronickými slovníky, vyhledávání slovní zásoby a významu slov-využití dle aktuálně probíraného tematického celku	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, Bakaláři) **K možnému využití:** Práce s online slovníkem rusko-českým, kahoot, wordwall

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Správně intonuje otázky, prosby, příkazy	**Základní pravidla komunikace** - Hra s intonací - Intonace otázek s tázacím slovem - Intonace prosby, příkazu - Vyjádření intonačně různých emocí	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Tvoří jednoduché, krátké věty Pokládá otázky, odpovídá na ně Tvoří monology a dialogy	**Jednoduchá sdělení** - Dotazy a odpovědí týkající se rodinných a příbuzenských vztahů, národnosti, zaměstnání rodičů, znalost cizích jazyků, cestování do ciziny, o tom, jak kdo vypadá, jak je oblečen - Dotazy a odpovědí související s městskou dopravou, žádostí o pomoc, oblíbenými místy ve městě, programy televize, časovými údaji programů, počasím a oblékáním - Zjišťování, čí jsou věci - Vyjádření omluvy - Zjišťování příčiny - Pozvání ke společné činnosti, přijetí pozvání, odmítnutí pozvání s omluvou - Názvy obchodů - kde se co prodává - Komunikace v různých situacích při nakupování, sleva v obchodech - Vyjádření potřeby něco mít, nutnosti něco udělat - Blahopřání k Novému roku a k Vánocům - Bavíme se o zájmových činnostech, o dopisování - Psaní adresy, oslovení v dopise, zakončení dopisu - Kdy se kdo narodil podle horoskopu, jaké má vlastnosti - Vyjadřování názorů na vlastnosti spolužáků - Komunikace mezi jednotlivými členy rodiny během všedních dnů s důrazem na dotazy, prosby, rozkazy, přání - Vyjádření časových údajů během dne, plánování činností během dne - Žádost, prosba o pomoc - Vyjádření souhlasu (nesouhlasu), zákazu - Vyjádření nutnosti, možnosti, povinnosti	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Osvojuje slovní zásobu Rozvijí dovednost v poslechu s porozuměním Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	**Slovní zásoba a tematické okruhy** - Domov, rodina, škola, volný čas (rodinné a příbuzenské vztahy, národnost, zaměstnání rodičů, cestování, městská doprava, nakupování) - Příroda a počasí, svátky, zvířata, oblékání, televizní programy, zájmové činnosti, dopisování	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Osvojuje slovní zásobu Osvojuje slovesné vazby Rozvijí dovednost v poslechu s porozuměním Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	**Slovní zásoba a tvorba slov** - Slovesné vazby "rabotať kěm, stať kěm, - ponimať kogo" - Slovesné vazby odlišné od češtiny (zanimaťsa čěm, uvlekaťsa čem, ždať kogo/čego/čto) - Vyjádření potřeby, nutnosti něco dělat ve všech časech "nado/nužno (budět, bylo) kupiť" - Počítaný předmět po číslovkách 2, 3, 4 - Číslovky 100 - 1000 - Tázací zájmena (čěj, čja, čjo, čji) - Zápor "nět" s 2. pádem podstatných jmen	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Osvojí skloňování podstatných a přídavných jmen Časuje některá slovesa Osvojí skloňování některých zájmen Tvoří větné konstrukce	**Gramatika, tvorba vět a pravopis** - Pravopis jmen příslušníků národů v ruštině - Skloňování podstatných jmen rodu mužského a ženského v jednotném čísle (magazin, portfěl, škola, nědělja, fotografija) - Skloňování podstatných jmen středního rodu v jednotném čísle (město, zdanije) - Nesklonná podstatná jména - 1. pád podstatných jmen čísla množného - Skloňování podstatných jmen v množném čísle - Podstatná jména životná a neživotná v 1., 2., 4. pádě - Skloňování přídavných jmen podle vzoru "novyj" - Určování času - Budoucí čas sloves - Budoucí čas dokonavých sloves "ja pridu, uběru, vytru" - Časování slovesa "pisať, byť, moč, pomoč, platiť, myť, otkryť, zakryť" - Časování sloves typu "idti" - Časování sloves se změnou kmenové souhlásky	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	- Skloňování tázacího zájmena "kakoj" - Skloňování osobních zájmen - Věty typu: Babuška pošla v buločnuju, čtoby kupiť... - Věty se slovy "nužen, nužna, nužno, nužny"	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Komunikuje v modelových situacích (pro sociální sítě) o osvojovaných tématech Napíše komentář a vyjádří souhlas nebo nesouhlas s textem blogu nebo jiným komentářem Rozvíjí své jazykové prostředky a jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací nebo instalovaného softwaru (Word Manager aj.) Pro práci s textem využívá Wikipedii	Vyjádření souhlasu, nesouhlasu, postojů Softwarové aplikace, jejich ovládání, terminologie k práci s novými technologiemi v daném jazyce	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, Bakaláři) **K možnému využití:** Práce s online slovníkem rusko-českým, kahoot, wordwall

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Tvoří středně složité věty Popíše situaci, děj na obrázku, fotce atd. Pokládá otázky, odpovídá na ně Formuluje kladnou a zápornou odpověď, námitku Tvoří monology a dialogy Zapojí se do jednoduché konverzace Vybírá vhodná slova Napíše jednoduchá sdělení	**Jednoduchá sdělení** - viz Slovní zásoba a tematické okruhy - Intonace věty oznamovací, tázací a zvolací.	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Osvojuje slovní zásobu Osvojuje slovesné vazby Rozvijí dovednost v poslechu a čtení s porozuměním Volně povypráví poslechnutý nebo přečtený text Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	**Slovní zásoba a tematické okruhy** - Různé způsoby, jak trávit letní prázdniny, volný čas. Turistické regiony. Světové strany. - Různé situace a činnosti v hodinách. - Představitelé ruské kultury. Vybraná literární díla. Představitelé ruské vědy. - Určování příslušnosti (státní). Určování vlastností osob a předmětů. - Zájmy a záliby, vzdělání. Budoucí povolání. Určování činností. - Klasické pohádky. Krásy ruské přírody. - Turistika, cestování. Zdravý životní styl. Městská hromadná doprava. - Vzhled a poloha domu. Vybavení místností. Moskevská nádraží. Získávání a poskytování informací týkajících se polohy určitých objektů ve městě. - Služby: prádelna, fotograf, kadeřnictví, ztráty a nálezy. Nakupování. Velikosti oděvů, váhové jednotky, ceny, doba trvanlivosti. Výběr zboží. Reklama. - Charakteristika člověka. Vnější vzhled. Móda v životě mladého člověka. - Které kulturní oblasti přitahují zájem studentů. Kino. Film. Sportovní akce (olympijské hry). - Gratulace a blahopřání. - Zdvořilostní obraty vhodné pro různé situace každodenního života (odmítnutí, reakce na omluvu, na poděkování, prosba o pomoc, telefonování, reakce na klepání nebo zvonek u dveří).	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Osvojí skloňování podstatných a přídavných jmen Osvojí skloňování některých zájmen Osvojí použití některých částic a předložek Používá příslovce Stupňuje přídavná jména, příslovce Osvojí gramatické tvary podstatných a přídavných jmen a zájmen Tvoří krátký tvar přídavných jmen Osvojí osobní tvary přítomného, minulého a budoucího času sloves Tvoří dokonavá a nedokonavá slovesa pomocí předpon Tvoří větné konstrukce Tvoří souřadná souvětí Používá trpný rod sloves Tvoří větné konstrukce s použitím tvarů rozkazovacího způsobu	**Gramatika, tvorba vět a pravopis** - Tvary přítomného, minulého a budoucího času prostého a složeného pravidelných sloves a I. a II. třídy. - Předložka **u** s podstatným jménem nebo zájmenem s významem vlastnit. - Tvary 1., 2. a 4. pádu podstatných jmen. - Tvary 1. pádu přídavných jmen. - Tázací adjektivní zájmena **čěj?, čja?, čjo?, čji?**. - Tvary 1. pádu přivlastňovacích zájmen. - Tvary 7. pádu podstatných jmen. - Předložky **v, na, iz, s** označující směr. - Tvary trpného rodu sloves. - Tvary přítomného, minulého a budoucího času sloves **načinať, viděť, prodolžať, končať, cověтovať** a jejich zvratných ekvivalentů. - Souřadná souvětí se spojkami **i, a, no**. - Věty vedlejší se spojkami **čtoby, jesli**. - Tvary rozkazovacího způsobu se slovy **pusť, davaj(-tě)**. - Tvary přítomného času sloves **idti, jechať, lětěť, plyť, běžať, něsti, vězti, věsti** a jejich ekvivalentů vyjadřujících opakující se činnosti (**chodiť, jezdiť, lětať, plavať, běgať, nosiť, voziť, vodiť**). - Dokonavá a nedokonavá slovesa tvořená pomocí předpon. - Předložky **v, na, u, pod, za, rjadom** označující polohu či směr. - Osobní tvary minulého a budoucího času slovesa **(ot)dať**. - Osobní tvary přítomného, minulého a budoucího času **čistiť**. - Osobní tvary přítomného, minulého a budoucího času sloves v infinitivu (neurčitém způsobu) zakončené na **-č** (**strič, běrěč**). - Předložka **za** s podstatnými jmény v 7. pádě pro určení cíle (**idti za chlěbom**). - Gramatické tvary podstatných jmen mužského a ženského rodu s kmenem zakončeným na **c, ca** (**prodavěc, prodavščica**). - Stupňování přídavných jmen. - Stupňování příslovcí. - Krátký tvar přídavných jmen **znakomyj, boľnoj, pochožij, pravyj**. - Příslovce typu: **po-mojemu, po-tvojemu**. - Částice **-to** a **-nibuď** s příslovci a tázacími zájmeny. - Gramatické tvary podstatných jmen středního rodu typu **putěšestvije**. - Gramatické tvary přídavných jmen s kmenem zakončeným na **ž, š, č, šč**.	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	- Gramatické tvary přídavných jmen s kmenem zakončeným na **k, g, ch**. - Gramatické tvary zájmen **každyj, kotoryj**. - Gramatické tvary tázacích zájmen **kto?, čto?**.	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Napíše komentář k modelovému blogu nebo příspěvku na sociální síti a v komentáři zdůvodní svůj postoj Sdílí informace o svých zájmech Používá různé digitální nástroje (počítač, tablet, interaktivní tabuli aj.) podporující výuku cizího jazyka Vyhledává doplňující informace k osvojovaným tématům na internetu	Vyjádření názoru; způsoby argumentace a kritiky Pravidla diskuse online; korektní a nekorektní vystupování Vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti Znalost terminologie v daném jazyce, práce s prohlížečem	Komunikace přes interní informační systém (e-mail, Bakaláři) **K možnému využití:** Práce s online slovníkem rusko-českým

5.1.5 ANGLICKÝ JAZYK (nepovinný předmět)

5.1.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk (NP) je zařazen jako nepovinný předmět v rámci oboru *Další cizí jazyk*. Jde o předmět, který si klade za cíl probudit v žácích prvotní, základní motivaci k učení cizího jazyka a rozvíjet obecné jazykové předpoklady a jazykový cit. Významným faktorem je skutečnost, že se žáci seznamují s cizím jazykem pozitivní, nenásilnou, hravou, zábavnou, atraktivní až intuitivní formou. Předmět motivačně formuje budoucí postoj žáka k učení obecně a k učení se cizímu jazyku tak, aby žák do budoucna vnímal výuku anglického jazyka (a jazyků celkově, včetně jazyka mateřského) jako výzvu a příležitost pro růst a obohacení vlastní osobnosti v oblasti jazykové gramotnosti s perspektivou budoucího uplatnění v moderní společnosti.

5.1.5.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žákům je nepovinný předmět *Anglický jazyk* nabízen v 1. ročníku v jednohodinové týdenní dotaci. Cílem výuky je podnítit v žákovi zájem o jazyk jako nástroj komunikace a o vytváření pozitivního vztahu k němu. Žáci se učí jednoduše a přirozeně – s návazností na mateřský jazyk, se zařazováním audiovizuálních metod, které v počáteční fázi podporují vnímání rytmu jazyka, přízvuku, nenásilně je postupně do výuky začleňována základní slovní zásoba a pokyny. Koncepce výuky vychází ze smyslového pojetí a směřuje k prvotnímu seznámení s jazykem, nemá (vzhledem k věku a duševnímu vývoji dětí) jakékoliv ambice poskytovat žákům teoretický vhled do gramatiky.
Výuka probíhá v jazykové učebně nebo kmenové učebně. Učebny poskytují podnětné a účelné zázemí – jsou vybaveny potřebnou audiovizuální technikou, pomůckami a materiály.

5.1.5.3 Hodnocení

Učitel sleduje především aktivitu a zapojení do výukových činností. Žák je hodnocen především dle své snahy.

5.1.5.4 Výchovné a vzdělávací strategie nepovinného vyučovacího předmětu Anglický jazyk (NP)

UČITEL • Podněcuje a podporuje celkovou motivaci k učení, vychází z dětské přirozenosti poznávat svět kolem sebe. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí vhodné metody a formy práce podporující zájem žáků cizí jazyk a o učení celkově, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků • Vede žáky k rozvíjení jejich vyjadřovacích schopností a dovedností.	**ŽÁK** • Aktivně přistupuje ke všem činnostem ve vyučovací hodině.

Uvedené klíčové kompetence jsou u žáka rozvíjeny s výhledem do budoucnosti.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v anglickém jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Podporujeme integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky „nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat,	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního

pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně • patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání vyučovaného cizího jazyka. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.1.5.5 Vzdělávací obsah nepovinného předmětu Anglický jazyk

1. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Opakuje výslovnost, básničky, písničky Reaguje ano/ne Seznamuje se se slovní zásobou na téma: školní pomůcky	Greetings What´s this?, Who´s this? Pens and pencils	Hry, rýmy a soutěže Omalovánky, vystřihovánky
Opakuje výslovnost, básničky, písničky Rozlišuje číslovky 1-10 Seznamuje se se slovní zásobou na téma: barvy a hračky	Toys, colours, numbers	Hry, rýmy a soutěže Omalovánky, vystřihovánky
Opakuje výslovnost, básničky, písničky Seznamuje se se slovní zásobou na téma: oblečení Reaguje na otázky	Dressing up! My favourite T-shirt.	Hry, rýmy a soutěže Omalovánky, vystřihovánky Culture – Me and my family
Opakuje výslovnost, básničky, písničky Seznamuje se se slovní zásobou na téma: koupání, domácí mazlíčci	Bathtime, animal friends	Hry, rýmy a soutěže Omalovánky, vystřihovánky Culture – Pets

5.1.6 KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE (nepovinný předmět)

5.1.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Konverzace v anglickém jazyce je koncipována jako nepovinný předmět. Podporuje, rozvíjí a prohlubuje vše, co si žáci osvojují v povinném vyučovacím předmětu Anglický jazyk. Napomáhá žákům snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich rozmanité kulturní tradice. Nepovinný předmět K Aj je zaměřen na prohloubení aktivního využívání anglického jazyka, klademe důraz na konverzaci – mluvený projev v cizím jazyce. Tím směřujeme k praktickému pojetí jazyka jako komunikačního prostředku v současném globalizujícím se světě.

5.1.6.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žákům je nepovinný předmět *Konverzace v anglickém jazyce* nabízen od 7. ročníku a vyučujeme jej až do 9. třídy v jednohodinové týdenní dotaci. Časově lze výuku realizovat ve dvouhodinovém bloku 1x za 14 dní. Náročnost a rozsah učiva volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka, vybírá taková témata, s nimiž se žáci v praktickém životě setkávají, přičemž lze přihlížet i k zájmům žáků.
Cílem výuky je i prohloubení další motivace žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k němu. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších komunikačních situacích každodenního života.
V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování, žáci dále prohlubují své znalosti a dovednosti v projektech. Výuka nepovinného předmětu *Konverzace v anglickém jazyce* se na 2. stupni nejčastěji realizuje v mezitřídních skupinách, podle okolností oddělených podle ročníků, ale je možno předmět vyučovat i meziročníkově (organizační zajištění závisí v daném školním roce na počtu přihlášených zájemců a jejich rozvrstvení v jednotlivých ročnících a třídách). Výuka zpravidla probíhá v jazykové učebně nebo učebně anglického jazyka, která je uzpůsobena vyučování jazyků v menších mezitřídních skupinách. Učebny poskytují podnětné a účelné zázemí – jsou vybaveny potřebnou audiovizuální technikou, pomůckami a materiály (slovníky, příručky, nástěnné přehledy a mapy).

5.1.6.3 Hodnocení

Učitel sleduje především aktivitu a zapojení na dané úrovni komunikovat a reagovat v jednoduchých životních situacích. Žák je hodnocen především na základě postupu vůči své osobě – vzhledem k jeho předpokládanému osobnímu maximu a předpokladům, významná část hodnocení se odvíjí od jeho přístupu k práci, úrovně zapojení se do činností a snahy.

5.1.6.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Konverzace v anglickém jazyce

UČITEL	**ŽÁK**
• Podporuje zvyšování všeobecné jazykové gramotnosti žáků. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy (diskuse, rozhovor, prezentace, výpočetní technika, poster, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků cizí jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě, dle možností např. ve školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v anglickém jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Podporujeme integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky„nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem sami otevřeně, komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně • patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání vyučovaného cizího jazyka. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.1.6.5 Vzdělávací obsah nepovinného vyučovacího předmětu K Aj

7., 8., 9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- Pojmenuje části dne, hlavní jídla, popíše svůj obvyklý den, vede rozhovor s kamarádem - Pojmenuje druhy sportu, vyjádří jejich oblibu, hovoří o svých sportovních aktivitách, ve skupinkách si vypráví o využití volného času - Pojmenuje dny v týdnu, názvy budov ve městě, zeptá se na cestu, popíše své bydliště, dokáže ústně popsat cestu - Popíše sebe, svou rodinu, své město, své zájmy, své vzory - Charakterizuje roční období, popíše stav počasí, jednoduchou formou vypráví o zážitcích a činnostech v jednotlivý ročních obdobích - Seznámí se a britskými svátky. - Popíše vybavení bytu nábytkem, doplňky a domácími přístroji, popíše svůj pokoj, jednotlivé místnosti a jejich vybavení - Dokáže zpracovat informaci a převyprávět ji **Používá AJ – CZ slovník** - Dokáže popsat přírodu, počasí a zvířata - Zná základní informace a památky v U.S.A., UK, České republice a hovoří o nich - Pracuje ve dvojicích, skupinách i celém kolektivu dané třídy	FAMILY AND MY LIFE AND HOME - family, friends, hobbies, house, hometown FOOD, RESTAURANT, SHOPPING - drinks, restaurant, shops GEOGRAPHY, WORLD - travelling, countries, nationalities OCCUPATION -jobs, daily routine ENVIROMENT, NATURE, ANIMALS, WEATHER - nature, animals, weather, seasons MOVEMENT - time, frequency U.S.A. - monuments, history U.K. - monuments, history CZECH REPUBLIC - monuments, history	Čtení periodik Práce s anglickými texty Příprava na konverzační soutěž v Aj

5.2 MATEMATIKA

5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Matematika* je povinný předmět, který by měl být chápán jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Žáci mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech života, bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky jevů, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a „hrát si“ s logickými úvahami, vztahy, souvislostmi. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují matematické pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Součástí pojetí matematiky v naší škole je i finanční gramotnost, s níž se žáci setkávají v běžných hodinách a také v projektech, soutěžích a na kurzech finanční gramotnosti.

5.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je na 1. i 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy (1. stupeň - *Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy;* 2. stupeň - *Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy).*

V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem *proměnná* a s rolí proměnné při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodných počítačových aplikací. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu *funkce*.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem) rovinných útvarů a těles, zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a k setkání s problémy, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při nichž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a stanovit podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Výuka *Matematiky* je organizována zpravidla v budově školy. Žáci využívají prostředků výpočetní techniky (především kalkulátorů, vhodného počítačového softwaru) a demonstrační pomůcky (např. modely těles).

Předmět je vyučován v následující týdenní hodinové dotaci: 1. ročník: 4 vyučovací hodiny, 2.- 4. ročník: 5 hodin, 5. ročník: 4 hodiny, 6. - 7. ročník: 4 hodiny, 8. - 9. ročník: 5 hodin.

5.2.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu Matematika hodnoceni na základě výsledků písemných prací (pětiminutovky, písemné práce), na základě toho, jak dovedou řešit slovní úlohy a také jestli dokáží aplikovat zvládnuté učivo. Hodnocení má komplexní charakter. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci, snaze a soustavného pozorování během celého roku. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika

UČITEL	**ŽÁK**
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Matematika – vyučuje komplexně. • Podporuje zvyšování matematické gramotnosti žáků a rozvoj logického uvažování. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků cizí jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání jazykových příruček. • Při zadávání písemných prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost využití matematických poznatků. • Vede žáky ke zdokonalování jejich matematických schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje do výuky problematiku finanční gramostnosti.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Na začátku hodiny vždy žáky seznámíme s cílem VH, na konci VH vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Učíme práci s chybou. • Učíme žáky využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace. • Rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů. • U žáků rozvíjíme abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si využíváním základních matematických pojmů a vztahů. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru matematika rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Rozvíjíme kombinatorické a logické myšlení při řešení problémových úloh. • Při řešení problémových úloh učíme žáky provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu k řešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Při komunikaci v rámci vyučovacího předmětu Matematika, vedeme žáky k tomu, aby využívali vhodné matematické symboliky, početních operací, algoritmů a správných metod řešení. • Při komunikaci v rámci vyučovacího předmětu učíme žáky vnímat složitosti reálného světa a porozumět jim z hlediska matematizace reálné situace, která vede k sestavení matematického modelu. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a • nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. • Kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme. • Vedeme žáky k věcnému řešení problémů. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, příkladně plníme své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

5.2.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Matematika a její aplikace dle RVP ZV

1. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Číslo a početní operace
Žák:
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků,
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie
Žák:
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák:
- orientuje se v čase, převádí jednotky času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Učivo v RVP:

Číslo a početní operace
- obor přirozených čísel
- zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa
- vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
- písemné algoritmy početních operací

Geometrie
- základní útvary v rovině

- základní útvary v prostoru

Závislosti, vztahy a práce s daty

- závislosti a jejich vlastnosti

2. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Číslo a početní operace
Žák:
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků,
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
Geometrie
Žák:
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině
Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák:
orientuje se v čase, převádí jednotky času
popisuje jednoduché závislosti z praktického života
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Učivo v RVP:

Číslo a početní operace
obor přirozených čísel
zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa
násobilka
vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
písemné algoritmy početních operací

Geometrie
základní útvary v rovině
základní útvary v prostoru

Závislosti, vztahy a práce s daty
závislosti a jejich vlastnosti
diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

3. ročník

Číslo a početní operace
Žák:
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků,
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie
Žák:
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák:
orientuje se v čase, převádí jednotky času
popisuje jednoduché závislosti z praktického života
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Učivo v RVP:

Číslo a početní operace
obor přirozených čísel
zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa
násobilka
vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
písemné algoritmy početních operací

Geometrie
základní útvary v rovině
základní útvary v prostoru

Závislosti, vztahy a práce s daty
závislosti a jejich vlastnosti
diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Číslo a početní operace
Žák:
využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel, orientuje se na číselné ose
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

Geometrie
Žák:
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
sestrojí rovnoběžky a kolmice
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák:
vyhledává, sbírá a třídí data
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Učivo v RVP:

Číslo a početní operace
obor přirozených čísel
zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa
násobilka
vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
písemné algoritmy početních operací
Geometrie
základní útvary v rovině
základní útvary v prostoru

Závislosti, vztahy a práce s daty
závislosti a jejich vlastnosti
diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Číslo a početní operace
Žák:
využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel, orientuje se na číselné ose
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

Geometrie
Žák:
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
sestrojí rovnoběžky a kolmice
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák:
vyhledává, sbírá a třídí data
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Učivo v RVP:

Číslo a početní operace
obor přirozených čísel
zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa
násobilka
vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
písemné algoritmy početních operací
přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky

zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
Geometrie
základní útvary v rovině
základní útvary v prostoru

Závislosti, vztahy a práce s daty
závislosti a jejich vlastnosti
diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- provádí početní operace v oboru přirozených, desetinných a celých čísel
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným a desetinným číslem)
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru přirozených, desetinných a celých čísel
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí osově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí sítě základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti v různých tematických a vzdělávacích oblastí

Učivo v RVP:

- desetinná čísla
- dělitelnost přirozených čísel

- výrazy
- celá čísla
- závislosti a data
- rovinné útvary
- metrické vlastnosti v rovině
- prostorové útvary
- konstrukční úlohy
- číselné a logické řady
- číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- provádí početní operace v oboru racionálních čísel
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně používá kalkulátor
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným a desetinným číslem, poměrem, zlomkem, procentem)
- řeší modelování a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí sítě základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti v různých tematických a vzdělávacích oblastí

Učivo v RVP:

- zlomky
- poměr
- procenta

- závislosti a data
- funkce
- rovinné útvary
- metrické vlastnosti v rovině
- prostorové útvary
- konstrukční úlohy
- číselné a logické řady
- číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- provádí početní operace v oboru racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí sítě základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti v různých tematických a vzdělávacích oblastí

Učivo v RVP:

- mocniny a odmocniny
- výrazy
- rovnice
- závislosti a data
- rovinné útvary
- metrické vlastnosti v rovině
- prostorové útvary
- konstrukční úlohy
- logické a netradiční geometrické úlohy

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- provádí početní operace v oboru racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- řeší aplikační úlohy na procenta
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí sítě základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti v různých tematických a vzdělávacích oblastí

Učivo v RVP:

- poměr
- procenta
- výrazy
- rovnice
- závislosti a data
- funkce
- rovinné útvary
- metrické vlastnosti v rovině
- prostorové útvary, logické a netradiční geometrické úlohy

5.2.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

1. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznamuje se s čtením a psaním číslic 0 až 20 a s matematickými symboly +,-, = Učí se orientovat na číselné ose, řadit čísla dle velikosti Používá výrazy větší, menší a rovná se Sčítá a odčítá v oboru čísel 0 až 20 Řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy	**Číslo a početní operace** Čtení, psaní číslic 0 - 20 a matematických symbolů Orientace na číselné ose, řazení čísel dle velikosti, význam výrazů méně, více, rovno, posloupnost v řadě užití matematických symbolů Sčítání a odčítání v oboru čísel 0 - 20 Řešení jednoduchých slovních úloh a slovních úloh typy "o n více", "o n méně"	Žák může být v rámci rozšiřujícího učiva seznámen se sčítáním a odčítáním do dvaceti s přechodem přes desítku. Toto učivo nebude klasifikováno.
Učí se orientovat v prostoru Pojmenovává jednoduché geometrické útvary, seznamuje se s jejich modelováním a tříděním Na praktických příkladech rozeznává geometrická tělesa	**Geometrie** Orientace v prostoru Jednoduché geometrické tvary (kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník), jejich třídění a rozlišení podle barvy a velikosti Modelování jednoduchých geometrických tvarů Rozeznávání geometrických těles (krychle, kvádr, válec, koule)	
Na konkrétních příkladech se seznamuje s jednotkami Kč, m, l, kg	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Základní jednotky (Kč, m, l, kg)	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence:		Využíváme on-line učebnici dle možností a učíme se v jejím prostředí pracovat (např. Matýskova matematika)

2. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zapisuje a čte čísla 0 až 100 Pracuje s číselnou osou Zaokrouhluje čísla na desítky, porovnává známá čísla Sčítá a odčítá přirozená čísla do 100 Seznamuje se s významem a použitím závorek Učí se z paměti násobilku čísel 1, 2, 3, 4 a 5 Řeší slovní úlohy za použití osvojených početních operací	**Číslo a početní operace** Zápis a čtení čísel 0 - 100, orientace na číselné ose Porovnávání čísel do 100, vzestupné a sestupné řazení čísel Zaokrouhlování čísel na desítky Sčítání a odčítání přirozených čísel do 100 Význam závorek, použití v příkladech řešení slovních úloh na sčítání a odčítání, úloh vedoucích k porovnávání čísel v oboru do 100 a slovních úloh s užitím vztahu o "o n více", "o n méně" Zápis slovních úloh Vyvození principu násobení a dělení na praktických úlohách Automatizace násobků 2, 3, 4, 5 Automatizace spojů Jednoduché slovní úlohy s využitím násobení a dělení	Žák může být v rámci rozšiřujícího učiva seznámen s násobky čísel 6, 7, 8, 9 , 10 a 0. Toto učivo nebude klasifikováno.
Osvojuje si základní hygienické návyky při rýsování Rozeznává, pojmenovává a modeluje základní bod, přímku, čáru, úsečku Odhaduje a měří délku úsečky, sestrojuje úsečku o dané délce Vyhledává geometrické tvary a tělesa v praktickém životě	**Geometrie** Osvojení základních hygienických návyků při rýsování Pojmy bod, přímka, čára, úsečka odhad a měření délky a sestrojení úsečky o dané délce Porovnávání délky úseček Poznávání geometrických tvarů a těles i v praktickém životě	
Na konkrétních příkladech se seznamuje s jednotkami (m, cm, mm, kg, l)	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Početní operace s mincemi a bankovkami Použití jednotek délky (m, cm, mm) a již známých jednotek (kg, l)	Mezipředmětový vztah s prvoukou
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence:		Využíváme výukové aplikace k procvičení učiva Rozlišujeme prostorové a plošné geometrické útvary pomocí 3D technologie

3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Pracuje s čísly do 1000 Užívá vztah rovnosti a nerovnosti Pracuje s číselnou osou, zobrazuje čísla do 1000 Procvičuje pamětné sčítání a odčítání do 1000 Seznamuje se s algoritmy písemného sčítání a odčítání Používá malou násobilku, dělí se zbytkem, řeší jednoduché úlohy mimo obor násobilky Řeší a tvoří slovní úlohy	**Číslo a početní operace** Přirozená čísla do 1000 a 0 Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa Násobilka Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Písemné algoritmy početních operací řešení slovních úloh	
Rýsuje pomocí čtvercové sítě čtverec, obdélník, trojúhelník Rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetry Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	**Geometrie** Základní útvary v rovině- bod, čára, přímka, polopřímka, úsečka, trojúhelník, čtyřúhelníky Základní útvary v prostoru - kvádr, krychle Měření a odhady délek jednotky délky	Žák může být v rámci rozšiřujícího učiva seznámen se základními dovednostmi při používání kružítka. Učivo nebude klasifikováno.
Učí se převádět jednotky času a délky Orientuje se v tabulkách, jednoduchých schématech a posloupnosti čísel	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Závislosti a jejich vlastnosti Tabulkové zápisy v praxi	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence:		Využíváme online učebnice- pracujeme v jejich prostředí Zapisujeme údajů do tabulky Řešíme slovní úlohy podle digitální předlohy Rozlišujeme prostorové a plošné geometrické útvary pomocí 3D technologie.

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Provádí početní operace do 1 000 000, využívá asociativnost a komutativnost operací Zdokonaluje se v písemných početních operacích v oboru přirozených čísel do 1 000 000 Seznamuje se s algoritmy písemného násobení a dělení jednociferným dělitelem Pracuje s číselnou osou v rámci čísel do 1 000 000 Zaokrouhluje na 10, 100 a 1 000 Řeší slovní úlohy, pracuje s kalkulátorem	**Číslo a početní operace** Přirozená čísla do 10 000 a do 1 000 000 orientace na číselné ose, porovnávání, rozklad čísel Pamětné a písemné operace o oboru 0 – 1 000 000 Odhad výsledku a kontrola výpočtu Zaokrouhlování 10,100,1 000,.. Řešení slovních úloh Práce s kalkulátorem	
Užívá jednoduché konstrukce Seznamuje se s výrazy kolmost, rovnoběžnost Sčítá a odčítá graficky úsečky, určuje obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran Konstruuje a modeluje souměrné útvary, určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru Určuje obsah obrazce pomocí čtvercové sítě Používá jednotky obsahu	**Geometrie** Vzájemná poloha dvou přímek v rovině kolmice, kolmost Kružnice, kruh, střed a poloměr kružnice Modelování souměrných útvarů Konstrukce souměrných útvarů ve čtvercové síti Obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti, jednoduché slovní úlohy na výpočet obsahů Jednotky obsahu Síť kvádru a krychle rozložením krabičky, modelování prostorových útvarů	
Vyhledává, sbírá a třídí data ze svého okolí Pracuje s jednoduchými tabulkami a diagramy	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Vyhledávání, sbírání a třídění dat Čtení jednoduchých tabulek a diagramů	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Žák doplní údaje, které chybí v tabulce Využije pro uspořádání získaných dat tabulku	Základy práce s daty v elektronické podobě	Využívání školního komunikačního systému (e-mail, Bakaláři) Používáme digitální kalkulačku Využíváme online učebnic a online výukové aplikace k procvičování učiva

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
		Využíváme online aplikací při kontrole převodů jednotek

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Počítá v oboru přirozených čísel s nulou Pracuje s číselnou osou Zapisuje číslo v desítkové soustavě Zaokrouhluje čísla Upevňuje písemné algoritmy početních výkonů, dělí dvojciferným dělitelem, provádí kontrolu písemných početních úkonů Provádí početní operace se zlomky a desetinnými čísly Řeší a vytváří slovní úlohy	Přirozená čísla do 1 000 000 a přes 1 000 000 - orientace na číselné ose, posloupnost, porovnávání, zápis a rozklad čísel Zaokrouhlování na 10,100, 1 000, 10 000, 100 000,… Pamětné a písemné algoritmy početních výkonů Odhady výsledků a následná kontrola Řešení a vytváření slovních úloh Zlomky, zápis zlomku, čitatel a jmenovatel Početní operace se zlomky Desetinná čísla – zápis, čtení, početní operace	
Konstruuje rovinné obrazce (čtverec, obdélník, kruh, kružnice) Pracuje s trojúhelníkovou nerovností Odhaduje a vypočítává obvod a obsah trojúhelníka, učí se používat vzorce pro výpočty Počítá povrch krychle a kvádru Seznamuje se s pojmem objem tělesa pomocí stavebnic Upevňuje si znalosti převodu jednotek délky, hmotnosti, objemu a času	**Geometrie** Konstrukce rovinných obrazců Trojúhelníková nerovnost Odhady a výpočty obvodů a obsahů Slovní úlohy na výpočty obvodů a obsahů Osově souměrné útvary Povrch krychle a kvádru Propedeutika pojmu objem tělesa pomocí různých stavebnic Užití a převody jednotek délky, hmotnosti, objemu a času	
Vyhledává, sbírá, třídí data ze svého okolí Pracuje s číselnou osou Seznamuje se s grafem přímé úměrnosti Čte jednoduché tabulky, diagramy a jízdní řády Orientuje se v číselné ose, zapisuje hodnoty do číselné osy, orientuje se na stupnici teploměru, z teploměru dokáže odečíst hodnoty	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Vyhledávání, sbírání a třídění dat Čtení jednoduchých tabulek	Zápis a čtení římských číslic - I až X,L,C,D,M
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Žák získá nebo dohledá chybějící data v doporučeném digitálním zdroji Využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma Navrhne způsob grafického záznamu informací za	Práce s doporučenými digitálními zdroji Třídění získaných nebo vyhledaných dat podle daných/zvolených kritérií	Využívání školního komunikačního systému (e-mail, Bakaláři) Použití kalkulačky Využití výukových aplikací (např. umimematiku.cz,

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
pomoci digitálních technologií Posoudí, kdy mu digitální technologie napomohou při řešení úloh a problémů vycházejících z praktického života a využije je	Základy práce s daty v tabulkovém procesoru Objevování a experimentování s digitálními technologiemi při řešení matematických problémů	wildova.cz, khanacademy.org, matyskova-matematika.cz). Řešení přijímačkových testů (www.cermat.cz)

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Připomene si a procvičí základní pojmy a dovednosti získané v 5. ročníku	**Opakování a procvičování učiva 5. ročníku** Přirozená čísla – zápis, čtení, číselná osa, nerovnice, zaokrouhlování, početní operace Rovinné útvary – bod, úsečka, přímka, polopřímka, čtverec, obdélník, trojúhelník, obvod, obsah Desetinná čísla – čtení, zápis, desetinné zlomky	Matematické soutěže, olympiády a aktivity
Orientuje se na číselné ose, porovná 2 desetinná čísla, uspořádá vzestupně či sestupně několik čísel Zaokrouhlí desetinná čísla na uvedené řády Sčítá a odčítá 2 a více desetinných čísel Násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000 i desetinnými mocninami 10 a využívá to při převádění jednotek délky, plochy a hmotnosti Provádí písemné násobení a dělení 2 desetinných čísel	**Desetinná čísla** Číselná osa, porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání Násobení a dělení desetinného čísla 10;100;1000;0,1;0,01;0,001 Převody jednotek délky, plochy, hmotnosti Násobení a dělení desetinných čísel – písemné algoritmy	
Sestrojí a rozliší vzájemnou polohu 2 přímek Změří velikost úsečky, sestrojí úsečku dané velikosti, její střed a osu Načrtne a sestrojí kružnici, čtverec, obdélník Pomocí vzorce vypočítá obvod a obsah čtverce, řeší slovní úlohy na obvod a obsah čtverce a obdélníku Načrtne a popíše obraz kvádru a krychle, sestaví model těchto těles Sestrojí obraz kvádru a krychle v rovnoběžném promítání Pomocí vzorců řeší úlohy k výpočtu povrchu a objemu Převádí jednotky objemu (klasické i duté míry).	**Rovinné a prostorové útvary** Základní geometrické symboly, vzájemná poloha 2 přímek, kružnice, střed úsečky, osa úsečky, velikost úsečky Čtverec, obdélník – vlastnosti, konstrukce, obvod, obsah, slovní úlohy Krychle, kvádr – model, síť, obraz krychle a kvádru v rovině, povrch, objem, převody jednotek objemu	
Orientuje se v pojmech dělitel, násobek Používá kritéria dělitelnosti Rozliší pojmy prvočíslo a složené číslo Určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel 2 a 3 pomocí rozkladu čísel na součin prvočísel Řeší slovní úlohy na společné dělitele a násobky	**Dělitelnost v množině přirozených čísel** Dělitel, násobek Kritéria dělitelnosti Prvočíslo, složené číslo Společný dělitel a násobek, největší spol. dělitel, nejmenší společný násobek (slovní úlohy)	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Sestrojí úhel dané velikosti, změří velikost úhlu Zapíše úhel pomocí trojice bodů či písmeny řecké abecedy Rozlišuje typy úhlů podle velikosti Převádí stupně a minuty, provádí grafické i početní operace s úhly a jejich velikostmi Rozliší, označí a uvede vlastnosti vedlejších, vrcholových, souhlasných a střídavých úhlů	**Úhel** Pojem, značení, přenášení, grafický součet a rozdíl, osa Velikost úhlu, práce s úhloměrem, typy úhlu podle velikosti, konstrukce úhlu, převody stupně ↔ minuty, početní operace s velikostmi úhlů Úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé	
Ověří shodnost útvarů (měřením, průsvitkou) Pozná osově souměrné útvary a určí jejich osu souměrnosti Sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti	**Osová souměrnost** Shodné útvary, určování osy souměrnosti, osově souměrné útvary, konstrukce obrazu v osové souměrnosti	
Porovná důležité vlastnosti jednotlivých typů trojúhelníků, sestrojí trojúhelník zadaný z 3 stran (provede rozbor a zápis) Sestrojí výšky, těžnice a střední příčky v různých typech trojúhelníků Určí střed kružnice opsané a vepsané trojúhelníku (pomocí os úhlů a stran) a kružnice sestrojí	**Trojúhelník** Vlastnosti, obvod, konstrukce (sss), rozbor, zápis konstrukce, vnitřní a vnější úhly, součet úhlů Typy podle délek stran a podle velikosti vnitřních úhlů Výšky, těžnice, těžiště, střední příčky Kružnice vepsaná, opsaná	
Orientuje se na číselné ose Porovná 2 celá čísla, uspořádá více čísel podle velikosti Sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla Řeší slovní úlohy vedoucí k početním operacím s celými čísly	**Celá čísla** Číselná osa, uspořádání, porovnávání, absolutní hodnota Početní operace v množině celých čísel (slovní úlohy)	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Používá kalkulátor při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku Využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku		Využívání školního komunikačního systému (e-mail, Bakaláři) Použití mobilního telefonu, kalkulačky, využití různých výukových aplikací (např. skolaposkole.cz.), Kahoot, Youtube

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Připomene si a procvičí si pojmy a získané dovednosti z 6. ročníku	**Opakování učiva 6. ročníku** Desetinná čísla Převody jednotek Dělitelnost v množině přirozených čísel Úhel, osová souměrnost Krychle, kvádr Trojúhelník Celá čísla	Matematické soutěže, olympiády a motivační aktivity
Orientuje se na číselné ose Porovná 2 zlomky, uspořádá více zlomků, převádí zlomek na desetinné číslo a smíšené číslo a naopak Krátí a rozšiřuje zlomky Sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky, řeší složený zlomek	**Zlomky** Číselná osa, porovnávání Rozšiřování, krácení, rovnost, smíšené číslo Početní operace se zlomky Složený zlomek	
Orientuje se na číselné ose Porovná 2 racionální čísla, uspořádá více racionálních čísel Sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla	**Racionální čísla** Číselná osa, porovnávání Početní operace s racionálními čísly	
Použije poměr jako způsob matematického vyjádření Vytvoří převrácený poměr, krátí a rozšiřuje poměr, postupný poměr Provede změnu čísla v daném poměru (zvětšení, zmenšení) a rozdělení čísla v daném poměru Použije měřítko mapy či plánu jako poměr pro výpočet vzdálenosti	**Poměr** Vymezení pojmu, poměr převrácený, krácení, rozšiřování Dělení celku v daném poměru, změna čísla v daném poměru Postupný poměr Měřítko mapy a plánu	
Orientuje se v pravoúhlé soustavě souřadnic, zapíše souřadnice bodů Přiřadí oběma typům úměrnosti příslušný předpis, tabulku a graf Sestrojí graf obou úměrností Řeší slovní úlohy trojčlenkou	**Přímá a nepřímá úměrnost** Pravoúhlá soustava souřadnic Předpisy, tabulky, grafy úměrností Trojčlenka Slovní úlohy	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyjadřuje části celku pomocí procent Použije trojčlenku, přechod přes 1 procento nebo vzorec při řešení úloh na procentový počet Vysvětlí základní pojmy z finanční matematiky a vypočítá slovní úlohy na jednoduché úrokování Uvede význam slova promile a jeho užití v praxi	**Procenta** Vymezení pojmu, symbolika Výpočty – přes 1%, vzorcem, trojčlenkou, slovní úlohy Úrokování – základní pojmy, slovní úlohy Promile	
Ověří shodnost útvarů měřením či průsvitkou Používá v příkladech věty o shodnosti trojúhelníků, sestrojí trojúhelník zadaný ze dvou stran a úhlu sevřeného a ze strany a úhlů přilehlých Vysvětlí podstatu a rozdíl osové a středové souměrnosti, sestrojí obrazy útvarů v osové a středové souměrnosti.	**Shodnost rovinných útvarů** Shodné útvary Věty o shodnosti trojúhelníků, konstrukce trojúhelníků (sus, usu) Osová a středová souměrnost	
Načrtne jednotlivé zástupce čtyřúhelníků a uvede jejich důležité vlastnosti (příp. typy) Vypočítá obvod a obsah rovnoběžníků a lichoběžníků Sestrojí rovnoběžníky a lichoběžníky Vypočítá obsah trojúhelníku Řeší slovní úlohy na výpočet obsahu nebo obvodu čtyřúhelníků a trojúhelníků	**Rovinné útvary** Čtyřúhelníky - vlastnosti Rovnoběžníky – rozdělení, vlastnosti, obvody, obsahy, konstrukce Lichoběžníky – rozdělení, obvod, obsah, konstrukce Trojúhelník - obsah Sl. úlohy (o, S)	
Charakterizuje hranol a popíše jednotlivé typy hranolů Načrtne a sestrojí síť trojbokého a čtyřbokého hranolu Řeší úlohy na výpočet povrchu a objemu hranolů.	**Prostorové útvary** Hranoly – rozdělení podle podstavy, síť, konstrukce obrazu základních typů v rovině, povrch, objem, slovní úlohy	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Používá kalkulátor při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku Využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku		Využívání školního komunikačního systému (e-mail, Bakaláři) Použití mobilního telefonu, kalkulačky, využití různých výukových aplikací (např. skolaposkole.cz.), Kahoot, Youtube

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Připomene si a procvičí důležité pojmy a získané dovednosti ze 7. ročníku	**Opakování učiva 7. ročníku** Racionální čísla Poměr, přímá, nepřímá úměrnost Procenta Shodná zobrazení Rovinné a prostorové útvary	Dle možností využití PC programů, pravidelné zařazování didaktických testů a pracovních listů Matematické soutěže, olympiády a motivační aktivity
Seznámí se s pojmem druhá mocnina a odmocnina Určí druhou mocninu a odmocninu čísla pamětně, pomocí tabulek, pomocí kalkulátoru Pracuje s druhou mocninou a odmocninou Orientuje se v pravoúhlém trojúhelníku Vysloví Pythagorovu větu a použije její matematické vyjádření k řešení úloh	**Druhá mocnina, odmocnina** Pojem, určování hodnot pamětně, pomocí tabulek, kalkulaček Pythagorova věta, užití v úlohách	
Osvojí si pravidla pro počítání s mocninami a aplikuje je v příkladech Zapíše číslo ve zkráceném i rozvinutém zápisu v desítkové soustavě Použije zápis čísla ve tvaru $a.10^n$, $1 \leq a < 10$ u řádově velkých čísel	**Mocniny s přirozeným mocnitelem** Pravidla Zápis čísla v desítkové soustavě zkrácený a rozvinutý Zápis čísla ve tvaru $a.10^n$, $1 \leq a < 10$	
Řeší číselné výrazy ve všech probraných číselných oborech Určí hodnotu výrazu s proměnnými dosazením Zapíše slovní text číselným nebo algebraickým výrazem Rozliší pojem jednočlen a mnohočlen Sčítá, odčítá a násobí jednočleny a mnohočleny Rozkládá výrazy na součin s využitím vytýkání nebo vzorců	**Výrazy** Číselné výrazy Algebraické výrazy – dosazování, hodnota, zápis textu výrazem Mnohočleny – pojem jednočlen, mnohočlen, početní operace (+,-,.) Rozklad výrazu na součin – vytýkání, užití vzorců $(a \pm b)^2$, $(a+b)(a-b)$	
Vymezí pojmy kruh a kružnice jako množiny bodů dané vlastnosti Určí vzájemnou polohu přímku a kružnice a vzájemnou polohu 2 kružnic Seznámí se s hodnotou a využitím čísla π, řeší úlohy na	**Kruh, kružnice** Pojem, vzájemná poloha kružnice a přímky, vzájemná poloha dvou kružnic. Obvod a obsah kruhu, číslo π, slovní úlohy Thaletova věta a její užití při konstrukčních úlohách **Válec**	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
výpočet obvodu a obsahu kruhu Seznámí se se zněním a významem Thaletovy věty, užije Thaletovu větu (kružnici) v konstrukčních úlohách Načrtne a popíše válec, načrtne a sestrojí síť válce Řeší úlohy na výpočet povrchu a objemu válce	Popis, síť, povrch a objem, slovní úlohy	
Orientuje se v pojmech rovnost a rovnice Provádí ekvivalentní úpravy rovnic, řeší rovnice, ověří správnost řešení zkouškou Řeší slovní úlohy vedoucí k sestavení rovnice Vyjadřuje jednotlivé proměnné ze vzorců pomocí ekvivalentních úprav	**Lineární rovnice, slovní úlohy** Pojem rovnost, rovnice Řešení rovnic pomocí ekvivalentních úprav, zkouška správnosti řešení Slovní úlohy vedoucí k sestavení a řešení lineárních rovnic Slovní úlohy na společnou práci, na pohyb Vyjadřování neznámé ze vzorce	
Orientuje se v základních statistických pojmech, provede vlastní statistické šetření Vytvoří kruhový a sloupcový diagram Získá informace z diagramů a pracuje s nimi	**Základy statistiky** Statistický soubor, statistické šetření, statistická jednotka Znak, četnost, aritmetický průměr, modus, medián Sloupcový a kruhový diagram	
Charakterizuje útvary jako množiny bodů dané vlastnosti a užije je při konstrukčních úlohách Sestrojí trojúhelník s využitím výšek a těžnic Sestrojí rovnoběžníky a lichoběžníky s využitím výšek U úloh provádí rozbor, konstrukci, zápis konstrukce a diskusi o počtu řešení.	**Konstrukční úlohy** Množiny bodů dané vlastnosti Konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků s využitím výšek a těžnic (rozbor, konstrukce, zápis, diskuse)	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Používá kalkulátor při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku Využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku Používá tabulkový procesor: organizuje data a zjišťuje základní vlastnosti souboru, vybere data v tabulce podle jednoho kritéria, třídí data v tabulce podle více kritérií využívá digitální prostředí pro manipulaci s prostorovými útvar		Využívání školního komunikačního systému (e-mail, Bakaláři) Použití mobilního telefonu, kalkulačky, využití různých výukových aplikací (např. skolaposkole.cz.), Kahoot, Youtube

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Připomene si základní pojmy a dovednosti z 8. ročníku	**Opakování učiva 8. ročníku** Druhá mocnina, odmocnina, Pythagorova věta Výrazy, mnohočleny Lineární rovnice, slovní úlohy Kruh, kružnice, válec Statistika Konstrukční úlohy	Dle možností využití PC programů, pravidelné zařazování didaktických testů a pracovních listů Matematické soutěže, olympiády a další motivační aktivity
Určí hodnotu a smysl lomeného výrazu, sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy, s využitím všech početních operací zjednodušuje složené lomené výrazy Řeší rovnice s využitím ekvivalentních úprav, provádí zkoušku správnosti	**Lomené výrazy** Hodnota, smysl, krácení, rozšiřování. Početní operace – sčítání, odčítání, násobení, dělení Složený lomený výraz **Rovnice s neznámou ve jmenovateli**. Rovnice na společnou práci	
Řeší soustavy rovnic pomocí sčítací nebo dosazovací metody. Využívá některou z metod k řešení slovních úloh	**Soustavy rovnic, slovní úlohy** Sčítací a dosazovací metoda řešení soustav Slovní úlohy vedoucí k sestavení a řešení soustav – směsi, roztoky	
Rozliší grafy a předpisy jednotlivých typů funkcí, sestaví tabulky a sestrojí grafy těchto funkcí Řeší kvadratické rovnici s využitím diskriminantu	**Funkce** Pojem, určování funkce, def. obor, obor hodnot Lineární funkce – předpis, tabulka, graf, typy Kvadratická funkce – předpis, tabulka, graf, typy. Řešení kvadratické rovnice Lomená funkce – předpis, tabulka, graf	
Určuje velikosti stran a úhlů útvarů s využitím vět o podobnosti Rozdělí úsečku v daném poměru. Využije věty o podobnosti ke zvětšování či zmenšování rovinných útvarů	**Podobnost** Podobné útvary v rovině, věty o podobnosti trojúhelníků Redukční úhel, dělení úsečky v daném poměru Zmenšování a zvětšování rovinných útvarů	
Orientuje se v označení stran pravoúhlého trojúhelníku, určí jednotlivé goniometrické funkce jako poměry délek	**Goniometrie ostrého úhlu** Pojem, jednotlivé funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
stran pravoúhlého trojúhelníku Vyhledává hodnoty goniometrických funkcí v tabulkách, určuje je pomocí kalkulátoru Načrtne grafy jednotlivých funkcí Užije goniometrické funkce k řešení slovních úloh	Fce sin x, cos x, tg x, cotg x – hodnoty v tabulkách, grafy, užití při řešení slovních úloh	
Načrtne jehlan, kužel, kouli a popíše je. Načrtne a sestrojí síť jehlanu a kuželu. Sestrojí obraz pravidelného čtyřbokého jehlanu v rovině. Řeší úlohy na výpočet povrchu a objemu těles s využitím veškerého osvojeného matematického aparátu (výrazy, rovnice, racionální čísla, goniometrické funkce)	**Tělesa** Jehlan – popis, typy, síť, konstrukce PČJ v rovině, povrch, objem, slovní úlohy Kužel – popis, síť, povrch, objem, slovní úlohy Koule – povrch, objem, slovní úlohy	
Užije procentový počet k řešení jednoduchých úloh z finanční matematiky Orientuje se v důležitých pojmech finanční problematiky (úvěr, hypotéka, kreditní karty), porovná výhodnost nabídek různých půjček, vytvoří návrh vlastního finančního rozpočtu	**Základy finanční matematiky** Úrok, jistina, úrokovací období, určování počtu dní úrokovací doby, jednoduché úrokování Pojmy z finanční matematiky	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence: Používá kalkulátor při rutinních výpočtech odpovídajících učivu daného ročníku Využívá digitální technologie k ulehčení výpočtů algoritmických úloh odpovídajících učivu daného ročníku Používá tabulkový procesor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí Využívá software pro tvorbu grafu, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu vytváří v digitálním prostředí modely prostorových útvarů		Využívání školního komunikačního systému (e-mail, Bakaláři) Použití mobilního telefonu, kalkulačky, využití různých výukových aplikací (např. skolaposkole.cz.), Kahoot, Youtube

5.2.7. Standardy ZV – Matematika a její aplikace

Smyslem standardů je účinně napomáhat především školám a učitelům při naplňování cílů vzdělávání stanovených v RVP ZV. Standardy se zaměřují na očekávané výstupy, jež jsou pro uvedené obory stanoveny v RVP ZV. Tyto výstupy tvůrci Standardů dále rozpracovávali, blíže konkretizovali, precizovali a vytvořili četné ilustrační úlohy. Důležitou součástí standardů jsou indikátory, které vymezují optimální úroveň, co má žák na konci 5. a 9. ročníku základní školy znát a umět.

Standardy ZV – M - jako součást ŠVP

- Prostudovali jsme Standardy včetně vstupních textů, v nichž jejich autoři uvádějí, čemu a jak mají (mohou) standardy sloužit.
- Porovnali jsme standardy s dílčími výstupy školních učebních osnov popsanými v ŠVP Bedříšek
- Provedli jsme takové úpravy, aby byly v souladu se Standardy i RVP. Mnohé konkretizované výstupy byly pro předmět M formulovány jinými slovy než je tomu v textu Standardů, ale obsahově mají tentýž význam a směřují k témuž cíli, jako je dáno Standardy ZV.

Ilustrační úlohy slouží jako inspirace a námět pro přípravu výukových materiálů pro žáky v hodinách Matematiky.

5.3 INFORMATIKA

VÍCE VIZ DODATEK 5 a 6

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.
Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.
Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

5.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.
V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.
Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.
Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika pomáhá žákovi orientovat se ve struktuře a činnosti počítače, poznat možnosti jeho využití, zacházet s počítačem a jeho přídavnými zařízeními uživatelským způsobem, pracovat s hotovými didaktickými programy, osvojit si základy práce s grafikou a databázemi a e-learningovým vzděláváním. Žáci se učí třídit informace, kriticky je posuzovat a aplikovat v praktickém životě v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Osvojují si základy elektronické komunikace a její zásady, včetně zásad etických a bezpečnostních. Svým vzdělávacím obsahem předmět úzce souvisí s průřezovým tématem *„Mediální výchova“*, které je zpracováno v ŠVP formou projektů (více viz kapitola č.3.4 *Začlenění průřezových témat*).
Informatika je povinný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně v 4. – 9. ročníku. Většinou je výuka organizována v mezitřídních skupinách v rámci jednoho ročníku, a to ve dvouhodinových blocích 1x za 14 dní. Výuka probíhá v budově školy v odborné počítačové učebně vybavené potřebnou technikou.
Žáci mají s dispozici tiskárnu, barevnou tiskárnu, scanner, digitální fotoaparát a zálohovací zařízení (flash disk, CD a DVD disk).

5.3.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu Informatika hodnoceni na základě výsledků praktických úkolů v práci s počítačem, na základě toho, jak dovedou řešit zadané situace a také jestli dokáží aplikovat zvládnuté učivo. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci a soustavného pozorování během celého roku. Hodnocení zohledňuje subjektivní

postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Hodnocení má tedy komplexní charakter. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.3.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Informatika

UČITEL	ŽÁK
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Informatika – vyučuje komplexně. • Podporuje zvyšování počítačové gramotnosti žáků • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o informační technologie, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k dodržování etických i bezpečnostních pravidel při používání informačních technologií. • Při zadávání prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost využití poznatků. • Vede žáky ke zdokonalování jejich schopností a dovedností v oblasti ICT. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Dbá na využívání mezipředmětových vztahů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě, dle možností využívá ICT k prezentaci v periodikách, při zpracovávání projektů atd. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií, k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím. • Učíme žáky porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů (za účelem dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací). • Vedeme žáky k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů. • Učíme žáky k práci s chybou • Učíme žáky v praxi využívat korekci textu pomocí vnitřních nástrojů vhodného softwaru. • Jdeme příkladem - neustále se dalším vzděláváním seznamujeme s dalšími možnostmi využívání ICT.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení,	• Učíme žáky nebát se problémů; prakticky je vedeme k používání techniky v duchu myšlenky: „technika má sloužit nám a ne my jí“. • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit.

logickém u uvažování a k řešení problémů	• Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Vedeme žáky využívat při interakci s počítačem logické a algoritmické myšlení. • Vedeme k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. • V komunikaci pomocí informačních a komunikačních technologií se prioritně zaměřujeme na správné užívání českého (cizího jazyka) s ohledem na gramatiku a syntaxi. • Podporujeme formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa využíváním internetové sítě. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s rodiči a širší veřejností. Dodržujeme základní • typografická pravidla, dbáme na estetický vzhled výstupního materiálu.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Vedeme žáky k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu a v jiných médiích. • Minimalizujeme používání frontální metody výuky a podporujeme vzájemnou spolupráci žáků. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci svoji práci. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami učíme výhodám využívání informačních technologií. • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, tak aby se vzájemně žáci nevyrušovali při tvořivé práci. • Jdeme příkladem – vlastní zkušenosti žáků podporujeme a využíváme je při výuce žáků ostatních. Dovedeme se učit od zkušenějších žáků, kteří mají širší rozhled v oblasti ICT.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme záliby žáků v informacích, které mohou vést k sociálně patologickým jevům. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. • Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. • Neustále monitorujeme chování žáků (především při práci s internetem), včas přijímáme účinná opatření. • Využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP a uplatňujeme individuální přístup k žákům. • Rozumně a zodpovědně využíváme informačních zdrojů – s ohledem na jejich účinnost a vliv na osobnost jedince. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, zákony o duševním vlastnictví. Respektujeme osobnost žáka, jeho práva a záliby. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru při vyučování.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky využíváním výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru, ke zvýšení efektivnosti jejich • učební činnosti a k racionálnější organizaci jejich práce. • Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť. • Učíme žáky provádět základní údržbu hardwarového zařízení, vedeme je k šetrné práci s výpočetní technikou. • Jdeme příkladem – písemné informace určené ke zveřejnění vytváříme na počítači. Ve své učitelské profesi a v maximální míře využíváme možnosti, které nám poskytují dostupné informační a komunikační technologie.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.	• ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků • využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce • chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

	• předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Schéma náběhu tzv. nové informatiky dle požadavků „malé revize“ RVP ZV – rozložení obsahu v ročnících, včetně přechodného období:

d) Odložený náběh od 1. září 2023 na prvním stupni a od 1. září 2024 na druhém stupni

ročník	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29
1								
2								
3								
4			zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně
5			zahájení bez návaznosti	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4
6				návaznost na 5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5
7				zahájení bez návaznosti	návaznost na 6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6
8				zahájení bez návaznosti	návaznost na 7	návaznost na 6,7	návaznost na 4,5,6,7	návaznost na 4,5,6,7
9				zahájení bez návaznosti	návaznost na 8	návaznost na 7,8	návaznost na 6,7,8	návaznost na 4,5,6,7,8

Škola začne vyučovat podle nového ŠVP s Informatikou a digitální kompetencí v nejzazším možném termínu podle opatření ministra, tedy na prvním stupni od 1. 9. 2023, a to ve 4. a 5. ročníku, a na druhém stupni od 1. září 2024 v 6. až 9. ročníku. Jedná se o školy, které potřebují nejvíce času na přípravu. 5. až 9. ročník zahájí výuku bez návaznosti (modré pole).

Od školního roku 2024/2025 6. ročník navazuje na novou informatiku, která se od 1. 9. 2023 realizovala na 1. stupni ve 4. a 5. ročníku. Přechodné období je stanoveno pro 7.-9. ročník (tedy ve školním roce 2024/2025 s výukou „původní“ informatiky a v dalších letech s postupným náběhem „nové“ informatiky, viz schéma).

5.3.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Informační a komunikační technologie dle RVP ZV

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-3-01 **v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi**

I-5-3-02 **pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-4-01 **najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu**

I-5-4-02 **propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí**

I-5-4-03 **dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Učivo v RVP:

- **systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- **práce se strukturovanými daty**: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

- **hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- **bezpečnost**: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-1-01	**uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat**
I-5-1-02	**popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji**
I-5-1-03	**vyčte informace z daného modelu**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-1-01p	uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
I-5-1-02p	popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-2-01	**sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů**
I-5-2-02	**popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení**
I-5-2-03	**v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy**
I-5-2-04	**ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-2-01p	sestavuje symbolické zápisy postupů
I-5-2-02p	popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
I-5-2-03p	rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

Učivo v RVP:

- **práce se strukturovanými daty**: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu
- **data, informace**: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka
- **řešení problému krokováním:** postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- **programování**: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

Výstupy z RVP pro celý ročník:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-1-01 **získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat**

I-9-1-02 **navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti

I-9-1-02p zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák

I-9-3-01 **vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů**

I-9-3-04 **sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos

I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky

I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu

I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Učivo v RVP:

- **data, informace**: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat
- **kódování a přenos dat**: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
- **hardware a software**: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka
- **počítačové sítě**: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
- **řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- **bezpečnost**: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-1-03 **vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní**

I-9-1-04 **zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění

I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-2-01 **po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen**

I-9-2-03 **vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému**

I-9-2-05 **v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné**

I-9-2-06 **ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setka

Učivo v RVP:

- **algoritmizace**: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné

- **kontrola**: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu**: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
- **modelování**: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-2-01 **po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen**

I-9-2-03 **vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému**

I-9-2-05 **v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné**

I-9-2-06 **ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák

I-9-3-02 **nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat**

I-9-3-03 **vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-3-02p	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
I-9-3-03p	na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

Učivo v RVP:

- **algoritmizace**: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- **kontrola**: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu**: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
- **návrh a tvorba evidence dat**: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel
- **hromadné zpracování dat**: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-2-02	**rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení**
I-9-2-03	**vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému**
I-9-2-05	**v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné**
I-9-2-06	**ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-2-02p	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení
I-9-2-03p	navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

I-9-4-01	**popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě**
I-9-4-02	**ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos**
I-9-4-03	**vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky**
I-9-4-04	**poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače**
I-9-4-05	**dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-4-01p	rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému
I-9-4-02p	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu
I-9-4-03p	pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
I-9-4-04p	rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Učivo v RVP:

- **algoritmizace**: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- **kontrola**: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu**: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
- **hardware a software**: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka
- **počítačové sítě**: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
- **řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- **bezpečnost**: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat
- **digitální identita**: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

5.3.6 Vzdělávací obsah předmětu Informatika
4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením • uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuk Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešeníu	Zdroje metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs) Jednoduché ovládání počítače (http://home.pf.jcu.cz/jop/)

INFORMAČNÍ SYSTÉMY • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu Systém, struktura, prvky, vztahy	Zdroje Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly)

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text • zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text • zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model	Zdroje metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs)

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
• obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy		
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt	Zdroje učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly)

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	Zdroje metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly)
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	**Zdroje** Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly) metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly)

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
• pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva		
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • nainstaluje a odinstaluje aplikaci • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy •	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	

„Původní“ informatika – pro přechodné období od školního roku 2024/2025:

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Ovládá práci se soubory v OS Vyhledává soubor či složku Ovládá postupy zálohování na různá média	**OS a souborový systém** Úvod do problematiky a bezpečnost v učebně **Soubory a složky** Co je to soubor, složka, zástupce Stromová struktura Vytvoření, přejmenování, uložení, obnovení, odstranění souboru, složky Složka Koš Kopírování a přesouvání souborů a složek Zástupci, vytvoření, změna ikony Hledání souborů a složek, počítačů na síti Základní HW sítě a struktura sítě Práce se soubory na síti Záznamová média, Flash disky, CD/DVD, HW pro zálohování SW pirátství Instalování a odinstalování programů do Windows Další typy souborů, multimédia	Zařazování samostatné práce
Zná různé druhy připojení k internetu Vhodným způsobem používá vyhledávač a portál Komunikuje pomocí internetu (e-mail)	**Internet** Základní pojmy: jak WWW pracuje, prohlížeče, ovládací prvky, HW pro připojení k internetu Bezpečnost na internetu! Aktuální HW možnosti připojení k internetu Pohyb v Internetu a vyhledávání Služby na internetu (mapy, počasí a jiné) Elektronická pošta: vytváření zprávy, přílohy Tisk Kopírování, používání zdrojů	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Ovládá práci s textovým editorem Využívá vhodných aplikací Uplatňuje základní typografická pravidla pro práci s textem Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	**Kancelářský balík** Součásti kancelářských balíků MS Office, OpenOffice, 602Office Porovnání vlastností, výhody/nevýhody **Textový editor** Otevření existujícího dokumentu Uložení dokumentu, uložení dokumentu pod jiným jménem Uzavření dokumentu Pohyb kurzoru v dokumentu, výběr textu pomocí myši a klávesnice Formátování písma-odstavce, styly, přesouvání textu, kopírování textu Tabulátory Vytváření jednoduchých tabulek Vkládání data a času, konce stránky-kapitoly, číslování stránek, poznámky Vkládaní objektů do textu, obtékání Vlastnosti objektů Kontrola pravopisu Vyhledávání a nahrazování textu Autotext Zobrazení dokumentu Nastavení okrajů stránky Nastavení velikosti papíru Tisk dokumentu, vlastní tisk Využití PDF Nastavení programu, vlastní panely, šablony	Zařazování samostatné práce
Ovládá práci s tabulkovým editorem v základních funkcích Uplatňuje základní pravidla pro práci s tabulkou Ovládá vytvoření a úpravu jednoduchého grafu	**Tabulkový editor** Spuštění a ukončení, popis okna Vytvoření nového dokumentu Otevření existujícího dokumentu Uložení dokumentu, uložení dokumentu pod jiným jménem, Uzavření dokumentu Pohyb kurzoru v dokumentu, výběr textu pomocí myši a klávesnice Popis tabulky - typy dat Jednoduché vzorce Formátování písma-buněk Přesouvání a kopírování buněk,	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	Vyplňování vzorci Buňky Vzorce Absolutní-relativní odkaz Funkce, vkládání, použití Grafy jednotlivé typy, vytváření, použití Řešení slovních úloh pomocí tabulkového editoru	

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozlišuje typy počítačové grafiky Vytváří a upravuje jednoduché prezentace Nakreslí jednoduchý vektorový obrázek Upravuje digitální fotografie a scanované obrázky	Bezpečnost v učebně **Grafika** Bitmapová a vektorová grafika Obecné znalosti a využití grafiky na PC **Prezentace** Otevření existujícího dokumentu Uložení dokumentu, uložení dokumentu pod jiným jménem Uzavření dokumentu Pohyb v dokumentu Spuštění prezentace Přesouvání, kopírování, vkládání objektů Pozadí prezentace, rozvržení stránky Úpravy objektů, tvarování, skupiny Vícenásobné kopírování Osnova, pořadač snímků Animace, multimediální objekty Šablony prezentací **Vektorový editor** Spuštění a ukončení Vytvoření nového dokumentu Otevření dokumentu Uložení a uložení pod jiným jménem Bitmapová a vektorová grafika Ovládání vektorového editoru Panely nástrojů, plovoucí okna, pravítka, stavový řádek Kreslení základních tvarů (obdélníky, elipsy, hvězdy aj.), umístění objektů Text, editace úpravy Práce se Styly Barvy, Pera, Výplně, Stíny Vodící linky, Síť Perspektiva, Kombinace objektů Tabulky, Vkládání, Úpravy Vytvoření letáku	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	Import obrázků, Objekty OLE, ClipArty Nastavení stránky a tisk dokumentu Export dokumentu **Prohlížeč/editor fotografií** Spuštění a ukončení, účel aplikace, podporované soubory panel nástrojů Zobrazení, velikost náhledů, výběr souborů, měřítko zobrazení, promítání obrázků Konverze obrázků, úpravy bitmap Transformace a efekty, Bitmapové filtry Skenování obrázků, katalogy Přehrávání videa Stahování obrázků z digitálního fotoaparátu Tisk	

„Nová“ informatika po vyrovnání přechodného období:

7. ročník – od školního roku 2025/2026

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	Zdroje metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly)
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému	Vytvoření programu Opakování Podprogramy Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi	Zdroje učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly)

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
• vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní		

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • diskutuje různé programy pro řešení problému • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné	Zdroje učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly)
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	Zdroje tabulkový procesor, nejlépe s volnou licencí učebnice pro práci se vzorci v tabulkách a grafy učebnice tabulkového procesoru pro práci s daty A: Online přípravna souborů dat

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
• připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat		http://simandl.asp2.cz/Online.aspx

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myší, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	Zdroje učebnice Programování ve Scratch II – projekty pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-ii-projekty-pro-2-stupen-zakladni-skoly)
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za	**Hardware a software** • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **Sítě** • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL	Zdroje

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	• Princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování) **Bezpečnost** • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat **Digitální identita** • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	

5.4 PRVOUKA, PŘÍRODOVĚDA, VLASTIVĚDA

5.4.1. PRVOUKA

5.4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Prvouka* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitele. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

5.4.1.2 Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka je členěn do pěti tematických okruhů, které tvoří jeden celek vnitřně propojený zřejmými souvislostmi a vztahy. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Důraz je kladen na dopravní výchovu, ochranu za běžných rizik a mimořádných událostí (toto téma se prolíná všemi složkami předmětu Prvouka), praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi. V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině a obci. Podstatou tohoto okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí jejich života. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocích, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1., 2. ve dvouhodinové týdenní dotaci a ve 3. ročníku ve 3 hodinové týdenní dotaci. Část výuky může probíhat mimo budovu školy – v blízkém okolí školy, v různých částech obce, okresu, kraje. K preferovaným formám výuky patří i exkurze do různých institucí a do zajímavých přírodních lokalit.

5.4.1.3. Hodnocení

Hodnocení v tomto předmětu probíhá zejména na základě hodnocení schopností a dovedností, ke kterým předmět jako takový směřuje. Žáci jsou hodnoceni i na základě svých písemných i mluvených projevů, dále podle aktivity v hodině, zájmu o předmět. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Hodnocení má komplexní charakter. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.4.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Prvouka

UČITEL • Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Prvouka – vyučuje komplexně. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o prvouku, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky ke schopnosti a dovednosti používat potřebné pomůcky. • Při zadávání písemných prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost poznatků z prvouky. • Vede žáky k všeobecnému rozšiřování obzorů o světě, v němž žijí. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva.	**ŽÁK** • Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné podobě. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Podporujeme samostatnost a tvořivost. • Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. • Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ	• Učíme žáky nebát se problémů, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování. • Vytvářením praktických problémových úloh a situací z třídního kolektivu učíme žáky prakticky problémy řešit.

PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů	• Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu jako přípravu na dodržování zákonných norem a morálky společnosti. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Vedeme žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Učíme žáky toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. • Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich	• V žácích upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec. • Vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme

budoucího povolání	se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých, učíme je vážit si pracovního úsilí kamarádů a respektovat výsledky jejich práce. • Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. • Učíme žáky pracovat přiměřeným pracovním tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku). • Dodržujeme dané slovo. • Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.4.1.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět dle RVP ZV

1. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Místo kde žijeme

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- ~~rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost~~

Lidé kolem nás

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

Lidé a čas

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Člověk a jeho zdraví

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

Učivo v RVP:

• domov • škola (např. prostředí školy, činnosti, bezpečná cesta, riziková místa a situace) • obec • místní krajina • rodina • soužití lidí • chování lidí • orientace v čase a časový řád	• současnost a minulost v našem životě • voda a vzduch • látky a jejich vlastnosti • roční období • lidské tělo • osobní bezpečí • situace hromadného ohrožení

2. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Místo, kde žijeme

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- ~~rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost~~

Lidé kolem nás

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

Lidé a čas

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Člověk a jeho zdraví

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

Učivo v RVP:

• domov • škola (např. prostředí školy, činnosti, bezpečná cesta, riziková místa a situace) • obec • místní krajina • rodina • soužití lidí • chování lidí • právo a spravedlnost • orientace v čase a časový řád • současnost a minulost v našem životě	• domov • škola • obec • místní krajina • rodina • soužití lidí • chování lidí • právo a spravedlnost • orientace v čase a časový řád • současnost a minulost v našem životě

3. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Místo, kde žijeme

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- ~~rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost~~

Lidé kolem nás

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

Lidé a čas

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Člověk a jeho zdraví

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo v RVP:

• domov • škola (např. prostředí školy, činnosti, bezpečná cesta, riziková místa a situace) • obec • místní krajina • rodina • soužití lidí • chování lidí • právo a spravedlnost • orientace v čase a časový řád • současnost a minulost v našem životě • regionální památky • báje, mýty, pověsti	• voda a vzduch • nerosty, horniny, půda • rostliny, houby, živočichové • látky a jejich vlastnosti • roční období • životní podmínky a rovnováha v přírodě • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody • lidské tělo • osobní bezpečí • technika, vývoj a pokrok • situace hromadného ohrožení • péče o zdraví, zdravá výživa

5.4.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka

1. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zná název školy, jména třídní učitelky a ředitele školy, orientuje se v prostorách školy Umí dojít bezpečně do školy a zpět Umí vyprávět o svém domově, bydlišti a okolí	**Místo kde žijeme.** Škola – prostředí školy, okolí školy, bezpečná cesta do školy Obec a místní krajina	
Zná vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta …) Předvede povolání rodičů, rodinné situace Osvojuje si a upevňuje základy vhodného chování mezi spolužáky	**Lidé kolem nás.** Moje rodina Soužití lidí Chování lidí Právo a spravedlnost	
Rozlišuje změny v přírodě podle ročních období Umí vyjmenovat měsíce v jednotlivých ročních obdobích Doloží význam vody a vzduchu pro život Objasní vlastnosti některých známých látek (cukr, sůl, led, voda) Používá váhu a teploměr	**Rozmanitost přírody** Roční období Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch	
Rozlišuje čas k práci a odpočinku. Znázorní obrázkem, co dělá v danou část dne Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají Rozeznává různé zvyky a tradice (Vánoce, Velikonoce)	**Lidé a čas** Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Tradice.	
Dodržuje základy správné životosprávy – výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim Rozliší zásady správného chování Dokáže rozlišit nežádoucí formy chování Chová se ukázněně ve škole i mimo ni Zná části lidského těla Aplikuje první pomoc při lehkém poranění a bezpečně se chová v silničním provozu Rozeznává základní dopravní značky	**Člověk a jeho zdraví.** Lidské tělo Péče o zdraví Osobní bezpečí První pomoc Dopravní situace Situace hromadného ohrožení Viz DV a OČBRMU	

2. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Orientuje se v místě bydliště Vyhledává umístění města na mapě, povrch krajiny Ukáže orientační body a linie, působení lidí na krajinu a životní prostředí	**Místo, kde žijeme** Domov Obec (město) – místní krajina	
Zařadí vztahy v rodině – příbuzní (sestřenice, bratranec ….) Rozliší vlastnosti lidí Používá pravidla slušného chování Posoudí mezilidské vztahy Popíše zaměstnání rodičů Vysvětlí, v čem spočívají některá povolání	**Lidé kolem nás** Rodina Soužití lidí Chování lidí Povinnosti a práva dítěte Zaměstnání	
Rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost Pozná významné památky a památky v okolí bydliště (Lysá nad Labem, Nymburk, Milovice)	**Lidé a čas** Hodiny Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Regionální památky	
Pozoruje, srovnává a zapisuje proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích Objasní význam životního prostředí pro člověka, rozmanitost podmínek života na Zemi	**Rozmanitost přírody** Životní podmínky Rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě a její ochrana	
Rozlišuje životní etapy (novorozenec, batole, předškolák, ….) Vysvětlí zásady společenského chování Dokáže slušně požádat o pomoc a poděkovat Aplikuje čísla tísňového volání Orientuje se v dopravních prostředcích Posoudí mimořádné události a reaguje na ně	**Člověk a jeho zdraví** Rodina, lidský život Chování lidí Soužití lidí Technika, vývoj a pokrok Osobní bezpečí Viz DV a OČBRMU	

3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu Orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině Vyhledává orientační body v krajině Doloží znečišťování životního prostředí	**Místo, kde žijeme** Orientace v místní krajině Domov Škola Krajina mého domova Životní prostředí	
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte Rozlišuje různá zaměstnání Stanoví pravidla slušného chování Řídí se pravidly bezpečného chování (viz Dopravní výchova)	**Lidé kolem nás** Rodina Zaměstnání Právo a spravedlnost Osobní bezpečí	
Najde základní údaje z historie a současnosti obce (města) Vyhledává některé místní památky a umí je zakreslit do jednoduchého plánu obce Popíše místní zvyky a tradice Zná některé místní pověsti, báje, mýty Vyjmenuje některé výrobní podniky v obci	**Lidé a čas** Kultura, současnost a minulost v našem životě Báje, mýty, pověsti Regionální památky Obec, místní krajina, výrobní podniky	
Porovnává krajinu v jednotlivých ročních obdobích Rozlišuje přírodniny, lidské výtvory a suroviny Doloží a popíše některé vlastnosti a změny látek Užívá vhodné pomůcky, dokáže změřit délku, čas, hmotnost, objem a teplotu	**Rozmanitost přírody** Krajina mého domova Živá a neživá příroda Vlastnosti a změny látek Vážení a měření	
Rozlišuje části těla člověka, kostru člověka a vnitřní ústrojí Rozpozná zásady správného chování Uvědomuje si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi Popíše bezpečné chování v roli chodce a cyklisty Posoudí chování ve škole i mimo ni	**Člověk a jeho zdraví** Člověk Lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa Chování lidí Soužití lidí Dopravní značky Osobní bezpečí Situace hromadného ohrožení Viz DV a OČBRMU	

5.4.2 PŘÍRODOVĚDA

5.4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Přírodověda* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

5.4.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda navazuje na učivo prvouky v 1. až 3. ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět Přírodopis ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí.

Cíleně jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Významnou roli ve výuce zastává téma Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve 2 hodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku a v 5. ročníku (celkem 4 hodiny). Výuka probíhá v kmenových třídách, část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, pomocí jednoduchých pokusů, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

5.4.2.3 Hodnocení

Žáci jsou hodnoceni na základě výsledků písemných prací a testů, dále také na základě samostatné práce a schopnosti řešit daný problém. Rovněž je sledován celkový přístup k předmětu, aktivita v hodině a posuzován je především individuální pokrok žáka. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Hodnocení má tedy komplexní charakter. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.4.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodověda

UČITEL	ŽÁK
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Přírodověda – vyučuje komplexně. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o přírodovědu, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků utváření vztahu k prostředí, jeho hodnotám a k živým i neživým organismům v přírodě • Vede žáky ke schopnosti a dovednosti používat potřebné pomůcky. • Při zadávání písemných prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost poznatků z přírodovědy. • Vede žáky k všeobecnému rozšiřování obzorů o světě, v němž žijí. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné (popř. počítačové) podobě. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímá, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět. • Vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace (které nelze v životě člověka prakticky ověřit) v literatuře, na internetu, v televizních dokumentárních pořadech, výukových počítačových programech (zejména informace o vesmíru aj.). • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, aj. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. • Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních.
KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod. • Učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití. • Vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému (netolerovatelnému, nelegálnímu či konzumnímu) způsobu života. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

5.4.2.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět dle RVP ZV

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

ROZMANITOST PŘÍRODY
Žák:
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Učivo v RVP:

ROZMANITOST PŘÍRODY
- **látky a jejich vlastnosti** - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **rostliny, houby, živočichové** - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

ROZMANITOST PŘÍRODY

Žák:

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Žák:

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc, rozpozná život ohrožující zranění
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

Učivo v RVP:

ROZMANITOST PŘÍRODY

- **voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **Vesmír a Země** - sluneční soustava, den a noc, roční období
- **životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné

pohromy a ekologické katastrofy

- **rizika v přírodě** – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- **lidské tělo** - životní potřeby a projevy, stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví**- zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních; osobní, intimní a duševní hygiena
- **návykové látky a zdraví** - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí** - krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **situace hromadného ohrožení**
- **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy** – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

5.4.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Dělí přírodu na živou a neživou uvede, z jakých složek se skládá živá a neživá příroda Objasní pojem ekosystém Definuje pojem ekologie	**ROZMANITOST PŘÍRODY** **Příroda živá a neživá**	Dle možností vycházka/exkurze do přírody, návštěva muzeí a jiných institucí
Definuje houby jako nezelené organizmy Dělí houby na tři základní skupiny Popíše základní stavbu těla jedovaté a nejedovaté houby Uvede základní pravidla při sběru hub	**Živé organizmy:** Houby	
Vysvětlí postavení rostlin Definuje fotosyntézu Charakterizuje hlavní znaky rostlin Dělí rostliny podle rozmnožování na výtrusné a semenné Objasní význam a funkci kořene, stonku a listu pro rostlinu Rozdělí rostliny podle typu stonku Vysvětlí význam a funkci květu Objasní pojem „opálení“ a „oplození“ Uvede, co je plod a semeno, plody dělí na dužnaté a suché a uvede příklady Dělí rostliny podle místa růstu a užitku	Rostliny	
Vyjmenuje základní znaky živočichů Rozdělí živočichy podle vnitřní stavby těla Charakterizuje hlavní znaky ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a savců Definuje hlavní znaky bezobratlých živočichů Objasní pojem „potravní vazba“ a vysvětlí na příkladu Chápe dvouslovné pojmenování živých organizmů	Živočichové	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozpozná základní rostliny a živočichy v lese Rozliší lesní patra Charakterizuje typy lesů Vyjmenuje nejčastější druhy listnatých a jehličnatých stromů Vysvětlí význam lesů v krajině Uvede zástupce bezobratlých živočichů, plazů, ptáků, a savců žijících v lese Rozdělí živočichy podle způsobu obživy Dělí živočichy podle teploty jejich těla Chápe nutnost pomoci živočichům v zimním období Rozlišuje lesní živočichy podle stop	**Živá příroda od podzimu do zimy:** Ekosystém les Rostliny našich lesů Živočichové našich lesů Příroda v zimě	
Definuje pojem „vzduch“, „voda“, „minerály“ („nerosty“), „horniny“, „půda a slunce“ Vlastními slovy popíše koloběh vody v přírodě Definuje vodu oceánskou a pevninskou Definuje pojem ložiska nerostných surovin Uvede a popíše nejrozšířenější minerál v ČR Rozdělí horniny na vyvřelé, usazené a přeměněné Vysvětlí pojem „energetické suroviny“ Vyjmenuje různé měřicí přístroje Zná základní jednotku délky, hmotnosti, teploty a času Uvede i další jednotky délky, hmotnosti a času Objasní pojmy „bod mrazu“ a „bod varu“	**Neživá příroda:** Součásti neživé přírody Minerály (nerosty) a horniny Vlastnosti látek	
Rozliší základní rostliny a živočichy žijící na poli Charakterizuje pojem „pole“ Vyjmenuje základní zástupce obilnin, okopanin, luskovin, olejnin, pícnin a textilních plodin Objasní pojem „plevel“, pozná některé zástupce plevelů	**Živá příroda od jara do léta:** Ekosystém pole Rostliny našich polí	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyjmenuje typické zástupce živočichů našich polí Vysvětlí pojem „tažní“ a „stálí“ ptáci Rozdělí živočichy podle způsobu obživy Uvede příklady potravního řetězce Rozlišuje základní rostliny a živočichy žijící na louce Definuje pojem „louka“ Charakterizuje typické znaky lučních trav Uvede základní byliny na louce Objasní pojem „léčivé“ a „jedovaté byliny“ a uvede příklady Dělí živočichy žijící na louce podle stavby těla Vyjmenuje zástupce bezobratlých živočichů žijících na louce Charakterizuje pojem „park“ Vyjmenuje typické zástupce rostlin a živočichů Vysvětlí význam parků Vyjmenuje typické zástupce živočichů žijících v okolí lidských obydlí Uvede příklady ovocných stromů a keřů Dělí zeleninu podle části těla Rozlišuje domácí zvířata hospodářská a chovaná pro radost Vysvětlí pojem „drůbež“, „kur domácí“, „tur domácí“, „skot“ Uvede názvy hospodářských zvířat pro samce, samici a mládě Objasní důvody chovu hospodářských zvířat Vyjmenuje zvířata chovaná pro radost a popíše jejich obydlí Charakterizuje základní znaky psa domácího a kočky domácí Vyjmenuje typické živočichy žijící volně v blízkosti lidského obydlí a popíše způsob jejich života Rozeznává vodní toky a vodní nádrže Rozlišuje základní znaky řek, potoků, jezer, rybníků a přehrad Vyjmenuje základní rostliny našich vod a jejich okolí	Živočichové našich polí Ekosystém louka Rostliny na loukách Živočichové na loukách Ekosystém park Ekosystém lidských obydlí Rostliny v okolí lidských obydlí	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozeznává dva druhy sladkovodních ryb: všežravé a masožravé Vyjmenuje obojživelníky a plazy našich vod Rozeznává základní druhy ptáků a savců u našich vod	Živočichové v okolí lidských obydlí Ekosystém rybník Rostliny a živočichové rybníků Ekosystém potok a řeka Rostliny a živočichové potoků a řek	
Vysvětlí význam půdy, lesů a vodních toků vlastními slovy uvede možnosti, jak chránit přírodu	**Člověk a příroda**	
Ošetří drobné a střední poranění a přivolá lékařskou pomoc.	**Člověk a zdraví** Péče o zdraví - poranění, zlomenina, základní životní funkce, bezvědomí, dech, tep, krvácení, šok Obsah lékárničky (viz DV, OČBRMU)	

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vysvětlí pojmy „živá příroda“, „neživá příroda“ a „lidské výtvory“ Uvede příklady zástupců a objasní vzájemnou propojenost Vysvětlí podmínky života na Zemi a závislost živé přírody na neživé přírodě Charakterizuje význam podmínek života na Zemi rozliší vybrané horniny a nerosty, Jmenuje vybrané nerostné suroviny a uvádí jejich význam a využití Uvědomuje si význam elektrické energie pro člověka, uvede druhy elektráren a jejich dopad na životní prostředí, rozliší obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje Vysvětlí pojem „zvětrávání“, uvede příklady zvětrávání a vyjmenuje faktory, které zvětrávání způsobují uvede, jak půda vzniká a jaký má význam pro život na Zemi	**ROZMANITOST PŘÍRODY** **Jsme součástí přírody** **Člověk v přírodě** Živá a neživá příroda, lidské výtvory **Člověk a neživá příroda** Podmínky života na Zemi - vzduch, voda, živiny z půdy, teplo a světlo ze Slunce Nerosty a horniny Nerostné suroviny: nerudní suroviny, rudy, energetické suroviny Člověk a energie, elektrická energie, elektrárny, elektrické spotřebiče, obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje Vznik půdy a její význam	Dle možností vycházka/exkurze do přírody, návštěva muzeí a jiných institucí

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi Popíše postavení Země ve vesmíru Objasní střídání dne a noci, ročních období Charakterizuje Měsíc a jeho fáze, Vyhledá v kalendáři symboly fází Měsíce a uvede (odhadne) význam těchto symbolů Ve skupině se spolužáky znázorní pomocí globusu a jiných vhodných pomůcek pohyb Země a ostatních planet sluneční soustavy kolem Slunce	**Člověk a vesmír** Slunce a sluneční soustava vesmír, galaxie, souhvězdí, hvězdy Země ve vesmíru - pohyby Země gravitační síla, střídání dne a noci, roční období Práce s globusem Měsíc a fáze Měsíce	
Znázorní na obrázku podnebné pásy, pojmenuje je a charakterizuje jejich teplotní podmínky Seznámí se s jednotlivými přírodními krajinami, uvede typické podnebí, rostliny a živočichy Prakticky zhotoví vybranou přírodní krajinu Seznámí se se životem v oceánech a mořích oceánů, v encyklopedii vyhledá mořské živočichy Na konkrétních příkladech uvede vzájemné vztahy živých organismů a neživé přírody Uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů Vysvětlí význam botanických a zoologických zahrad Charakterizuje podnebí ČR, uvede různá společenstva a jmenuje typické rostliny a živočichy těchto společenstev Charakterizuje jednotlivé skupiny živých organizmů: bakterie, sinice a jiné mikroorganizmy, houby, rostliny, živočichové Provede vybrané praktické činnosti: založí sbírku přírodnin, vypěstuje rostliny, založí herbář, provede pozorování a jeho záznam apod.	**Člověk a živá příroda** Rozmanitost podmínek života na Zemi Podnebné pásy a život v různých podnebných pásech Přírodní krajiny Přizpůsobivost rostlin a živočichů ČR – oblast mírného podnebného pásu společenstva živých organizmů na území naší vlasti Třídění živých organizmů	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
	Člověk je součástí přírody	
Vyjmenuje společné znaky života člověka s ostatními živočichy	Společné znaky s ostatními živočichy	
Vyhledá v encyklopediích a stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka		
Popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života	Lidské tělo a vnitřní stavba lidského těla	
Uvede potřeby a životní projevy člověka, vybrané vývojové etapy		
Na konkrétních příkladech zdůvodní význam ohleduplného chování k druhému pohlaví	Funkce některých orgánů a orgánových soustav	
Objasní význam osobní a intimní hygieny, denního režimu		
Sestaví jídelníček podle základních zásad správné výživy	Vývoj jedince	
Uvede příklady stresových situací, Navrhne, jak stresu čelit a předcházet	Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	
Sestaví svůj režim dne podle zásad zdravého způsobu života, Zohlední v něm oprávněné požadavky blízkých	Základy lidské reprodukce	
Uvede příklady pozitivních a negativních reklamních vlivů	Základy sexuální výchovy	
na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Partnerství a rodičovství	
Posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života		
Dodržuje pravidla silničního provozu	Péče o zdraví, správná výživa	
Uvede (na modelových situacích předvede), jak bude postupovat v krizových situacích (šikana, týrání, zneužívání, přírodní a ekologické katastrofy, teroristický útok apod.)	Intimní a duševní hygiena	
Na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156)	Sociálně patologické jevy	
Pojmenuje správně základní části lidského těla	Návykové látky	
Vysvětlí, proč (jak) se musí chránit před stykem s cizí krví (úrazy, nalezené injekční stříkačky aj.)	Bezpečné chování v dopravě a v rizikovém prostředí	
Vysvětlí pojmy HIV, AIDS	Mimořádné situace	
Uvede společné a odlišné znaky člověka a ostatních živočichů		
Zná zásady poskytnutí první pomoci		
	První pomoc	
	HIV/AIDS	
	Odlišné znaky člověka od ostatních živočichů	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uvede příklady lidských výrobků a vysvětlí, z jakých surovin jsou vyrobeny a k čemu slouží Seznámí se s průmyslovou výrobou vybraných výrobků a popíše ji, zakreslí proces Uvede zařízení sloužící k příjmu informací a jejich význam při praktických činnostech Ověří si význam jednoduchých strojů a zařízení pro usnadnění práce, pokusí se vysvětlit výsledky pokusu Uvede souvislosti mezi vzhledem krajiny, kvalitou životního prostředí a činností člověka Zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu, rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat, a které poškozovat Zhodnotí příčiny, důsledky (příp. odpovědnost lidí) u konkrétních vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof Uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích, na konkrétních příkladech popíše činnost jednotlivých složek IZS	**Člověk a lidské výtvory** Člověk zpracovává výrobky Člověk přijímá informace Člověk si dokáže svou práci usnadnit Chráníme přírodu Vztah člověka k životnímu prostředí	

5.4.3 VLASTIVĚDA

5.4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Vlastivěda* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. V návaznosti na vyučovací předmět Prvouka přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Seznamuje žáky s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin, integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu, televize, uvádí je do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Vzdělávací obsah předmětu a převážně činnostní charakter výuky směřují zejména k tomu, aby si žáci přirozeným způsobem vytvořili kladný vztah ke své rodině, škole, obci, regionu a zemi a ve které žijí a současně aby nabyli povědomí sounáležitosti se zeměmi integrované Evropy a s jinými demokratickými zeměmi světa. Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity, a vytvořit mu podmínky pro jeho pozdější orientaci a uplatnění ve společnosti (v rámci České republiky i ostatních zemí Evropské unie).

5.4.3.2 Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda vytváří přirozené základy pro výuku vyučovacích předmětů *Dějepis*, *Zeměpisu* a *Občanská a rodinná výchova* ve vyšších ročnících školy a je členěn do tří základních tematických okruhů: *Místo, kde žijeme*, *Lidé kolem nás* a *Lidé a čas*. Rozsah a hloubku konkretizovaného učiva volí vyučující s ohledem na konkrétní místní podmínky, potřeby a zájem žáků; rychlost postupu přizpůsobuje aktuální úrovni poznávacích schopností žáků a jejich dosavadní životní zkušenosti. Tematické okruhy se společnými prvky vhodně a funkčně propojuje.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, minulosti a současnosti své obce (regionu, vlasti). Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech a jejich zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v tvářnosti krajiny, charakteru staveb a v rozmanitých památkách. Žáci poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, vycházejí od nejznámějších událostí v obci a regionu a postupují se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Získávají odpovědný vztah ke kulturnímu bohatství vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti.

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku ve 2 hodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, část podle okolností a možností i mimo budovu školy (tematické vycházky a exkurze, návštěva památek, sbírek regionálních muzeí, veřejné knihovny apod.). Velký význam má cílené vedení žáků k samostatnému vyhledávání, získávání a zkoumání informací z různých dostupných zdrojů (literatura, rozhlas, televize, tisk, členové rodiny, lidé v nejbližším okolí apod.).

5.4.3.3. Hodnocení

Žáci jsou v předmětu *Vlastivěda* hodnoceni pomocí výsledků písemných prací, testů, ústního zkoušení a výsledků různých dalších prací (referáty, projekty). Dále učitel pozoruje aktivitu v hodině a individuální postup žáka. Neporovnává jej s ostatními žáky, ale sleduje jeho vlastní zlepšení. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu a má komplexní charakter. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení. Učitel hodnotí i činnost žáka navazující na různé příležitosti – např. na exkurze, besedy, poznávací výlety apod. (např. práci s informačními materiály, pracovními listy, plnění zadaných skupinových i individuálních úkolů, řešení problémových situací aj.)

5.4.3.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Vlastivěda

UČITEL • Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Vlastivěda – vyučuje komplexně. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o vlastivědu, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky ke schopnosti a dovednosti používat potřebné pomůcky. • Při zadávání písemných prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost poznatků z vlastivědy. • Vede žáky k všeobecnému rozšiřování obzorů o světě, v němž žijí. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva.	**ŽÁK** • Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné (popř. počítačové) podobě. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• • Na modelových příkladech učíme žáky algoritmu řešení problémů. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace (s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven apod.). • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Vedeme žáky k tomu, aby předávali své zkušenosti a poznatky z cestování svým spolužákům. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace) • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Učíme žáky chápat různé sociální postavení různých lidí v historii naší země a vyvozovat analogie k současnosti. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod. • Učíme žáky základům demokracie, tolerance a vzájemného soužití. • Vedeme žáky k národní hrdosti, k ochraně životního prostředí, kulturního a přírodního bohatství, k myšlence "evropanství". • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. • Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi a s jejich možnostmi budoucího pracovního uplatnění v rámci Evropské unie – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

5.4.3.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět dle RVP ZV

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

Místo, kde žijeme

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Lidé kolem nás

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory,
- popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích
- odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Lidé a čas

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Rozmanitosti přírody

- objevuje a zjišuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné
- vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech,
- prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou
- prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Učivo v RVP:

Místo, kde žijeme
- regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
- naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

Lidé kolem nás
- chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie
- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy,
- protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševníchhodnot
- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze
- kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti,
- nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas
- orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový
- sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období
- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní
- potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Rozmanitost přírody
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba
- životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam, armáda ČR
- Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů
- Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

Učivo v RVP:

- Okolní krajina (místní oblast, region), zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- Regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
- Naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- Mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky
- Orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj
- Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

5.4.3.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Místo, kde žijeme -určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu -určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě -rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, bezpečně užívá jednotek délky, hmotnosti, objemu a času, Evropy a polokoulí -zná měřítko mapy -umí pojmenovat a ukázat na mapě sousední státy -vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, vodstvo, hospodářství a kultury, zná významné průmyslové podniky, kulturní a vzdělávací instituce, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického -zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích -zná některé významné památky a osobnosti ze svého bydliště a ČR, vyhledává informace o památkách a jejich ochraně -rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - dokáže poukázat na protiprávní jednání - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	**Naše vlast ČR** - poloha ČR obyvatelé ČR (historické rozdělení, národní zvyklosti a tradice, národní hrdost) členění území ČR **Kraje a krajská města** **ČR – demokratický stát** – významné osobnosti politického života, státoprávní pojmy, armáda - volby - státní symboly - státní svátky - základy finanční politiky a práva **Mapy a plány** – čtení map, měřítko, vysvětlivky, plány **Orientace v krajině** – hlavní a vedlejší světové strany - kompas, buzola, orientace podle mapy **Povrch ČR** – povrch krajiny podle nadmořské výšky - povrch ČR - práce s mapou - typy krajiny **Vodstvo ČR** – členění vod v krajině, řeky - práce s mapou - vodní nádrže	Projekty: Evropský den jazyků Barevný podzim

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Lidé a čas -pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy -využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek -rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik -srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik -objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů -zná a umí vyprávět některé regionální pověsti	**Počasí a podnebí** **Půda a zemědělství –** typy půdy, vznik, složení **Nerostné bohatství** – členění nerostných surovin - těžba a zpracování nerostných surovin **Průmysl** – průmyslové závody **Opakování učiva** **Chraňme přírodu** – chráněná území **Cestujeme po naší vlasti** – podrobnější náhled na jednotlivé kraje ČR **V našem kraji -** vyhledávání informací a zajímavostí o kraji z různých zdrojů	
Lidé kolem nás -vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) -rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky -rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy -dovede vysvětlit pojmy domov, národ, státní zřízení -orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích -poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí	**Malá kapitola o čase** - označení let v kalendáři, století, tisíciletí **České země v pravěku** – doba kamenná - doba bronzová - doba železná - Keltové na našem území **Příchod Slovanů** **Sámův kmenový svaz** **Naše nejstarší minulost v pověstech** **Velkomoravská říše** - působení Konstantina a Metoděje - konec slovanské bohoslužby - rozvoj řemesel **Vznik českého státu, vláda přemyslovských knížat** **Život za vlády prvních Přemyslovců** – sídla vzdělanosti - Románský sloh - Kosmas, první český kronikář	
Rozmanitost přírody -využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti -pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	**Vznik Českého království, vláda Přemyslovců** **Český stát za vlády Lucemburků** **Život ve středověku** – šlechta, církev, život ve středověké vesnici, život ve středověkých městech - Gotický sloh	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
-uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	**Husitské války** **České země po husitských válkách** – král Jiří z Poděbrad - Jagellovci na českém trůně - Zemský sněm **První Habsburkové na českém trůně** – císař Rudolf II. - Renesance **Opakování učiva 4. ročníku**	

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti, popíše způsob života lidí v různých etapách historie Na konkrétních příkladech porovná minulost a současnost Konkrétním způsobem využije archiv, knihovnu, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroj pro pochopení minulosti Porovná a zhodnotí na konkrétních příkladech způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti (uvede regionální specifika) Objasní historické důvody státních svátků a významných dnů Stručně charakterizuje historický přínos vybraných významných osobností českých dějin (regionu, obce)	**Dějepisné učivo:** Opakování učiva 4. ročníku Doba pobělohorská Život v barokní době Ve školních lavicích, J.A. Komenský Světlo rozumu – osvícenství - Marie Terezie, Josef II., reformy Život na vesnici v 18. století Manufaktury a první stroje, vynálezci Obrození měšťanské společnosti – národní obrození, buditelé českého národa Z poddaného člověka občan – nespokojenost s Habsburky, rok 1848	Dle okolností a možností návštěva muzea, výstav, galerií? Možné tematické exkurze dle okolností
Prokazuje orientaci v základních dějinných mezníkách, objasní souvislosti mezi historickými období, chápe dějinný kontext vybraných událostí a problémů	**Dějepisné učivo:** Stroje ovládly život – továrny, elektřina, doprava Národ sobě – vznik Rakousko-Uherska, rozvoj kultury a umění Češi a Němci - rozchod národů Směřujeme k samostatnosti - 1. světová válka, vznik Československa Tvář Československa Válečná a poválečná léta – Protektorát Čechy a Morava, 2. světová válka Od totalitní moci k demokracii – nástup komunizmu, Pražské jaro, okupace Československa, sametová revoluce, vznik České republiky Opakování dějepisného učiva	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zprostředkuje ostatním spolužákům zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích Orientuje se na mapě, ukáže polohu sousedních států Charakterizuje vybrané státy Objasní zásadní události a význam význačných osobností v dějinách vlasti Vyhledá na mapě evropské státy a významná evropská města Vysvětlí pojmy: Evropská unie, rozliší znak EU; uvede některé výhody členství ČR v EU Uvede některý významný globální (lokální, společenský apod.) problém a navrhne způsob jeho řešení Zná základní principy chování za běžných rizik a mimořádných událostí	**Zeměpisné učivo:** Opakování učiva 4. ročníku Orientace na mapě, barvy, značky, měřítko mapy Kde jsme byli o prázdninách Kraje ČR, krajské město Praha – hlavní město ČR 28. 10. – ČSR – T. G. M **Středočeský kraj** Seznámení s ostatními kraji ČR (video, encyklopedie) Česká republika – demokratický stát ČR – součást společenstva hospodářsky vyspělých států Rizika v přírodě v našem regionu – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
Porovná světadíly a oceány podle velikosti, popíše podle mapy jejich polohu na Zemi Pracuje s mapou, popíše polohu, povrch, hospodářství, faunu a flóru Evropy Rozpozná a charakterizuje podnebné pásy	**Evropa** – sjednocující se světadíl, státy střední Evropy Sousední státy České republiky Evropa – jeden ze světadílů, poloha Evropy Povrch Evropy - nížiny a vysočiny **Vodstvo v Evropě** Podnebí, rostlinstvo a živočišstvo v Evropě Hospodářství a obyvatelstvo Evropy Cestujeme po Evropě – vlastní zkušenosti žáků	

5.5 DĚJEPIS, OBČANSKÁ VÝCHOVA, ~~NÁBOŽENSTVÍ EVANGELICKÉ~~ ZÁKLADY KŘESŤANSKÉHO NÁBOŽENSTVÍ

5.5.1 DĚJEPIS

5.5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Dějepis* přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace (příprava žáků na život v integrované Evropě, v Evropské unii). Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním nebo národním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy a témata (např. mj. obrana vlasti) jsou často vztahovány i k dějinám regionu i dějinám místním.

5.5.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali ve vlastivědě ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci v každém uvedeném ročníku (celkem 8 hodin na 2. stupni) v odborné učebně dějepisu a v kmenových třídách. K uplatňovaným organizačním formám výuky krom vyučování v učebně patří poznávací vycházky, výlety a zájezdy (včetně zahraničních), exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu. Výuka dějepisu by měla výrazně podporovat mezipředmětové vztahy, vede mj. k využívání výpočetní techniky s připojením k internetu.
Výuka dějepisu směřuje k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře;
- vytvoření představy historického času;
- seznámení se s významnými událostmi a osobnostmi minulosti, které mají důležitý význam i pro dobrou orientaci v současném životě;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě;
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku;
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;
- poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických i kulturních změn v národních i světových dějinách a jejich důsledků pro současnost i budoucnost;
- poznání a pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost a základy jejích politických institucí;
- vytvoření občanského a právního vědomí v souvislosti s lidskými právy, povinnostmi a jejich respektováním;
- získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem a vztahům;
- vytvoření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům;
- k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- pochopení prvořadé potřeby života v míru;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

5.5.1.3 Hodnocení

Hodnocení má komplexní charakter, sleduje individuální pokrok žáka vzhledem k jeho možnostem. Hodnocení probíhá na základě písemných prací (pětiminutovky, testy, prověrky), ústního vyjadřování (celkové vyjadřovací schopnosti, referát, prezentace) a také na základě soustavného pedagogického pozorování. Je sledován žákův přístup práci, jeho snaha, aktivita, zapojení do činností a učitel hodnotí i činnost žáka navazující na různé příležitosti – např. na dějepisné exkurze, besedy, poznávací výlety apod. (např. práci s informačními materiály, pracovními listy, plnění zadaných skupinových i individuálních úkolů, řešení problémových situací aj.)

. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.5.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Dějepis

UČITEL	**ŽÁK**
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Dějepis. • Podporuje u žáků práci s informacemi. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy (kooperace, prezentace, výpočetní technika, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků o dějiny domácí i evropské, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání příruček a odborné literatury. • Při přípravě vyučovacích témat dle možností přihlíží k regionálnímu kontextu • Nepřeceňuje význam letopočtů, volí události základní a podporuje spíše obecnou schopnost žáka orientovat se v historické časové ose. • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Získává vztah k dějinám a vlasti • Prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě, např. v případném školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro	• Podporujeme rozvíjení aktivního zájmu žáků o poznávání historie své vlasti, Evropy, světa. • Učíme žáky různým metodám poznávání duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení.

celoživotní učení	• Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru Dějepis rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti historických faktů. • Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. • Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z analýzy historických faktů. • Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů. • Učíme, jak některým problémům předcházet. • Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace odborného i interpersonálního charakteru.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. • Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup, výsledky a závěry svých zjištění. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu. • Ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Podporujeme kritiku a sebekritiku. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem.

	• Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny a stanovených pravidel chování na mimoškolních akcích. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. • Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. • Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. • Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k poznání možností praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě. • Rozvíjíme zájem o veřejné záležitosti. Vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do života společnosti, učíme je poznávat a chránit svá práva a respektovat práva ostatních. • Vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti. • Vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. • Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel chování ve škole, v učebně dějepisu, na mimoškolních akcích a dodržování stanovených pracovních postupů při praktických činnostech. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. • Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Učíme žáky optimálně plánovat a provádět jejich pracovní činnosti a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. • V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku. Podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka. • Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. • Vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k dějepisu. • Seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Prohlubujeme si odbornou a pedagogickou kvalifikaci. V rámci celoživotního vzdělávání se neustále seznamujeme s novými poznatky a technologiemi v oboru dějepis a s novými poznatky v oborech pedagogika, psychologie a v oboru didaktika dějepisu. • Důsledně dodržujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zodpovědně chráníme své zdraví a zdraví žáků. Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:**

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.5.1.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a společnost dle RVP ZV

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- ~~uvede příklady archeologických kultur na našem území~~
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury ~~a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci~~, zrod křesťanství ~~a souvislost s judaismem~~
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Učivo v RVP:

- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- historický čas a prostor
- člověk a lidská společnost v pravěku
- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- antické Řecko a Řím

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- ~~porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti~~
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí~~, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám~~
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury
- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve ~~včetně reakce církve na tyto požadavky~~
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- popíše ~~a demonstruje~~ průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené ~~do řady mocenských a náboženských center~~ a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie

Učivo v RVP:

- nový etnický obraz Evropy
- utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost
- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- zámořské objevy a počátky dobývání světa

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- ~~na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus~~
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede ~~jejich představitele a~~ příklady významných kulturních památek
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

Učivo v RVP:

- český stát a velmoci v 16. – 18. století
- barokní kultura a osvícenství
- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
- industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
- národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- politické proudy, ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI A MODERNÍ DOBA

Žák:

- ~~charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin a uvede požadavky, formulované jednotlivými skupinami~~
- ~~na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy~~
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla
- charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět
- rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické a kulturní prostředí

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa
- uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Učivo v RVP:

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI A MODERNÍ DOBA

- politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus)
- ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus
- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě
- vznik Československa, její vývoj, sociální a národnostní problémy
- mezinárodně - politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech
- totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus a důsledky pro Československo a svět
- druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, odboj

- politické, mocenské a ekonomické důsledky války

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi
- politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- Československo od únorového převratu do roku 1989, vznik ČR
- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- problémy současnosti
- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

5.5.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Prokazuje základní orientaci v časové ose Vyjmenuje instituce, které se zabývají shromažďováním a zpřístupňováním historických pramenů, v obecném pojetí i z regionálního hlediska	**Úvod do učiva dějepisu** (archeologie a další pomocné vědy historické, historické prameny, časová osa a hlavní dějinné epochy	Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní potřeby Objasní význam zemědělství, chovu zvířat a zpracování kovů pro lidskou společnost Popíše a vysvětlí postupné proměny v organizaci pravěké společnosti	**Člověk v dějinách a počátky lidské společnosti** Život v pravěku od doby kamenné po znalost kovů (vývoj člověka a společnosti, přisvojovací hospodářství, obživa pravěkého člověka, doba bronzová, doba železná, materiály a nářadí používané v pravěké společnosti, vznik zemědělství a výrobního hospodářství, Keltové)	Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních starověkých států Popíše vývoj a fungování starověké společnosti Uvede příklady slavných historických památek staroorientálních států Seznámí se s vybranými antickými bájemi a mýty Objasní přírodní podmínky starověkého Řecka a Říma a jejich vliv na vývoj antické civilizace Popisuje společenské zřízení a fungování vybraných řeckých městských států a vývoj Říma v jeho dějinných etapách Popisuje a uvědomuje si souvislosti a odlišnosti v každodenním životě antického a současného člověka	**Nejstarší starověké civilizace** Vývoj prvních starověkých států a území (společnost, kultura, věda a historický přínos starověké Mezopotámie, Babylonské říše, Asyrské říše a dalších útvarů Předního Východu, starověkého Egypta, starověké Indie a Číny) **Kořeny evropské kultury, antický svět** **Starověké Řecko** (vznik řeckých městských států, kolonizace, každodenní život Řeků, Athénský stát, Sparta, boje Řeků za svobodu, Řecko – perské války, řecká vzdělanost, náboženská problematika, Alexandr Makedonský a jeho výboje, helénistické období) **Starověký Řím**	Dle možností návštěva Muzea Bedřicha Hrozného Uplatnění žákovských referátů Zařazení testů, her a aktivit Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí se s důležitými politickými, kulturními a společenskými událostmi antického světa Vysvětlí přínos antické kultury pro vývoj evropské civilizace a uvádí příklady významných památek a ~~osobností společnosti, vědy, kultury i umění antického světa~~	(počátky římského městského státu, každodenní život Římanů, vývoj Říma do ovládnutí Apeninského poloostrova, Punské války, Řím po ovládnutí Středomoří, krize římské republiky, Spartakovo povstání, období římského císařství, náboženská problematika, zánik říše západořímské, římská vzdělanost, věda a umění	
	Shrnutí učiva 6. ročníku	
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence: Volí pro vyhledávání historického zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo, vytváří a využívá myšlenková schémata a myšlenkové mapy Využívá k poznávání historické reality pravěkých a starověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií Pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace antických památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby antického člověka		Komunikace přes školní informační systém (e-mail, Bakaláři) Návštěva interaktivních výstav, např. v Muzeu Bedřicha Hrozného, Státním okresním archivu, regionálních muzeích a institucích dle možností a okolností, návštěva pomocí virtuální reality - vykopávky, výstavy, rekonstrukce

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Orientací na časové ose dokládá návaznost středověkých dějin na předchozí dějinná období, vymezuje jednotlivé etapy středověkých dějin	Úvod do učiva dějepisu 7. ročníku Vymezení středověku (mezníky oddělující starověké a středověké období, základní charakteristika jednotlivých středověkých epoch)	Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Porovnává vývoj ve významných raně středověkých říších, popisuje formování evropské společnosti na prahu středověku Časově a místně lokalizuje první státní útvary na našem území, představuje jejich hlavní osobnosti a charakterizuje nejvýznamnější události politického a kulturního vývoje Prokazuje základní orientaci v otázce středověkého náboženství, porovná v hlavních rysech křesťanství a islám Seznamuje se s postavením raně středověkého českého státu v evropském kontextu, dokládá hlavní události vlády prvních Přemyslovců Poznává a vyjmenuje základní rysy románského umění a významné umělecké památky	**Raný středověk** Vytváření středověké Evropy, významné raně středověké říše mimo naše území První státní útvary na našem území - politický a kulturní vývoj Sámovy říše a Velké Moravy, Cyrilometodějská mise Křesťanství v raném středověku, vznik islámu Křížové výpravy – příčiny a důsledky, jejich přínos Český stát v raném středověku a vláda Přemyslovců, politický, společenský a hospodářský vývoj Románské umění a románská kultura	Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Vyjmenuje důležité politické a hospodářské kroky vlády posledních Přemyslovců Porovnává rysy románského a gotického slohu, uvádí významné památky gotiky Popisuje vývoj Koruny české za vlády Lucemburků, Jiřího z Poděbrad a Jagellonců a zařazuje jej do dobového evropského kontextu Vysvětlí hlavní teze učení Mistra Jana Husa na pozadí církevní situace ve vrcholně středověké Evropě	**Vrcholný středověk** Období posledních Přemyslovců Stoletá válka, soupeření mezi Anglií a Francií Vláda Lucemburků Gotický sloh Český stát v době Karla IV. Mistr Jan Hus, česká reformace a její ohlasy Čechy v době předhusitské Husitská revoluce, její počátky, vývoj, důsledky Vláda Jiřího z Poděbrad, jagellonské období	Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Charakterizuje historické mezníky, které dokreslují přechod Evropy k ranému novověku Vymezuje základní rysy renesančního umění a myšlenková východiska humanismu Seznámí se s obdobím vlády Habsburků a hlavními politickými, společenskými a kulturními událostmi tohoto období	**Na cestě k ranému novověku** Renesance a humanismus Zámořské objevy, pokroky ve výrobě a obchodu Evropská a česká kultura 16.století. Nástup Habsburků na český trůn Útoky Turků a obrana proti jejich výbojům Boj českých stavů proti habsburským panovníkům Třicetiletá válka. Albrecht z Valdštejna České země za třicetileté války	Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
	Shrnutí učiva 7. ročníku	
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence: Volí pro vyhledávání historického zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo, vytváří a využívá myšlenková schémata a myšlenkové mapy Využívá k poznávání historické reality středověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií Pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace středověkých památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby středověkého člověka		Komunikace přes školní informační systém (e-mail, Bakaláři) Návštěva interaktivních výstav, např. v Muzeu Bedřicha Hrozného, Státním okresním archivu, regionálních muzeích a institucích dle možností a okolností, návštěva pomocí virtuální reality - vykopávky, výstavy, rekonstrukce

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Orientací na časové ose dokládá návaznost novověkých dějin na předchozí středověké dějinné období, vymezuje a odůvodňuje hlavní historické mezníky oddělující dobu středověku a novověku	**Úvod do učiva 8. ročníku** Vymezení novověku	V průběhu školního roku: Školní kolo dějepisné olympiády Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Vysvětlí pojem absolutismu a popisuje hlavní rysy politického a společenského vývoje evropských absolutistických monarchií Na příkladech dokládá posun vědeckých poznatků a hodnotí jejich přínos pro evropskou společnost	**Počátky novověku v Evropě** Anglická revoluce, příčiny, vývoj, důsledky Zrod moderní společnosti a vědy Absolutismus v evropských zemích – 17./18. století (Francie, Rusko, Prusko)	Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Popisuje příčiny, průběh a důsledky třicetileté války Formuluje přínos tereziánských a josefinských reforem Orientuje se v hlavních obrysech v místních lyských dějinách – období Šporkova panství, uvádí významné barokní památky regionu Charakterizuje znaky barokního umění (i v porovnání s předchozími uměleckými slohy), uvádí hlavní představitele barokního umění	**Od třicetileté války k osvícenství** České země a Evropa ve třicetileté válce a po ní Doba tereziánská a josefínská - období reforem, osvícenský absolutismus Barokní kultura v Čechách a v evropských zemích	Exkurze do zámeckého parku v Lysé n. L. (barokní umění) Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Vysvětlí souvislosti mezi vývojem demokracie v USA a požadavky Velké francouzské revoluce Formuluje v obecné rovině cíle revolucí, popíše hlavní mezníky VFR a období Napoleona Bonaparta	**Neklidná Evropa a vývoj v zámoří** Počátky budování Spojených států amerických Francouzská revoluce (příčiny, průběh a důsledky) a napoleonské války Revoluční boje v Evropě – 20. a 30. léta 19.století.	Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Uvádí východiska a přínos činnosti národních buditelů v kontextu politického a společenského vývoje Habsburské monarchie	**Vývoj v 1. polovině 19. století** Klasicismus a romantismus.	Uplatnění žákovských referátů

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyjmenuje a popíše v hlavních znacích rysy klasicistního umění v kontrastu s romantickými tendencemi v umění	Habsburská monarchie v 1. polovině 19.století Národní obrození, předpoklady, průběh, výsledky	Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Objasní a porovná různé příčiny vzniku revolucí ve vybraných evropských oblastech Na konkrétních příkladech dokládá důležitost a význam průmyslové revoluce Charakterizuje politický, společenský a kulturní vývoj významných monarchií ve 2. polovině 19. století Uvádí základní informace o příčinách, průběhu a důsledcích občanské války v USA	**Evropa na prahu společenských a politických změn (r. 1848 – 2. polovina 19. století)** Revoluční vlna 1848-1849 (Francie, Itálie, Německo, Habsburská monarchie) Průmyslová revoluce. Změny v životním stylu Sjednocení Itálie a Německa Carské Rusko, Francie, Anglie – 50.-70. léta 19. století – základní informace Občanská válka v USA Vznik Rakouska-Uherska, problematika vyrovnání, hospodářský a kulturní vývoj v českých zemích 50. -60. léta 19. století Spolky a organizace, dělnické spolky, dělnické hnutí	Uplatnění žákovských referátů Průběžné zařazování didaktických testů, her a dalších aktivit
Na vybraných příkladech dokládá základní politické a kulturní proudy Popíše základní umělecké směry a uvede příklady jejich užití v rámci české a evropské kultury Popíše rozdílné tempo modernizace doby a na příkladech doloží prohloubení jejího nerovnoměrného vývoje Seznamuje se se základy příčin a důsledků soupeření mezi velmocemi navzájem, pracuje s pojmem kolonie a mateřská země	**<u>Evropa a svět ve 2. polovině 19. století a počátkem 20. století</u>** **(jen základní přehled – bude zopakováno v 9. ročníku)** Rozvoj českých zemí v rámci R-U Politika, kultura, umění, věda a technika, změny životního stylu; Hnutí za rovno-právnost žen, ras a všeobecné hlasovací právo Sjednocení Německa a Itálie USA na přelomu 19. a 20. století Hlavní evropské velmoci (V. Británie, Francie, Rusko)	
Popisuje příčiny, průběh a důsledky první světové války Na příkladech demonstruje zneužití vědeckého poznání a techniky	**<u>První světová válka</u>** a její příčiny, průběh a hlavní důsledky **(jen základní přehled – bude zopakováno v 9. ročníku)**	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence: Volí pro vyhledávání historického zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo, vytváří a využívá myšlenková schémata a myšlenkové mapy Využívá k poznávání historické reality raně novověkých a novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií Pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace raně novověkých a novověkých památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby novověkého člověka		Komunikace přes školní informační systém (e-mail, Bakaláři) Návštěva interaktivních výstav, např. v Muzeu Bedřicha Hrozného, Státním okresním archivu, regionálních muzeích a institucích dle možností a okolností, návštěva pomocí virtuální reality - vykopávky, výstavy, rekonstrukce

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Orientací na časové ose dokládá návaznost novověkých dějin na dějiny moderní doby; Vymezuje a odůvodňuje hlavní historické mezníky 2. poloviny 19. stol.	**Úvod do učiva 9. ročníku** Vymezení Moderní doby Vznik národních států vs. nacionalismus	Stanovení obsahu a rozsahu žákovských referátů a prezentací na uvedené období Návštěva aktuálních tematicky vhodných výstav Průběžné zařazování testů, pracovních listů, her a dalších aktivit V průběhu školního roku: Školní kolo dějepisné olympiády
Zopakuje si a prohloubí znalosti z 8. ročníku: Na vybraných příkladech dokládá základní politické a kulturní proudy Popíše základní umělecké směry a uvede příklady jejich užití v rámci české a evropské kultury	**<u>Opakování a prohloubení učiva z 8. ročníku:</u>** **<u>Evropa a svět ve 2. polovině 19. století a počátkem 20. století</u>** Rozvoj českých zemí v rámci R-U Politika, kultura, umění, věda a technika, změny životního stylu; Hnutí za rovno-právnost žen, ras a všeobecné hlasovací právo	**Referáty a prezentace žáků** **<u>Možná Exkurze:</u>** **Praha secesní**

Vysvětlí rozdílné tempo modernizace doby a na příkladech doloží prohloubení jejího nerovnoměrného vývoje Charakterizuje příčiny a důsledky soupeření mezi velmocemi navzájem Shrne význam kolonií pro mateřské země	Sjednocení Německa a Itálie USA na přelomu 19. a 20. století Hlavní evropské velmoci (V. Británie, Francie, Rusko)	
Popisuje příčiny, průběh a důsledky první světové války Na příkladech demonstruje zneužití vědeckého poznání a techniky Uvede základní informace o novém politickém uspořádání Evropy	**Opakování a prohloubení učiva z 8. ročníku:** **První světová válka** a její politické, sociální a kulturní důsledky Versailleská mírová konference Vznik Společnosti národů Nová mapa Evropy	**Referáty a prezentace žáků**
Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy a příčiny jejich nastolení Rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu Porovná život člověka v rámci těchto systémů	**Mezinárodně - politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech 20. století** Vznik totalitních systémů - komunismus, fašismus a nacionální socialismus a jejich důsledky pro Evropu a svět Vznik sovětského Ruska, stalinismus Španělská občanská válka	
Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické a kulturní prostředí Rozpozná úlohu a význam demokratického státu za hrozící agrese ze strany nedemokratického, autoritativního státu	**Vznik Československa** a jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy Příčiny a důsledky Mnichova 1938, vznik a zánik Česko-Slovenska Okupace 15. března 1939 a její důsledky	
Popisuje příčiny, průběh a důsledky druhé světové války; Vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti čs. domácího a zahraničního odboje Vyloží antisemitismus, rasismus a pojmenuje jejich důsledky; Na příkladech vyloží zneužití vědeckého poznání a techniky za války	**Druhá světová válka** Protektorát Čechy a Morava, domácí a zahraniční odboj Holocaust Politické, mocenské a ekonomické důsledky války	**Referáty a prezentace žáků** **Možná návštěva Národního památníku Terezín a Muzea holocaustu** (květen - červen)

Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; Uvede příklady střetávání obou bloků; Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	**Studená válka a rozdělení světa** do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi (SSSR, USA) Politické, vojenské, hospodářské, sociální a ideologické soupeření obou bloků: korejská válka, kubánská krize a válka ve Vietnamu, vpád SSSR do Afghánistánu	**Referáty a prezentace žáků**
Zhodnotí postavení Československa v evropských a světových souvislostech, Prozkoumá jeho vnitřní sociální, politické a kulturní prostředí; Porovná životní styl, úroveň občanských práv a svobod v tehdejším Československu se současnou ČR	**Československo od únorového převratu do roku 1989 a následný rozpad ČSFR** vzestup totalitní komunistické moci, potlačování lidských práv a svobod, socializace země, Tzv. pražské jaro 1968 a následná okupace ČSSR; období tzv. normalizace (1969-1989) sametová revoluce 1989 a pád komunistické moci u nás, rozpad ČSFR a vznik ČR	**Interview s pamětníky;** **práce s historickými zdroji** (knihy, tiskoviny) → **Vytvoření přehledu na téma** "Jaký byl život za socialismu u nás"
Porovná rozdíl mezi stalinistickou a poststalinistickou sovětskou společností na cestě k perestrojce; Uvede příklady ideologických a vojenských zásahů ze strany SSSR do vývoje ostatních evropských socialistických států;	**Vnitřní situace v zemích východního bloku** Destalinizace v SSSR a následný vývoj v SSSR po Stalinově smrti a v zemích tzv. východního bloku Berlín 1948, 1953, berlínská zeď 1961	**Referáty a prezentace žáků**
Na vybraných příkladech srovnává vývoj československé společnosti a její životní úrovně s vývojem v západních zemích; Uvede příklady zneužití olympijské myšlenky v uvedeném období	**Věda, technika a vzdělání** jako faktory vývoje společnosti**; sport, kultura a zábava**	**Vytvoření přehledů na téma**: a) Odkdy jsou běžně k dispozici přístroje a věci kolem nás (rentgen, xerox, barevný film, lednička, propisovací tužka atd.) b) Česká věda a kultura světu
~~Definuje pojmy "první, druhý a třetí svět"~~ ~~Shrne význam Číny pro současnost~~ ~~Vyjádří vlastními slovy pojem sionismus a shrne význam existence a úlohu Státu Izrael~~	**Rozpad koloniálního systému** Probouzející se Afrika a Asie **Mimoevropský svět** Čína Stát Izrael - vznik a stávající problémy na Blízkém východě	**Referáty a prezentace žáků** **Rozpad koloniálního systému** Probouzející se Afrika a Asie **Mimoevropský svět** Čína Stát Izrael - vznik a stávající problémy na Blízkém východě
	Problémy současného světa	**Úvaha na téma:**

Prokáže základní orientaci v problémech současného světa	globalismus, náboženský extremismus, boje o suroviny a ekologické problémy moderní-ho světa, rostoucí ekonomická síla asijských zemí, finanční krize	Možné příčiny a důsledky celosvětového konfliktu
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence: Volí pro vyhledávání historického zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo, vytváří a využívá myšlenková schémata a myšlenkové mapy Využívá k poznávání historické reality novověkých a moderních dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií Pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace novověkých a moderních památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby novověkého a moderního člověka		Komunikace přes školní informační systém (e-mail, Bakaláři) Návštěva interaktivních výstav, např. v Muzeu Bedřicha Hrozného, Státním okresním archivu, regionálních muzeích a institucích dle možností a okolností, návštěva pomocí virtuální reality - vykopávky, výstavy, rekonstrukce, dějepisné projekty

5.5.2 OBČANSKÁ VÝCHOVA

5.5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Občanská výchova* reprezentuje vzdělávací oblast Člověk a společnost. Jeho cíle, zaměření a vzdělávací obsah vycházejí ze vzdělávacího oboru RVP ZV *Výchova k občanství.* Filozofie vyučovacího předmětu *Občanská výchova* vychází z pojetí člověka jako individuální bytosti s psychologickými i sociologickými charakteristikami a zároveň sleduje vše, co život člověka v rámci společnosti obnáší. Cílem vyučovacího předmětu je vychovávat mladého člověka k vnímání a sdílení společenských hodnot, ke správnému pojetí vlastní osobnosti, k porozumění okolnímu světu, jeho řádu a společnosti jako celku. Předmět učí toleranci vůči odlišnostem, k respektu vůči druhým lidem, vede k dovednosti vyjadřovat názory, postoje a také přinášet pro vlastní stanoviska argumenty. Občanskou výchovu lze tedy chápat jako předmět komplexně připravující žáka pro život v moderní společnosti z hlediska měřítek, postojů, hodnot a odpovědnosti za činy a jednání.
Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Připravuje žáky řešit některé problémy související se začleňováním do společnosti. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivce do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, usiluje o vytvoření a upevnění jejich osobní i občanské odpovědnosti a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.
Žáci si upevňují dovednosti čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Vyučovací předmět *Občanská výchova* rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, člověku i vztazích mezi lidmi a učí žáky dívat se na vlastní činnosti z hlediska potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince. Součástí výuky je i téma finanční gramotnosti, předmět se dotýká i problematiky korupce.

5.5.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Občanská výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Vyučuje se v 1 hodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá v kmenových třídách, dle možností jsou zařazovány besedy, exkurze či přednášky, které se konají buď v prostorách školy, nebo mimo školní budovu.
Výuka předmětu *Občanská výchova* směřuje k:

- vnímání občanství jako důležité životní hodnoty;
- pochopení významu společnosti jako celku a vnímání každého jedince jako součásti společenských vazeb
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, i společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se žáci náhodně setkají;
- úctě k sobě, svému partnerovi, své rodině, vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě;
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života;
- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);

- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

5.5.2.3 Hodnocení

Hodnocení má komplexní charakter, sleduje individuální pokrok žáka vzhledem k jeho možnostem. Hodnocení probíhá na základě písemných prací (pětiminutovky, testy, úvahy atd.), ústního vyjadřování (celkové vyjadřovací schopnosti, referát) a také na základě soustavného pedagogického pozorování. Je sledován žákův přístup práci, jeho snaha, aktivita a zapojení do činností, hodnoceny jsou i aktivity navazující na výukové akce v rámci OV (besedy, exkurze atd.) – např. zpracování zpráv, úvah, přehledů, řešení problémů apod. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.5.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Občanská výchova

UČITEL	**ŽÁK**
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Občanská výchova, vyučuje komplexně. • Podporuje u žáků práci s informacemi. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy (kooperace, prezentace, výpočetní technika, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků o společenské dění domácí, evropské i světové, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání příruček a odborné literatury. • Při přípravě vyučovacích témat dle možností přihlíží k regionálnímu kontextu • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě, např. v případném školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Podporujeme samostatnost a tvořivost. • Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. • Učíme žáky používat metody „time managementu“ a „selfmanagementu“. • Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Na začátku hodiny vždy žáky seznámíme s cílem VH, na konci VH vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • V rámci předmětu učíme, jak některým problémům předcházet. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Prioritně se zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích. • Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Podporujeme kritiku a sebekritiku. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. • Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel, umožňujeme žákům podílet se na jejich sestavování. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky „asertivnímu chování“ a „nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. • Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

	• Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• • Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. • Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. • Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod. • V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP, OPD, policie. • Rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření – s ohledem na jejich účinnost. • Kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme. • Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti. • Dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“. • Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu). • Průběžně seznamujeme žáky s vhodnými právními normami. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.5.2.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova k občanství dle RVP ZV

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- ~~zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje~~
- ~~zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají~~
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- ~~zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení~~
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích~~, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem~~
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- ~~posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci~~
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti
- dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi

Učivo v RVP:

- naše škola- život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život
- naše obec, region, kraj- důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- naše vlast- pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny
- kulturní život- rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní instituce, masová kultura, prostředky ~~masové~~ komunikace~~, masmédia~~
- lidská setkání- přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- vztahy mezi lidmi- osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy nesnášenlivosti
- zásady lidského soužití- morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování~~, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí~~
- majetek, vlastnictví- formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- peníze- funkce a podoby peněz, formy placení, rozpočet domácnosti, státu, význam daní

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- ~~rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání~~
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Učivo v RVP:

- **lidská setkání** – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- **vztahy mezi lidmi** – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování~~; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí~~
- **podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- **vnitřní svět člověka** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- **osobní rozvoj** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru
- přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování

Učivo v RVP:

- **naše vlast** – pojem vlasti a vlastenectví
- **vztahy mezi lidmi** – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivost
- **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí
- **podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- **vnitřní svět člověka** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- **lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- **právo v každodenním životě** – ~~význam právních vztahů;~~ důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, ~~rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu~~
- ~~provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky,~~ uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného a schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, ~~dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi~~
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby ~~občanům~~ nabízejí
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu ~~získávají občané~~
- ~~rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti~~
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- ~~uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory~~
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky ~~pro život lidstva~~
- objasní souvislost globálních a lokálních problémů~~, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni v obci, regionu~~
- ~~uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru;~~

Učivo v RVP:

- **osobní rozvoj** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
- **peníze** – ~~funkce a podoby peněz,~~ formy placení
- ~~**výroba, obchod, služby** – jejich funkce a návaznost~~
- **principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; podstata fungování trhu; ~~nejčastější právní formy podnikání~~
- **právní základy státu** – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce
- **státní správa a samospráva** – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- **principy demokracie** – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, ~~sociální dialog a jejich význam~~; význam a formy voleb do zastupitelstev
- **lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- **právní řád České republiky** – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
- **protiprávní jednání** – druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- **právo v každodenním životě** – ~~význam právních vztahů~~; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady
- **evropská integrace** – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
- ~~**mezinárodní spolupráce** – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)~~
- **globalizace** – projevy~~, klady a zápory; významné globální problémy, možnosti jejich řešení~~

5.5.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Objasní význam pravidel pro soužití ve společnosti a je schopen pravidla v menších skupinách navrhovat a uplatňovat Popíše, jak se projevuje spolupráce v rodině, ve škole, obci Zapojuje se do společných činností žáků v rámci třídy, školy Osvojuje si vhodné metody učení Volí vhodný učební styl s ohledem na svou osobnost	Naše škola- školní řád, druhy škol, správné učení, volba povolání, šikana, škola a obec	Dle možností a okolností exkurze – instituce, úřady Zapojení do projektů
Popíše přírodní a kulturní zajímavosti své obce Zajímá se o život v obci, navrhuje zlepšení jejího prostředí Popíše, jak se projevuje spolupráce v obci, vysvětlí v čem je spolupráce důležitá Navrhuje způsoby prezentace vlastní obce	Naše obec- historie, rodáci, pověsti, obecní zřízení, druhy obcí	
Respektuje kulturní zvláštnosti. Váží si kulturních památek a přírodních objektů a je schopen prezentovat nejdůležitější součásti přírodního a kulturního dědictví ze svého okolí. Uvede příklady přírodních a kulturních zajímavostí ČR.	Regiony- historický region, proměny regionů, regionální zvláštnosti	
Popíše důležité symboly našeho státu a objasní způsoby jejich používání. Svými slovy vyjádří, co pro něho znamená domov, vlast, vlastenectví. Uvede, čím v minulosti současnosti přispěli české země světu v kultuře, vědě, umění, politice a sportu. Uvede příklady svátků a tradic ČR, popíše, jak je doma slaví. Má vlastenecké cítění, svými slovy vyjádří, na co mohou být občané ČR hrdí, čím je naše země výjimečná. Projevuje kladný vztah k našemu národu, jeho tradicím, osobnostem a respektuje ostatní národnosti. Váží si kulturních památek a přírodních objektů a je schopen prezentovat	Naše vlast- vlastenectví, mateřština, národnostní menšiny, co nás proslavilo, národní bohatství, tradice v proměnách roku, symboly státní správy	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
nejdůležitější součásti kulturního dědictví ze svého okolí a z celé ČR.		
Objasní rozdíl mezi hmotnou a duchovní kulturou, Charakterizuje významné kulturní instituce. Dokáže se vhodně chovat při kulturních událostech. Popíše kulturní život ve svém bydlišti a regionu. Uvede své vlastní kulturní aktivity. Respektuje kulturní zvláštnosti, objasní potřebu tolerance ve společnosti. Objasní nebezpečí působení masmédií, masové kultury a reklamy na člověka, uvede příklady z vlastního života.	Kulturní dědictví- projevy kultury, druhy kultury, kulturní instituce, cizí kultury, masová kultura	
Dokáže rozlišit základní formy vlastnictví a majetku, uvede příklady. Objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami. Uvede, co všechno může tvořit majetek jednotlivce, rodiny, obce státu. Vyjmenuje hlavní způsoby a zdroje získávání majetku. Popíše funkci a formy peněz. Popíše způsoby hospodárného zacházení s penězi. Na příkladech objasní, z čeho vzniká rodinný rozpočet. Porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního a rodinného rozpočtu (např. kapesného…) Chová se zodpovědně a hospodárně vůči veřejnému majetku.	Majetek, vlastnictví hospodaření- vlastnictví, druhy majetku, peníze, rozpočet, životní úroveň, majetková nerovnost	
Jedná podle pravidel slušného chování. Dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje. Argumentuje, vysvětlí, obhajuje svůj názor. Uvede možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá. Sděluje svůj názor, srozumitelně jej formuluje. Uvede, v čem se lidé navzájem liší, co mají společného. Respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové,…) bez posměšků. Používá empatie- umí se vžít do pocitů druhých. Uvede příklady spolupráce mezi lidmi.	Život ve společnosti- socializace, sociální skupiny, společenské vztahy, kulturní chování, mezilidské vztahy, komunikace	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence (pro Dodatek č. 3) Zmapuje místa a aktivity veřejného dění a to, jakými osobními nebo digitálními cestami informuje obec své občany a o čem je takto informuje Zjistí, kde najde kontakty na obecní úřad nebo úřad městské části Zmapuje, jak chrání své osobní údaje, a identifikuje riziková místa ve své digitální identitě a digitální stopě Respektuje a dodržuje normy chování (tzv. netiketu) při používání digitálních technologií a při interakci v digitálním prostředí Respektuje a dodržuje zásady autorského práva	Člověk ve společnosti Člověk jako jedinec Člověk, stát a právo	Komunikace přes školní informační systém (e-mail, Bakaláři) Vyhledávání nejdůležitějších událostí ze světa - mobil, prezentace natočených videoaktualit, prezentace referátů

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí s jednotlivými fázemi lidského života a jejich problematikou Uvědomí si potřebnost začlenění jedince do společnosti Uvede druhy společenských skupin a jejich vliv na člověka	**Cyklus lidského života** (dětství, dospívání, dospělost, stáří) **Socializace** • citové zrání, začleňování se do společnosti • druhy společenských skupin a jejich vliv na jedince	Pravidelné prostřídávání žáků na prezentaci vlastnoručně připravených „aktualit“ s cílem seznámit s děním doma i ve světě zbylý třídní kolektiv. Dle účelnosti zařazení: • dramiky • referátů • videa
Rozliší mezi kladnými a zápornými vlastnosti svými a druhých Označí své schopnosti a dovednosti, což mu napomůže dosahovat individuálně i společně vytyčených cílů Kriticky zhodnotí a vhodně zkoriguje své chování Popíše 4 základní typy temperamentu Uvede, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru Pochopí, proč je výhodné smysluplně trávit volný čas a dodržovat zásady zdravé životosprávy	**Každý člověk je osobnost** • vlastnosti, schopnosti, dovednosti • sebehodnocení, sebepoznání • charakter, vůle • návyky, zlozvyky • volný čas, životní styl, životospráva	
Disponuje základními vědomostmi o: • tom, co je morálka a etika • tom, co je mravné a co nemravné v naší společnosti • nuancích při srovnání: • posuzování mravnosti mezi jednotlivými společnostmi (např. současnými národy) • mezi různými historickými etapami vývoje lidské společnosti • svědomí a péči o něj Vysvětlí, v čem spočívá: • zlaté pravidlo morálky • složitost mravního rozhodování • rozdíl mezi morálkou a právem	**Člověk a morálka** • hledání mravnosti, • vyjadřování mravních hodnot v náboženstvích, filosofii (zdůraznění jejich vlivu na současné pojetí morálky) • svědomí, zlaté pravidlo morálky • složitost mravního rozhodování • morální chování ve škole a rodině • život v obci a státě, svoboda, odpovědnost, morálka a právo	
Pochopí: • významnost mezinárodních smluv o lidských právech (zejména Listiny základních práv a svobod) Rozlišuje mezi universálními a specifickými lidskými právy a uvést jejich konkrétní příklady	**Svoboda, právo, spravedlnost** • rovnost mezi lidmi • mezinárodní smlouvy lidských práv, dokumenty práv svobod • universální lidská práva, specifická lidská práva	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozpoznává protiprávní jednání, rozlišit přestupek a trestný čin, uvést jejich příklady (včetně pochopení rozsahu rizik spojených se svým případným protiprávním jednáním) Popisuje, v čem spočívá rovnost mezi všemi lidmi Objasňuje potřebnost tolerance ve společnosti (respektu ke kulturním zvláštnostem, odlišným názorům, zájmům, způsobům chování a myšlení lidí) Obhajuje přednosti demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá adekvátní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Pochopí přínos nenásilného řešení konfliktů a neshod	• právo a spravedlnost • demokracie a svoboda • tolerance versus rasismus a xenofobie	
Uvede vybrané projevy globalizace (porovná jejich klady a zápory) Uvede některé globální problémy současnosti a vyjádří na ně svůj osobní názor, ve kterém neopomene i jejich možné důsledky pro život lidstva Uvědomí si souvislosti mezi některými globálními a lokálními problémy a uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu Vlastními slovy vysvětluje související pojmy a termíny	**Lidé, Země a problémy** • globální ekologické problémy • globální společenské problémy • důsledky zásahů člověka do přírody • vztah kultury a přírody • tradiční a moderní společnost • konzumní a masová kultura • řešení globálních problémů	
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence (pro Dodatek č. 3): Analyzuje a doloží, jak a v jakých situacích digitální technologie zlepšují nebo zhoršují život různým sociálním skupinám Zhodnotí, které osobní údaje mohou být zneužity a proč navrhne, jak chránit svou digitální identitu a digitální stopu a jak se chránit proti neoprávněnému nakládání s osobními nebo citlivými údaji v digitálním prostředí Navrhne, jak postupovat v případě, že se stane obětí nenávistných a podvodných praktik nebo zneužití osobních údajů ve fyzickém nebo digitálním prostředí Rozpozná projevy šíření nenávisti, omezování svobody projevu, vydírání,	Člověk ve společnosti Člověk jako jedinec Člověk, stát a právo	Komunikace přes školní informační systém (e-mail, Bakaláři) Vyhledávání nejdůležitějších událostí ze světa - mobil, prezentace natočených videoaktualit, prezentace referátů

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
podvodu a neoprávněného nakládání s osobními údaji v digitálním prostředí		

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Objasní, proč se lidé odlišují v prožívání a chování Popíše, jakými způsoby může dospívající člověk překonat přechodnou změnu citových stavů a nálad Uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasní jejich možné příčiny a důsledky Na příkladech správně rozliší přátelství vhodné a nevhodné, rozpozná možné následky nesprávné osobní volby pro život Na příkladech popíše a objasní, jak se ve vzájemných vztazích odráží ohled k postojům, potřebám, zájmům a citům druhého člověka Uvede příklady nejběžnějších stresových situací, popíše základní způsoby, jak se jim vyhnout, ev. jak jim čelit a jak je účinně překonat	Člověk a citový život- chování a prožívání, city, city a jejich tělesné projevy, vlastnosti citů, druhy citů, negativní citové prožitky, stres a jeho zvládání	Pravidelné prostřídávání žáků na prezentaci vlastnoručně připravených „aktualit“ s cílem seznámit s děním doma i ve světě zbylý třídní kolektiv. Dle účelnosti zařazení: • dramiky • referátů videa Dle možností exkuze
Vysvětlí, za jakých podmínek může člověk uzavřít manželství Objasní, jaký význam má zodpovědný výběr životního partnera pro jeho budoucí život v dospělosti Zdůvodní význam hmotného zabezpečení mladé rodiny, uvede příklady možných problémů hmotně nezajištěné rodiny mladistvých partnerů Uvede příklady možných důsledků předčasně (neuváženě) založené rodiny, charakterizuje hlavní problémy citově (sociálně) nezralé rodiny Seznámí se základy rodinného práva a etikou rodinných vztahů Vysvětlí, jaký význam má pro děti vyrůstající mimo vlastní rodinu náhradní rodičovská péče	Člověk a jeho rodinný život- manželství (úloha, vstup, konflikty), rozvod, řešení konfliktů, rodičovství (vztah rodičů a dětí, ochrana dítěte), náhradní rodičovská péče, ideál rodinného života, generační problém	
Na příkladech vyloží, které okolnosti a podmínky jsou rozhodující pro volbu vhodné profese, zdůvodní, jaký význam má zodpovědná volba povolání pro vlastní život Uvede, které významné okolnosti ovlivňují rozhodování mladého člověka o volbě další vzdělávací dráhy, vysvětlí souvislost mezi dosaženým vzděláním a vybraným povoláním Seznámí se se základy pracovního práva – pracovně právními vztahy a souvisejícími záležitostmi Vyjádří své představy o vlastní profesní dráze	Člověk a pracovní život- povolání, zaměstnání, poslání, vztah k práci, profesionalita, volba povolání-sebepoznání, pracovní úřad, rekvalifikace, nezaměstnanost, zaměstnanec – podnikatel, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, pracovní smlouva, Zákoník práce	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vysvětí, jaký význam má pro život jednotlivců a společnosti jako celku dodržování pravidel občanského soužití Uvede, jaká má občan základní práva a vysvětlí, jakým způsobem je může uplatňovat nebo se jich domáhat v případě jejich porušování Uvede, jaké má občan základní povinnosti, a na příkladech vysvětlí, jakým sankcím podléhá v případě jejich nedodržování nebo porušování Uvede, ve kterých dokumentech může občan vyhledat důležité informace o občanskoprávních vztazích Vysvětlí, jaký význam mají pro člověka různé druhy sociálního zabezpečení	Člověk a občanský život- občan obce a státu, státní příslušnost a cizinci, občanská rovnoprávnost a nerovnoprávnost v historii, práva občana, občanský zákoník, občanství, sociální zabezpečení	
Zdůvodní, jaký význam má pro vlastní život znalost možných nebezpečí působení náboženských sekt na osobnost člověka	Člověk, víra a přesvědčení- naléhavé otázky, různé podoby víry, životní přesvědčení, náboženství, ateismus	
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence (pro Dodatek č. 3): Rozpozná propagaci, dezinformaci a manipulaci v digitálním prostředí a zhodnotí, jak to ovlivňuje chování a jednání lidí Popíše postup, jak reklamovat zboží nebo službu, které byly zakoupeny online, a jak odstoupit od smlouvy při online nákupu		Komunikace přes školní informační systém (e-mail, Bakaláři) Vyhledávání nejdůležitějších událostí ze světa - mobil, prezentace natočených videoaktualit, prezentace referátů

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Na příkladech vyloží, které okolnosti a podmínky jsou rozhodující pro volbu vhodné profese, zdůvodní, jaký význam má zodpovědná volba povolání pro vlastní život Uvede, které významné okolnosti ovlivňují rozhodování mladého člověka o volbě další vzdělávací dráhy, vysvětlí souvislost mezi dosaženým vzděláním a vybraným povoláním. Vyjádří své představy o vlastní profesní dráze Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních cílů. Orientuje se v nabídce škol, umí rozlišit stupně středního vzdělávání a v návaznosti na to druhy povolání	**Člověk a pracovní život** - naše vlastnosti, znalosti, schopnosti, životní cíle - druhy škol - druhy povolání - handicapy - osobnostní předpoklady	Pravidelné prostřídávání žáků na prezentaci vlastnoručně připravených „aktualit“ s cílem seznámit s děním doma i ve světě zbylý třídní kolektiv. Dle účelnosti zařazení: • dramiky • referátů videa Dle možností exkurze
Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	**Člověk a právo** – právní normy, právní vztahy v běžném životě - vznik práva, právní řád - pracovní právo - fyzická a právnická osoba - právní subjektivita a způsobilost - právní předpisy, zákony - smlouvy, sankce, druhy trestů - soudy, státní zastupitelství	
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat běžný život občanů	**Stát a právo** – vznik státu - funkce státu a jeho znaky, formy státu - zásady demokracie - demokratický právní stát - dělba moci (zákonodárná, výkonná, soudní)	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady Vysvětlí, jakou funkci plní banky a které služby občanům nabízejí. Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	**Stát a hospodářství** - trh, nabídka, poptávka - konkurence, monopoly, kartelové společnosti - peníze - zisk, obchod, podnikání - dělba práce v národním hospodářství - struktura národního hospodářství - hospodářská a sociální politika - mezinárodní vztahy, nadnárodní společnosti, integrace	
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni (v obci, regionu) Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	Mezinárodní vztahy, globální svět - integrace - EU, NATO, OSN, OPEC, UNICEF, WHO…	
Dokáže se zamyslet nad smyslem života, je schopen určit své priority a cíle. Dokáže pojmenovat i rizika, která v životě potká	Životní perspektivy	
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence (pro Dodatek č. 3): Zjistí, jak si osobně nebo elektronicky sjednat schůzku k vybraným službám obecního úřadu nebo úřadu městské části Pomocí digitálních nástrojů se podílí na přípravě, realizaci a zhodnocení třídního, školního nebo místního projektu, který může pomoci potřebným nebo potřebné věci Uvede postup, jak se bránit porušení práva na ochranu osobnosti a práv k		Komunikace přes školní informační systém (e-mail, Bakaláři) Vyhledávání nejdůležitějších událostí ze světa - mobil, prezentace natočených videoaktualit, prezentace

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
duševnímu vlastnictví		referátů

5.5.3 ZÁKLADY KŘESŤANSKÉHO NÁBOŽENSTVÍ

5.5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný vyučovací předmět *Základy křesťanského náboženství* lze chápat jako předmět reprezentující skutečnost, že se škola snaží zajistit nejen komplexní vzdělání žáků v nejrůznějších odvětvích a oborech, ale umožní jim získat vhled i do duchovní tematiky. Náboženská problematika má svá specifika – je vázána na niterný myšlenkový postoj k věcem a skutečnostem, které nás obklopují, a formuje postoje člověka i v praktickém životě.
V Lysé nad Labem je historicky a sociologicky zakořeněna tradice evangelického vyznání, i v současnosti se k tomuto směru hlásí část populace města a okolí. Škola v tomto ohledu využívá nabídky ke spolupráci s evangelickou farností, výuku zajišťuje farář místního evangelického sboru.
Předmět si klade za cíl rozšířit historické, kulturní i společenské obzory žáků, nejde tedy o předmět úzce zaměřený pouze na věrouku a nemusí být určen jen žákům, jejichž rodina se hlásí k evangelickému vyznání.

5.5.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Ve výuce nepovinného předmětu *Náboženství evangelické* se žáci atraktivní, přístupnou a srozumitelnou formou seznamují se základy věrouky, dějepravou, historickým a kulturním kontextem, regionální minulostí. Ve vyučování se uplatňuje forma besedy, dialogu, výuka je obohacena o čtení a interpretaci textů, zpěv. Předmět je nabízen žákům 1. – 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve smíšené skupině žáků napříč ročníky v jedné z učeben v budově 2. stupně.

5.5.3.3 Hodnocení

Žák je hodnocen na základě přístupu k předmětu a zapojení do aktivit a činností.

5.6 FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS, ZEMĚPIS

5.6.1 FYZIKA

5.6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Fyzika* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP *(Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět rozvíjí dovedností žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi. Předmět *Fyzika* seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Některá témata se dotýkají problematiky OČBRMU.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- k osvojení si základních poznatků z vybraných okruhů učiva (látky a tělesa, pohyb těles, síly, mechanické vlastnosti tekutin, energie, zvukové děje, elektromagnetické a světelné děje, vesmír);
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů.

5.6.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. až 9. ročníku. Vyučovací předmět *Fyzika* je zpravidla vyučován ve dvouhodinové týdenní dotaci v učebně fyziky a v kmenových třídách s využitím demonstračních pomůcek, žákovských souprav pro realizaci laboratorních prací i moderních informačních technologií. Výuka fyziky ve vhodných případech může probíhat i v jiných prostorách školy a mimo budovu školy.
Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích předmětů *(Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Pracovní činnosti aj.)* a do povinně vyučovaného tématu *„Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí"*.

5.6.1.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu *Fyzika* hodnoceni na základě výsledků písemných prací (pětiminutovky, písemné práce), na základě řešení laboratorních úloh, a také jestli dokáží aplikovat zvládnuté učivo. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci a soustavného pozorování během celého roku. Hodnocení má komplexní charakter a zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.6.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Fyzika

UČITEL	ŽÁK
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Fyzika – vyučuje komplexně. • Podporuje rozvoj logického uvažování a myšlení v souvislostech. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o fyziku, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky ke schopnosti a dovednosti používat potřebné pomůcky – tabulky, kalkulátor atd. • Při zadávání písemných prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost využití fyzikálních poznatků. • Vede žáky ke zdokonalování jejich schopností a dovedností na poli přírodních věd. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje do výuky problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení. • Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Umožňujeme žákovi pozorovat, měřit a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru *Fyzika* rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, základech teorií a modelech a vedeme žáky k chápání vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. • Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. • Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. • Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů. • Učíme, jak některým problémům předcházet. • Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace odborného i interpersonálního charakteru.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. • Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů. • Klademe důraz na *„kulturní úroveň“* mluveného i písemného projevu. • Ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Podporujeme kritiku a sebekritiku. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny chemie a školní chemické laboratoři. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel pro zacházení s chemickými látkami. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	• Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. • Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. • Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití fyziky. • Vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. • Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům. Učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc. • Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při fyzikálních měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně fyziky, dodržování stanovených pracovních postupů apod.. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. • V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku. Podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka. • Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. • Vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Různými formami (exkurze, film, beseda) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k fyzice. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Prohlubujeme si odbornou a pedagogickou kvalifikaci. V rámci celoživotního vzdělávání se neustále seznamujeme s novými poznatky a technologiemi v oboru fyzika a s novými poznatky v oborech pedagogika, psychologie a oboru didaktika fyziky. Důsledně dodržujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zodpovědně chráníme své zdraví a zdraví žáků. • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.6.1.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Fyzika dle RVP ZV

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

Látky a tělesa

- Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa.
- Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.
- Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.
- Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů**.**

Pohyb těles

Síly

- ~~Změří velikost působící síly~~.

Elektromagnetické a světelné děje

- Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.

Učivo v RVP:

Látky a tělesa

- **Měřené veličiny** – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas.
- **Skupenství látek** – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze.
- **Pohyb těles – síly**
- **Gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa.
- **Elektromagnetické a světelné děje**.
- **Elektrický obvod -** spotřebič, spínač.

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- ~~využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích~~
- ~~aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů~~
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- ~~předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní~~
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Učivo v RVP:

- pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- třecí síla – smykové tření, ovlivňování třecí síly v praxi
- výslednice dvou sil stejných a opačných směrů
- ~~Newtonovy pohybové zákony – první, druhý (kvalitativně) a třetí~~
- ~~rovnováha na páce a pevné kladce~~
- Pascalův zákon – hydraulická zařízení
- hydrostatický a atmosférický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách
- vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle; zobrazení lomem spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- ~~určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa~~
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- ~~využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh~~
- ~~určí v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem~~
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností
- ~~využívá Ohmův zákon pro část obvodů při řešení praktických problémů~~

Učivo v RVP:

- formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon
- přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku~~, výška zvukového tónu~~
- elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač
- elektrické pole – elektrická síla; elektrický náboj, tepelné účinky elektrického proudu, elektrický odpor

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- ~~zapojí správně polovodičovou diodu~~
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
- objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
- ~~odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností~~

Učivo v RVP:

- Magnetická síla; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- jaderná energie; štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- obnovitelné a neobnovitelné zdroje
- sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze
- ~~hvězdy – jejich složení~~

5.6.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozliší látku a těleso Porovná vlastnosti látek pevných, kapalných a plynných. Změří sílu siloměrem Definuje jednotku síly Vyjádří vlastními slovy difuzi Popíše vlastnosti gravitační síly Rozliší pojmy atom, molekula Rozliší pojmy prvek a sloučenina	**Stavba látek** • Látky a tělesa. • Vlastnosti látek podle skupenství. • Vzájemné působení látek. Síla a její měření. Newton. • Gravitační síla. Gravitační pole. • Částicové složení látek, difuze, Brownův pohyb. • Atom, molekula, prvek, sloučenina.	
Předvede experimentálně vzájemné elektrování těles Načrtne model atomu Rozliší kladné a záporné ionty	**Elektrické vlastnosti látek** • Elektrování těles. • Elektrické pole. • Model atomu, ionty	
Vysvětlí, proč se magnety přitahují nebo odpuzují Vysvětlí přitahování těles magnetem Nakreslí schéma indukčních čar Popíše magnetické pole Země Rozliší kompas a buzolu	**Magnetické vlastnosti látek** • Vzájemné působení magnetů. • Magnetické pole. • Indukční čáry. • Magnetizace látek. • Feromagnetické látky. • Magnetické pole Země. • Kompas, buzola.	
Ovládá značky a jednotky základních veličin Vzájemně převádí běžně používané jednotky téže veličiny Změří délku tělesa vhodným měřidlem, objem tělesa odměrným válcem a hmotnost tělesa na vahách Z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah $\rho=m/V$ Změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin. Převádí jednotky času	**Měření fyzikálních veličin** • délka • objem • hmotnost • hustota • čas • teplotní roztažnost těles • teplota	1. LP – Měření hmotnosti látek. 2. LP - Měření hustoty látek. 3. LP – Měření teploty látek.

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vysvětlí změnu délky či objem tělesa při změně teploty Vysvětlí princip měření teploty pomocí teploměrů Určí rozdíl teplot z naměřených hodnot		
Pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud (vodiče a izolanty) Objasní účinky elektrického proudu Dokáže sestavit jednoduchý elektrický obvod- rozvětvený a nerozvětvený Dokáže popsat pojistku, elektrický zvonek, elektromagnet Dodržuje pravidla bezpečného zacházení s elektrickými spotřebiči Vysvětlí, jak postupovat při úrazu elektrickým proudem	**Elektrický obvod** • Elektrický obvod. • Elektrický proud a napětí. • Vodiče a izolanty el. proudu. • Tepelné spotřebiče. • Pojistky. • Magnetické pole cívky. • Měření proudu. • Elektromagnet. Zvonek. • Rozvětvený a nerozvětvený elektrický obvod. • Bezpečné zacházení s elektrickým zařízením. • První pomoc při úrazu elektrickým proudem.	
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence: Dle možností zakládá digitální portfolio, průběžně jej doplňuje a pracuje s ním Měří vhodně zvolenými digitálními měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa, např. délku, hmotnost, čas, teplotu Využívá digitální schémata a modely, popíše animaci		Využívání školního informačního systému (e-mail, Bakaláři) Využívání digitálních přístrojů a aplikací pro mobilní zařízení

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozhodne, zda se těleso vzhledem k jinému tělesu pohybuje nebo je v klidu Rozhodne, zda je pohyb přímočarý, nebo křivočarý, rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Určí rychlost rovnoměrného pohybu Vypočítá dráhu rovnoměrného pohybu. Nakreslí graf závislosti dráhy pohybu na čase Změří dráhu a dobu určitého pohybu a vypočte jeho průměrnou rychlost	**Pohyb tělesa** • Klid a pohyb tělesa • Nerovnoměrný a rovnoměrný pohyb • Rychlost rovnoměrného pohybu • Dráha při rovnoměrném pohybu tělesa • Průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu tělesa	1. laboratorní práce- Průměrná rychlost tělesa
Určí gravitační sílu, jakou Země působí na těleso o určité hmotnosti Znázorní sílu graficky, určí výslednici sil působících v jedné přímce Rozhodne, zda dvě síly jsou v rovnováze. Odhadne přibližnou polohu těžiště	**Síla. Skládání sil** • Znázornění síly • Gravitační síla a hmotnost tělesa • Skládání sil stejného směru • Skládání sil opačného směru • Rovnováha dvou sil • Skládání různoběžných sil • Těžiště tělesa • Rovnovážná poloha tělesa	
Předpoví, jaký bude pohyb tělesa, když zná sílu, která na těleso působí	**Posuvné účinky síly. Pohybové zákony** • Urychlující a brzdné účinky síly na těleso • Zákon setrvačnosti • Zákon vzájemného působení dvou těles	
Rozhodne, zda je páka otáčivá kolem své osy v rovnovážné poloze Uvede příklady užití páky v praxi Uvede příklady využití kladek v praxi a vysvětlí jejich výhody	**Otáčivé účinky síly** • Účinek síly na těleso otáčivé kolem své osy • Páka, užití páky • Kladky	2. laboratorní práce – Rovnovážná poloha páky

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Předpoví, jak se změní deformační účinky síly při změně velikosti síly nebo obsahu plochy, na kterou působí Navrhne, jak lze v praktické situaci zvětšit nebo zmenšit tlak	**Deformační účinky síly** • Tlaková síla, tlak • Tlak v praxi	
Porovná třecí síly působící mezi tělesy při různé tlakové síle, drsnosti ploch nebo obsahu stykových ploch Uvede příklady působení klidové třecí síly	**Tření** • Třecí síla • Třecí síly v denní i technické praxi	
Na příkladu z praxe vysvětlí princip hydraulického zařízení. Použije vztah $p = h \rho g$ při řešení konkrétních problémů Znázorní síly a jejich výslednici působící na těleso ponořené do kapaliny Porovnáním velikostí vztlakové a gravitační síly působící na těleso předpoví, zda se bude těleso v kapalině potápět, vznášet či plovat	**Mechanické vlastnosti kapalin** • Přenášení tlaku v kapalině • Hydraulická zařízení • Účinky gravitační síly Země na kapalinu • Hydrostatický tlak • Vztlaková síla působící na těleso v kapalině • Archimedův zákon • Potápění, plování a vznášení se stejnorodého tělesa v kapalině • Plování nestejnorodých těles	3. laboratorní práce – Archimédův zákon
Vysvětlí příčinu atmosférického tlaku vzduchu Porovná atmosférický tlak a popíše způsob měření atmosférického tlaku (Torricelliho pokus)	**Mechanické vlastnosti plynů** • Atmosféra Země, atmosférický tlak • Měření atmosférického tlaku • Změny atmosférického tlaku • Vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Země • Tlak plynu v uzavřené nádobě, manometr	
Rozliší zdroj světla a osvětlené těleso Rozhodne, zda dané prostředí je čiré, průhledné, průsvitné či neprůhledné Uvede hodnotu rychlosti světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiných prostředích Vysvětlí vznik stínu	**Světelné jevy** • Světelné zdroje • Přímočaré šíření světla • Měsíční fáze • Stín • Odraz světla, zákon odrazu světla • Zobrazení rovinným zrcadlem	4. laboratorní práce – Zobrazení předmětu dvěma zrcadly

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	• Zrcadla v praxi • Lom světla • Rozklad světla optickým hranolem • Barva těles	
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence: Dle možností zakládá digitální portfolio, průběžně jej doplňuje a pracuje s ním Měří vhodně zvolenými digitálními měřidly některé důležité fyzikální veličiny Využívá digitální schémata a modely, popíše animaci		Využívání školního informačního systému (e-mail, Bakaláři) Využívání digitálních přístrojů a aplikací pro mobilní zařízení

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Určí, kdy těleso ve fyzice koná práci, rozumí pojmu práce a výkon	**Práce, výkon** • Práce, kladky, výkon, účinnost	
Určí z vykonané práce v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie	**Pohybová a polohová energie** • Vzájemná přeměna energie	
Rozpozná formy tepelné výměny (vedení, proudění, záření), určí množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem	**Teplo** • **S**ložení látek, zahřívání, změna teploty, měrná tepelná kapacita, proudění, záření	1. laboratorní práce – teplo přijaté a odevzdané
Vyjmenuje příklady změn skupenství, objasní, zda se teplo pohlcuje nebo uvolňuje	**Změny skupenství látek** • Tání, tuhnutí, vypařování, var, kapalnění	
Porozumí základním pojmům (atom, molekula, iont), na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou tělesa přitahovat nebo odpuzovat	**Elektrický náboj. Elektrické pole** • Elektroskop, vodič a izolant v elektrickém poli, siločáry elektrického pole	
Změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem Řeší úlohy podle Ohmova zákona Správně sestaví jednoduchý a rozvětvený obvod podle schématu Uvědomuje si rizika spojená s využíváním elektrických spotřebičů, zná základy jejich bezpečného používání a provozu	**Elektrický proud** • Elektrický proud – jednotky, měření • Elektrické napětí – jednotky, měření • Elektrický odpor – jednotky, měření • Ohmův zákon • Zapojení rezistorů za sebou a vedle sebe • Elektrická práce, energie, výkon, příkon	2. laboratorní práce – měření proudu a napětí 3. laboratorní práce – odpor rezistoru 4. laboratorní práce – příkon žárovky

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Určí zdroj zvuku ve svém okolí, využívá poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, vysvětlí odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky, objasní vznik ozvěny.	**Zvukové jevy** • Zdroje zvuku, šíření, rychlost • Tón, ucho, chvění, odraz zvuku, ochrana před hlukem	
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence: Dle možností zakládá digitální portfolio, průběžně jej doplňuje a pracuje s ním Měří vhodně zvolenými digitálními měřidly některé důležité fyzikální veličiny Využívá digitální schémata a modely, popíše animaci		Využívání školního informačního systému (e-mail, Bakaláři) Využívání digitálních přístrojů a aplikací pro mobilní zařízení

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Pokusem dokáže, že v okolí cívky je magnetické pole, určí magnetkou póly cívky s proudem, porovná vlastnosti elektromagnetu a stálého magnetu, popíše činnost zvonku	**Elektromagnetické jevy** • Magnetické pole cívky s proudem, elektromagnet, elektromotor elektromagnetická indukce	1. laboratorní práce-indukovaný proud
Objasní vznik střídavého proudu při pohybu magnetu v blízkosti cívky Z časového průběhu střídavého proudu (napětí) určí periodu a kmitočet Určí transformační poměr transformátoru Popíše využití transformátoru v rozvodné elektrické síti	**Střídavý proud** • Vznik, měření, transformátory, rozvodná elektrická síť	
Objasní mechanismus vedení elektrického proudu v kovech, v kapalinách, v plynech	**Vedení elektrického proudu** **- v** pevných látkách - v kapalinách - v plynech	
Zapojí polovodičovou diodu v propustném i závěrném směru, uvede příklad využití usměrňujícího účinku polovodičové diody, objasní přeměny energie ve slunečním článku jako zdroji energie	**Polovodiče** • Odpor polovodičů, polovodiče typu N a P • Dioda, dioda jako usměrňovač, další součástky s jedním přechodem PN	2. laboratorní práce-voltampérová charakteristika polovodičové diody
Vysvětlí kolík a zdířky zásuvky, řídí se základními pravidly pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními	**Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními** • Spotřebiče v domácnosti, ochrana před úrazem elektrickým proudem, první pomoc	
Na obrázku sinusoidy ukáže vlnovou délku, pro danou vlnovou délku vypočte kmitočet, popíše druhy elektromagnetických vln a jejich využití, naučí se rychlost šíření světla ve vakuu	**Elektromagnetické záření** • Druhy vln, vlnová délka, zdroje záření	
Popíše složení jádra atomu, objasní, co je izotop, nuklid, vyjmenuje	**Jaderná energie**	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
druhy radioaktivního záření, objasní příklady využití radionuklidů, popíše řetězovou jadernou reakci, popíše jadernou elektrárnu, vysvětlí zneužití řetězové reakce, popíše historii jaderné energetiky, vyjmenuje možnosti ochrany před jaderným zářením	• Atomová jádra, radioaktivita, využití jaderného záření, jaderné reakce, uvolňování jaderné energie, jaderný reaktor, jaderná energetika, ochrana před zářením	
Vyjmenuje, co se nachází ve sluneční soustavě, orientuje se v základních souhvězdích na obloze, má přehled o základních historických krocích v kosmonautice	**Země a vesmír** • Sluneční soustava, naše Galaxie, kosmonautika	
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence: Dle možností zakládá digitální portfolio, průběžně jej doplňuje a pracuje s ním Měří vhodně zvolenými digitálními měřidly některé důležité fyzikální veličiny Využívá digitální schémata a modely, popíše animaci		Využívání školního informačního systému (e-mail, Bakaláři) Využívání digitálních přístrojů a aplikací pro mobilní zařízení

5.6.2 CHEMIE

5.6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Chemie* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP *(Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

5.6.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích předmětů *(Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Pracovní činnosti aj.)* a do povinně vyučovaného tématu *„Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí"*. Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou mezipředmětových projektů. Výuka se realizuje v odborné učebně a a přilehlé laboratoři chemie za využití názorných pomůcek, demonstračních modelů, nástěnných přehledů a samozřejmě dle okolností s používáním informačních technologií.

5.6.2.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu *Chemie* hodnoceni na základě výsledků písemných prací (pětiminutovky, písemné práce), na základě řešení laboratorních úloh a dle schopnosti aplikovat osvojené poznatky a dovednosti. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci a soustavného pozorování během celého roku. Hodnocení má komplexní charakter, zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.6.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Chemie

UČITEL	ŽÁK
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Chemie – vyučuje komplexně. • Podporuje rozvoj logického uvažování a myšlení v souvislostech. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků a názorných pomůcek • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o chemii, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky ke schopnosti a dovednosti používat potřebné pomůcky – tabulky, (pod dozorem a vedením) vybavení laboratoře atd. • Při zadávání písemných prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost využití poznatků z oblasti chemie. • Vede žáky ke zdokonalování jejich schopností a dovedností na poli přírodních věd. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje do výuky problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení. • Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru *Chemie* rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, základech teorií a modelech chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. • Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. • Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. • Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů. • Učíme, jak některým problémům předcházet. • Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace odborného i interpersonálního charakteru.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. • Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů. • Klademe důraz na *„kulturní úrove*ň*“* mluveného i písemného projevu. • Ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Podporujeme kritiku a sebekritiku. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny chemie a školní chemické laboratoři. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel pro zacházení s chemickými látkami. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. • Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. • Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých	• Vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití chemie. • Vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí. • Vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. • Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům. Učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc. • Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s chemickými látkami, pravidla chování ve škole, v učebně chemie, v chemické laboratoři) a dodržování stanovených pracovních postupů. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva.

situacích	Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. • Chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. • V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku. Podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka. • Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. • Vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci a nové pracovní podmínky. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti chemické výroby. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). Dodržujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zodpovědně chráníme své zdraví a zdraví žáků. • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.6.2.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Chemie dle RVP ZV

8. ročník, 9. ročník

Očekávané výstupy dle RVP:

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE
Očekávané výstupy
Žák:
- určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- ~~objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech s únikem nebezpečných látek~~

SMĚSI
Očekávané výstupy
Žák:
- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- ~~vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek~~
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede
- Příklady oddělování složek v praxi
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
- ~~uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění~~

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY
Očekávané výstupy
Žák:
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- ~~rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech~~
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE
Očekávané výstupy
Žák:
- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- ~~přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu~~
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY
Očekávané výstupy
Žák:
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- ~~vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet~~
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

ORGANICKÉ SLOUČENINY
Očekávané výstupy
Žák:
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- ~~orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a konečných produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.~~
- ~~určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu~~
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

CHEMIE A SPOLEČNOST
Očekávané výstupy
Žák:
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo v RVP:

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

- **vlastnosti látek** – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek.
- **zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
- **nebezpečné látky a přípravky** – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam
- ~~**mimořádné události** – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek~~

SMĚSI

- **směsi** – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; ~~vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku~~; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
- **voda** – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
- **vzduch** – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

- **částicové složení látek** – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
- **prvky** – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
- **chemické sloučeniny** – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

CHEMICKÉ REAKCE

- **chemické reakce** – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
- ~~**klasifikace chemických reakcí** – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní~~
- **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza
- ~~**chemie a elektřina** – výroba elektrického proudu chemickou cestou~~

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

- **oxidy** – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
- **kyseliny a hydroxidy** – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
- **soli kyslíkaté a nekyslíkaté** – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

ORGANICKÉ SLOUČENINY

- **uhlovodíky –** příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
- **paliva –** ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- **deriváty uhlovodíků –** příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
- **přírodní látky –** zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů ~~v lidském těle~~

CHEMIE A SPOLEČNOST

- **chemický průmysl v ČR** – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze
- **průmyslová hnojiva**
- **tepelně zpracovávané materiály** – cement, vápno, sádra, keramika
- **plasty a syntetická vlákna** – vlastnosti, použití, likvidace
- **detergenty a pesticidy, insekticidy**
- **hořlaviny** – význam tříd nebezpečnosti
- **léčiva a návykové látky**

5.6.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vymezí vědní obor chemie, v čem spočívá význam chemie pro běžný život	Motivace do studia chemie, seznámení s učebnicí	Přírodní vědy
Seznámí se se zásadami práce v chemické laboratoři, seznámí se s klasifikací nebezpečných látek dle **Nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci a označování látek a směsí, úprava 2016**	BOZ v chemické laboratoři Nebezpečné látky	R-věty, S- věty
Vyjmenuje základní vlastnosti chemických látek, skupenství, možnosti, jak určit jednotlivé vlastnosti	Vlastnosti látek	Hustota, hmotnost, elektrická vodivost (Fy, M)
Vymezí pojem směs, uvedou příklady směsí, uvede metody dělení složek směsí s praktickým využitím	Směsi, dělení složek směsi	Stejnorodé, různorodé směsi, roztok
Uvede charakteristiku atomu, popíše stavbu atomu, vyjmenuje částice, které tvoří atom	Stavba atomu	Stavba atomu (Fy) Valenční vrstva, elektrony Prvek, atom, iont, molekula
Uvede princip tvorby periodické soustavy prvků, znění periodického zákona, popíše PSP, rozdělení prvků na kovy, nekovy a polokovy	Periodická soustava prvků	Chemické značky prvků Důležité kovy, nekovy, polokovy
Popíše vznik chemické vazby, uvede příklady chemických vazeb na základě hodnot elektronegativity	Chemická vazba	Sloučenina
Popíše chemický děj, zápis chemického děje- chemická rovnice, uvede zákon zachování hmoty	Chemický děj Zápis chem. reakcí- chem. rovnice	Fyzikální, chemický děj Reaktanty, produkty
Uvede význam uvedených látek pro život, výskyt v přírodě, využití	Kyslík, vodík Vzduch, voda	Atmosféra, hydrosféra, biosféra Ozon
Uvede základy anorganického názvosloví	Anorganické sloučeniny	Značky prvků, oxidační číslo, koncovky, křížové pravidlo
Uvede známé zástupce uvedených sloučenin, výrobu, význam, využití	Oxidy Sulfidy	LP- barvení plamene (soli alkalických kovů, kovů alkalických zemin)

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	Halogenidy Bezkyslíkaté kyseliny Kyslíkaté kyseliny Soli kyslíkatých kyselin Hydroxidy	
Vysvětlí pojem chemický indikátor, rozdělí látky na neutrální, kyselé a zásadité na základě hodnoty pH, popíše neutralizaci	pH Chemická reakce- neutralizace	Bioindikátor (Př) Změna pH během neutralizace
Popíše uhlík jako součást anorganických a základ organických sloučenin, výskyt uhlíky v jeho modifikacích, jejich vlastnosti, využití	Úvod do organické chemie Uhlík v organické chemii	Vaznost uhlíku v organických sloučeninách- 4 Energie z uhlí (Fy) Mineralogický systém (Př)
Vymezí jednotlivé skupiny uhlovodíků na základě chemické vazby, známé zástupce, výskyt, využití, popíše princip názvosloví organických sloučenin	Alkany Alkeny, Alkiny Areny Cyklické uhlovodíky	Chemická vazba- jednoduchá, dvojná, trojná Cyklický, aromatický uhlovodík Vzorce- molekulové, racionální, strukturní
Obecně vymezí pojem derivát uhlovodíků, princip jejich vzniku, seznámí se s jednotlivými skupinami derivátů uhlovodíků	Deriváty uhlovodíků	Derivát-látka vzniklá odvozením od jiné látky (finanční, chemický, krevní, kožní….)
Vymezí pojem halogenderivát uhlovodíku, pricip tvorby názvu a vzorce, vlastnosti a význam vybraných halogenderivátů	Halogenderiváty	Halogeny (PSP) Jodoform, chloroform, freony DDT, PCB- dopad na životní prostředí
Vyjmenuje základní skupiny dusíkatých derivátů, uvede princip tvorby názvu a vzorce dusíkatých derivátů, uvede hlavní zástupce amino- a nitroderivátů	Dusíkaté deriváty	Amino-, nitro- deriváty anilin, nitrobenzen výbušniny (TNT, Semtex)
Vyjmenuje některé alkoholy, výskyt a výrobu methanolu a ethanolu, popíše tvorbu názvu a vzorce alkoholů, charakterizuje alkohol jako návykovou látku, popíše vliv alkoholu na lidský organismus; jednosytné a vícesytné alkoholy	Alkoholy, alkoholismus	OH skupina (hydroxidy) LP- destilace promile, alkoholtestr
Popíše využití a význam těchto látek pro člověka	Ethery, aldehydy, ketony	Ether, formaldehyd, aceton anestezie
Vymezí skupinu látek zvaných karboxylových kyselin, rozpoznají	Organické kyseliny	Karboxylové kyseliny v přírodě

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
vzorce karboxylových kyselin, seznámí se s triviálními názvy vybraných karboxylových kyselin		
Vyjmenuje některé zástupce solí karboxylových kyselin, jejich vlastnosti, význam a využití	Soli organických kyselin	Neutralizace- vznik solí Éčka Octan hlinitý, benzoan a glutaman sodný Mýdlo
Vymezí pojem ester jako další kyslíkatý derivát uhlovodíků, seznámí se s významnými estery- tuky, vosky, oleje	Estery	Esterifikace Ethylseter kyseliny octové- příjemně vonící estery Kyselina acetylsalicylová, nitroglycerin
Uvede využití organických látek v běžném životě	Ropa, zemní plyn, benzin a nafta Automobilismus	Samostatný projekt žáků
Zhodnotí dopad chemického průmyslu na životní prostředí, možnosti eliminace negativního dopadu	Chemie a životní prostředí	Samostatný projekt žáků
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence (platné i pro Dodatek č. 4) Plánuje, sestavuje a provádí chemický experiment s pomocí příslušných nástrojů a účelně zvolených digitálních technologií Pracuje s videoexperimenty obtížně realizovatelných chemických pokusů Shromažďuje údaje naměřené z realizovaného experimentu či sledovaného videoexperimentu, analyzuje a vyhodnocuje je i s pomocí digitálních technologií, výsledky interpretuje		Využití školního komunikačního syystému (e-mail, Bakaláři) **K možnému využití:**https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=reakce+sod%C3%ADku+a+chloru+video#fpstate=ive&vld=cid:ec157978,vid:jw3jftGDcbU https://www.umimefakta.cz/cviceni-anorganicka-chemie http://test.sciencezoom.cz/apps/zf_08/?target=efektni_2&pokus=pokus_15 https://chemequations.com/cs/ https://chemicke-vypocty.cz/

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si základní učivo 8. ročníku, zhodnotí své vědomosti, svou úspěšnost v úvodním opakování	Opakování učiva předcházejícího ročníku	
Seznámí se s přírodními látkami důležitými pro život	Látky přírodní	Cukry, tuky, bílkoviny
Vymezí skupinu látek zvaných lipidy, uvede konkrétní příklad těchto látek, uvede význam lipidů pro člověka	Tuky – lipidy	Esterifikace Cholesterol Tuky rostlinného a živočišného původu Obezita, onemocnění (Př)
Vymezí skupinu označenou jako sacharidy, uvede, kde se se zástupci sacharidů setkávají v běžném životě, u vybraných zástupců popíše jejich vlastnosti, vlastními slovy popíše děj zvaný fotosyntéza, její význam pro rostliny a živočichy včetně člověka	Cukry- sacharidy Fotosyntéza	LP- reakce s Fehlingovým činidlem alkoholové kvašení sacharidů
Definuje skupinu bílkovin, popíše jejich chemické složení, význam bílkovin pro živé organismy	Bílkoviny	Bílkoviny rostlinného a živočišného původu
Vymezí nukleové kyseliny, stavební jednotku nukleotid, DNA, RNA	Nukleové kyseliny	Genetika
Popíše skupinu zvanou vitamíny, význam vitamínů pro živé organismy, uvede dvě skupiny vitamínů podle rozpustnosti	Vitamíny	Zdroje vitamínů v běžném životě (přírodní, potravinové doplňky)
Vysvětlí, co jsou to hormony, jaká je jich úloha	Hormony	Fytohormony endokrinní žlázy význam hormonů u bezobratlých živočichů feromony
Popíše, kde vznikají alkaloidy, jaká je jejich funkce, účinky na organismus, vymezí chemické látky označované jako drogy, popíše účinky drog na lidský organismus, rizika jejich zneužívání	Alkaloidy Drogy a návykové látky	Nikotin, opium tzv. měkké, tvrdé drogy, společensky akceptovatelné drogy, léčba drogově závislých, doping
Vysvětlí vznik a výrobu plastů, využití plastů v praxi, jak plasty ohrožují životní prostředí	Plasty	Možný projekt k tématu likvidace plastových odpadů
Rozliší odlišnost mezi fyzikálními a chemickými ději, vysvětlí pojem	Chemické reakce a děje	LP-neutralizace

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
exotermický a endotermický děj, vysvětlí pojem chemická reakce, chemická rovnice, seznámí se s běžnými chemickými ději a jejich využitím v běžném životě		redox děj elektrolýza
Seznámí se s výpočtem molární hmotnosti, molární koncentrace, látkového množství, výpočtem z chemické rovnice, uvede možné využití těchto výpočtů	Chemické výpočty	
Uvede důležitost chemického průmyslu a produktů chemické výroby, možné ohrožení životního prostředí	Chemický průmysl – výrobky kolem nás Chemický průmysl a vliv na životní prostředí	Referáty žáků
Další nabídky a návrhy – digitální kompetence (platné i pro Dodatek č. 4) Plánuje, sestavuje a provádí chemický experiment s pomocí příslušných nástrojů a účelně zvolených digitálních technologií Pracuje s videoexperimenty obtížně realizovatelných chemických pokusů Shromažďuje údaje naměřené z realizovaného experimentu či sledovaného videoexperimentu, analyzuje a vyhodnocuje je i s pomocí digitálních technologií, výsledky interpretuje Zapisuje vzorce a názvy jednoduchých organických sloučenin a rovnice chemických reakcí v grafickém programu či aplikaci Posuzuje pozitivní a negativní vlivy chemických látek a jejich směsí, ze kterých jsou vyráběny předměty každodenní potřeby (využívaných v potravinářském průmyslu, prostředků běžně využívaných v domácnosti apod.) na základě informací z otevřených zdrojů, včetně zdrojů digitálních Posuzuje pozitivní a negativní přínos oboru chemie z hlediska rozvoje současné společnosti		Využití školního komunikačního syystému (e-mail, Bakaláři) **K možnému využití:** https://www.youtube.com/watch?v=nrdDlgkH3i4 https://www.youtube.com/watch?v=AJd0HY-5NJc https://edu.ceskatelevize.cz/video/12035-nerostne-suroviny-v-cesku https://www.youtube.com/watch?v=U0nH1LkE450 https://www.umimefakta.cz/chemie-tema

5.6.3 PŘÍRODOPIS

5.6.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Přírodopis* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP *(Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

5.6.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci v 6. – 8. ročníku a v jednohodinové dotaci v 9. ročníku. (celkem 7 hodin). Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje v odborné učebně přírodopisu. K zařazovaným organizačním formám výuky přírodopisu patří přírodovědné vycházky, exkurze a praktická cvičení ve škole (laboratorní práce) i v terénu. Obsah výuky v jednotlivých ročnících odpovídá „klasickému“ členění na botaniku, zoologii, biologii člověka a mineralogii s petrologií, ale zároveň je předmět vyučován jako tzv. "ekologický přírodopis", ve kterém "klasické" členění oboru jde ruku v ruce s učivem o jednotlivých ekosystémech a s vnímáním vzájemných vztahů různých organismů uvnitř těchto ekosystémů. Ve vyučovacím předmětu *Přírodopis* je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví*. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích předmětů *(Fyzika, Chemie, Zeměpis, Pracovní činnosti aj.)* a do povinně vyučovaného tématu *„Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí"*. Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou mezipředmětových projektů.

5.6.3.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu *Přírodopis* hodnoceni na základě výsledků písemných prací (pětiminutovky, písemné práce), na základě řešení praktických úloh a dle schopnosti aplikovat osvojené poznatky a dovednosti. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci a soustavného pozorování během celého roku. Hodnocení má komplexní charakter a zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Hodnoceny mohou být i aktivity navazující na výukové akce v rámci PŘ (exkurze, výstavy, přednášky atd.) – např. práce s informacemi, zpracování zpráv a přehledů, řešení problémů apod. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.6.3.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodopis

UČITEL • Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Přírodopis – vyučuje komplexně. • Podporuje rozvoj logického uvažování a myšlení v souvislostech, rozvíjí u žáků vztah k životnímu prostředí a ekologii • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků a názorných pomůcek • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o přírodopis, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky ke schopnosti a dovednosti používat potřebné pomůcky – mikroskopy, modely atd. • Při zadávání písemných prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost využití poznatků z oblasti přírodopisu. • Vede žáky ke zdokonalování jejich schopností a dovedností na poli přírodních věd. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje do výuky problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.	**ŽÁK** • Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí. • Uvědomuje si nutnost chránit přírodní prostředí

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení. • Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru *Přírodopis* rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. • Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. • Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. • Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů. • Učíme, jak některým problémům předcházet. • Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace odborného interpersonálního charakteru.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. • Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů. • Klademe důraz na *„kulturní úroveň“* mluveného i písemného projevu. • Ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Podporujeme kritiku a sebekritiku. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny přírodopisu a stanovených pravidel chování na mimoškolních akcích. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. • Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. • Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• • Vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití biologie. • Vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí. • Vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. • Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům. Učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc. • Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s přírodninami, pravidla chování ve škole, v učebně přírodopisu, na mimoškolních akcích) a dodržování stanovených pracovních postupů. • Jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. • Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. • V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku. • Podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka. • Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. • Vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti přírodních věd a v různých průmyslových odvětvích založených na biotechnologiích. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Prohlubujeme si odbornou a pedagogickou kvalifikaci. V rámci celoživotního vzdělávání se neustále seznamujeme s novými poznatky a technologiemi v oboru biologie a s novými poznatky v oborech pedagogika, psychologie a oboru didaktika biologie. Důsledně dodržujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zodpovědně chráníme své zdraví a zdraví žáků. • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.6.3.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Přírodopis dle RVP ZV

6. - 9. ročník

Výstupy z RVP pro 6. -9. ročník:

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Žák:

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- ~~popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel~~
- ~~rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů~~
- ~~třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek~~
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů

BIOLOGIE HUB

Žák:

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- ~~vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích~~
- ~~objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků~~

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Žák:

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ROSTLIN

Žák:

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- ~~porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku~~
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- ~~odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí~~

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Žák:

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- ~~aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla~~
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, ~~objasní význam zdravého způsobu života~~

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Žák:

- ~~objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života~~
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- ~~porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě~~
- ~~rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků~~
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Žák:

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- ~~rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva,~~ ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Žák:

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- ~~dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody~~

Učivo dle RVP:

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

- **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- ~~**základní struktura života** – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné~~
- ~~**význam a zásady třídění organismů**~~
- **dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení

BIOLOGIE HUB

- **viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití
- **houby bez plodnic** – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- **houby s plodnicemi** – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- **lišejníky** ~~– stavba, symbióza,~~ výskyt a význam

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

- **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- **vývoj, vývin a systém živočichů** – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
- **rozšíření, význam a ochrana živočichů** – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- **projevy chování živočichů**

BIOLOGIE ROSTLIN

- **anatomie a morfologie rostlin** – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- **fyziologie rostlin** – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- **systém rostlin** – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- **význam rostlin a jejich ochrana**

BIOLOGIE ČLOVĚKA

- **fylogeneze a ontogeneze člověka** – rozmnožování člověka
- **anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost~~, hygiena duševní činnosti~~
- ~~**životní styl** – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka~~
- **nemoci, úrazy a prevence** – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
- životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

NEŽIVÁ PŘÍRODA

- **Země** – vznik a stavba Země
- **nerosty a horniny** – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; ~~principy krystalografie~~
- **vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky

- **půdy** – složení, vlastnosti a význam půdy ~~pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace~~
- **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- ~~**geologický vývoj a stavba území ČR** – Český masiv, Karpaty~~
- **podnebí a počasí ve vztahu k životu –** význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
- **mimořádné události způsobené přírodními vlivy –** příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

- **organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

- **praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek~~, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozeleňování rostlin a živočichů~~
- ~~**významní biologové a jejich objevy**~~

5.6.3.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Popíše postavení planety Země ve vesmíru, vysvětlí vznik planety Země, seznámí se s některými teoriemi vzniku planety Země, popíše stavbu zemského tělesa popíše vznik života	Planeta Země Vznik života na Zemi	Nákres zemského tělesa, vrstvy (geosféry)
Vyjmenuje projevy života, popíše fotosyntézu jako důležitý chemický proces získávání živin pro rostlinu; jako zdroj kyslíku pro všechny živé organismy	Projevy života, Fotosyntéza	Konkrétní příklady projevů života Výživa autotrofní (rostliny), heterotrofní (živočichové, houby)
Popíše a vysvětlí podmínky života, uvede potravní vztahy mezi organismy, sestaví potravní řetězec	Podmínky života, Rozmanitost přírody Vztahy mezi organismy	Pojmy- producent, konzument, destruent (rozkladač), cizopasník, symbióza Činnost ve skupinách- sestavit potravní řetězec (pyramidu) dle vlastního výběru
Popíše jednotlivé části mikroskopu, naučí se pracovat s mikroskopem připraví si jednoduchý mikroskopický preparát	Jak zkoumáme přírodu, mikroskop	LP- mikroskopování
Popíše základní stavební a funkční jednotku živého organismu- buňku (rostlinná, živočišná, bakteriální) Vyjmenuje organely buňky popíše funkce jednotlivých organel Rozliší buňku rostlinou a živočišnou (rozdíly ve stavbě)	Buňka-základní stavební jednotka Rostlinná a živočišná buňka-srovnání	Nákres buňky rostlinné, živočišné, bakteriální s popisem LP- mikorskopování
Uvede příklady jednobuněčného a mnohobuněčného organismu Popíše rozdíl mezi těmito organismy Seřadí uspořádání živých organismů od nejjednodušší formy (buňka) k nejsložitější formě (organismus)	Jedno a mnohobuněčné organismy	Kolonie buňka, tkáně, pletivo, orgány, oranismus
Popíše systematické jednotky důležité k třídění organismů Uvede příklady rodového a druhového jména	Soustava organismů	Druh, kmen, třída, řád, čeleď, rod, říše, rodové a druhové jméno
Popíše stavbu viru, vysvětlí pojem buněčný parazit, uvede příklady virového onemocnění, popíše možnosti, jak se bránit	Viry – život bez buňky	bakteriofág Jaká onemocnění virového původu jsem prodělal?

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
virové nákaze, jak léčit virová onemocnění		
Popíše stavbu bakteriální buňky; uvede příklady nemocí bakteriálního původu, uvede příklady využití bakterií (mléčný průmysl), rozkladači	Bakterie-nejstarší obyvatelé Země	Prokaryotická buňka antibiotika, očkování
Popíše sinice jako modrozelené mikroorganismy schopné provádět fotosyntézu; uvede možná rizika při přemnožení sinic- vodní květ	Sinice - modrozelené organismy	fotosyntéza
Popíše houby jako samostatnou skupinu, vyjmenuje houby jednobuněčné a mnohobuněčné s plodnicemi a bez plodnic; rozliší houby jedlé, nejedlé a jedovaté; popíše zásady sběru hub, zásady první pomoci při otravě houbami	Houby - rostliny nebo živočichové?	LP- mikroskopování kvasinek poznávačka hub heterotrofní způsob výživy pojem stélka
Popíše lišejník jako soužití dvou různých organismů (řasa, houba), vyjmenuje typy lišejníkové stélky, vysvětlí význam lišejníků v přírodě	Lišejníky-průkopníci života	LP- poznávačka běžných druhů lišejníků
Vysvětlí stavbu těla řasy, způsob získávání živin, vyjmenuje a popíše zástupce řas jednobuněčných a mnohobuněčných, vysvětlí význam řas pro člověka	Řasy - stélkaté rostliny	Řasy sladkovodní, mořské
Zařadí prvoky mezi primitivní jednobuněčné živočichy, vyjmenuje jednotlivé zástupce prvků, rozliší různé možnosti pohybu	Prvoci - jednobuněční živočichové	Nákres stavby těla s popisem trepky velké LP- prvoci, senný nálev
Vysvětlí název skupiny žahavců (odvozen od pojmu žahavá buňka), popíše stavbu těla nezmara zeleného, rozdělí žahavce na jednotlivé třídy	Žahavci - žahaví dravci	Nákres těla s popisem nezmara zeleného sladkovodní, mořští žahavci regenerace
Vysvětlí pojem volně žijící a cizopasný ploštěnec, odvodí název skupiny od tvaru a stavby těla, rozdělí ploštěnce na jednotlivé třídy; popíše dopady cizopasných ploštěnců na organismus	Ploštěnci - živočichové s plochým tělem	Model těla ploštěnky mléčné (osová souměrnost)
Uvede nebezpečnost cizopasných hlístů pro člověka, popíše jak se bránit proti nákaze (dodržování hygienických zásad)	Hlísti - cizopasníci rostlin a živočichů	
Rozliší zástupce měkkýšů podle typu schránek,	Měkkýši - živočichové s měkkým tělem	Model mlže

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
popíše rozdíl mezi ulitou a lasturou		různé typy schránek
Popíše stavbu těla žížaly obecné, vysvětlí význam žížaly v přírodě, vyjmenuje další zástupce kroužkovců	Kroužkovci - článkovaní červi	LP- pozorování žížaly obecné
Popíše stavbu těla členovců- jednotlivé části; seznámí se s pojmem „vnější kostra“	Členovci - nejpočetnější skupina živočichů	Nákres s popisem
Popíše členění těla pavoukovců, seznámí se s pojmem „mimotělní“ trávení, vyjmenuje zástupce pavoukovců, uvede vliv některých zástupců roztočů na zdraví člověka	Pavoukovci	Klíště- nákaza – klíšťová encefalitida, borelióza Roztoči- alergie
Zařadí jednotlivé zástupce do jejich přirozeného prostředí, popíše stavbu těla korýšů, shrne význam korýšů pro člověka	Korýši	
Odvodí název skupiny od způsobu dýchání, vysvětlí pojem vzdušnice, seznámí se s jednotlivými zástupci vzdušnicovců	Vzdušnicovci	Mnohonožky, stonožky, hmyz
Popíše vnitřní a vnější stavbu těla hmyzu, Rozliší různé typy ústního ústrojí, končetin popíše rozdíl v rozmnožování proměnou dokonalou a nedokonalou, zařadí jednotlivé řády do skupin podle způsobu rozmnožování	Hmyz Rozmnožování hmyzu	Nákres stavby těla s popisem (morfologie, anatomie), vajíčko, larva, kukla, dospělec
Vyjmenuje charakteristické znaky pro jednotlivé zástupce – prostředí, tvar a velikost těla, potrava, význam pro člověka	Hmyz s proměnou nedokonalou Vážky, Stejnokřídlí, Vši, Ploštice, Rovnokřídlí	Referáty žáků vycházka do okolí školy sbírky hmyzu

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyjmenuje charakteristické znaky pro jednotlivé zástupce – prostředí, tvar a velikost těla, potrava, význam pro člověka	Hmyz s proměnou dokonalou Blechy, síťokřídlí Motýli Brouci Dvoukřídlí Blanokřídlí	Referáty žáků vycházka do okolí školy sbírky hmyzu
Popíše stavbu těla ostnokožců, schopnost regenerace, vyjmenuje zástupce ostnokožců	Ostnokožci-„mořské hvězdy, kalichy a okurky“	Schránky ostnokožců (ježovka, hvězdice) jako suvenýr z dovolené
Vysvětlí pojem ekosystém, vyjmenuje ekosystémy obecně a ve svém okolí	Společenstvo organismů, ekosystém,	Ekosystémy přírodní, umělé nákres vybraného ekosystému s vysvětlením vztahů v něm
Popíše, jak člověk zasahuje do přírody, dopad jeho působení na přírodní rovnováhu, uvede nutnost ochrany přírody	Jak člověk zasahuje do přírody Vývoj zásahů člověka do přírody, Ochrana přírody	Chránění živočichové, CHKO, NP v ČR

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si učivo 6. ročníku, uvědomí si, proč se učí přírodopis, postavení přírodopisu v rámci výuky přírodních věd	Úvod – opakování učiva z 6. ročníku	Rozhovor s dětmi, společně nalézat a formulovat odpovědi
Popíše, proč obratlovce řadíme mezi strunatce, vyjmenuje společné znaky strunatců	Strunatci – struna nebo páteř?	Pojem- struna hřbetní, páteř
Uvede, proč kruhoústí a paryby opatří mezi méně dokonalé obratlovce	Kruhoústí a paryby	
Popíše stavbu těla ryby- morfologie, anatomie, popíše jednotlivé orgánové soustavy, vysvětlí reprodukci ryb, vyjmenuje známé sladkovodní a mořské ryby, zhodnotí jejich význam pro člověka, uvede možnosti ochrany vod	Ryby – nejpočetnější skupina obratlovců Rozmnožování a chov ryb Nejznámější sladkovodní a mořské druhy	Obrázek- kapr- stavba těla
Odliší obojživelníky od ryb, uvede způsob rozmnožování a vývoje obojživelníků, vysvětlí rozdíl mezi ocasatými a bezocasými obratlovci, vyjmenuje známé obojživelníky	Obojživelníci – ve vodě a na souši Naši obojživelníci	Obrázek- stavba těla – skokan
Popíše stavbu těla plazů, znaky, které souvisejí se životem na souši, odliší jednotlivé skupiny plazů, rozezná zástupce plazů	Plazi – svědkové dávných věků Vývoj plazů Želvy a krokodýli Šupinatí – ještěři a hadi Cizokrajní ještěři a hadi	Plazi- důležitý vývojový článek pro další obratlovce
Popíše vnitřní a vnější stavbu těla ptáků, způsob rozmnožování, chování, stručně charakterizuje ptáky jednotlivých skupin, zhodnotí význam ptáků	Ptáci – vnější a vnitřní stavba těla Vznik a vývoj ptáků Chování ptáků Vodní ptáci Mokřadní ptáci Mořští ptáci Dravci a sovy Ptáci okraje lesa, křovin, otevřené krajiny Ptáci břehů tekoucích vod Ptačí obři a trpaslíci	Obrázek- kos černý referáty- skupiny ptáků
Popíše stavbu rostlinné buňky, rozdíl mezi nižšími a vyššími rostlinami	Přehled systému rostlin, přechod rostlin na souš	Obrázek rostlinné buňky
Popíše stavbu těla mechorostů, kapraďorostů, jejich životní cyklus,	Mechorosty	Ploník obecný

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
vysvětlí význam mechů a kapraďorostů v přírodě	Plavuně, přesličky Kapradiny	
Vysvětlí stavbu a funkci jednotlivých částí semenných rostlin	Části těla semenných rostlin Kořen Stonek List Květ	Fotosyntéza- list LP- rychlost růstu fazolu obecného (Př, Fy)
Vysvětlí význam květu pro rostlinu, popíše pohlavní rozmnožování rostlin, vznik plodů, uvede význam plodů pro člověka	Květenství, opylení a oplození Semena a plody Rozmnožování rostlin, růst, vývin	
Vysvětlí pojem „nahosemenná“ rostlina, popíše stavbu, vlastnosti, vyjmenuje známé nahosemenné rostliny, zhodnotí význam pro člověka (hospodářský význam)	Nahosemenné rostliny – jinany, jehličnany	šiška
Vysvětlí pojem „krytosemenná“ rostlina, jednoděložná a dvouděložná rostlina, uvede příklady těchto rostlin	Krytosemenné rostliny Srovnání jednoděložných a dvouděložných rostlin	
Popíše a pojmenuje známé listnaté stromy a keře	Listnaté stromy a keře	Větvičky známých listnatých stromů- určování
Rozezná zástupce jednotlivých skupin, popíše stavbu těla vybraných rostlin, zhodnotí případný hospodářský význam rostlin, ochranu rostlin	Pryskyřníkovité Brukvovité Růžovité Bobovité Miříkovité Hluchavkovité Lilkovité Hvězdnicovité Liliovité Lipnicovité Vstavačovité Cizokrajné rostliny	Referáty žáků

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vysvětlí pojem společenstvo, rozliší jednotlivé skupiny, popíše vztahy mezi organismy, možnosti ochrany přírody	Společenstvo lesa Společenstvo vod a mokřadů Společenstvo luk, pastvin a travnatých strání Společenstvo polí a sídelní aglomerace	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si učivo 7. ročníku	Úvod, opakování učiva ze 7. ročníku	
Popíše rozmanitost skupiny savců, chápe rozdíl mezi savci vejcorodými a živorodými	Savci – nejvyvinutější obratlovci Vývoj savců Savci se přizpůsobují prostředí	
Popíše stavbu těla – morfologii, anatomii	Stavba těla savců	
Získává přehled o hlavních skupinách savců	Přehled hlavních skupin savců	
Charakterizuje znaky jednotlivých skupin, vyjmenuje zástupce	Vejcorodí Živorodí – vačnatci Hmyzožravci Letouni Chudozubí Hlodavci Zajíci Šelmy Ploutvonožci Kytovci Chobotnatci Lichokopytníci Sudokopytníci Primáti	
Seznamuje se s jednotlivými biomy světa, uvede zástupce pro jednotlivé biomy	Savci biomů světa	Práce s mapou (Z)
Uvede jednotlivé vědy o člověku, zařadí člověka do systému, uvede znaky jednotlivých stádií vývoje člověka	Úvod do biologie člověka Člověk v živočišném systému Původ a vývoj člověka	Hominizace, sapientace
Popíše znaky pro jednotlivá lidská plemena	Lidská plemena	Deklarace lidských práv
Popíše stavbu živočišné buňky, uvede posloupnost od buňky k organismu, porovná jednotlivé tkáně	Od buňky k člověku	Mikroskopování tkání
Popíše stavbu kostry, jednotlivé kosti, ukáže je na kostře	Kosterní soustava	Osifikace

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
		Kostra
Pojmenuje základní svaly lidského těla, porozumí rozdílu mezi jednotlivými druhy svalů	Svalová soustava	Aktivní pohyb
Vyjmenuje funkce oběhové soustavy, popíše složení krve, oběhové soustavy, stavbu a funkci srdce, krevní oběh	Oběhová soustava	Model srdce
Popíše význam mízní soustavy, mízních uzlin, mízních orgánů	Mízní soustava	Imunita, imunitní reakce
Popíše části dýchací soustavy, činnost	Dýchací soustava	Složení vzduchu (Ch) Model soustavy Kouření Praktické úkoly
Pojmenuje jednotlivé části trávicí soustavy, uvede jejich funkce	Trávicí soustava	HCl- žaludek (Ch) Model soustavy Metabolismus, energetická rovnováha BMI index
Popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy, vysvětlí tvorbu moči v těle	Vylučovací soustava	Pitný režim
Popíše stavbu kůže a její funkce	Kožní soustava	ÚV záření- karcinom kůže, ochrana kůže, kosmetické přípravky (Ch) praktické úkoly- dermatoglyfy, výpočet povrchu těla
Popíše stavbu neuronu, vysvětlí činnost nervové soustavy, chápe rozdíl mezi podmíněným a nepodmíněným reflexem, popíše stavbu mozku, míchy, jejich funkce	Nervová soustava	Model mozku
Vyjmenuje smyslové orgány, popíše jejich funkci	Smyslové orgány	Model oka, ucha Průchod světla okem- optika (Fy) Praktické úkoly- test paměti, postřehu a logiky
Vyjmenuje žlázy s vnitřní sekrecí, nejdůležitější hormony, vysvětlí jejich vliv na řízení organismu	Hormonální soustava	Diabetes- inzulín
Popíše stavbu a funkci ženského a mužského pohlavního ústrojí, charakterizuje jednotlivá období nitroděložního vývoje, fáze porodu,	Pohlavní soustava	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
jednotlivá období lidského života		
Vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu, využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	Genetika	DNA
Vysvětlí, co zahrnuje zdravý životní styl, popíše postupy první pomoci při běžných poraněních	Zdraví První pomoc – záchrana	Záchranný systém v ČR Praktické úkoly

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si učivo předchozích ročníků formou širších otázek k vybraným tématům	Úvod, opakování učiva	
Vysvětlí postavení geologických věd v rámci přírodních věd, popíše, čím se jednotlivé obory zabývají, dohledá si, kde je možno získat potřebné vzdělání k práci geologa	Čím se geologie zabývá, co jsou geologické vědy, práce geologa v terénu	
Rozliší způsob vzniku minerálů, popíše je, vyjmenuje fyzikální a chemické vlastnosti, které odlišují jednotlivé minerály, uvede kritéria pro zařazení minerálů do systému, seznámí se z nejdůležitějších zástupců jednotlivých skupin	Když se řekne minerál, krystalová struktura minerálu, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů, nejdůležitější minerály, určování minerálů	Krystalová mřížka (Ch) Jednoduché chemické vzorce minerálů (Ch)-názvosloví anorganických sloučenin
Uvede obecnou definici a charakteristiku horniny, popíše horninotvorný cyklus, rozliší tři základní typy hornin podle jejich vzniku	Co jsou horniny?	Horniny vyvřelé, usazené, přeměněné
Popíše planetu jako zemské těleso, stavbu, jednotlivé geosféry	Stavba Země	Opakování Př 6. r. Složení atmosféry, hydrosféry (Ch)
Rozliší vnitřní a vnější geologické děje, popíše vliv vnitřních geologických dějů na planetu	Geologické děje: -vnitřní: pohyb litosférických desek, zemětřesení, sopečná činnost, tektonické jevy	Litosféra- Př 6. r. Vyvřelé, přeměněné horniny
Popíše vliv vnějších geologických dějů na planetu, rozloží jednotlivé děje	Geologické děje: - vnější: zvětrávání, činnost vody, ledovců, činnost větru	Usazené horniny
Uvede význam půdy, popíše vznik a druhy půdy	Půdy	PH půdy (Ch)
Popíše význam vody pro planetu, koloběh vody	Voda na Zemi	Ochrana vody (Eko, Ch)
Objasní význam atmosféry pro planetu, život	Atmosféra	Skleníkový efekt, složení skleníkových plynů (Ch) Fotosyntéza (Ch) Ozon
Porozumí pojmu nerostná surovina, vyjmenuje příklady nerostných surovin, rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Nerostné suroviny, fosilní paliva, energie bez kouře, obnovitelné zdroje	Alternativní zdroje energie

Popíše vznik a vývoj Země, rozliší geologická období, vznik života	Historie Země	Udržitelnost podmínek pro život na Zemi
Rozliší jednotlivé geologické útvary ČR, jejich vývoj, orientuje se v geologické mapě	Geologická mapa ČR	Český masiv, Západní Karpaty
Uvede nutnost ochrany geologicky významných lokalit	Ochrana přírody	Obrazový materiál Geodiverzita

5.6.4 ZEMĚPIS

5.6.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Zeměpis* má přírodovědný i zčásti společenskovědní charakter. Je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP *(Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Zeměpis obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí. Dotýká se okrajově problematiky OČBRMU a ObV.

5.6.4.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci v 6. – 7. ročníku a v jednohodinové dotaci v 8. - 9. ročníku (celkem 6 hodin), zpravidla v kmenové třídě – učebně zeměpisu, která je vybavena mapami, atlasy, audiovizuální technikou, příruční knihovnou s odbornou literaturou. K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací besedy, vycházky, výlety a zájezdy, exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu. Výuka zeměpisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Výuka směřuje zejména k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí (přírodě i společnosti);
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel i krásy jejich přírody;
- získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší vlasti, jejím postavení v Evropě a ve světě, o perspektivě jejího dalšího vývoje a o možnostech její prosperity;
- myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením;
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postojů ve vyučovacích tématech: geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, přírodní obraz Země, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika, terénní geografická výuka, praxe a aplikace;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

5.6.4.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu *Zeměpis* hodnoceni na základě výsledků písemných prací (pětiminutovky, písemné práce) dle schopnosti aplikovat osvojené poznatky a dovednosti, včetně práce s glóbusem, mapou a atlasem, přípravy referátů a prezentací. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci a soustavného pozorování během celého roku. Hodnoceny mohou být i aktivity navazující na výukové akce v rámci Z (besedy, výstavy, exkurze atd.) – např. zpracování zpráv, úvah, přehledů, řešení problémů apod. Hodnocení má komplexní charakter a zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.6.4.3 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Zeměpis

UČITEL • Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Zeměpis – vyučuje komplexně. • Podporuje rozvoj myšlení v souvislostech, rozvíjí u žáků vztah k životnímu prostředí, společnosti, vlastnímu státu i ostatním kulturám a oblastem světa. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků a názorných pomůcek • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o zeměpis, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky ke schopnosti a dovednosti používat potřebné pomůcky – atlasy, mapy atd. • Při zadávání písemných prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost využití poznatků z oblasti zeměpisu, ve výuce nezapomíná na regionální kontext a charakteristiky. • Vede žáky ke zdokonalování jejich schopností a dovedností na poli přírodních věd. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje do výuky problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.	**ŽÁK** • Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí. • Uvědomuje si nutnost chránit přírodní prostředí.

5.6.4.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Zeměpis

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vytváříme a rozvíjíme zájem žáků o poznávání okolí svého domova, poznávání svého regionu, své vlasti, poznávání cizích zemí. Podporujeme osobní aktivní přístup (zájem o turistiku). • Učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, přírodních jevů a lidských výtvorů. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení. • Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru *Zeměpis* rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. • Učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. • Učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. • Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů. • Učíme, jak některým problémům předcházet. • Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace odborného i interpersonálního charakteru.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. • Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování, měření a experimentů. • Klademe důraz na *„kulturní úroveň“* mluveného i písemného projevu. • Ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Podporujeme kritiku a sebekritiku. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny a stanovených pravidel chování na mimoškolních akcích. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. • Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. • Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k poznání možností praktického využití geografických dovedností a znalostí. • Vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti i současnosti. • Vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. • Učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům. Učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc. • Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s přírodninami, pravidla chování ve škole, v učebně přírodopisu, na mimoškolních akcích) a dodržování stanovených pracovních postupů. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování, měření a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. • V rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku. Podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka. • Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. • Vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k zeměpisu. • Seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Prohlubujeme si odbornou a pedagogickou kvalifikaci. V rámci celoživotního vzdělávání se neustále seznamujeme s novými poznatky a technologiemi v oboru zeměpis a s novými poznatky v oborech pedagogika, psychologie a oboru didaktika zeměpisu. Důsledně dodržujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zodpovědně chráníme své zdraví a zdraví žáků. • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.6.4.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Zeměpis dle RVP ZV

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- ~~přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině~~
- ~~vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu~~
- ~~zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy~~
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost
- ~~rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa~~
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Učivo v RVP:

- komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
- geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah pláně a map, orientace pláně a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě
- Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas

- krajinná sféra - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- systém přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
- systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti
- světadíly, oceány, makroregiony světa- určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení
- cvičení a pozorování v terénu místní krajiny

7. ročník

Žák:

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Učivo v RVP:

- světadíly, oceány, makroregiony světa- určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- modelové regiony světa- vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

8. ročník

Žák:

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu~~, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům~~
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Učivo v RVP:

- **místní region** – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)
- **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
- **regiony České republiky** – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

9. ročník

Žák:

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, ~~její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa~~
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo v RVP:

- **obyvatelstvo světa** – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky
- **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
- **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně
- **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska
- **krajina** – přírodní a společenské prostředí, typy krajin
- **vztah příroda a společnost** – ~~trvale~~ udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

5.6.4.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zhodnotí a popíše postavení Země ve vesmíru a ve sluneční soustavě. Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země Vysvětlí důsledky pohybů Země pro život lidí	**Planeta Země** Země jako vesmírné těleso, tvar a rozměry Země, pohyby Země, Měsíc, Slunce a sluneční soustava, vesmír, vývoj poznání o vesmíru	celoročně: besedy a exkurze dle možností a okolností
Seznámí se základní geografickou a kartografickou terminologií a umí ji účelně užívat Vyhledává a zhodnotí potřebné informace z dostupných zeměpisných, kartografických a mediálních zdrojů Orientuje se na různých typech map a dokáže v nich číst a využívá informace z nich	**Glóbus a mapa** glóbus, měřítko glóbu, poledníky a rovnoběžky, zeměpisná síť, zeměpisné souřadnice, zeměpisná délka a šířka, určování zeměpisné polohy, měřítko a obsah plánů, map, druhy map, zeměpisné atlasy, časová pásma, datová hranice	
Objasňuje pojem „krajina“, „krajinná sféra“ Orientuje se v objektech, jevech a procesech v litosféře Objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa, proces zemětřesení a sopečné činnosti, vznik pohoří proces zvětrávání, činnost větru a působení povrchové tekoucí vody, ledu na utváření zemského povrchu Orientuje se v objektech, jevech a procesech v atmosféře, pracuje s porozuměním s pojmy: počasí, meteorologické prvky, podnebí, podnebné pásy Určí a vyhledá na mapách podnebné pásy na Zemi Orientuje se v objektech, jevech a procesech a rozložení prvků v hydrosféře. Pracuje s porozuměním s pojmy oceány, moře, pohyby mořské vody, voda na pevnině, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže Vyhledá na mapách nejvýznamnější světová moře, řeky, jezera, pevninské ledovce Orientuje se v objektech, jevech a procesech v pedosféře Používá s porozuměním pojmy: složení půdy, půdní profil,	**Obecný fyzický zeměpis** krajinná sféra- přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry, litosféra- stavba Země, dno oceánu, zemětřesení a sopečná činnost, vznik pohoří, zvětrávání a činnost větru, působení povrchové tekoucí vody, povrch země jako výsledek působení přírodních činitelů atmosféra- složení, význam, počasí, předpověď počasí, podnebí, trvání dne a noci na Zemi, délka dnů a nocí na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce, teplotní pásy hydrosféra- oceány a moře, pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině (vodní toky, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže), ledovce, podpovrchová voda pedosféra- složení půdy, typy půd, půda, její činitelé a struktura (druhy půd), nebezpečí ohrožující půdu biosféra, přírodní oblasti Země- tropické lesy, savany, pouště, subtropické rostlinstvo, stepi, lesy mírného pásu, tundra, polární oblasti, život ve vodách oceánů, výškové stupně v krajině	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
humus, matečná hornina, typy a druhy půd, eroze a úbytek půd, význam a ochrana půd Orientuje se v objektech, jevech a procesech v biosféře Určí, lokalizuje a s porozuměním charakterizuje přírodní oblasti Země Objasní uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce v jednotlivých přírodních oblastech Země a vlivy člověka na přírodní prostředí		
Vyjmenuje a vyhledá na mapě jednotlivé světadíly na Zemi, určí jejich zeměpisnou polohu a porovná jejich rozlohu Charakterizuje polohu rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva rostlinstva a živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit v Africe, Austrálii a Oceánii. Vyhledá na mapách a charakterizuje jednotlivé zeměpisné oblasti Afriky, určí nejvýznamnější státy těchto oblastí S pomocí mapy lokalizuje a přečte jednotlivé státy a teritoria Australského svazu, určí hlavní oblasti a nejvýznamnější státy Oceánie Charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostředí oceánů Určí a vyhledá na mapách polární oblasti, uvede jejich mimořádný význam pro tvorbu a ochranu životního prostředí	**Zeměpis světadílů a oceánů** Afrika- poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, objevování a kolonizace, obyvatelstvo, oblasti Afriky (Severní arabská Afrika, Tropická Afrika, Jižní Afrika), problémy Afriky Indický oceán Austrálie- poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, Objevení Austrálie a její obyvatelstvo, Australský svaz Tichý oceán a Oceánie- obyvatelstvo a hospodářství Oceánie Antarktida	
Sleduje orientační body v naší krajině, orientuje se dle světových stran, pořizuje panoramatický náčrtek, projevuje základní orientaci v mapě/plánu a seznamuje se zásadami bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	**Terénní geografická výuka, praxe a aplikace**	Vycházka do krajiny

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Popíše zeměpisnou polohu a rozlohu Evropy, členitost pobřeží, povrch, podnebí, rozložení vodstva, rostlinstva a živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hlavních hospodářských aktivit v Evropě Popíše základní znaky a zaměření hospodářství Evropy Určí a vyhledá na mapách jednotlivé zeměpisné a kulturní oblasti Evropy, hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářství Vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje hospodářsky a politicky nejvýznamnější státy jednotlivých oblastí Evropy, hlavní a největší města těchto států	**Zeměpis světadílů a oceánů** Evropa- poloha, rozloha a členitost, povrch, vodstvo, podnebí, rostlinstvo a živočišstvo, obyvatelstvo, současná tvář Evropy, hospodářství, Jižní Evropa (Španělsko, Portugalsko, Řecko, Itálie), Západní Evropa, (Velká Británie, Irsko, Francie, státy Beneluxu), Severní Evropa (Norsko, Švédsko, Finsko, Dánsko, Island), Střední Evropa (Německo, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Alpské země- Rakousko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko), Jihovýchodní Evropa (Rumunsko, Bulharsko, Jadranské státy) východní Evropa- Pobaltí, Ukrajina, Bělorusko, Moldavsko, Rusko- evropská část, asijská část)	celoročně: exkurze a besedy dle možností a okolností
Vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje jednotlivé zeměpisné oblasti Ameriky Určí, vyhledá na mapách a charakterizuje státy Severní Ameriky Uvede a vyhledá na mapách významné oblasti koncentrace obyvatelstva, zemědělské a průmyslové oblasti Kanady a USA, hlavní města a nejvýznamnější města Kanady a USA Vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje nejvýznamnější státy Latinské Ameriky	Amerika- poloha, rozloha, členitost, povrch a nerostné suroviny, podnebí, vegetace, vodstvo, obyvatelstvo, Kanada, USA, Střední Amerika, Jižní Amerika	
Charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů, problémy životního prostředí oceánů	Atlantský oceán, Severní ledový oceán	
Určí, vyhledá na mapách a charakterizuje zeměpisné oblasti Asie, jejich nejvýznamnější státy, hlavní koncentrace obyvatelstva, hospodářské oblasti, určí a vyhledá hlavní a nejvýznamnější města	Asie- poloha, rozloha a členitost, povrch, podnebí, vegetace, vodstvo, obyvatelstvo, hospodářství. Východní Asie, Japonsko, Čína, Jižní Asie, Indie, Jihovýchodní Asie, Jihozápadní Asie, státy Perského zálivu, Blízký východ, Střední Asie, Zakavkazsko	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vymezí a lokalizuje (s pomocí mapy) Českou republiku v rámci světa, Evropy Uvede základní geografické údaje o našem státním území (některé vztažením k sousedním státům)	**Česká republika** **Základní geografické vymezení** • poloha, rozloha, státní hranice (sousední státy), vzdálenost k mořím, počet obyvatel	Opakování učiva 7. ročníku se zaměřením na střední Evropu, sousední státy ČR celoročně: exkurze a besedy dle možností a okolností
Popíše vybrané důležité etapy historického vývoje státního území Stručně popíše geologický vývoj Odečtením z FG mapy ČR popíše reliéf našeho státního území	**Územní vývoj** • vývoj státního území (od Sámovy říše) • geologický vývoj (systémy; geologické epochy) • vývoj současného reliéfu naší země	Zaznamenávání geografických jevů do jednotlivých slepých map ČR Práce s tematickými mapami
Odečtením z mapy podnebných oblastí vyjmenuje oblasti: teplé, mírně teplé a chladné Na základě znalostí o hlavním evropském rozvodí rozčlení státní území do úmoří Ve FG mapě ČR vyhledá jednotlivé vodní objekty Rozlišuje půdní typy a druhy Uvede suroviny, které se na našem území vyskytují Vyjmenuje jednotlivé vegetační stupně a typický vegetační pokryv, který je v nich zastoupen Vysvětlí druhy a stupňovitost ochrany přírody a krajiny v ČR	**Neživá příroda ČR** • podnebí ČR, podnebné oblasti ČR • vodstvo (rozvodí, úmoří, jednotlivé vodní objekty) • půdy (typy, druhy) • nerostné suroviny **Živá příroda ČR** • typický vegetační pokryv • výškové vegetační stupně • problematika převažujících monokultur • ochrana přírody a krajiny ČR	Využití podnebné klasifikace E. Quitta. Zaznamenávání geografických jevů do jednotlivých slepých map ČR Práce s tematickými mapami.
Popíše typické trendy ve struktuře obyvatelstva ČR Popíše náboženské poměry v ČR. Dle geografických kritérií rozčlení sídla na vesnická a městská. Vysvětlí proces urbanizace	**Obyvatelstvo a sídla** • věková pyramida (typické trendy) • hustota zalidnění, národnostní složení, náboženské vyznání • sídla (funkce, procesy, trendy)	Práce s grafy, kartogramy a kartodiagramy
Jednoduše popíše transformaci hospodářství ČR po roce 1989 Popíše produkci rostlinné a živočišné výroby Vyjmenuje surovinové zdroje Zhodnotí rozložení a strukturu průmyslové výroby Popíše dopravní soustavu (silné a slabé stránky jednotlivých	**Hospodářské poměry ČR** • proměny národního hospodářství • rostlinná a živočišná výroba • těžba surovinových zdrojů • energetika	Zaznamenávání geografických jevů do jednotlivých slepých map ČR Práce s tematickými mapami

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
druhů) Zhodnotí služby a uvede hlavní střediska cestovního ruchu v ČR	• průmyslová výroba • doprava, služby, cestovní ruch • zahraniční obchod • členství v mezinárodních organizacích	
Popíše administrativní členění ČR Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje a okresy ČR Porovná jednotlivé kraje na základě vybraných geografických parametrů (rozloha, poloha, přírodní podmínky…) U jednotlivých krajů uvede: • významná sídla • hospodářské aktivity (zemědělské a průmyslové) • centra turistického ruchu • atraktivity – zajímavosti U jednotlivých krajů aplikuje znalosti o ČR jako celku: • popíše povrch, vodstvo, podnebí, ochranu přírody a krajiny… Uvede vybrané geografické informace o svém okrese a městě	**Administrativní členění ČR** • obce, obce s rozšířenou působností, okresy, kraje • NUTS (územní statistické jednotky EU) • Hlavní město Praha • Středočeský kraj • Jihočeský kraj • Plzeňský kraj • Karlovarský kraj • Ústecký kraj • Liberecký kraj • Královéhradecký kraj • Pardubický kraj • Kraj Vysočina • Jihomoravský kraj • Olomoucký kraj • Moravskoslezský kraj • Zlínský kraj • Nymbursko • naše město	Uplatnění žákovských referátů (prezentací). Souhrnné opakování

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
S pomocí mapy zhodnotí rozmístění, růst a územní pohyb světového obyvatelstva (vysvětlí zákonitosti vyplývající z přírodních podmínek) Odečte významná data z grafů, kartogramů a kartodiagramů Uvede (za vhodného užití odborné terminologie): lidské rasy, jazyky, náboženství Srovná lidská sídla, jejich funkce a popíše procesy v nich	**Obyvatelstvo a sídla** • rozmístění, růst počtu obyvatelstva a jeho územní pohyb • lidské rasy, jazyky, náboženství • lidská sídla, jejich funkce a procesy v nich	Opakování učiva o České republice. Práce s grafy, kartogramy a kartodiagramy. celoročně: exkurze a besedy dle možností a okolností
Uvede vývoj zemědělských aktivit člověka ve vybraných historických etapách Popíše podmínky, které ovlivňují rozšíření zemědělství na světě Zhodnotí vliv zemědělství na krajinu a životní prostředí Vysvětlí strategii trvale udržitelného rozvoje Popíše závislost pěstování hlavních plodin vzhledem k pásmovitosti a stupňovitosti povrchu Země Rozčlení průmysl na těžký a spotřební a uvede jejich konkrétní odvětví a obory Vysvětlí rozdíl mezi surovinami obnovitelnými a neobnovitelnými Popíše problematiku získávání energie a porovná současné možnosti alternativních zdrojů Zhodnotí dopad hospodářské činnosti člověka na krajinu a životní prostředí Vyjmenuje vstupní suroviny a výstupní produkty jednotlivých průmyslových odvětví	**Světové hospodářství** ***1) zemědělství*** • územní rozšíření, pěstování užitkových plodin • vliv zemědělství na krajinu a životní prostředí • chov hospodářských zvířat • rybolov, lesní hospodářství ***2) průmysl*** • odvětvové členění • surovinové zdroje • energetika • hutnický a strojírenský průmysl • chemický a stavební průmysl • spotřební a potravinářský	Uplatnění žákovských referátů. Komparace s poznatky z učiva o České republice. Práce s grafy, kartogramy a kartodiagramy.
Popíše jednotlivé druhy a složky dopravy Porovná úroveň dopravy ve vybraných částech světa Vysvětlí dopady dopravy na krajinu a životní prostředí Na mapě světa ukáže a popíše hlavní oblasti cestovního ruchu	**Doprava** • druhy, složky a její úroveň • osobní versus nákladní • vliv na krajinu a životní prostředí **Služby a cestovní ruch**	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	• služby obyvatelstvu, rekreace • cestovní ruch a jeho hlavní oblasti	
Do slepé mapy světa zakreslí centra světového obchodu Vyjmenuje hlavní hospodářské organizace světa Porovná státy světa podle jednotlivých geografických kritérií (rozloha, poloha, počet obyvatel, státní zřízení, forma vlády, správní členění, způsob vlády, stupeň rozvoje, členství v jednotlivých mezinárodních organizacích) Rozliší mezi podobnými a odlišnými znaky zemí světa	**Světový trh a mezinárodní obchod** • zahraniční obchod, centra světového obchodu • hospodářské organizace světa **Politická mapa dnešního světa** státy podle: • rozlohy, geografické polohy, počtu obyvatel (státní hranice, tvar státního území) • státního zřízení, formy vlády a správního členění • způsoby vlády • stupně rozvoje • členství v mezinárodních organizacích	Uplatnění žákovských referátů. Práce se slepou mapou světa.
Porovná různé krajiny Uvede příklady společensko-hospodářských vlivů na krajinu Vysvětlí předmět zájmu ekologie Uvede, jak můžeme členit životní prostředí dle stupně jeho porušení Popíše působení člověka na životní prostředí a naopak Vyjmenuje příklady ekologických problémů světa Využije znalost zemských sfér k vysvětlení jejich nezbytnosti pro člověka, další živočichy a rostliny Zhodnotí nezbytnost ochrany přírody a dodržování zásad ekologického chování	**Globální problémy lidstva** **Krajinná geografická sféra** • krajinotvorní činitelé a procesy • typy krajiny • složky krajiny • společensko-hospodářské vlivy na krajinu **Životní prostředí** • ekologie • dle stupně porušení, vliv člověka a vliv na člověka (působení na zdraví) • význam jednotlivých sfér • světové ekologické problémy • ochrana přírody, ekologické chování	Uplatnění žákovských referátů. Souhrnné opakování.

5.7 HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Hudební výchova* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Umění a kultura*. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.
Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na: *Vokální činnosti*, *Instrumentální činnosti*, *Hudebně pohybové činnosti* a *Poslechové činnosti*.
Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.
Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.
Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.
Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

5.7.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Hudební výchova* je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 9 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.
Výuka probíhá v kmenových učebnách na prvním stupni a na druhém stupni v učebně hudební výchovy. Tyto učebny jsou převážně vybaveny elektronickými klávesami/klavírem a dalšími hudebními nástroji (převážně Orffovými). Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

5.7.1.3 Hodnocení

Hodnocení probíhá na základě sledování žáka učitelem, dále na základě přístupu žáka k danému předmětu. Kladně je hodnocena i snaha žáka, plnění povinností (např. příprava referátů, práce s informacemi z oblasti kultury apod.). Ve vyšších ročnících jsou pak hodnoceny i teoretické poznatky. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení. Hodnoceny mohou být (zpravidla na 2. stupni) i činnosti navazující na výukové akce v rámci HV (hudební programy a pásma, besedy, exkurze atd.) – např. zpracování zpráv, využití hudební inspirace apod.

5.7.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Hudební výchova

UČITEL	ŽÁK
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Hudební výchova, vyučuje komplexně. • Podporuje u žáků práci s informacemi. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o široké kulturní a umělecké dění domácí, evropské i světové, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k vnímání estetických hodnot umění, k přijímání hudebních prožitků, k chápání umění jako důležité součásti kulturního života • Vede k toleranci vůči různým hudebním stylům, žánrům, proudům • Povzbuzuje k vyjadřování zážitků, k interpretaci a reprodukci umění • Při přípravě vyučovacích témat dle možností přihlíží k regionálnímu kontextu • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Dle svých schopností projevuje snahu o tvůrčí vyjádření a je tolerantní vůči různým směrům umění • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě, např. v případném školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie. • Rozvíjíme u žáků receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oblasti hudebního umění.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci posuzují hudební dění. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Učíme žáky porozumění hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby, jednotlivých • uměleckých epoch. • Vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. • Učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské • komunikace. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci při hodnocení výsledků žáků v hudební výchově.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Pomáháme žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů. • Vedeme k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi. • Prohlubujeme u žáků jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních. • Jdeme příkladem – respektujeme práci a roli ostatních.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech. • Vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný hudební prožitek není možný.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem. • Při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. • Učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby. • Vedeme žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, k jejich údržbě. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti. • Pomáháme hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.7.1.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Hudební výchova dle RVP ZV

1. – 3. ročník

- zpívá ~~na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně~~ v jednohlasu
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, ~~improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem~~
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr
- melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu
- znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální,
- instrumentální a vokální instrumentální

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu,
- dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový
- zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých ~~hudebních~~ nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace ~~a stylizace~~, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů ~~prováděných~~ při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, ~~velká písňová forma~~, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

- zpívá ~~na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně~~ v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá ~~na základě svých hudebních schopností a dovedností~~ jednoduché ~~popřípadě složitější~~ hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří ~~v rámci svých individuálních dispozic~~ jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, ~~upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny~~
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých ~~hudebních~~ nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace ~~a stylizace~~, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů ~~prováděných~~ při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, ~~velká písňová forma~~, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák

zpívá ~~na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně~~ v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá ~~na základě svých hudebních schopností a dovedností~~ jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří ~~v rámci svých individuálních dispozic~~ jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, ~~upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny~~
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo v RVP:

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých ~~hudebních~~ nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace ~~a stylizace~~, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance

- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, ~~velká písňová forma~~, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ~~dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého~~
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- ~~realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů~~
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ~~a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu~~
- orientuje se v proudu znějící hudby, ~~vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho~~ přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ~~a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami~~
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře
- **záznam hudby** – noty

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků
- **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla ~~(slohové a stylové zařazení apod.)~~, vytváření vlastní soudů a preferencí

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ~~dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého~~
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- ~~realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů~~
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ~~a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu~~
- orientuje se v proudu znějící hudby, ~~vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho~~ přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ~~a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami~~
- ***vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění***

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – durové a mollové tóniny
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, ~~převádění~~ melodií ~~z nezpěvné do zpěvné polohy~~
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky

- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla ~~(slohové a stylové zařazení apod.),~~ vytváření vlastní soudů a preferencí

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ~~dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého~~
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- ~~realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů~~
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ~~a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu~~
- orientuje se v proudu znějící hudby, ~~vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho~~ přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ~~a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami~~
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, ~~převádění~~ a melodií ~~z nezpěvné do zpěvné polohy~~, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, ~~jednoduchých skladeb~~), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova

instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)

- **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** ~~– představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální~~
- **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace
- **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické rytmicko- metrické, harmonické
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla ~~(slohové a stylové zařazení apod.),~~ vytváření vlastní soudů a preferencí

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ~~dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého~~
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- ~~realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů~~
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ~~a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu~~
- orientuje se v proudu znějící hudby, ~~vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho~~ přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ~~a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami~~
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo v RVP:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, zachycování rytmu písně pomocí grafického (notového) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních h

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře
- **záznam hudby** – noty

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky,

- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků
- **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla (~~slohové a stylové zařazení apod.),~~ vytváření vlastní soudů a preferencí

5.7.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

1. – 3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vokální, instrumentální, hudebně - pohybové a poslechové činnosti Učí se ~~na základě svých dispozic zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně~~ v jednohlase Zkouší rytmizovat a melodizovat jednoduché texty~~, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem~~ Seznamuje se s jednoduchými hudebními nástroji, používá je k doprovodné hře Procvičuje pohybový doprovod na znějící hudbu, pohybem se učí vyjádřit metrum, tempo, dynamiku, směr melodie Objevuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby Dle svých dispozic se snaží rozpoznat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Správné a hospodárné dýchání, artikulace, hlavový tón Vokální hry s melodickou ozvěnou ~~Melodizace slov a krátkých textů~~ Zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu, rozvíjení hlavového tónu, měkké nasazení, výslovnost samohlásek na konci slov, vyrovnávání vokálů ~~Vokální hry s využitím obratů kvintakordu, crescenda a decrescenda~~ ~~Dynamika v písni – využití grafických znamének pro označení dynamiky (p – mf – f) při zpěvu~~ ~~Nácvik dýchání (v pauze, mezi frázemi), pěvecké dělení slov~~ Počátky jednoduchého dvojhlasu Melodický kánon ~~Melodizace textu~~ Zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu Hra doprovodů s použitím souzvuku dvou tónů ~~Rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu (s využitím hodnot čtvrťových, osminových a půlových); hra dvoutaktových meziher při zpěvu spolužáků~~ Notová osnova, taktová čára, nota celá, půlová pomlka; noty c1 - a1 4/4 takt Rytmizace slov, říkadel Hra na tělo, hra jednoduchých doprovodů na nástroje Orffova instrumentáře instrumentální hry s rytmickou ozvěnou Rytmický kánon Délka not (nota čtvrťová, osminová a půlová, pomlka čtvrťová a osminová) Rozlišení 2/4 a 3/4 taktu, hra na tělo ~~Rytmizace říkadel~~ ~~Dvoudobá chůze a tanec - v průpletu, přísuvný krok~~ ~~Pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad (ve 3/4 taktu)~~ ~~Pohybové vyjádření melodie, jejího charakteru, tempa, dynamiky~~	Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	Vyjádření emocionálního zážitku z hudby Hudebně pohybové hry Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti Reprodukce pohybu při tanci či pohybových hrách Pochod podle hudebního doprovodu Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky, poskočný krok, držení rukou (v bok, vedle sebe, proti sobě), pohybové vyjádření stoupání a klesání melodie, kvapík (jednotlivě i ve dvojici) pohybové vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby Rozlišení zvuku a tónu Mužský, ženský a dětský hlas Hudba vokální a instrumentální Ukolébavka, pochod Poslech krátkých skladeb určených dětem Schopnost sluchově rozlišit, pěvecky, instrumentálně i pohybově realizovat a slovně vyjádřit hudební kontrasty (tón dlouhý - krátký, hluboký - vysoký, silný -slabý; melodie rychlá - pomalá, veselá - smutná) Rozlišení hudebních nástrojů podle zvuku Poslech dětského sboru a capella a s doprovodem Rozlišování dalších hudebních nástrojů podle zvuku Menuet Odlišení slavnostní hudby od hudby jiných druhů a žánrů	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence, podpora digitální gramotnosti: Z nabízených způsobů doprovodu vybere ten, který se mu zdá pro danou píseň nejvhodnější Porovná různé doprovody k písním včetně doprovodu elektronickým nástrojem; podle svého pocitu vybere doprovod, který považuje za vhodnější, a pokusí se svoji volbu zdůvodnit, zvolený doprovod podle svých dispozic realizuje	Hudební doprovody vhodných lidových a umělých písní interpretované učitelem, případně učitelem ve spolupráci s žáky na akustické i elektronické nástroje (Orffův instrumentář, kytara, klavír keyboard) nebo vytvořené v hudebních aplikacích	Využívání digitálních aplikací a záznamů k rozšíření a upevnění učiva (např. virtuální prohlídky, záznamy koncertů)

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vokální, instrumentální, hudebně – pohybové a poslechové činnosti -zpívá ~~na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně~~ v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti -realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not -využívá ~~na základě svých hudebních schopností a dovedností~~ jednoduché ~~popřípadě složitější~~ hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivu skladeb a písní -rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby -vytváří ~~v rámci svých individuálních dispozic~~ jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace -rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, ~~upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny~~ -ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Správné a hospodárné dýchání, artikulace, hlavový tón Vokální hry s melodickou ozvěnou ~~Melodizace slov a krátkých textů~~ Zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu, rozvíjení hlavového tónu, měkké nasazení, ~~výslovnost samohlásek na konci slov, vyrovnávání vokálů,~~ rozdíl mezi lidovou a umělou písní Vokální hry s využitím obratů kvintakordu, crescenda a decrescenda Dynamika v písni - využití grafických znamének pro označení dynamiky (p - mf - f) při zpěvu ~~Nácvik dýchání (v pauze, mezi frázemi), pěvecké dělení slov~~ Počátky jednoduchého dvojhlasu Melodický kánon ~~Melodizace textu~~ ~~Hra doprovodů s použitím souzvuku dvou tónů~~ ~~Rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu (s využitím hodnot čtvrťových, osminových a půlových); hra dvoutaktových meziher při zpěvu spolužáků~~ ~~Notová osnova, taktová čára, nota celá, půlová pomlka; noty c1 – a1~~ ~~4/4 takt~~ Nota jako grafický znak pro tón, notový zápis jako opora při realizaci písně Rytmizace slov, říkadel Hra na tělo, reprodukce motivů a témat na nástroje Orffova instrumentáře ~~Hra jednoduchých doprovodů~~ Instrumentální hry s rytmickou ozvěnou Hraní rytmického doprovodu s Orffovými nástroji Rytmický kánon Délka not (nota čtvrťová, osminová a půlová, pomlka čtvrťová a osminová) Rozlišení 2/4 a 3/4 taktu, hra na tělo ~~Dvoudobá chůze a tanec – v průpletu, přísuvný krok~~ ~~Pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad (ve 3/4 taktu)~~ Pohybové vyjádření melodie, jejího charakteru, tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby Hudebně pohybové hry ~~Pochod podle hudebního doprovodu~~ Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky	Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	~~Poskočný krok, držení rukou (v bok, vedle sebe, proti sobě)~~ Vyjádření stoupání a klesání melodie, kvapík (jednotlivě i ve dvojici) Pohybové vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby- pantomima, improvizace Hudebně pohybové hry Rozlišení zvuku a tónu Mužský, ženský a dětský hlas Hudba vokální a instrumentální Ukolébavka, pochod Poslech krátkých skladeb určených dětem Schopnost sluchově rozlišit, pěvecky, instrumentálně i pohybově realizovat a slovně vyjádřit hudební kontrasty (tón dlouhý - krátký, hluboký - vysoký, silný -slabý; melodie rychlá - pomalá, veselá - smutná) Rozlišení hudebních nástrojů podle zvuku Poslech dětského sboru a capella a s doprovodem Rozlišování dalších hudebních nástrojů podle zvuku Menuet Odlišení slavnostní hudby od hudby jiných druhů a žánrů	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence, podpora digitální gramotnosti: Na dostupném elektronickém nástroji zvolí s dopomocí vhodný rejstřík a doprovodí píseň dle svých schopností nebo pomocí rytmického vzorku (patternu) připraveného učitelem ve zvolené aplikaci	Hudební hry pomocí aplikace, aplikace pro podporu hudebních dovedností Hra na keyboard (ukázky od učitele nebo spolužáka) či jiné elektronické nástroje	Využívání digitálních záznamů k rozšíření a upevnění učiva (např. virtuální prohlídky, záznamy koncertů)

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
~~Zazpívá ve sboru alespoň 10 nových písní, alespoň 5 písní zná zpaměti, zazpívá také ve skupině nebo sólo~~ ~~Ve sboru zpaměti zazpívá hymnu ČR, uvede základní údaje o jejím vzniku, správně se chová při hymně~~ Uvědoměle použije vokální dovednosti získané v nižších ročnících (samostatně, s připomínkou učitele) ~~Pokusí se o dvojhlas, trojhlas a polyfonní zpěv~~ Pokusí se zazpívat stupnici a kvintakord dur a moll ~~Technicky správně a rytmicky vhodně se snaží používat~~ Využívá jednoduché nástroje ~~Orffova instrumentáře~~ podle notového (nebo grafického) záznamu Improvizuje při tanci Pohybem vyjádří výraz a náladu hudby ~~Izolovaně i při tanci předvede krok poskočný, cvalový a krok se zhoupnutím ve 3/4 taktu~~ ~~Správně taktuje k hudební produkci na 2 a 3 doby~~ ~~V klidu, ale aktivně vyslechne krátké symfonické, komorní nebo nástrojové koncertní skladby~~ Poslechem i pohledem rozpozná harfu, varhany i další hudební nástroje (z nižších ročníků) Je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje ~~Vysvětlí skladatelský význam uvedených skladatelů (hudebních skupin)~~ Vysvětlí princip variace a dříve probíraných forem ~~Čte a píše noty v rozsahu c1 – g2 (i noty s posuvkami)~~	**Vokální činnosti, nácvik písní** ~~- práce s minimálně 10 písněmi v dur i v moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby)~~ - hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie, chování při hymně - ~~další pěvecké techniky (scat, falset apod.)~~ -upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících - ~~střídavý dech~~ - ~~sjednocování~~ rozšiřování hlasového rozsahu ~~h – d2~~ - počátky dvojhlasu, ~~příprava trojhlasu,~~ trojhlasový kánon, ~~pokus o polyfonní zpěv~~ ~~- synkopa, triola~~ ~~- stupnice a kvintakord dur a moll~~ - rytmická cvičení **Instrumentální činnosti** - doprovod pomocí Orffových nástrojů - upevňování získaných dovedností z nižších ročníků - hra doprovodů podle notového záznamu, improvizace doprovodu T a D, pokus o užívání S **Hudebně pohybové činnosti** ~~- práce s nejméně 4 hudebně pohybovými hrami nebo tanci~~ ~~- kultivované pohyby odvozené z rytmické složky populární hudby, regionální lidový tanec, „jazzový“ společenský tanec (charleston, twist, jive), mateník, polka, valčík, mazurka~~ - základy jednoduchých lidových tanců - procvičování pohybových prvků z nižších ročníků - taktování na 4 doby **Poslechové činnosti** ~~- práce s nejméně 8 poslechovými skladbami v dur i v moll~~ - rozlišování hudby ~~polyfonní a homofonní~~ (vokální i instrumentální) - další hudební nástroje (harfa, varhany) - hudební styly a žánry	Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
~~v houslovém klíči~~ Vysvětlí značky, zkratky a cizí slova běžně používané v notových zápisech z 1. – 5. ročníku, reaguje na ně při hudební produkci Použije notové písmo v žádoucích tvarech Realizuje jednoduché rytmické cvičení nebo část notového zápisu (nebo alespoň předvede rytmus říkadla nebo jednoduchého textu) Pokouší se zachytit rytmus a melodii notovým záznamem	- ~~lidové kapely, rocková kapela, symfonický a velký jazzový orchestr~~ ~~- hudba v chrámu, na zámku, v koncertní síni a k tanci (dříve a dnes)~~ ~~- poslech: lidové kapely, menuet, swingová hudba 30. let, rocková hudba 60. Let~~ –hudební formy (malá písňová, rondo) - významní skladatelé, hudební skupiny a jejich tvorba (poslech, epizody ze života) - J. S. Bach, Mozart, Janáček, Novák, Beethoven (příp. další – Trojan, Hurník, Eben, Beatles, Presley, Ježek a V+W, Šlitr a Suchý, Olympic apod.) ~~- princip variace~~ - seznámení s variací ~~**Seznámení s pojmy z hudební nauky**~~ ~~- Seznámení s oktávami pod i nad dosud používaným rozsahem~~ ~~- Seznámení se synkopou, triolou, stupnicemi dur i moll s jedním # a s jedním b a jejich kvintakordy~~ ~~- Ukázka použití posuvek při vyvození stupnic G dur a F dur~~ ~~- Ukázka posuvek v předznamenání~~ ~~- Akord~~ ~~- Interval obecně, jména intervalů~~ ~~- Notové písmo: basový klíč, nota Šestnáctinová~~ ~~- Rytmická cvičení, vlastní notový záznam~~	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence, podpora digitální gramotnosti: Na dostupném elektronickém nástroji zvolí s dopomocí vhodný rejstřík a doprovodí píseň dle svých schopností nebo pomocí rytmického vzorku (patternu) připraveného učitelem ve zvolené aplikaci Může vyzkoušet nahrávání a ukládání melodie, případně vlastní tvoření	Hudební hry pomocí aplikace, aplikace pro podporu hudebních dovedností Hra na keyboard (ukázky od učitele nebo spolužáka) či jiné elektronické nástroje	Využívání digitálních záznamů k rozšíření a upevnění učiva (např. virtuální prohlídky, záznamy koncertů)

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Využívá svých individuálních pěveckých dovedností Volí vhodný rytmický a pohybový doprovod	Opakování z 1. stupně Lidový dvojhlas Zpěv: Teče voda teče, Okoř s pohybovým doprovodem	Po celý školní rok: Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích Uplatnění žákovských referátů
Vnímá užité výrazové prostředky	Hudební výrazové prostředky - melodie, rytmus,tempo, harmonie, dynamika, barva Poslech: Stravinskij, Smetana Zpěv: Kočka na okně, doprovod tleskáním	
Rozšiřuje si znalosti o hudebních nástrojích	Hudební nástroje v lidové hudbě - dudy, cimbál, píšťaly Zpěv: Muzikanti co děláte, Žádný neví co jsou Domažlice	
Procvičuje si dříve získané znalosti o způsobu záznamu not	Notový zápis - notové značky Zpěv:Zlaté střevíčky	
Orientuje se v nových pojmech	Hudební seskupení - sólo, duo, trio Poslech: A. Dvořák Zpěv: Běží voda běží	
Chápe podstatu hudebních forem	Hudební forma - písňová, rondo Partitura - seznámení s notovým záznamem Zpěv: Ráda,ráda, Malé kotě	
Pozná rozdíl mezi hudebně-dramatickými formami	Hudební forma: opera, opereta Poslech: Wagner, Verdi, Strauss	
	Hudební forma: Muzikál, hudební revue Poslech:Ježek, Weber	Film: Kdyby tisíc klarinetů - muzikál

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Balet, melodram, scénická hudba Poslech: Čajkovskij, Fibich, Suk	
	Hudba kolem nás - filmová hudba, reklama Zpěv: Marnivá sestřenice, Severní vítr, Tři kříže	

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Pozná rozdíl v tematickém zaměření písní Volí vhodný rytmický doprovod	Lidová píseň - ukolébavka, verbunk, milostná, pracovní, koleda Zpěv: V Hodoníně za vojáčka, Když jsem já šel tou Putimskou branou, Skoč tam natrhej - rytmický doprovod tleskáním, Orffovy nástroje	Po celý školní rok: Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích Využití žákovských referátů
	Písně zlidovělé a umělé Poslech: A. Michna, Suchý-Šlitr Zpěv: Kočka na okně, Malé kotě	
Pozná rozdíl mezi dur a moll tóninou	Stupnice, tónina - dur, moll Zpěv: Bez legrace, Já husárek malý	
Uplatňuje získané návyky při zpěvu	Lidský hlas, hlasová hygiena Poslech: bas, tenor, alt, soprán Zpěv: Sbohem lásko, Kdyby tady byla taková panenka	
Zpívá dle svých dispozic v jednohlase a vícehlase	Vícehlasá hudba, kánon Poslech: J.S. Bach - umění fugy Zpěv: kánon Bejvávalo, Červená se line záře	
Porovnává hudební formy	Koncert jako hudební forma Sonáta a sonátová forma Symfonie a symfonická báseň Poslech: Vivaldi, Mozart, Beethoven, Smetana Zpěv: Klementajn	
Uvědomuje si riziko při užívání drog	Lidské nešvary a hudba Hudba jako kulisa, drogy	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozpozná tanec a předvede vhodný taneční krok Vyhledá souvislost mezi hudbou a pohybem	Hudba a pohyb- pantomima, lidový a společenský tanec, balet Poslech: ukázky tanců Zpěv: Kdyby byl Bavorov	Tanec - polka, mazurka, blues
Prokazuje základní orientaci ve světě hudby – rozlišuje hudbu duchovní a světskou	Hudba duchovní a světská Kantáta a oratorium Poslech: Händel Zpěv: Tisíc mil	
Popíše jednotlivé hudební profese	Lidé kolem hudby - dirigent, skladatel, textař, zvukař, interpret	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Porozumí textu hudebních památek Porovná tematická zaměření písní	Artificiální a nonartificiální hudba Původ hudby, pravěk a starověk Poslech: Seikilova píseň Zpěv: Jen vítr to ví (Bob Dylan)	Po celý školní rok: Využití žákovských referátů Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích
Rozliší durové a mollové stupnice Charakterizuje pojem jazz	USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby Stupnice, tonina, modální stupnice Poslech: Stará archa Zpěv: Stará archa	
Charakterizuje pojem jazz a swing Charakterizuje slohové období	USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby, swing Renesance Poslech:Chattanooga Choo Choo	
Rozlišuje hudební styly Charakterizuje pojem kytarová značka	Kytarové značky Rock and roll, country and western v USA 50. let Poslech: Třešně zrály Zpěv: Červená řeka, Když mě brali za vojáka	
Rozlišuje hudební styly Charakterizuje slohové období Chápe význam skupiny The Beatles pro další vývoj pop-rockové hudby 20. stol.	Baroko Anglie jako vstupní brána do moderní populární hudby, rock 60. let Poslech: Yesterday Zpěv: Včera	
Charakterizuje slohové období Rozlišuje hudební nástroje	Klasicismus Moderní hudební nástroje Poslech: Malá noční hudba Zpěv: Všichni jsou už v Mexiku	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Charakterizuje slohové období Rozlišuje hudební styly	Romantismus Vážná hudba 20. stol. Poslech:Bolero	
Rozlišuje hudební styly Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prostředků k poslouchané hudbě	70. a 80. léta v moderní populární a rockové hudbě Nymburská hudební scéna Poslech: Abba, Queen Zpěv: Hrobař	

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Porozumí textu hudebních památek Porovná tématické zaměření písní Charakterizuje slohové období	Počátky hudebních dějin v Čechách Poslech: Hospodine pomiluj ny, Ktož sú boží bojovníci, Drevo sa listem odievá Zpěv: Ktož sú boží bojovníci	Po celý školní rok: Využití žákovských referátů Úroveň dosahování konkretizovaných výstupů je v tomto oboru vázána na stupeň žákových schopností, nadání a vloh Dle možností a okolností návštěva hudebních koncertů a představení Možná příprava na účast v pěveckých a hudebních soutěžích
Charakterizuje slohové období Rozliší jednohlasý a vícehlasý zpěv	Hudební renesance v Čechách Vícehlasá hudba vokální Poslech: Kryštof Harant, Jan Campanus Vodňanský Zpěv: Kánon	
Charakterizuje slohové období	České hudební baroko Vícehlasá hudba instrumentální, varhany Poslech: A.Michna z Otradovic, P.J. Vejvanovský, B.M.Černohorský Zpěv: Chtíc, aby spal	
Charakterizuje slohové období	Český klasicismus Symfonie, sonáta Poslech: J.L.Dusík,P.Vranický Vánoční hudba Poslech: J.J.Ryba Zpěv: vánoční písně a koledy	
Charakterizuje slohové období Chápe význam děl Smetany a Dvořáka pro rozvoj národního cítění	Český hudební romantismus Opera, opereta, pěvecké sbory Bedřich Smetana, Antonín Dvořák Státní hymna ČR Poslech: B. Smetana, A. Dvořák, Z. Fibich Zpěv: Proč bychom se netěšili	
Slovně charakterizuje slyšené hudební dílo	Česká vážná hudba 20. století Poslech: L.Janáček, B. Martinů, A. Hába	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Slovně charakterizuje slyšené hudební dílo Rozlišuje hudební styly Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Česká populární hudba 20.st. Jazz a swing, trampská hudba Osvobozené divadlo Poslech: J. Ježek, trampské písně Zpěv: Život je jen náhoda, Šaty dělaj člověka Semafor Big beat, rock, Pop, folk, country, disco a další taneční hudba Poslech: Semafor, Olympic, další dle výběru Zpěv: Želva	

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura* a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa - poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivity vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

5.7.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření
v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., 3. 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně a ve 4., 5., 6., 7. ročníku 2 hodiny týdně. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

5.7.2.3 Hodnocení

Hodnocení v předmětu *Výtvarná výchova* vychází především z pozorování učitele. Hodnotí každou jednotlivou práci pomocí známky a slovního hodnocení (ústní formou). Zde zohledňuje především zpracování vzhledem k zadání, neotřelost řešení a celkový přístup žáka k předmětu, také míru spolupráce a schopnosti pracovat ve skupině.

Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení. Hodnoceny mohou být (zpravidla na 2. stupni) i aktivity navazující na výukové akce v rámci VV (výstavy, besedy, exkurze atd.) – např. zpracování zpráv, zpracování výtvarné inspirace atd.

5.7.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

UČITEL	ŽÁK
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Výtvarná výchova, vyučuje komplexně • Podporuje u žáků inspiraci, rozvoj fantazie • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o široké kulturní a umělecké dění domácí, evropské i světové, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k vnímání estetických hodnot umění, k přijímání výtvarných a uměleckých prožitků, k chápání umění jako důležité součásti kulturního života • Vede žáky k toleranci vůči různým projevům výtvarného umění a rozličným stylům, žánrům, proudům a k citlivému hodnocení vlastní práce i práce druhých • Povzbuzuje k vyjadřování zážitků, k interpretaci a reprodukci umění • Při přípravě vyučovacích témat dle možností přihlíží k regionálnímu kontextu • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Dle svých schopností projevuje snahu o tvůrčí vyjádření a je tolerantní vůči různým směrům umění. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje svou tvorbu, podílí se na estetickém prostředí školy. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot • Prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oboru "Výtvarná výchova".

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru. • Na modelových příkladech učíme žáky využívat vhodný algoritmus řešení problémů. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace. • Učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské • komunikace. • Vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Vedeme žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince • Vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování • emocionálního života. • Prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogický a nepedagogických pracovníků školy. • Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné	• Učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsobů nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům.

materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. • Budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný výtvarný prožitek není možný.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky. • Učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými výtvarnými profesemi. • Talentovaným žákům pomáháme při volbě vhodného povolání (studia), ve kterém budou moci plně využít a • rozvinout svoje nadání. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.7.2.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výtvarná výchova dle RVP ZV

1. – 3. ročník

Výstupy z RVP:

Žák:

- rozpoznává ~~a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření~~ (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě ~~odlišností vycházejících z jeho~~ zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní ~~životní~~ zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- ~~vyjadřuje rozdíly při~~ vnímání události různými smysly a ~~pro jejich~~ vizuálně ~~obrazné vyjádření volí vhodné prostředky~~ je vyjadřuje
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené nadsmyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); ~~vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření~~

4. – 5. ročník
Výstupy z RVP :

Žák:

- při vlastních tvůrčích činnostech ~~pojmenovává~~ užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů *(světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)*
- ~~užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model~~
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se ~~vědomě~~ zaměřuje na projevení vlastních ~~životních~~ zkušeností ~~i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy~~
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky ~~(včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)~~
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace ~~v sociálních vztazích~~ zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené nadsmyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); ~~vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření~~

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- vybírá, vytváří a pojmenovává ~~co nejširší škálu~~ prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- ~~užívá vizuálně obrazná vyjádření k~~ zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- ~~užívá prostředky pro~~ zachycuje jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; ~~porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření~~
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ~~a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu~~
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ~~porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů~~
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření ~~v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci~~

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamické vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická,

založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

- vybírá, vytváří a pojmenovává ~~co nejširší škálu~~ prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- ~~užívá vizuálně obrazná vyjádření k~~ zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- ~~užívá prostředky pro~~ zachycuje jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; ~~porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření~~
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ~~a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu~~
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ~~porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů~~
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření ~~v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci~~

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamické vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická,

založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- vybírá, vytváří a pojmenovává ~~co nejširší škálu~~ prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- ~~užívá vizuálně obrazná vyjádření k~~ zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- ~~užívá prostředky pro~~ zachycuje jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; ~~porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření~~
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ~~a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu~~
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ~~porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů~~

- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření ~~v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci~~

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamické vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz,

reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- vybírá, vytváří a pojmenovává ~~co nejširší škálu~~ prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- ~~užívá vizuálně obrazná vyjádření k~~ zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- ~~užívá prostředky pro~~ zachycuje jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; ~~porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření~~
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ~~a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu~~
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ~~porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů~~
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření ~~v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci~~

Učivo v RVP:

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamické vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz,

reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

5.7.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

1. – 3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků -rozpoznává ~~a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření~~ (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě ~~odlišností vycházejících z jeho~~ zkušeností, vjemů, zážitků a představ -v tvorbě projevuje své vlastní ~~životní~~ zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace -~~vyjadřuje rozdíly~~ při vnímání události různými smysly a ~~pro jejich~~ vizuálně ~~obrazné vyjádření volí vhodné prostředky~~ je vyjadřuje -interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností -na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- **tematické práce** (např. prázdniny, příroda v ročních obdobích, Mikuláš, Vánoce, Velikonoce, výlet, Den dětí, dárek pro maminku, les vypráví, Nový rok, Betlém, pohádkový svět, Mořský svět, škola v přírodě, čím budu, ostrov, dopravní výchova) - **hra s barvou** (podzimní listí, motýl, odlet vlaštovek, otiskování skvrny, mořské vlny, strom a příroda v ročních obdobích, louka, -**hra s přírodními strukturami** (listy, kůra stromů, lněná látka, bramborové tiskátko, obrázek z těstovin, koření) -**práce s papírem, textilem** (drak, zabalení dárku, námořníci, maska atp.) - **práce s modelínou** (moduritem, hlínou, těstem) (ovoce, postavy, otisk přírodniny, nábytek,…) - **dekor** (výtvarný rytmus - řazení prvků za sebou do sítě i do plochy - čepice, sukně, šála, dekorativní látka) - **beseda (**o vlastním výt. díle, o ilustraci, ilustrátorech, knize, výtvarných technikách) - **ilustrace (**k pohádce, kalendáře přírody, k divadelnímu představení) -**výtvarné osvojování věcí** (mlýnek, květin, ovoce a zeleniny, bota, -**postavy v pohybu i statické** (sněhulák, sportovci, hračka, obkreslení spolužáka) -**teorie barvy (**barevný kruh, barevný kontrast a harmonie, barva světlá, tmavá – mokrý podklad, – smutné a veselé tóny barev)	TECHNIKY: -**kresba** tuší, dřívkem, voskovým pastelem, křídou, pastelkou, fixem, uhlem, tužkou -**zapouštění barev** do vlhkého podkladu -**otisk** -**lepení, skládání** -**kombinovaná technika** -**malba** vodovými barvami, (temperovými barvami) -**modelování** -**kolorovaná kresba** (vodovými barvami a černou tuží) -**kresba zmizíkem** na inkoustový podklad -**dekor** -**muchláž -** (zmuchlaný papír, namočit do vody, roztáhnout, nechat uschnout, přejíždět hranou barevné křídy) -**koláž** -**frotáž** -**obkreslování** -**rozfoukaní** tuže, barvy -**kašírování** -**práce s textilem** -**práce s papírem** (krepový, karton, jemný)

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	- otisky (ruky, listu, frotáž, zmuchlaného papíru, látky, molitanu, motýl (polovinu otisknout) **- hra barvy a světla** (stín, moře, louka, noc) -**fantazijní námět** (příběhy na hladině, kouzelný koberec, pohádkový svět, kosmos, rozfoukaná kaňka) -**linie** (voda přes kameny, vlasy, stroje, přístroje, bota, obličej, brouk, motýl) - **přání** (k svátkům) -**pozvánky** (besídka, slet čarodějnic, výlet, sportovní hry) **- skupinové práce** (obrázek z otisků rukou, zvíře, rostlina, tematický obr.)	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence, podpora digitální gramotnosti: Učí se rozlišovat mezi jednotlivými vizuálními obsahy a objevuje, k čemu jsou určeny (například kresba v knize, animace v reklamě / v animovaném filmu pro děti) Při vlastní tvorbě objevuje možnosti různých prostředků (kresby, malby, digitální fotografie, nástrojů vybraných programů pro kreslení)		Vizuálně obrazné prostředky využíváme k motivaci, inspiraci a návodům.

4. – 5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozvíjení smyslové citlivosti -při vlastních tvůrčích činnostech ~~pojmenovává~~ užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - rozliší reálný a duchovní prostor, uplatňuje své fantazijní představy, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření -~~užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislé~~ -při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních ~~životních~~ zkušeností ~~i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy~~ **Uplatňování subjektivity** - vědomě se zaměřuje na projevení vlastních ~~životních~~ zkušeností -nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě -osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro	-**tematické práce** (vlastní zážitky žáků – tradice a zvyky, rodina a přátelé, záliby a koníčky, škola v přírodě, výlety, exkurze, profesní orientace, zážitky s knihou, dopravní výchova, projektové dny, lidské tělo, pozorování přírody, svět techniky) **-teorie barvy, hra s barvou** (barevný záznam, světlo, stín, proporce, harmonie, barevný kruh, barevný kontrast, barva světlá, tmavá, smutné a veselé tóny barev) **-dekorativní práce** (barevná mozaika, přání, jídlo, dárky, výzdoba třídy, plakáty, pozvánky, koláž, atlasy, mandaly, lidová tvorba, ozdoby, šperky, oblečení) -**hra s přírodními strukturami** (písek, přírodniny, látka, bramborové tiskátko, obrázek z těstovin, koření, vosk- zažehlování) -**práce s papírem, textilem** (dárková balení, karnevalové masky, vystřihovánky, stříhaná koláž) **-objemová a prostorová tvorba** (modurit, hlína, těsto, papír, ovoce, lidské výtvory, přírodniny, užité dílo, kulisy, loutky, plastiky) **-výstavy, exkurze** - **beseda (**o vlastním výtvarném díle, o ilustraci, ilustrátorech, knize, výtvarných technikách, s autory výt. děl) - **ilustrace** (knihy, filmové, divadelní hry, obrázkové osnovy, komiksy) -**výtvarné osvojování věcí** (lidské výtvory, výroba věcí denní potřeby) **-postavy statické, v pohybu** (sněhulák, pohádkové bytosti, sportovci, hračka, obkreslení spolužáka)	**Doporučené techniky** -**kresba** (tuží, dřívkem, pastelem, křídou, pastelkou, fixem, uhlem, tužkou) -**zapouštění barev** (do vlhkého podkladu) -**otisk** -**lepení, skládání** -**kombinovaná technika** -**malba** vodovými barvami, (temperovými barvami) -**modelování** -**kolorovaná kresba** (vodovými barvami a černou tuží) -**kresba zmizíkem** (inkoustový podklad) -**dekor a mozaika** -**muchláž -** (zmuchlaný papír, namočit do vody, roztáhnout, nechat uschnout, přejíždět hranou barevné křídy) -**koláž**

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky ~~(včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)~~ **Ověřování komunikačních účinků** -porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace -hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl, nalézá a do komunikace ~~v sociálních vztazích~~ zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - seznamuje se s možnostmi akční tvorby, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy ~~- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil~~ ~~- seznamuje se s možnostmi akční tvorby, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy~~	**- otisky** (lidské tělo, frotáž, zmuchlaný papír, látka, molitan, papír, přírodniny) -**fantazijní námět** (přepis hmatového, sluchového zážitku, chutě a vůně, scifi, pohádkový svět, rozfoukávaná kaňka) -**kresba** (linie, kresba dřívkem, špejlí, pastelkami, fixem, pastelem, uhlem, perem, špendlík, linie a plocha, písmo) **- skupinové práce** (kombinované techniky)	**-frotáž** **-obkreslování** **-rozfoukání** (tuže, barvy) **-kašírování** **-práce s textilem** -**práce s papírem** (krepový, karton, barevný, jemný)
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence, podpora digitální gramotnosti: Seznamuje se s různorodostí vizuální produkce i v online prostředí, vybere díla, která ho zaujala, a jednoduše sdělí důvod svého výběru Postupně se dle možností a okolností může učit vytvářet si a třídit digitální fotodokumentaci svých vlastních děl i proto, aby je mohl sdílet s ostatními		Vizuálně obrazné prostředky využíváme k motivaci, inspiraci a návodům Návštěva interaktivních výstav, galerií dle možností a okolností

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si důležitost své konkrétní pomoci, soucítí, pomáhá a vnímá svět lidí, kteří se bez pomoci druhých neobejdou.	**Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“**	Vánoční pozdravy, popř. výstavy atd. dle aktuální spolupráce se zakladatelkou hnutí paní Jensen.
Odlišuje portrétní a figurální zobrazení, vnímá lidskou postavu jako celek, její proporce, zároveň si uvědomuje detaily vyjádření lidské postavy, především obličeje Začleňuje sebe sama do rozličných společenství Rozlišuje dimenzi uvnitř a vně.	**Ve světě lidí a bytostí** Jak vypadáme, jak se vidíme Já a moje rodina, já a mí blízcí Život a podoby rozličných společenství Já a ty uvnitř	Možná spolupráce při přípravě a realizaci výstav na místní úrovni Návštěva místních výstavních expozic dle nabídky a možností Podíl na vylepšování estetického prostředí školy
Poznává svět přírody, její proměny, rozmanitost a děje v ní probíhající, uvědomuje si sounáležitost člověka a přírody, svět zvířat	**Ve světě přírody** Svět zvířat Organismy a jejich proměny Přírodní děje Rozmanitost přírody	
Vnímá svět předmětů, které ho obklopují, uvědomuje si materiály, tvary a barvy kolem sebe Propojuje svět lidí se světem přírody	**Ve světě a umění a techniky** Nástroje, stroje, materiály, předměty, výtvory Člověk a umění Člověk v krajině Člověk doma	

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje důležitost své konkrétní pomoci, soucítí, pomáhá a vnímá svět lidí, kteří se bez pomoci druhých neobejdou	**Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“**	Vánoční pozdravy, popř. výstavy atd. dle aktuální spolupráce se zakladatelkou hnutí paní Jensen
Vnímá lidskou postavu, odlišuje portrétní a figurální zobrazení, vnímá proporce jako celek a uvědomuje si detaily vyjádření lidské postavy Ve svém vyjádření odlišuje časy minulé, přítomné a budoucí, reálné a fantazijní	**Lidé v prostoru a času** Lidské bytosti, bytosti z mýtů minulých i budoucích Komunikace Lidské skupiny a společenství	Možná spolupráce při přípravě a realizaci výstav na místní úrovni Návštěva místních výstavních expozic dle nabídky a možností Podíl na vylepšování estetického prostředí školy
Vnímá planetu Zemi jako nositelku a dárkyni života, její začlenění do vesmíru, její vývoj a nutnost ochrany Uvědomuje si, že důležitou součástí života na naší planetě je rostlinná a živočišná říše, kterou je nutno chránit	**Země – planeta života** Země dnes, zítra a pozítří Organismy Zvířata jako součást přírody Vesmír	
Vychází z vlastních poznatků, z pečlivého pozorování, zkušeností, představ a myšlenek, hledá a volí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky Zobrazuje objekty reálné i fantazijní	**Věda a technika, design, architektura, výtvarné umění** Svět předmětů Technika, stroje, energie Byt, stavba, město Svět umění	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si důležitost své konkrétní pomoci, soucítí, pomáhá a vnímá svět lidí, kteří se bez pomoci druhých neobejdou	**Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“**	Vánoční pozdravy, popř. výstavy atd. dle aktuální spolupráce se zakladatelkou hnutí paní Jensen
Seznámí se s výtvarnými technikami (kresba, malba, koláž, kombinované techniky, froasáž, mozaika, lepení, vytrhávání, vystřihování, jiné materiály) a dle svých možností a schopností je aplikuje do vlastního výtvarného vyjádření Orientuje se v základních uměleckých a architektonických směrech, stylech a epochách	**Lidé v prostoru a času** (lidské bytosti v minulých i budoucích časech, komunikace, lidské skupiny a společenství, obec a region)	Možná spolupráce při přípravě a realizaci výstav na místní úrovni Návštěva místních výstavních expozic dle nabídky a možností Podíl na vylepšování estetického prostředí školy
	Země – planeta života (Země současná a budoucí, organismy a vesmír)	
	Věda a technika (design, architektura, výtvarné umění, svět předmětů, technika, stroje, svět umění)	

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si důležitost své konkrétní pomoci, soucítí, pomáhá a vnímá svět lidí, kteří se bez pomoci druhých neobejdou	**Pomoc stonožkovému hnutí „Na vlastních nohou“**	Vánoční pozdravy, popř. výstavy atd. dle aktuální spolupráce se zakladatelkou hnutí paní Jensen Možná spolupráce při přípravě a realizaci výstav na místní úrovni Návštěva místních výstavních expozic dle nabídky a možností Podíl na vylepšování estetického prostředí školy
Seznámí se s výtvarnými technikami (kresba, malba, koláž, kombinované techniky, froasáž, mozaika, lepení, vytrhávání, vystřihování, jiné materiály) a dle svých možností a schopností je aplikuje do vlastního výtvarného vyjádření Orientuje se v základních uměleckých a architektonických směrech, stylech a epochách	**Lidé v prostoru a času** (lidské bytosti v minulých i budoucích časech, komunikace, lidské skupiny a společenství, obec a region)	
	Země – planeta života (Země současná a budoucí, organismy a vesmír)	
	Věda a technika (design, architektura, výtvarné umění, svět předmětů, technika, stroje, svět umění)	

5.8 TĚLESNÁ VÝCHOVA, VÝCHOVA KE ZDRAVÍ, SPORTOVNÍ HRY

5.8.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.8.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a celkový harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené po hybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu. Žáci se v rámci TV seznamují s tématy jako je *Dopravní výchova* a *Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.*

5.8.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S ohledem na poměrně značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků v ročníku a na velmi různou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností, je výuka vyučovacího předmětu pojata tak, aby se žáci průběžně dle svých možností a schopností zdokonalovali v širokém spektru pohybových činností, aby pociťovali radost z pohybu, rozvíjeli zdravou soutěživost a uvědomovali si přínos pohybových aktivit a sportu pro celkový zdravý tělesný i duševní vývoj. Přesah pohybových aktivit mimo rámec vlastní tělesné výchovy lze spatřovat v případné organizaci školních výletů a exkurzí, kde se krom specifického obsahu vyplývajícího ze zaměření akce mohou žáci nejčastěji setkat s pěší turistikou. Na 1. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výuka vyučuje jako povinný předmět v základní 2 hodinové dotaci týdně pro všechny žáky. Na 1. stupni se výuka TV organizuje pro celou třídu jednotně, na 2. stupni se systém liší v tom, že TV je realizována v dívčích a chlapeckých mezitřídních skupinách s využitím dělených hodin. Na 2. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výuka vyučuje rovněž jako povinný předmět v základní 2 hodinové dotaci týdně pro všechny žáky.
Výuka je organizována v tělocvičně v budově školy, na sportovištích mimo školu, na hřišti u školy, v sokolovně apod. s využitím pomůcek ze školního kabinetu TV.

5.8.1.3 Hodnocení

V předmětu *Tělesná výchova* jsou žáci hodnoceni na základě svých výkonů, motivace zlepšovat se a celkového přístupu k předmětu. Učitel zohledňuje i různou úroveň motorických schopností, kdy sleduje jejich progresi, nikoliv schopnosti jako takové. Důležitým kritériem je i schopnost zařadit se do kolektivu a spolupracovat s ostatními žáky v rámci her a soutěží. Hodnocení má komplexní charakter. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.8.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Tělesná výchova

UČITEL	ŽÁK
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Tělesná výchova, vyučuje komplexně • Podporuje u žáků vztah k pohybu jako sportovní, relaxační a celkově zdravotně přínosné aktivitě • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o pohyb a sport • Vede žáky k vnímání hodnot a přínosu pohybových aktivit, k rozvoji vůle, smyslu pro fair-play, rozvoji sportovního ducha • Povzbuzuje i žáky méně nadané • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností zařazuje pohybové aktivity do svého každodenního života • Pracuje s vůlí, vytrvalostí, smyslem pro kolektiv, s vlastními chybami. • Prezentuje své výkony, podle okolností a možností reprezentuje školu. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty • Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti. • Vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oblasti sportu a pohybové výchovy rozšiřujeme svoji kvalifikaci a svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů	• Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel. • Vedeme žáky k čestnému jednání v duchu "fair play". • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Učíme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. • Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu). • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. • Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Důsledně učíme žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známem prostředí. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …) • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání

	• Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.8.1.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Tělesná výchova dle RVP ZV

1. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Učivo v RVP:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu

příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení

zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití

rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu

hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity

bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost

základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti

rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance

průpravné úpoly – přetahy a přetlaky

základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem

- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů

turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody

další pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály

organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy
zdroje informací o pohybových činnostech

2. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Učivo v RVP:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě -** přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **další pohybové činnosti** *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály

- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

3. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Učivo v RVP:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě -** přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **další pohybové činnosti** *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály

- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zasazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změní základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Učivo v RVP:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem

- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě -** přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **další pohybové činnosti** *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zasazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změní základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Učivo v RVP:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře,

průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě -** přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **další pohybové činnosti** *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ
- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

6. - 9. ročník

Poznámka: Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Výstupy z RVP:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

žák

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

žák

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

žák

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Učivo v RVP:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- **zdravotně orientovaná zdatnost** - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením
- **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- **gymnastika** – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** – kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
- **atletika** – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky, do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- **sportovní hry** – basketbal, volejbal, přehazovaná, florbal - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- **lyžování, snowboarding** – v rámci lyžařského výcvikového kurzu v 8. ročníku, běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování a/nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku;
- další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)
- **turistika a pobyt v přírodě** - příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, ochrana přírody, táboření, základy orientačního běhu, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- **organizace prostoru a pohybových činností** – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování
- **historie a současnost sportu** – významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta
- **pravidla osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** – měření, evidence, vyhodnocování

5.8.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

1. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Činnosti ovlivňující zdraví Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci v prostorech školy Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků Dbá na správné dýchání Zná kompenzační a relaxační cviky	Seznámení se školní tělocvičnou, hřištěm. Nácvik nástupu, seznámení se se základními tělocvičnými povely, rozdělení družstev Běh – nácvik vysokého startu, indiánský běh, běh s přeskakováním překážek Skoky – skok daleký z místa, skok daleký Cvičení na žebřinách, cvičení s míči Závodivé hry na postřeh, s míči Cvičení s lavičkami nadél i našíř – různé způsoby chůze a poskoky, jejich překonávání různými způsoby Cvičení s využitím bedny – její překonávání jako překážky s obměnami Cvičení na žebřinách – vylézání, slézání v obměnách, základní dovednosti, posilovací cvičení Cvičení s plnými míči – posilování paží Cvičení s míči – základní herní činnosti, nácvik přihrávky obouruč trčením, nácvik driblingu Akrobacie – nácvik kotoulu vpřed, kotoul z dřepu stojného, kotoul vpřed do stoje, nácvik stoje na lopatkách Relaxační cvičení Rytmická gymnastika – rozvíjení rytmického cítění tleskáním a jednoduché pohyby, chůzí Cvičení se švihadly a lanem Šplh na tyči – nácvik Cvičení s lavičkami – překonávání laviček různými způsoby Cvičení s využitím bedny – překážková dráha Cvičení na žebřinách – posilování Cvičení s plnými míči Cvičení s míči – nácvik driblingu, přihrávky, závodivé hry, nácvik hodu kriketovým míčkem z místa	Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu. Výuka venku se přizpůsobuje povětrnostním podmínkám Běh Emila Zátopka Velká cena Lysé nad Labem – atletické závody Mc Donald´s cup – turnaj v žákovské kopané Preventan cup – turnaj ve vybíjené

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	Akrobacie – kotoul vpřed do stoje, kotoul vpřed a výskok prohnutě, stoj na lopatkách Šplh na tyči – nácvik Cvičení se švihadly Relaxace při hudbě	
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> Přihrává jednoruč, obouruč Provádí kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích Osvojí si techniku hodu kriketovým míčkem Osvojí si nízký start Osvojí si princip štafetového běhu Nacvičí skok do dálky Zvládá jednoduchá cvičení na žebřinách Reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti Ovládá základy estetického pohybu, vyjádří melodii a rytmus pohybem Ovládá pohybové aktivity v terénu a volné přírodě	Cvičení s lavičkami Cvičení na žebřinách Cvičení s míči – přihrávky, chytání, dribling, závodivé hry, hod kriketovým míčkem Akrobacie – kotoul vpřed do stoje opakovaně Běh – 50m, nácvik nízkého startu, nácvik štafety, kruhový trénink, vytrvalostní běh Skok daleký – z místa s odrazem obounož na výkon, s rozběhem Cvičení se švihadly a lanem Šplh na tyči Tělovýchovná vycházka - turistika	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u> Užívá základní tělocvičné pojmy a rozumí jejich významu Orientuje se v pojmech z pravidel sportů a soutěží Jedná v duchu fair - play Zná a dodržuje základní pravidla her Je schopen soutěžit v družstvu Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo Respektuje zdravotní handicap		

2. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Činnosti ovlivňující zdraví Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci v prostorech školy Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků Dbá na správné dýchání Uplatňuje kompenzační a relaxační cviky	Základní pojmy a zásady bezpečnosti Hygiena při tělesné výchově Základy první pomoci Nácvik nástupu Závodivé hry Akrobatická cvičení na žíněnkách – válení sudů, kolébka, kotoul vpřed	Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu. Výuka se přizpůsobuje povětrnostním podmínkám. Běh Emila Zátopka Velká cena Lysé nad Labem – atletické závody Mc Donald´s cup – turnaj v žákovské kopané Preventan cup – turnaj ve vybíjené
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Zvládne přihrávku jednoruč, obouruč Zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích Zná techniku hodu kriketovým míčkem Zná nízký start Zná princip štafetového běhu Nacvičí skok do dálky Zvládá jednoduchá cvičení na žebřinách Zná smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti a reaguje na ně Ovládá základy estetického pohybu, vyjádří melodii a rytmus pohybem Ovládá pohybové aktivity v terénu a volné přírodě	Průpravná, kompenzační, relaxační cvičení Cvičení na žebřinách Překonávání laviček jako překážek, závodivá cvičení a hry s použitím laviček Cvičení s míči – průpravné činnosti, Přihrávka jednoruč a obouruč trčením Akrobatická cvičení – nácvik celkového zpevnění těla, kotoul z dřepu do dřepu, kotoul s výskokem Nácvik šplhu na tyči, cvičení na žebřinách – posilování břišních svalů **Atletika** – běh na krátké vzdálenosti, běh na 50 m na výkon, běh na 300 m, nácvik štafety, volný běh na 2 min. – 30 sekund odpočinek, indiánský běh Nácvik hodu míčem z místa, s rozběhem, hod míčem do dálky na výkon Skok do dálky s rozběhem – spojení rozběhu s odrazem, skok do	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	dálky na výkon Šplh na tyči Míčové hry Turistická vycházka	
Činnosti podporující pohybové učení Zná a užívá základní tělocvičné pojmy Zná a užívá pojmy z pravidel sportů a soutěží Jedná v duchu fair - play Zná a dodržuje základní pravidla her Je schopen soutěžit v družstvu Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo Respektuje zdravotní handicap	Cvičení s plnými míči Sportovní hry – přihrávka jednoruč a obouruč trčením, driblink Cvičení na švédské bedně Šplh na tyči Cvičení na žebřinách, závodivá cvičení a hry s použitím žebřin Cvičení na šikmých lavičkách Rozvíjení rytmických cvičení Akrobacie – průpravná cvičení, kotoul vpřed, kotoul vpřed opakovaně, kotoul vpřed s výskokem, stoj na lopatkách -„svíčka“, nácvik kotoulu vzad, Cvičení se švihadly – odraz, kroužení, přeskoky střídnonož, přeskoky snožmo s meziskokem Cvičení s lanem Rozvíjení rytmického cítění tleskáním, chůzí a jednoduchými pohyby, základní taneční prvky Průpravná a relaxační cvičení, posilovací cviky	

3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Činnosti ovlivňující zdraví Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci v prostorech školy Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků Dbá na správné dýchání Zná kompenzační a relaxační cviky	Poučení o bezpečnosti při tělesné výchově Základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení Rozvíjení pohybové představivosti Průpravná cvičení prostná Cvičení se švihadlem, přeskakování, nácvik odrazu, kroužení, přeskakování dlouhého švihadla Jednoduchá cvičení obratnosti na žebřinách Přeskakování pravidelně sestavených laviček našíř odrazem jednonož v běhu Válení plného míče na lavičce, podávání jednoho i několika plných míčů různými způsoby v kruhu Průpravná činnost s míčem Míčové přihrávky trčením obouruč Hod míčkem, kriketovým míčkem Rychlý běh k metě z různých postojů rychlý běh různými způsoby k metě (10 – 20m) Běh s rychlými změnami směru Nácvik nízkého a polovysokého startu Nácvik rychlého běhu, rychlý běh na výkon Běh na 60 m Vytrvalostní běh do 1000m na dráze Skok daleký z místa odrazem obounož Skok daleký skrčný – skok do dálky z rozběhu	Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu Výuka venku se přizpůsobuje povětrnostním podmínkám Běh Emila Zátopka Velká cena Lysé nad Labem – atletické závody Mc Donald´s cup – turnaj v žákovské kopané Preventan cup – turnaj ve vybíjené

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Zvládne přihrávku jednoruč, obouruč Zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích Zná techniku hodu kriketovým míčkem Zná nízký start Zná princip štafetového běhu Nacvičí skok do dálky Zvládá jednoduchá cvičení na žebřinách Reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti a zná jejich význam Ovládá základy estetického pohybu, vyjádří melodii a rytmus pohybem Ovládá pohybové aktivity v terénu a volné přírodě	Šplh na tyči Chůze, běh, poskoky a lezení po lavičkách nadél, přeskakování laviček šikmo zavěšené lavičky – vyběhnutí, seběhnutí Koordinace svalového napětí a uvolnění Rozvíjení prostorového cítění, rytmické cvičení Posilování hlavních svalových skupin Cvičení na hrazdě Relaxační cvičení Průpravná cvičení pro akrobacii Kotoul vpřed i opakovaně Kotoul vzad i opakovaně Nácvik odrazu na můstku a trampolíně Roznožka, skrčka přes kozu Přihrávka trčením obouruč, jednoruč, driblink, míčové hry Kutálení plných míčů najednou napříč kruhu, kutálení a válení plných míčů ve dvojicích i čtveřicích Přetahování družstev s využitím lana probíhání a podlézání jednotlivých dílů bedny sestavených v dráhu Probíhání vytyčené slalomové dráhy Běh střídaný s chůzí Výměna míst rychlým během ve dvojicích (10 – 20m) Rychlý běh k metě s přeskakováním nízkých překážek Posilování hlavních svalových skupin Cvičení na žebřinách Průpravná cvičení prostná Koordinace svalového napětí a uvolnění v postojích a polohách Rozvíjení rytmického cítění Základy lidového tance Běh v terénu do 15 min. Roznožka přes kozu našíř Posilování hlavních svalových skupin	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Činnosti podporující pohybové učení Zná a užívá základní tělocvičné pojmy Zná a užívá pojmy z pravidel sportů a soutěží Jedná v duchu fair - play Osvojuje si a dodržuje základní pravidla her Je schopen soutěžit v družstvu Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo Respektuje zdravotní handicap	Stoj na rukou Cvičení s lavičkami Skok vysoký skrčmo Podávání jednoho i několika plných míčů různými způsoby v kruhu, soutěže přihrávky trčením jednoruč, obouruč, driblink, střelba na koš, na branku, Míčové hry Cvičení se švihadlem, přetahování družstev s využitím lana skok do dálky s rozběhem Probíhání vytyčené slalomové dráhy Běh individuálním tempem se zrychlováním Nácvik rychlého běhu, rychlý běh na výkon Chůze v terénu	

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Činnosti ovlivňující zdraví Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	Zásady bezpečnosti v hodinách tělesné výchovy Průpravná cvičení prostná Koordinace svalového napětí a uvolnění – střídání napětí v jednotlivých částech těla, maximální svalové úsilí (př. svírání rukou – sevřít x uvolnit,…), koordinace svalového napětí a uvolnění v lehu, různých postojích a polohách Posilování hlavních svalových skupin Rozvíjení smyslu pro dynamiku pohybů na místě Rozvíjení rytmického cítění – základní formy Cvičení se švihadlem – nácvik odrazu, přeskoky, střídnonož, snožmo Přetahování družstev s využitím lana, krátkých švihadel Skok daleký z rozběhu Nácvik techniky běhu, rychlého běhu, vytrvalý běh (do 1 000 m) – měření výkonu Běh a cvičení obratnosti s využitím bedny chůze, běh, poskoky, lezení po lavičkách podél, přeskoky několika laviček, Přeskakování různě sestavených laviček našíř odrazem jednonož v běhu, šikmé zavěšení laviček – vyběhnutí, seběhnutí aj. Běh v terénu do 15 min., nácvik nízkého a polovysokého startu Rychlý běh na výkon (60 m), běh individuálním tempem 1 min., volná chůze – 2 x 3 opak. Běh 30 sekund individuálním tempem Turistika a pobyt v přírodě Hod míčkem Přenášení jednoho i několika plných míčů soutěživé válení plných míčů, přihrávky obouruč trčením ve dvojicích Šplh na tyči Skok vysoký skrčný Základní průpravné činnosti Speciální průpravná cvičení pro akrobacii a přeskoky	Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu Výuka se přizpůsobuje povětrnostním podmínkám Běh Emila Zátopka Velká cena Lysé nad Labem – atletické závody Mc Donald´s cup – turnaj v žákovské kopané Preventan cup – turnaj ve vybíjené

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> Zvládne přihrávku jednoruč, obouruč, dribling Zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. Provádí přetahy a přetlaky Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích Zná techniku hodu kriketovým míčkem Zná nízký start Zná taktiku při běhu Šplhá na tyči Cvičí na hrazdě Zná princip štafetového běhu Osvojí si skok do dálky Účastní se atletických závodů Zvládá jednoduchá cvičení na žebřinách Provádí cvičení na lavičkách Provádí cvičení na žíněnkách Reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti a zná jejich význam Ovládá základy estetického pohybu, vyjádří melodii a rytmus pohybem Ovládá pohybové aktivity v terénu a volné přírodě	Kotoul vpřed i vzad, opakovaně Rozvíjení smyslu pro dynamiku pohybů Posilovací cvičení s využitím krátkého švihadla Cvičení se švihadlem – nácvik odrazu, přeskoky aj. Cvičení obratnosti a pohotovosti ve dvojicích na žebřinách Základní průpravné činnosti s míčem, hod míčkem Základní průpravná cvičení s míči, přihrávky, driblink, přihrávky obouruč trčením ve dvojicích plným míčem Soutěživé rozkládání a skládání bedny v družstvech, trénink obratnosti s využitím bedny Nácvik odrazu na můstku a trampolínce Roznožka přes kozu našíř Chůze po kladině Kutálení 2 – 4 plných míčů Házení plného míče ve dvojicích Střelba na branku nebo na koš Přetahování lanem Probíhání a podlézání – opičí dráha Probíhání vytyčené slalomové dráhy Roznožka přes kozu, skrčka přes kozu Stoj na rukou Rozvíjení rytmického cítění chůze a poklusu Rozvíjení prostorového cítění, pohybové představivosti Základy lidového tance Speciální průpravná cvičení pro akrobacii a přeskoky Vrchní přihrávka jednoruč, obouruč Válení plného míče na lavičce Rychlý běh různými způsoby 10 – 20 m k metě s přeskakováním překážek Nácvik rychlého běhu, běh na výkon Skok vysoký skrčmo Skok daleký z rozběhu Turistika – chůze v terénu	
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u> Zná a užívá základní tělocvičné pojmy Zná a užívá pojmy z pravidel sportů a soutěží Jedná v duchu fair - play Zná a dodržuje základní pravidla her Je schopen soutěžit v družstvu Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo Respektuje zdravotní handicap		

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence, podpora digitální gramotnosti: Získává přehled, jaké digitální technologie může použít pro sledování základních kondičních činností - měří a zaznamenává pohybové výkony moderními technologiemi Sleduje informace o akcích zaměřených na pohybové aktivity ve škole i v místě bydliště a diskutuje o nich		Zápis sportovních výkonů do tabulek (např. Excel), využití navigace při turistických vycházkách a pěších výletech

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách Reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele Zvládá aktivně základní osvojované pojmy Zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu Zvládá základní techniku běhů, skoků, hodů Zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čára, bloky) a vydat povely pro start Dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách Zvládá základní techniku skoku do výšky Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	Pravidla bezpečnosti v hodinách tělesné výchovy **ATLETIKA** **Základní pojmy** Základní disciplíny, části běžecké dráhy a skokanských sektorů, Pomůcky pro měření výkonů, úprava doskočiště Základy techniky běhů, skoků a hodů startovní povely Základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů **Běh** Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti Běžecká abeceda Nízký start (na povel) i z bloků, polovysoký start Rychlý běh na 60m Vytrvalý běh na dráze 1000, 1500m **Skok do dálky a výšky** Průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti Skok do dálky z rozběhu - postupně odraz z břevna Skok do výšky z krátkého rozběhu Rozměření rozběhu **Hod** Průpravná cvičení pro hod míčkem Hod míčkem z rozběhu Spojení rozběhu s odhodem	Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu Výuka venku se přizpůsobuje povětrnostním podmínkám Běh Emila Zátopka Velká cena Lysé nad Labem – atletické závody Mc Donald´s cup – turnaj v žákovské kopané Preventan cup – turnaj ve vybíjené
Uplatňuje základy pravidel bezpečnosti Reaguje na základní pokyny a gesta učitele Zvládá aktivně základní osvojované pojmy Dovede poskytnout základní dopomoc a záchranu při cvičení Při gymnastickém cvičení zvládá přesné provádění pohybů Zvládá kotoul vpřed, vzad i ve vazbách, stoj na rukou (s dopomocí)	**GYMNASTIKA** **Základní pojmy** Základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně) Základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení Průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. **Akrobacie** Kotoul vpřed a jeho modifikace Kotoul vzad a jeho modifikace Průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zvládá základy gymnastického odrazu z můstku Provádí roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky Zvládá dle svých možností základy chůze na kladině s obměnami Zvládá dle svých možností základy šplhu Jednoduše zhodnotí kvalitu vlastní činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	Stoj na rukou (s dopomocí) Akrobatické kombinace **Přeskok** Průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku Skrčka přes kozu (bednu, koně) našíř odrazem z můstku Roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku **Kladina** l m (převážně dívky) Chůze s obměnami **Šplh na tyči, na laně** Průpravná cvičení pro šplh Šplh na tyči do výše 4 m Šplh na laně do výše 4 m	
Reaguje na základní pokyny a gesta učitele Uvědomuje si jména základních lidových tanců, dovede pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní Vyjádří pohybem různé činnosti, představy, nálady rytmy, melodii atd. Reaguje na hezký pohyb i nezvládnutý pohyb (projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu) Dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod Nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví Tančí několik lidových tanců, zvládne valčíkový a polkový krok Uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet Zvládá 10-20 různých pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření Dovede v rámci svých možností samostatně vytvářet	**RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA** **Základní pojmy** Názvy základních lidových tanců, držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci Základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, základní taneční krok 2/4 a 3/4 Základy cvičení s náčiním (šátek, švihadlo, míč aj.) při hudebním nebo rytmickém doprovodu, jednoduché sestavy **POHYBOVÉ HRY** Základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním Variace her více druhů Využití přírodního prostředí pro pohybové hry Využití netradičního náčiní a náměty na přípravu vlastního náčiní	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
pohybové hry, hledat varianty známých her Pohybově vyjadřuje předmět, bytost, zvíře, náladu	**TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ** Přesun do terénu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Dle podmínek hry na sněhu a na ledě	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence, podpora digitální gramotnosti: Získává přehled, jaké digitální technologie může použít pro sledování základních kondičních činností - měří a zaznamenává pohybové výkony moderními technologiemi Sleduje informace o akcích zaměřených na pohybové aktivity ve škole i v místě bydliště a diskutuje o nich		Zápis sportovních výkonů do tabulek (např. Excel), využití navigace při turistických vycházkách a pěších výletech Využití mobilních aplikací pro podporu pohybu mimo školu, natáčení videí při provádění jednotlivých cviků a následné hodnocení techniky při přehrávání videí

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště) - zná a užívá názvosloví, povely - sleduje a vyhodnocuje výkony - posoudí provedení pohybové činnosti, označí nedostatky a pokusí se o zlepšení - dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - dbá na správné dýchání a správné držení těla - dbá na správné provádění cvičení	**Podzimní a jarní období** **atletika**- základní názvosloví, měření výkonů • 60m,300m,600m (d), 1000m (ch), 1500m, běh zámeckou zahradou • štafetový běh • nízký a vysoký start, startovní povely • běh - sprint, vytrvalostní • skok daleký • hod kriketovým míčkem **drobné pohybové hry** • honičky • míčové hry • závodivé hry **sportovní hry** - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním • seznámení s pravidly her • nácvik herních činností jednotlivce • nácvik herních kombinací • hra • basketbal, softbal, ringo, vybíjená **průpravná, kondiční a relaxační cvičení** • cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností, motivační, strečinková, kompenzační cvičení	Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu Výuka se přizpůsobuje povětrnostním podmínkám Účast školy na sportovních akcích dle okolností a nabídky

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zvládá v souladu s svými předpoklady osvojované pohybové dovednosti - zná a užívá gymnastické názvosloví - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond	**Zimní období** **atletika** • skok vysoký - nácvik, technika, měření **sportovní gymnastika** **akrobacie** • průpravná cvičení • kotoul vpřed, vzad • skoky na místě a z místa • přemet stranou, stoj na rukou • sestava **šplh** • na tyči, na laně **přeskok** • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • roznožka • skrčka **hrazda** • náskok do vzporu • seskok zákmihem • výmyk **kladina** • různé druhy chůze • rovnovážné polohy • náskoky, seskoky, obraty • skoky • jednoduché sestavy **kruhy** • komíhání ve svisu • houpání ve svisu • houpání s obraty u předhupu a záhupu, seskok v záhupu **bradla** • ručkování ve vzporu • komíhání ve vzporu **Rytmická gymnastika**	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zná kompenzační a relaxační cviky - dbá na správné držení těla a správné dýchání - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i méně známém prostředí, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zná pravidla her a dokáže je použít v roli rozhodčího	• aerobic • rovnovážná cvičení **Průpravná kondiční a relaxační cvičení** • základní pojmy • vyrovnávací cviky pro správné držení těla, pro kulatá záda a odstávající lopatky, pro zvětšenou lordózu bederní • rozvoj kloubní pohyblivosti • cvičení protahovací (strečink) • dechová cvičení pro správné držení těla **posilovací cvičení** • testování a posilování oslabených svalů • nácvik správného držení těla • kruhový - posilovací trénink **Sportovní hry** • nácvik herních činností jednotlivce a herních kombinací • hra	přehazovaná, ringo, basketbal, volejbal, florbal

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště) - zná a užívá názvosloví, povely - sleduje a vyhodnocuje výkony - posoudí provedení pohybové činnosti, označí nedostatky a pokusí se o zlepšení - dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - dbá na správné dýchání a správné držení těla - dbá na správné provádění cvičení	**Podzimní a jarní období** **atletika**- základní názvosloví, měření výkonů • 60m,300m,600m (d), 1000m (ch), 1500m, běh zámeckou zahradou • štafetový běh • nízký a vysoký start, startovní povely • běh - sprint, vytrvalostní • skok daleký • hod kriketovým míčkem **drobné pohybové hry** • honičky • míčové hry • závodivé hry **sportovní hry** - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním • seznámení s pravidly her • nácvik herních činností jednotlivce • nácvik herních kombinací • hra • přehazovaná, volejbal, basketbal, softbal, ringo, vybíjená **průpravná, kondiční a relaxační cvičení** • cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností, motivační, strečinková, kompenzační cvičení	Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu Výuka se přizpůsobuje povětrnostním podmínkám Účast školy na sportovních akcích dle okolností a nabídky

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zvládá v souladu se svými předpoklady osvojované pohybové dovednosti zná a užívá gymnastické názvosloví - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond	**Zimní období** **atletika** • skok vysoký - nácvik, technika, měření **sportovní gymnastika** **akrobacie** • průpravná cvičení • kotoul vpřed, vzad • skoky na místě a z místa • přemet stranou, stoj na rukou • sestava **šplh** • na tyči, na laně **přeskok** • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • roznožka • skrčka **hrazda** • náskok do vzporu • seskok zákmihem • výmyk • podmet **kladina** • různé druhy chůze • rovnovážné polohy • náskoky, seskoky, obraty • skoky • jednoduché sestavy **kruhy** • komíhání ve svisu • houpání ve svisu • houpání s obraty u předhupu a záhupu, seskok v záhupu **bradla** • ručkování ve vzporu	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zná kompenzační a relaxační cviky - dbá na správné držení těla a správné dýchání - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i méně známém prostředí, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zná pravidla her a dokáže je použít v roli rozhodčího	• komíhání ve vzporu **Rytmická gymnastika** • aerobic • rovnovážná cvičení **Průpravná kondiční a relaxační cvičení** • základní pojmy • vyrovnávací cviky pro správné držení těla, pro kulatá záda a odstávající lopatky, pro zvětšenou lordózu bederní • rozvoj kloubní pohyblivosti • cvičení protahovací (strečink) • dechová cvičení pro správné držení těla **Posilovací cvičení** • testování a posilování oslabených svalů • nácvik správného držení těla • kruhový - posilovací trénink **Sportovní hry** • nácvik herních činností jednotlivce a herních kombinací • hra	přehazovaná, ringo, basketbal, volejbal, florbal

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště) - zná a užívá názvosloví, povely - sleduje a vyhodnocuje výkony - posoudí provedení pohybové činnosti, označí nedostatky a pokusí se o zlepšení - dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - dbá na správné dýchání a správné držení těla - dbá na správné provádění cvičení	**Podzimní a jarní období** **atletika**- základní názvosloví, měření výkonů • 60m,300m, 800m (d), 1000m (ch), 1500m, běh zámeckou zahradou • štafetový běh • nízký a vysoký start, startovní povely • běh - sprint, vytrvalostní • skok daleký • hod kriketovým míčkem • hod granátem (ch) • vrh koulí **drobné pohybové hry** • honičky • míčové hry • závodivé hry **sportovní hry** - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním • seznámení s pravidly her • nácvik herních činností jednotlivce • nácvik herních kombinací • hra • přehazovaná, volejbal, basketbal, softbal, ringo, vybíjená **průpravná, kondiční a relaxační cvičení** • cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností, motivační, strečinková, kompenzační cvičení	Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu Výuka se přizpůsobuje povětrnostním podmínkám Účast školy na sportovních akcích dle okolností a nabídky

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zvládá v souladu s svými předpoklady osvojované pohybové dovednosti zná a užívá gymnastické názvosloví - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond	**Zimní období** **atletika** • skok vysoký - nácvik, technika, měření **sportovní gymnastika** **akrobacie** • průpravná cvičení • kotoul vpřed, vzad • kotoul letmo • skoky na místě a z místa • přemet stranou, stoj na rukou • sestava **šplh** • na tyči, na laně **přeskok** • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • roznožka • skrčka **hrazda** • náskok do vzporu • seskok zákmihem • výmyk • přešvih únožmo ve vzporu • podmet **kladina** • různé druhy chůze • rovnovážné polohy • náskoky, seskoky, obraty • skoky • jednoduché sestavy **kruhy** • komíhání ve svisu • svis vznesmo, střemhlav • houpání ve svisu	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zná kompenzační a relaxační cviky - dbá na správné držení těla a správné dýchání - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zná pravidla her a dokáže je použít v roli rozhodčího	• houpání s obraty u předhupu a záhupu, seskok v záhupu **bradla** • ručkování ve vzporu • komíhání ve vzporu **Rytmická gymnastika** • aerobic • rovnovážná cvičení **Průpravná kondiční a relaxační cvičení** • základní pojmy • vyrovnávací cviky pro správné držení těla, pro kulatá záda a odstávající lopatky, pro zvětšenou lordózu bederní • rozvoj kloubní pohyblivosti • cvičení protahovací (strečink) • dechová cvičení pro správné držení těla **posilovací cvičení** • testování a posilování oslabených svalů • nácvik správného držení těla • kruhový - posilovací trénink **Lyžařský výcvikový kurz** • bezpečnost při pohybu v horách • pohyb v horském terénu s lyžemi, bez lyží • sjíždění a zatáčení na sjezdových lyžích • bezpečné zastavení • použití lyžařského vleku • běžecké lyžování - chůze na lyžích, skluz, práce paží • bruslení **Sportovní hry** • nácvik herních činností jednotlivce a herních kombinací • hra	přehazovaná, ringo, basketbal, volejbal, florbal

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště) - zná a užívá názvosloví, povely - sleduje a vyhodnocuje výkony - posoudí provedení pohybové činnosti, označí nedostatky a pokusí se o zlepšení - dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - dbá na správné dýchání a správné držení těla - dbá na správné provádění cvičení	**Podzimní a jarní období** **atletika**- základní názvosloví, měření výkonů • 60m,300m,600m , 800m (d), 1000m (ch), 1500m, běh zámeckou zahradou • štafetový běh • nízký a vysoký start, startovní povely • běh - sprint, vytrvalostní • skok daleký • hod kriketovým míčkem • hod granátem (ch) • vrh koulí **drobné pohybové hry** • honičky • míčové hry • závodivé hry **sportovní hry** - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním • seznámení s pravidly her • nácvik herních činností jednotlivce • nácvik herních kombinací • hra • přehazovaná, volejbal, basketbal, softbal, ringo, vybíjená **průpravná, kondiční a relaxační cvičení** • cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností, motivační, strečinková, kompenzační cvičení	Veškeré pohybové aktivity se řídí individuálními schopnostmi a dovednostmi s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu Výuka se přizpůsobuje povětrnostním podmínkám Účast školy na sportovních akcích dle okolností a nabídky

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zvládá v souladu s svými předpoklady osvojované pohybové dovednosti - zná a užívá gymnastické názvosloví - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond	**Zimní období** **atletika** • skok vysoký - nácvik, technika, měření **sportovní gymnastika** **akrobacie** • průpravná cvičení • kotoul vpřed, vzad • kotoul letmo • skoky na místě a z místa • přemet stranou, stoj na rukou • sestava **šplh** • na tyči, na laně **přeskok** • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • roznožka • skrčka **hrazda** • náskok do vzporu • seskok zákmihem • výmyk • přešvih únožmo ve vzporu • podmet **kladina** • různé druhy chůze • rovnovážné polohy • náskoky, seskoky, obraty • skoky • jednoduché sestavy **kruhy** • komíhání ve svisu • svis vznesmo, střemhlav • houpání ve svisu	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
- zná kompenzační a relaxační cviky - dbá na správné držení těla a správné dýchání - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i méně známém prostředí, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zná pravidla her a dokáže je použít v roli rozhodčího	• houpání s obraty u předhupu a záhupu, seskok v záhupu **bradla** • ručkování ve vzporu • komíhání ve vzporu **Rytmická gymnastika** • aerobic • rovnovážná cvičení **Průpravná kondiční a relaxační cvičení** • základní pojmy • vyrovnávací cviky pro správné držení těla, pro kulatá záda a odstávající lopatky, pro zvětšenou lordózu bederní • rozvoj kloubní pohyblivosti • cvičení protahovací (strečink) • dechová cvičení pro správné držení těla **Posilovací cvičení** • testování a posilování oslabených svalů • nácvik správného držení těla • kruhový - posilovací trénink **Sportovní hry** • nácvik herních činností jednotlivce a herních kombinací • hra	přehazovaná, ringo, basketbal, volejbal, florbal

5.8.2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

5.8.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Cíle, zaměření a vzdělávací obsah předmětu *Výchova ke zdraví* vycházejí ze vzdělávacího oboru RVP ZV *Výchova ke zdraví.* Podstata vyučovacího předmětu *Výchova ke zdraví* vychází z myšlenky, že zdraví jedince, jeho zdravý životní styl, život v rodině a život ve společnosti jsou spolu vzájemně velmi úzce propojeny. Každá společnost usiluje o výchovu zdravého jedince a zdravé rodiny. Chápání zdraví jako nejvyšší hodnoty života má v předmětu *Výchova ke zdraví* prvořadou roli. Cílem vyučovacího předmětu je vychovávat mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život v budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti.

Výchova ke zdraví se rovněž zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Připravuje žáky řešit některé problémy související se zakládáním a vedením vlastní domácnosti. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích. Část vzdělávacího obsahu věnovaná výchově ke zdraví a zdravému životnímu stylu přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Vyučovací předmět *Výchova ke zdraví* rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí žáky dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Ve *Výchově ke zdraví* se mj. uplatňují témata *Rodinné a sexuální výchovy, Finanční gramotnosti, Ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí.*

5.8.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výchova ke zdraví je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy (dovednosti, vědomosti, postoje), které žáci získali v prvouce, vlastivědě a přírodovědě v 1. - 5. ročníku. Vyučuje se v 1 hodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá v kmenových třídách, dle možností jsou zařazovány besedy, exkurze, preventivní programy mimo školu.

Výuka předmětu V*ýchova ke zdraví* směřuje k:

- vnímání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů;
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou;
- zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví;
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.;
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.;
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci;
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, i společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se žáci náhodně setkají;
- úctě k sobě, svému partnerovi, své rodině, vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;

- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- aktivnímu využívání různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

5.8.2.3 Hodnocení

Hodnocení má komplexní charakter, sleduje individuální pokrok žáka vzhledem k jeho možnostem. Hodnocení probíhá na základě písemných prací (pětiminutovky, testy, úvahy atd.), ústního vyjadřování (celkové vyjadřovací schopnosti, referát) a také na základě soustavného pedagogického pozorování. Je sledován žákův přístup práci, jeho snaha, plnění zadaných úkolů, aktivita a zapojení do činností či projektů. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.8.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

UČITEL	**ŽÁK**
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví, vyučuje komplexně. • Podporuje u žáků práci s informacemi. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy (kooperace, prezentace, výpočetní technika, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků o nejrůznější aspekty zdraví, rodinné prostředí a mezilidské vztahy, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání příruček a odborné literatury. • Při přípravě vyučovacích témat dle možností přihlíží k regionálnímu kontextu • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě, např. ve školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Podporujeme samostatnost a tvořivost. • Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. • Učíme žáky používat metody „time managementu“ a „selfmanagementu“. • Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Na začátku hodiny vždy žáky seznámíme s cílem VH, na konci VH vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Při řešení problémů učíme žáky používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“. • V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Prioritně se zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiiích a v sociálních vztazích. • Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Podporujeme kritiku a sebekritiku. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.). • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. • Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel, umožňujeme žákům podílet se na jejich sestavování. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky „asertivnímu chování“ a „nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. • Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. • Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

	• Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. • Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. • Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod. • V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP, OPD, policie. • Rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření – s ohledem na jejich účinnost. • Kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme. • Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti. • Dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“. • Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu). • Průběžně seznamujeme žáky s vhodnými právními normami. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.8.2.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví dle RVP ZV

6. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky
- vysvětlí role členů komunity
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií
- umí charakterizovat mimořádné situace
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních chorob
- v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- zná a respektuje základní pravidla hygieny pro každý den
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí
- dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka

Učivo v RVP:

Vztahy mezi lidmi a formy soužití
- vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, rodičovství
- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity

Změny v životě člověka a jejich reflexe
- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny

Zdravý způsob života a péče o zdraví
- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, způsoby stravování
- vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- auto-destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek
- skryté formy a stupně individuálního násilí
- bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohoržení
- ochrana člověka za mimořádných událostí

Osobnostní a sociální rozvoj
- sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, mezilidské vztahy, komunikace – přijímání názoru druhého, empatie, utváření vědomí vlastní identity

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:
- uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu – rodinné prostředí z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi

Učivo v RVP:
- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – škola, rodina
- výživa a zdraví – vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví
- režim dne
- manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy
- podpora zdraví a její formy – působení na změnu kvality prostředí a chování jedince
- seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chpování
- mezilidské vztahy, komunikace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názorů druhých, dialog, asertivní komunikace, dopad vlastního jednání a chování

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a partnery, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů (v komunitě)
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování, jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování

Učivo v RVP

- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity
- ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní léčebná péče, základy první pomoci
- auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
- ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál, jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí
- seberegulace a chování – cvičení sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací
- psychohygiena – v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování
- dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- respektuje fyziologické změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny, i v nejbližším okolí
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Učivo v RVP

- Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity
- Ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní léčebná péče, základy první pomoci
- Auto-destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání NL, návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu)
- Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné formy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, komunikace se službami odborné pomoci)
- Dodržování pravidel bezpečnosti (bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- Mezilidské vztahy (respektování sebe sama i druhých, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích)

5.8.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozlišuje užší i širší příbuzenské vztahy Vlastními slovy popíše rozdělení rolí v rodině Uvádí příklady kamarádství Projevuje úctu k rodinným tradicím	**Rodina** Můj domov, moje rodina (vliv výchovy, funkce rodiny, komunikace, role ženy a muže, kompromis…) Vztahy a pravidla soužití Rodinné tradice a zvyklosti	Žákovské referáty Rodinné zvyklosti Modelové situace
Na konkrétních příkladech dokládá důležitost a význam k pravidlům zdravého životního stylu Porovná různé osvojené způsoby rozhodování a chování	**Rozvoj osobnosti** Duševní a tělesné zdraví Vyrovnání se s problémem (zdravý životní styl, konflikt, únik, problém, prevence)	DVD s příběhy Hry
Projevuje ochotu uplatňovat zásady zdravého stravovacího a pitného režimu Argumentuje proti nepřiměřené konzumaci sladkých, tučných a slaných pokrmů	**Výživa a zdraví (Talíř pod lupou)** Pestrá strava (pyramida výživy, hodnocení jídelníčku, potraviny rostlinného a živočišného původu, vitamíny, minerály, pitný a stravovací režim) Způsoby technologie zpracování potravin Příprava jednoduchého pohoštění (zásady společenského chování u stolu)	Recepty Osmisměrky, křížovky Praktická cvičení v kuchyňce
Projevuje ochotu respektovat svobodu druhého Zdokonaluje se v nácviku komunikace s linkou důvěry a jinými specializovanými službami Přivolá pomoc dospělých Umí charakterizovat mimořádné situace Dodržuje pravidla bezpečnosti účastníka silničního provozu	**Osobní bezpečí** Bezpečné chování v životních situacích (vztahy, volný čas, mimořádné situace, doprava, bezpečná cesta do/ze školy, riziková místa) Projevy násilí – agresivita, šikana, tragédie, oběť, agresor) Linky důvěry, krizová centra Tísňová volání, evakuace, havárie	Žákovské referáty Výukové programy Beseda s policistou ŠIK
Popíše změny probíhající v období dospívání (tělesné, citové, fyziologické) Vysvětlí, jak uplatňuje základní pravidla hygieny	**Změny v životě člověka** Vztahy mezi chlapci a děvčaty Hygiena v období dospívání Proměny - primární a sekundární znaky, hormony, pohlaví, prepuberta, puberta, adolescence)	Žákovské referáty Vzdělávací výukové programy Beseda o dospívání

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyjmenuje zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem Uvádí na konkrétních příkladech lživost reklam s propagací tabákových výrobků a alkoholu Používá způsoby odmítání návykových látek Zná centra odborné pomoci	**Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** Pozitivní životní cíle (hodnota, etika, hodnotový systém) Alkoholismus Kouření Propagace tabákových výrobků Odmítání návykových látek (pasivní kuřáctví, abstinent, konzument) Legislativa	Žákovské referáty Modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vlastními slovy popíše požadavek upřednostňování zdravého bydlení při zařizování bytu, získává představu o sociálním, kulturním a ekonomickém fungování rodiny	**Rodina** Práva a povinnosti členů rodiny Kdo si hraje, nezlobí (domácí pohoda) Rodina a bydlení (tradice, architektura, estetika, provoz domácnosti, rodinný rozpočet, odpady…)	Žákovské referáty Projekt „Zařizujeme si byt“ Návštěva skanzenu lidové architektury
Sestaví pohybový režim Vysvětlí vztah mezi duševním a tělesným zdravím	**Pohybové aktivity a zdraví** Zdravý životní styl (režim dne školáka, pohybové činnosti v denním režimu, volný čas, osobní hygiena, hygiena odívání)	Vedení záznamu o čase u počítače a jeho srovnání s časem věnovaným pohybu - diskuze
Rozpozná klamavou reklamu na potraviny a vyjádří k ní vlastní názor Vysvětlí souvislosti mezi složením stravy a rozvojem civilizačních chorob	**Výživa a zdraví** Abeceda zdravé výživy (hlavní zásady správné výživy, nabídka a propagace potravinových produktů) Cizorodé látky v potravním řetězci Stravování v restauracích rychlého občerstvení	Reklama – dramatizace Nový recept na přípravu jídla a jeho praktické vyzkoušení
Uvědomuje si, co a do jaké míry lze při utváření osobnosti měnit a snažit se o konkrétní ovlivnění své stránky osobnosti	**Společenské chování** Rozvoj osobnosti Komunikace – verbální, neverbální Představování Stolování, servírování, etika	Projekt „Svatba“ Výukové programy
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví Vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním NL a bezpečností silničního provozu	**Osobní bezpečí** Nebezpečné situace (agrese, šikana – rysy, varianty, typy, způsoby ochrany, legislativa, adrenalinové sporty, nedodržování pravidel ve sportu, silničním provozu…) Budování zdravého sebevědomí – každý chce dosáhnout úspěchu Důležitá telefonní čísla	Beseda s pracovníkem Policie ČR Ukázky z filmů - odhalení chyby Výukové programy

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vysvětlí role členů komunity a na konkrétních příkladech dokládá příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu	**Rodina** Faktory ovlivňující stabilitu rodiny Hledání ideálu – sňatek ano, či ne Neshody v manželství - konflikty	Návštěva obřadní síně Beseda s pracovníkem předmanželské poradny Skupinová diskuze
Charakterizuje znaky člověka ve zdraví a nemoci Vyjádří vlastními slovy „Sami sobě lékařem“ Objasní různé příčiny vzniku civilizačních chorob	**Člověk ve zdraví a nemoci** Rozumět a pomáhat nemocným – jak o ně pečovat (léčebný režim, rekonvalescence, prevence nemocí, dieta, stravování nemocných, alternativní medicína…) Preventivní lékařské prohlídky (očkovací průkaz) Civilizační choroby	Beseda nebo film o alternativní medicíně Uplatnění žákovských referátů
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému a dobrovolně se podílí na programech zdraví Shrne zásady při výběru a přípravě pokrmů Zdůvodní nežádoucí způsoby výživy – alternativní výživa a poruchy výživy	**Zdravá výživa** Vliv výživy a způsobu stravování na zdraví člověka (denní příjem potravy, metabolismus, kalorie, jouly) Dnešní svět je plný protikladů Poruchy výživy (obezita, mentální anorexie, bulimie) Alternativní strava (vegetariánství, makrobiotika) Hygiena potravin, reklama, bio potraviny	Zhlédnutí filmu s tématikou poruchy výživy Výukové programy Uplatnění žákovských referátů
Vlastními slovy vyjádří zdravotní rizika spojená s NL a argumentuje ve prospěch zdraví Orientuje se v legislativě Dovede pomoci vrstevníkovi při problémech s NL Používá způsoby odmítání NL	**Život bez závislostí** Drogy (NL) kolem nás Závislost je nebezpečnější (příčiny vzniku závislosti, druhy-workoholismus, doping, gamblerství, krize, pomoc v krizi, tolerance, empatie, odmítnutí)	Projekt „Plán prevence zneužívání návykových látek“ Výukové programy Aktuality Hry
Vysvětlí na základě svých znalostí a zkušeností manipulativní vliv vrstevníků Uvádí příklady komunikační obrany Vybaví si odpovědné chování v situacích kolem nás, např. při ohrožení zdraví	**Osobní bezpečí** Hledám bezpečí (agresivita, formy agresivity, zlost, zločin, delikt, domácí násilí, trestný čin, vandalismus, linky důvěry, mimořádná událost, dopravní nehody, evakuace, evakuační zavazadlo, transport zraněného…)	Beseda s pracovníkem LZS Aktuality – dialog Ukázky z filmů

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Osvojí si pojmy z oblasti sexuality Uvádí argumenty pro odložení pohlavního života Přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	**Lidská sexualita** Čas prvních lásek Reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení (slovníček pojmů, rizika předčasného těhotenství, prostituce, incest deviace, úchylky…) Plánované rodičovství aneb prevence (plánované rodičovství, antikoncepce, kondom,…)	Výukový program Beseda s MUDr. R. Uzlem Kreslené komiksy, plakáty

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vyjádří svými slovy problémy současné rodiny Na konkrétních příkladech dokládá důležitost rodiny a její význam v současnosti Osvojuje si strategie k řešení zátěžových situací	**Rodina** Biologické rodičovství Zákon o rodině Rozvodovost v ČR a ve světě Předpoklady pro výchovu dítěte, výchovné vzory Krizové situace v rodině (jejich příčiny a možná řešení) Těhotenství (role otce, matky, rodičovská péče…)	Projekt „Rodina v proměnách“ - statistické údaje o počtu uzavřených manželství a počtu rozvodů
Uvádí argumenty pro odložení pohlavního života přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování Zdůvodní nevhodnost veřejně mluvit o svých intimních záležitostech Pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství Vysvětlí rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů Vyjmenuje nejčastější pohlavní choroby, včetně HIV/AIDS Respektuje odlišné přístupy k sexualitě Orientuje se v zákonech	**Sexuální výchova** Různé podoby lásky (homosexualita, lesbismus, deviace, transsexualismus…) Vzory pro partnerství Máme se rádi, na děti máme čas (necking, petting) Plánované rodičovství (prostředky, prevence nechtěného těhotenství…) Následky klopýtnutí v lásce (interrupce, miniinterrupce) Kuplířství, prostituce, pornografie Choroby přenosné pohlavním stykem Rizika při volbě partnera (osobní vlastnosti, rodinné prostředí…) Statistiky Sexualita a zákon	Výukové programy Beseda se sexuologem Uplatnění žákovských referátů
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání Vysvětlí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání	**Svět práce** Volba povolání (trh práce, pracovní smlouva, možnosti vzdělávání, životopis, profesní orientace…)	IPS Psaní životopisu
Na konkrétních příkladech dokládá důležitost osobního bezpečí Uvádí základní informace o bezpečnosti silničního provozu Poskytne první pomoc	**Osobní bezpečí** Lidská společnost a násilí (podoby násilí, týrání dětí, sexuální zneužívání) Co s chuligány, vandaly a zloději?(umělecké graffiti, kriminalita mládeže a její prevence) Chování obyvatelstva při mimořádných událostech	Beseda s pracovníkem PČR Výukové programy (kurz přežití v přírodě)

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
	(katastrofy, hromadná neštěstí) Úraz v silničním provozu První pomoc	
Vyjádří vlastními slovy důvody vzniku závislostí Shrne argumenty, proč nebrat drogy Překonává únavy a předchází stresovým situacím V případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	**Prevence zneužívání návykových látek** Stojí za to se zamyslet, kde děláme chyby Znaky závislosti, účinky, prevence Protidrogové instituce Legalizace drog První pomoc	Události Aktuality Ukázky z filmů Skupinová diskuze

5.8.3 SPORTOVNÍ HRY

5.8.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný vyučovací předmět *Sportovní hry* vychází stejně jako Tělesná výchova či Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Č*lověk a zdraví*. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je hlubší vedení žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a celkový harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k širšímu poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Předmět *Sportovní hry* umožňuje žákům i nad rámec povinné Tělesné výchovy dále poznávat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu. Proto není nepovinný předmět *Sportovní hry* vymezen jako předmět pro žáky pohybově nadané – naopak, jeho smyslem je otevřít náruč každému žákovi, který se chce bez ohledu na úroveň pohybových schopností a nezávisle na kvalitě dosahovaných sportovních výkonů pohybově realizovat, především v herních činnostech.

5.8.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka nepovinného vyučovacího předmětu Sh je pojata tak, aby se žáci průběžně dle svých možností a schopností zdokonalovali v širokém spektru pohybových činností, aby pociťovali radost z pohybu, rozvíjeli zdravou soutěživost a uvědomovali si přínos pohybových aktivit a sportu pro celkový zdravý tělesný i duševní vývoj. Předmět je nabízen na 2. stupni jako nepovinný s tím, že je patrná návaznost na zájmový útvar s totožným názvem, realizovaný dle zájmu pro žáky na 1. stupni. Na 2. stupni ZŠ se nepovinný předmět *Sportovní hry* vyučuje pro heterogenní skupinu žáků bez třídního nebo ročníkového vymezení. Výuka je organizována v tělocvičně v budově školy, na sportovištích mimo školu, na hřišti u školy, v sokolovně apod. s využitím pomůcek ze školního kabinetu TV.

5.8.3.3 Hodnocení

V nepovinném předmětu Sportovní hry jsou žáci hodnoceni na základě přístupu k nepovinnému předmětu, motivace zlepšovat se a celkové aktivity. Učitel zohledňuje i různou úroveň motorických schopností, kdy sleduje jejich progresi, nikoliv schopnosti jako takové. Důležitým kritériem je i schopnost zařadit se do kolektivu a spolupracovat s ostatními žáky v rámci her a soutěží.

5.8.3.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Sportovní hry

UČITEL	ŽÁK
• Podporuje u žáků vztah k pohybu jako sportovní, relaxační a celkově zdravotně přínosné aktivitě • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o pohyb a sport • Vede žáky k vnímání hodnot a přínosu pohybových aktivit, k rozvoji vůle, smyslu pro fair-play, rozvoji sportovního ducha • Povzbuzuje i žáky méně nadané	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností zařazuje pohybové aktivity do svého každodenního života • Pracuje s vůlí, vytrvalostí, smyslem pro kolektiv, s vlastními chybami. • Prezentuje své výkony, podle okolností a možností reprezentuje školu. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty • Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti. • Vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oblasti sportu a pohybové výchovy rozšiřujeme svoji kvalifikaci a svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení problémů	• Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. • Podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ **vést žáky k otevřené, všestranné**	• Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.

a účinné komunikaci	• Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel. • Vedeme žáky k čestnému jednání v duchu "fair play". • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Učíme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. • Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu). • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. • Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Důsledně učíme žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …) • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání

	• Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.8.3.5 Vzdělávací obsah nepovinného vyučovacího předmětu Sportovní hry

6. – 9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Řídí se základními pravidly vybíjené Používá správnou terminologii Přihrává a chytá míč Vybíjí soupeře Zdokonaluje útočné i obranné herní kombinace	Vybíjená	Žáci jsou poučeni o pravidlech poskytování první pomoci v případě úrazu
Řídí se základními pravidly basketbalu Ovládá princip hry Pohybuje se s míčem Přihrává míč Střílí na koš Uvolňuje se s míčem Zdokonaluje útočné i obranné herní kombinace	Košíková	
Řídí se základními pravidly volejbalu Hází a chytá míč Odbíjí vrchem i spodem Podává míč vrchem i spodem Přihrává míč Nahrává na útočný úder Používá útočný úder Zdokonaluje útočné i obranné herní kombinace, situace u sítě	Odbíjená (preferovaná hra)	
Řídí se základními pravidly házené Přihrává míč z místa, za pohybu, ve výskoku Střílí na branku Používá postupný útok a zónovou obranu	Házená (alternativa klasické hry)	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Řídí se základními pravidly florbalu Přihrává a vede míč Střílí na branku Obchází soupeře Používá postupný útok a zajišťuje obranu Zdokonaluje útočné i obranné herní kombinace	Florbal	
Řídí se základními pravidly softbalu Přihrává a chytá míček Odpaluje nadhozený míček Zastavuje (případně chytá) odpálený míček, snaží se „vyautovat“ soupeře mezi metami	Softbal	
Řídí se pravidly fotbalu Přihrává a vede míč Obchází soupeře Zahrává autové vhazování Zvládá útočné i obranné situace Zahrává různé standardní situace	Fotbal	
Řídí se pravidly ringa Chytá a správným způsobem odhazuje kroužek Přihrává kroužek Snaží se soupeře překvapit hozeným kroužkem	Ringo	

5.9 PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.9 PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Pracovní činnosti* vychází ze vzdělávacího oboru Č*lověk a svět práce,* postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky, a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou. Předmět se dotýká i problematiky OČBRMU.

5.9.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní činnosti (částečně i osnovy vyučovacího předmětu *Občanská výchova a Výchova ke zdraví* - viz níže) obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo ze všech tematických okruhů vzdělávací oblasti Č*lověk a svět práce* RVP ZV (na 1. stupni: *Práce s drobným materiálem*, *Konstrukční činnosti*, *Pěstitelské práce*, *Příprava pokrm*ů; na 2. stupni: *Práce s technickými materiály*, *Design a konstruování*, *Pěstitelské práce a chovatelství*, *Provoz a údržba domácnosti*, *Příprava pokrm*ů, *Svět práce*). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní činnosti žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně může být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření.
Vyučovací předmět Pracovní činnosti je povinný předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 9 hodin). Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Pracovní činnosti lze na 2. stupni realizovat ve dvouhodinovém bloku 1x za 14 dní v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s Informatikou apod.). Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu Pracovní činnosti ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky.
Výuka probíhá z převážně v odborné učebně (cvičné školní kuchyňce), školní dílně (učebně uzpůsobené vybavením a podmínkami pro práci s různými materiály a nářadím) , v kmenových učebnách a dalších prostorách školy, na školním hřišti, školní zahradě a ve skleníku (pěstitelské činnosti) a v nejbližším okolí školy.

5.9.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu *Pracovní činnosti* hodnoceni na základě splnění zadaných úkolů a úrovně zpracování výrobků podle jednotlivých zadání. Hodnocen je celkový přístup k předmětu, snaha o zapojení a aktivitu či splnění zadání. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.9.4 Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Pracovní činnosti

UČITEL	ŽÁK
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Pracovní činnosti, vyučuje komplexně • Podporuje u žáků inspiraci, rozvoj fantazie • Využívá dostupných nebo vlastních podkladů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o svět práce, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k vnímání estetických hodnot, k vytváření pracovních návyků a organizaci práce • Povzbuzuje žáky k vyjadřování zážitků, vede je hodnocení i sebehodnocení • Při přípravě vyučovacích témat dle možností přihlíží k regionálnímu kontextu • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Dle svých schopností projevuje snahu o tvořivě a přemýšlivě přistupovat k pracovním činnostem • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje svou tvorbu, podílí se na estetickém prostředí školy. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Uvědomuje si svou odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce. • Podporuje a rozvíjí všestrannost – uvědomuje si, že i manuální zručnost je jednou z významných deviz do praktického života

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Podporujeme samostatnost a tvořivost. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. • Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Na modelových příkladech učíme žáky užívat různé algoritmy řešení problémů. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

problémů	• Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod.; umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel. • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme společně dohodnutá pravidla, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. • Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. • Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“. • V rámci předmětu seznamujeme žáky s vhodnými právními normami. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k

	žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou prací netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. • Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.9.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a svět práce dle RVP ZV

1. - 3. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny
- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Učivo v RVP:

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla
- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

4. - 5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce;
- poskytne první pomoc při úrazu
- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce;
- poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Učivo v RVP:

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla
- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

6. - 9. ročník

Práce s technickými materiály
Žák:
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- organizuje a plánuje si pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

Design a konstruování
Žák:
- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, stabilitu
- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

Pěstitelské práce a chovatelství
Žák:
- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Provoz a údržba domácnosti
Žák:
- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a poskytne první pomoc při úrazu

Příprava pokrmů
Žák:
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce

Využití digitálních technologií (7. - 9. ročník)
Žák:

- ovládá základní funkce digitální techniky
- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava
- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- dodržuje předpisy při práci

Svět práce (8. - 9. ročník)
Žák:

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Učivo v RVP:

- vlastnosti materiálu, užití v praxi
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje
- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce
- technické náčrty
- stavebnice (konstrukční, elektronické, elektrotechnické), sestavování modelů, montáž, demontáž
- návod, volba, předloha, plán, schéma, jednoduchý program
- **základní podmínky pro pěstování** – půda a její zpracování, výživa, ochrana rostlin
- **zelenina** – osivo, sadba, výpěstky
- **okrasné rostliny** – základy ošetřování pokojových květin, květina v exteriéru, interiéru
- **léčivé rostliny** – rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, r. jako drogy a jejich zneužívání, alergie
- **finance, provoz a údržba domácnosti** – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti, údržba oděvů, úklid domácnosti, odpad a jeho ekologická likvidace
- **elektrotechnika v domácnosti** – elektrická instalace, el. spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání, užití
- **kuchyně** – základní vybavení, udržování čistoty a pořádku
- **potraviny** – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin
- **příprava pokrmů** – úprava pokrmů za studena, způsoby tepelné úpravy

- **úprava stolu a stolování**
- **digitální technika** – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, CD a DVD přehrávače, mobilní telefony
- **digitální technologie** – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GMS), navigační technologie
- **počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací** – úpravy, archivace, střih
- **mobilní služby** – operátoři, tarify
- **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, objektů, charakter a druhy pr. činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní
- **volba profesní orientace** – sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, informační základna pro volbu povolání, využívání poradenských služeb
- **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, poradenské služby
- **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce

5.9.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti:

1. – 3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Práce s drobným materiálem Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy Seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, vyjmenuje několik příkladů lidových řemesel	Organizace pracovního místa, seznámení s pracovními pomůckami a nástroji Vlastnosti materiálů - papír, modelovací hmota, přírodniny … Práce s materiály a pomůckami podle slovního návodu využívání vlastností drobného materiálu Práce s papírem, přírodninami, textilem, drátem aj. Organizace práce Práce podle předlohy Využití pracovních pomůcek a nástrojů Lidové zvyky, tradice a řemesla Bezpečnost práce Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů	
Konstrukční činnosti Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Plošná a prostorové stavebnice Bezpečnost při práci Pracovní místo Sestavení a demontáž jednoduchého funkčního modelu	
Pěstitelské práce Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování Pečuje o nenáročné rostliny	Rostliny – pěstování, růst, podmínky, údržba, pokojové a řezané rostliny	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Stolování Pomáhá při přípravě pokrmů a úpravě tabule Uvědomuje si hlavní zásady výběru, nákupu a skladování potravin a jejich hodnotu Dodržuje základní hygienické i estetické návyky při stolování	Místo ve třídě při konzumaci přesnídávky Hygiena stolování Úprava a výzdoba jednoduché tabule k významným příležitostem - Vánoce, narozeniny, využití a konzumace výpěstků Výběr, nákup a skladování potravin Rostliny vhodné a nevhodné ke konzumaci	
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence, podpora digitální gramotnosti:		Vizuálně obrazné prostředky využíváme k motivaci, inspiraci a návodům.

4. – 5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Práce s drobným materiálem Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Přírodniny, papír, karton, modelovací hmota, drát, fólie a textil aj. jako pracovní materiál Funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy Lidové zvyky a tradice	
Konstrukční činnosti Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Montáže a demontáže stavebnic, práce podle slovního návodu, náčrtu a předlohy (plošná, konstrukční, prostorová) Zásady hygieny a bezpečnosti První pomoc při úrazu	
Pěstitelské práce Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Základy péče o pokojové květiny a jiné rostliny, podmínky, půda, výživa, osivo Pěstování rostlin ze semen Rychlení rostlin Poznávání a užití pracovních pomůcek Pěstitelské pokusy Zásady hygieny a bezpečnosti při práci Vegetativní množení rostlin Využití rostlin Ochrana před jedovatými rostlinami, zneužitelnými rostlinnými drogami, alergie, bezpečnost při pěstitelských pracích a základy první pomoci	
Příprava pokrmů Orientuje se v základním vybavení kuchyně Připraví samostatně jednoduchý pokrm Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování Dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Základní vybavení kuchyně Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Výběr, nákup a skladování potravin Technika v kuchyni Historie přípravy pokrmů	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Další nabídky a návrhy - Digitální kompetence, podpora digitální gramotnosti: Pozoruje a zaznamenává vývoj rostlin při pěstitelských pokusech s využitím digitálních technologií Zvolí si výrobek, samostatně vyhledá vhodný videonávod, výrobek vytvoří	Pozorování rozmnožování rostlin a jeho záznam s využitím digitálních technologií Tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek	Využíváme digitální záznamy při pozorování rozmnožování a růstu rostlin Vyhledáváme a využíváme k inspiraci různé digitální zdroje a aplikace (návody, nákresy, např. Krokotak atd.)

6. – 7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Práce s technickými materiály Rozpoznává jednotlivé technické materiály, popíše možnosti jejich využití a úprav Dodržuje technologickou kázeň, organizuje si svoji pracovní činnost, dodržuje zásady bezpečnosti při manipulaci s materiály i nářadím a dokáže poskytnout první pomoc při úrazu	Práce s plasty (stříhání, vrtání, řezání, tvarování teplem) Práce se dřevem (lepení, povrchové úpravy, řezání, spojování hřebíky) Práce s papírem (origami, stříhání, vypichování, moderní quilling, tkaní, využití kartonových prvků pro zhotovení jednoduchých modelů nábytku, návrh dláždění ulice, model plotu) Práce s drátkem (drátování, bižuterie) Práce s kovy (povrchové úpravy, tvarování) Malba na sklo (mozaika, vitráže) Bezpečnost práce při manipulaci s materiály, nářadím Udržování bezpečného pracovního prostředí, zásady první pomoci při vzniku úrazu	Výstavky prací Výzdoba školy Uplatnění žákovských referátů Novinky v materiálech
Design a konstruování Sestavuje dle návodu nebo vlastního návrhu daný model, obhajuje vlastní názor při montáži, správně zachází s pomůckami, dodržuje bezpečnostní předpisy	Stavebnice (dřevěné pro skládání a stavění, konstrukční) Práce s textiliemi - ruční práce (šití, háčkování, tkaní, uzlování, ruční stehy)	
Pěstitelské práce a chovatelství Ovládá jednoduché pracovní postupy při pěstování rostlin, orientuje se v návodech, udržuje pořádek a čistotu při práci, uplatňuje základní znalosti o rostlinách, dbá na bezpečnost a poskytne pomoc	Pěstování a využívání květin i některých druhů zeleniny pro výzdobu (jednoduchá vazba – aranžování, pokojové, okrasné rostliny, úprava, řez) Pěstování některého druhů koření (bylinky, léčivé	Zařazování testů, her, soutěží Uplatnění žákovských referátů

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
při úrazu Sděluje své praktické zkušenosti s chovem zvířat Charakterizuje základní podmínky chovu drobných zvířat a péče o ně Uvědomuje si zásady bezpečného přístupu a chování vůči zvířatům, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem	účinky rostlin, alergie) Zelenina (osivo, sadba, výživa) Péče o životní prostředí v okolí školy Bezpečnost při pěstitelských pracích a základy první pomoci Chov zvířat (doma, v nejbližším okolí) Zásady péče o zvíře (potrava, podmínky chovu, veterinární péče, bezpečnost při kontaktu se zvířaty, první pomoc)	Návštěva výstav
Provoz a údržba domácnosti Na konkrétních příkladech dokládá důležitost domácího účetnictví, uvede příklady údržby oděvů, úklidu domácnosti a odůvodňuje důležitost ekologie, ovládá obsluhu běžných domácích spotřebičů, správně zachází s pomůckami, provede drobnou domácí údržbu, uplatňuje základní znalosti o domácnosti, poskytne první pomoc při úrazu	Úklid domácnosti (prostředky) Údržba oděvů, textilií Tapetování Elektronika v domácnosti Třídění odpadu a jeho ekologická likvidace Jednoduché účetnictví Nebezpečí úrazu elektrickým proudem	Uplatnění žákovských referátů Exkurze Novinky
Příprava pokrmů Vykonává jednoduché činnosti při přípravě pokrmů, uplatňuje základní dovednosti a návyky, používá vhodné pomůcky a náčiní, odůvodňuje správné postupy při práci, udržuje pořádek a čistotu při vaření, osvojuje si základní principy stolování, dodržuje hygienická pravidla a předpisy	Vybavení kuchyně Potraviny (skladování….) Zásady hygieny potravy Kuchařské knihy (recepty a návody) Elektrické spotřebiče Příprava pokrmů (za studena, tepelná úprava, nápoje…) Stolování (Vánoce, Velikonoce, Halloween, narozeninová párty, jmeniny, svatba)	Soutěže v pečení a zdobení perníčků, ve stolování, příprava palačinek, jabkování, šípkování, švestkování Tvoření vlastní kuchařky
Využití digitálních technologií Na konkrétních příkladech dokládá důležitost a význam digitální techniky, uvádí základní informace o počítačových programech, novinkách v mobilních službách, orientuje se v nabídce	Digitální technika (mobilní telefony, fotoaparáty, DVD…) Počítačové programy Digitální technologie	Výstavy Uplatnění žákovských referátů Hraní rolí

8. a 9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Práce s technickými materiály Rozpoznává jednotlivé technické materiály, popíše možnosti jejich využití a úprav Dodržuje technologickou kázeň, organizuje si svoji pracovní činnost, dodržuje zásady bezpečnosti při manipulaci s materiály i nářadím a dokáže poskytnout první pomoc při úrazu	Práce s plasty (stříhání, vrtání, řezání, tvarování teplem) Práce se dřevem (lepení, povrchové úpravy, řezání, spojování hřebíky) Práce s papírem (origami, stříhání, vypichování, moderní quilling, tkaní, využití kartonových prvků pro zhotovení jednoduchých modelů nábytku, návrh dláždění ulice, model plotu) Práce s kovy (povrchové úpravy, tvarování) Práce s drátkem (drátování, bižuterie) Malba na sklo (mozaika, vitráže)	Výstavky prací Výzdoba školy Uplatnění žákovských referátů Novinky v materiálech
Design a konstruování Sestavuje dle návodu nebo vlastního návrhu daný model, obhajuje vlastní názor při montáži, správně zachází s pomůckami, dodržuje bezpečnostní předpisy	Stavebnice (dřevěné pro skládání a stavění, konstrukční) Práce s textiliemi - ruční práce (šití, háčkování, tkaní, uzlování, ruční stehy)	
Pěstitelské práce a chovatelství Ovládá jednoduché pracovní postupy při pěstování rostlin, orientuje se v návodech, udržuje pořádek a čistotu při práci, uplatňuje základní znalosti o rostlinách, dbá na bezpečnost Sděluje své praktické zkušenosti s chovem zvířat Charakterizuje základní podmínky chovu drobných zvířat a péče o ně Uvědomuje si zásady bezpečného přístupu a chování vůči zvířatům, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem	Pěstování a využívání květin i některých druhů zeleniny pro výzdobu (jednoduchá vazba – aranžování, pokojové, okrasné rostliny, úprava, řez) Pěstování některého druhů koření (bylinky, léčivé účinky rostlin, alergie) Zelenina (osivo, sadba, výživa) Péče o životní prostředí v okolí školy Bezpečnost při pěstitelských pracích a základy první pomoci Chov zvířat (doma, v nejbližším okolí) Zásady péče o zvíře (potrava, podmínky chovu, veterinární péče, bezpečnost při kontaktu se zvířaty, první pomoc)	Zařazování testů, her, soutěží Uplatnění žákovských referátů Návštěva výstav
Provoz a údržba domácnosti	Úklid domácnosti (prostředky)	Uplatnění žákovských referátů

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Na konkrétních příkladech dokládá důležitost domácího účetnictví, uvede příklady údržby oděvů, úklidu domácnosti a odůvodňuje důležitost ekologie, ovládá obsluhu běžných domácích spotřebičů, správně zachází s pomůckami, provede drobnou domácí údržbu, uplatňuje základní znalosti o domácnosti, poskytne první pomoc při úrazu	Údržba oděvů, textilií Tapetování Elektronika v domácnosti Třídění odpadu a jeho ekologická likvidace Jednoduché účetnictví Nebezpečí úrazu elektrickým proudem	 Exkurze Novinky
Příprava pokrmů Vykonává jednoduché činnosti při přípravě pokrmů, uplatňuje základní dovednosti a návyky, používá vhodné pomůcky a náčiní, odůvodňuje správné postupy při práci, udržuje pořádek a čistotu při vaření, osvojuje si základní principy stolování, dodržuje hygienická pravidla a předpisy	Vybavení kuchyně Potraviny (skladování….) Zásady hygieny potravy Kuchařské knihy (recepty a návody) Elektrické spotřebiče Příprava pokrmů (za studena, tepelná úprava, nápoje…) Stolování (Vánoce, Velikonoce, Halloween, narozeninová párty, jmeniny, svatba)	Soutěže v pečení a zdobení perníčků, ve stolování, příprava palačinek, jablkování, šípkování, švestkování Tvoření vlastní kuchařky
Využití digitálních technologií Na konkrétních příkladech dokládá důležitost a význam digitální techniky, uvádí základní informace o počítačových programech, novinkách v mobilních službách, orientuje se v nabídce **Svět práce** Vyjmenuje a popíše možnosti ve volbě povolání, zná a využije poradenské služby, orientuje se ve způsobech hledání zaměstnání (brigády), na konkrétních příkladech dokládá důležitost vzdělání	Digitální technika (mobilní telefony, fotoaparáty, DVD…) Počítačové programy Digitální technologie Informace o možnosti vzdělávání Zaměstnání (pracovní příležitosti, trh práce) Psaní životopisu, vstupní pohovory Sebepoznávání IPS	Výstavy Uplatnění žákovských referátů Poradenské služby Hraní rolí

5.10 DALŠÍ TÉMATA VE VÝUCE

Výuka na ZŠ by měla směřovat k všestranné přípravě žáka pro budoucí život. Proto nelze chápat a vyučovat jednotlivé předměty oborově izolovaně, ale je nutné podporovat mezipředmětové vazby a začleňovat do výuky i témata přesahující, oborově nevymezená, neohraničená. Proto jsou dlouhodobě povinnou součástí ŠVP Průřezová témata, která svým pojetím reprezentují aktuální okruhy současného světa.
Podobný „nadpředmětový" potenciál mají nová témata, která se stala povinnou složkou ŠVP od školního roku 2013/2014. Jde vesměs o problematiku, která již v minulosti byla součástí výuky a do jisté míry i původního ŠVP - nyní je však vymezena pevnějším rámcem a naplňování jednotlivých témat vychází revize RVP ZV 2013 a RVP ZV 2016. Ve výuce se realizují tato témata:

- Dopravní výchova
- Finanční gramotnost
- Korupce
- Obrana vlasti
- Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
- Rodinná a sexuální výchova

Výuka výše uvedených témat je v ŠVP realizována několika způsoby:

- integrací do předmětů
- včleněním do běžného života školy (např. jako součást školního řádu, poučení o bezpečnosti apod.)
- projekty (samostatné projekty, např. Dopravní výchova, a jako součást dalších projektů)

Při zpracování témat do ŠVP a jejich realizaci ve výuce vycházíme z:

- platného RVP ZV
- doporučených metodických materiálů, např. vydávaných ministerstvy (dopravy; vnitra; obrany; školství, mládeže a tělovýchovy)
- vlastních návrhů, jak obohacovat výuku

Obecná východiska i konkrétní začlenění každého ze šesti témat do výuky je patrné z následujících přehledových tabulek v jednotlivých podkapitolách. Pro přehlednost jsou u každého tématu uvedeny veškeré naplňované výstupy, učivo, činnosti a další doplňující informace s poznámkami, které s daným tématem souvisejí. Východiskem pro zpracování jednotlivých témat byly údaje z konkrétních předmětů a oborů (očekávané výstupy a učivo, konkretizované výstupy a konkretizované učivo) a aktualizovaný RVP ZV (2013). Další informace (výstupy a učivo) lze dále dohledat i v kapitole UČEBNÍ OSNOVY, především v předmětu Výchova ke zdraví, Občanská výchova, Přírodopis aj. Tabulky přinášejí celkový praktický přehledový průřez, který poukazuje na komplexní prolínání tématu vyučovacími předměty.

Realizace témat ve výuce u žáků se SVP a žáků se stupněm podpory:

Začlenění nových témat formou projektů, včleněním do života školy i integrací do předmětů vybízí k uplatňování širokého spektra metod, postupů a forem výuky. Případná úprava aktivit u žáků se SVP (a přiznaným stupněm podpory) vychází stejně jako v celkovém výukovém procesu z doporučení v PLPP či IVP. Volíme v souladu s doporučeními školského poradenského pracoviště nebo školského poradenského zařízení takový způsob, který je pro práci těchto žáků optimální.

Kap. 5.10. - 5.10.1 – DALŠÍ TÉMATA, obecný úvod

5.10.1 DOPRAVNÍ VÝCHOVA

5.10.1.1 Charakteristika, hlavní východiska a cíle DV ve výuce:

Základním smyslem začlenění dopravní výchovy do výchovně-vzdělávacího procesu na 1. stupni ZŠ je zajistit pro žáky příležitost poznat, pochopit a přijmout faktickou i etickou stránku bezpečnosti v silničním provozu. Základním cílem zařazení dopravní výchovy do výuky je získání vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, přijetí etických norem chování, rozvoj klíčových kompetencí žáka s důrazem na rozvoj komunikace, sounáležitosti, úcty ke zdraví, odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost i zdraví jiných. Dále jde o výchovu k toleranci a ohleduplnosti k ostatním. Dopravní výchova by měla mít kladný dopad na celoživotní učení dětí a vést následně ke snížení nehodovosti a rizikových situací v silničním provozu.

Základním smyslem zařazení dopravní problematiky na 2. stupeň ZŠ je další rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, snížení nehodovosti a rizik v silničním provozu a přijetí etických norem chování. Dále pak rozvoj životních kompetencí pedagogů, jejich další vzdělávání, výměna zkušeností, jejich cílené působení i mimo rámec ZŠ – vůči rodičům a veřejnosti v lokalitě školy. Cílem začlenění dopravní výchovy do výchovně-vzdělávacího procesu na 2. stupni ZŠ je prohlubovat a upevňovat znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti v silničním provozu získané na 1. stupni ZŠ. Dále rozvíjet poznání a obohacovat tuto oblast o další poznatky a etickou stránku problematiky. Položit základy pro utváření vztahů mezi účastníky silničního provozu, orientaci v nich a pěstování správných reakcí, vedoucích k bezpečnosti vlastní i okolí, rozvíjet základy první předlékařské pomoci a připravit žáky na získání řidičského oprávnění pro malé motocykly a další skupiny. Rozvíjet klíčové kompetence s důrazem na úctu ke zdraví, k odpovědnému chování a odpovědnosti za své zdraví, k toleranci a ohleduplnosti k ostatním a na svoji bezpečnost.

Snažíme se začleňovat DV do každodenního života školy. Zaměstnanci školy dbají na preventivní působení – jdou žákům příkladem ve svém jednání a chování, a to jak při výuce ve škole, tak při všech školních a mimoškolních aktivitách. Témata DV prostupují širokou škálou předmětů, a to od předmětů naukových po předměty výchovné. Náměty z DV jsou do výuky zařazovány průběžně a pravidelně, učitelé však začleňují DV i dle aktuálních podmínek, potřeb a situací, i mimo vlastní vyučovací hodiny. Témata DV integrujeme do předmětů, v souvislosti s naplňováním průřezových témat rovněž realizujeme projekt s dopravní tematikou.

Na 1. stupni sehrává viditelnou roli ve výchovném působení v oblasti dopravní výchovy školní družina. Mnohé aktivity se odehrávají na hřišti, dětské skupiny se zúčastňují vycházek v okolí školy i delších výletů, a tak jsou již u nejmenších žáků přirozeně upevňovány zásady bezpečného pohybu v roli účastníků silničního provozu.

Při všech školních a mimoškolních akcích mimo budovu školy bezvýhradně dbáme na striktní dodržování pravidel silničního provozu, jdeme žákům příkladem. S dopravní výchovou se dále nepřímo pojí příležitostné zájmové poznávací cyklovýlety do okolí našeho města (na 2. stupni), kde mají žáci mj. možnost prohlubovat svou znalost a dovednost bezpečného pohybu po cyklotrasách, cyklostezkách, v přírodě i ve městě při použití předepsané cyklistické výzbroje a výstroje.

Jelikož současná doba nabízí široké možnosti trávení volného času, nachází se i v dopravní výchově prostor pro poučení při využívání dalších oblíbených sportovních potřeb – in-line bruslí, koloběžek atd.

Cíle DV v základním vzdělávání:

Uvedené cíle jsou orientační, témata dopravní výchovy se prolínají celou povinnou školní docházkou a mohou být do výuky začleňována nejen podle plánů, ale i dle aktuálních potřeb.

• Seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu; položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování; poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu
• Vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu
• Rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování; uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce
• Být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; hledat řešení krizových situací; zejména v roli cyklisty; vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu
• Upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu –chodce i cyklisty; poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je, učit se bezpečnému chování i v krizových situacích; seznámit se s první předlékařskou pomocí
• Dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu zejména v roli chodce; rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma; soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince; zabývat se zejména vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; zvládat svoje reakce, vlastní agresivitu a reakce a chování ostatních
• Dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, zejména v roli cyklisty; rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma; soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince; rozvíjet zejména vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; zvládat svoje vlastní reakcea agresivitu i reakce na chování ostatních
• Pochopit pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, rizika a důležitost tématu; odhalit včas hrozící nebezpečí a odvodit bezpečné chování; zabývat se všemi účastníky silničního provozu a chovat se zodpovědně a ohleduplně; naučit se zvládat agresivitu svoji i ostatních; poznat další zásady první předlékařské pomoci; dokázat prakticky uplatňovat nejdůležitější prvky témat
• Pochopit vztahy mezi účastníky silničního provozu, být zodpovědný za svoje chování, dokázat rychle a správně vyhodnotit situaci a vyvodit závěry; naučit se potlačit svoji agresivitu a zvládnout agresivitu ostatních; poznat zásady první předlékařské pomoci a seznámit se s legislativou v oboru silničního provozu; pochopit důležitost tématu, ovládat pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu i možná rizika; uplatňovat v praxi nejdůležitější prvky témat

5.10.1.2 Očekávané výstupy DV

1. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici
- bezpečně překoná silnic
- rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru
- v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem
- rozezná a používá bezpečnou cestu do školy

Učivo:

- **Silniční provoz** - kdo je účastník silničního provozu - chodec, cyklista, dopravní prostředky; pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce)
- **Chodník -** na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku)
- **Silnice** - na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky)
- **Místo pro hru** - kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)
- **Přecházení** - přecházení silnice bez přechodu, přecházení silnice po přechodu
- **Cestování** - jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)

2. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:
správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy)
rozeznává vybrané značky pro chodce
bezpečně překoná silnici se světelnými signály
rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru
v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky
rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace “sám domů”

uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

Učivo:

škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy
obec (místo), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce
Silniční provoz
Vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)
Chodník a stezka pro chodce
Na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách)
Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen)
Silnice
Na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky)
Krajnice a její nástrahy
Místo pro hru
Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)
Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče)
Přecházení
Přecházení silnice bez přechodu
Přecházení silnice po přechodu
Přecházení silnice po přechodu se světelnými signály
Cestování
Jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)
Cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy)
Vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných prostředcích

3. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP
- používá reflexní doplňky a zná jejich dopad
- v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně

- rozeznává vybrané značky
- bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy
- ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je
- v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

Učivo:

- Na chodníku - pravidla chůze po chodníku (co se smí a nesmí na chodníku), kdo je chodec (brusle, koloběžka, apod.), nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách), značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen)
- Silnice - pravidla chůze po silnici (pravidla pro jednotlivce a skupiny, Vidět a být viděn – reflexní doplňky), nebezpečí na silnici, značky (Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice)
- Místo pro hru – silnice a chodník (vhodná a nevhodná místa pro hru; hřiště a cesta na něj; obytná zóna a její pravidla; na čem se ještě jezdí – in-line brusle, skateboard, koloběžka; přilba a chrániče
- Přecházení - přecházení silnice bez přechodu; přecházení silnice po přechodu; přecházení silnice s více pruhy; přecházení silnice po přechodu se světelnými signály; přecházení mezi zaparkovanými vozy; přecházení po přechodu s jízdním kolem
- Cestování autem - pravidla chování na parkovišti; nástup a výstup; odpovídající místo k sezení; pravidla chování mezi cestujícími v autě; zádržné systémy – autosedačky a poutání
- Cesta dopravními prostředky - druhy dopravních prostředků a jejich specifika; pravidla chování na zastávce
- Cesta do školy - bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace; tísňová volání

4. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě
- zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole
- (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty
- vybere bezpečné místo pro pohyb na kole
- jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola
- rozeznává vybrané značky
- naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty

- v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci

Učivo:

Cyklista

- Výbava jízdního kola a cyklisty - povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, její funkce a použití; reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu); odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu
- Způsob jízdy na jízdním kole - technika jízdy; přeprava zavazadel
- Bezpečná cesta - místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna)
- Cyklista na silnici - problematika silnice z pohledu cyklisty a značení (základní pravidla bezpečné jízdy na silnici, jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek); Znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění; vedení kola, vyjíždění do silnice; přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu; kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře); značky
- Cyklista na křižovatce - druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování); vztahy mezi účastníky silničního provozu
- Rodinný cyklistický výlet - plánování trasy a výbava na cestu; cyklista v dopravních prostředcích; způsob jízdy ve skupině (zásady ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu)
- V ohrožení - zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení)

5. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty
- rozeznává další dopravní značky
- poznává vztahy účastníků silničního provozu
- odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci
- zná ohleduplné chování a osvojuje si ho
- snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

Učivo:

- **Na chodníku** (shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku, vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Výbava jízdního kola a cyklisty** (potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty, odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Chodec a cyklista na silnici (**shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici; pravidla chůze po silnici pro skupiny i jednotlivce; pravidla jízdy za snížené viditelnosti; základní pravidla bezpečné jízdy na silnici; pravidla pohybu za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)
- **Bezpečná jízda (**pravidla a technika jízdy po stezkách a mimo silnici)
- **Cyklista na křižovatce** (pravidla pro bezpečné překonání křižovatky; vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Volný čas a sportovní aktivity** (druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel - vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit, konkretizace aktivit podle lokality ZŠ a obce)
- **Přecházení silnice** (shrnutí základních pravidel překonání silnice ve městě i mimo něj - vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Cesta dopravními prostředky** (shrnutí základních pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky; pravidla při jízdě autem, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy
- **Prázdniny** (zásady bezpečného chování v době volna a cestování - specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna)
- **Nebezpečí** (krizové situace - možnosti, jejich řešení, důležitá spojení)

6. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák

- Ovládá pravidla bezpečného silničního provozu
- Chová se bezpečně v dopravních prostředcích
- Dodržuje povinnosti spolujezdce v autě – zejména poutání
- Rozlišuje další dopravní značky a jejich význam
- Posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu
- Vysvětlí bezpečné chování, zejména z pohledu chodce

Učivo v RVP:

Chodec

- **Na chodníku**
- Pravidla bezpečného a ohleduplného chování na chodníku
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Chodec a cyklista na silnici**

- Pravidla bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici (chůze jednotlivce po silnici a ve skupině, pravidla pohybu na silnici za snížené viditelnosti)
- Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Volný čas a sportovní aktivity**
- Volnočasové aktivity související se silničním provozem (vhodné lokality k uskutečnění takových aktivit; konkretizace podle lokality ZŠ a obce)
- **Přecházení křižovatky**
- Pravidla překonání ve městě i mimo něj (překonávání různých křižovatek, křižovatka řízená příslušníkem policie)
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Cesta dopravními prostředky**
- Pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, zádržné systémy, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy)
- **Dopravní značky**
- Odpovídající značky pro jednotlivá témata

7. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí
- chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu
- odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích)
- poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích)
- rozlišuje další dopravní značky a jejich význam
- vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty

Učivo v RVP:

Cyklista

- **Výbava jízdního kola a cyklisty**
- Výbava jízdního kola, výbava cyklisty (doplňky pro bezpečnou jízdu)
- Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu (bezpečné a ohleduplné chování na chodníku, vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Bezpečná jízda**

- Technika jízdy a její pravidla mimo silnici
- **Cyklista na silnici**
- Pravidla bezpečné jízdy na silnici (pravidla jízdy za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)
- **Cyklista na křižovatce**
- Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- Křižovatka řízená příslušníkem policie
- **Prázdniny**
- Zásady bezpečného chování v době volna a při cestování
- Specifika lokality ZŠ, obce, prázdninových oblastí pro trávení dnů volna
- **Krizové situace**
- Možné krizové situace (jejich řešení, důležitá spojení; oprava jízdního kola)
- Nejjednodušší základy poskytnutí první předlékařské pomoci
- **Dopravní značky**
- Odpovídající značky pro jednotlivá témata

8. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- vysvětlí souvislosti celkového chováním člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých
- aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě
- charakterizuje souvislost mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti
- vymezí propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života

Učivo v RVP:

Etika v silničním provozu

- **Chodec**
- Role chodce v silničním provozu (odpovědnost chodce a jeho chování, vztahy chodce k ostatním účastníkům silničního provozu)
- Přestupky chodců a ukázka legislativy
- **Cyklista**

- Role cyklisty v silničním provozu (odpovědnost cyklisty a jeho chování, vztahy cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu)
- Přestupky cyklistů a ukázka legislativy
- **Dopravní značky**
- Odpovídající značky pro jednotlivá témata
- Přístup veřejnosti k bezpečnosti v silničním provozu – etická stránka chování v silničním provozu

9. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- používá své znalosti a dovednosti v praxi
- orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava
- interpretuje význam pojmů a problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu
- chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných osob – uvědomuje si dopad svého chování a koriguje jej podle situace
- analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování
- aplikuje znalosti z dané oblasti i do jiných oblastí život orientuje se v souvislostech chování všech účastníků silničního provozu
- aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti
- vyřeší testy "řidičský průkaz nanečisto"

Učivo:

Na vlastní kůži

- **Chodec**
- Zážitkové lekce, projekty a další aktivity
- **Cyklista**
- Zážitkové lekce, projekty a další aktivity
- **Poskytnutí první předlékařské pomoci**
- Spolupráce s odborníky
- Návštěva centra záchranářů
- **Můj první řidičák**
- Zopakování a upevňování znalostí a dovedností
- Znalostní testy, závěrečná zkouška

5.10.1.3 Vzdělávací obsah DV

1. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná základní zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v okolí školy i sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště)	Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky
Vyznačí a popíše cestu na určené místo a je schopen rozlišit možná dopravní nebezpečí v nejbližším okolí Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy V běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici Bezpečně překoná silnici Rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	**Jsem školák, škola** **Silniční provoz** Bezpečný příchod do školy a ze školy, dopravní značky, signalizace Kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky) Pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce) **Chodník** Na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku) Osvojování vhodných forem chování ke spolužákům i dospělým, kamarádům, cizím i neznámým lidem **Moje rodina** Rodinné prostředí, společné činnosti, život rodiny Silnice **Místo pro hru**	Pk	Možné začlenění témat DV dle okolností a aktuálních příležitostí, např. v těchto předmětech: Čj, Vv, Pč

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu V modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech Aplikuje první pomoc při lehkém poranění a bezpečně se chová v silničním provozu Rozeznává základní dopravní značky	Kde si hrát, vhodná a nevhodná místa ke hře **Práce a volný čas** Vhodné trávení volného času, první pomoc při úrazu, volání na tísňovou linku **Věci a činnosti kolem nás** Cestování – pozorování světa kolem nás, druhy dopravních prostředků Jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)		
	Začíná škola (sloh - vyprávění, popis cesty do školy)	Čj	

2. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná základní zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v okolí školy i sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště)	Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	Vycházka Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Vyznačí a popíše cestu na určené místo a je schopen rozlišit možná dopravní nebezpečí v nejbližším okolí Orientuje se v dopravních prostředcích	**Cesta do školy** Bezpečná cesta do školy a zpět, základní dopravní značky, signalizace, činnost chodce, dopravní prostředky	Pk	Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky
	Začíná škola (sloh - vyprávění, popis cesty do školy)	Čj	Projekt
	Dopravní prostředky – kolorovaná kresba	Vv	
	Modely dopravních značek	Pč	
Uplatňuje poznatky o možných nebezpečích při setkání s neznámými lidmi	Ochrana před nebezpečnými lidmi, šikana	Pk	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků	Lidské vztahy (multikulturní výchova)	Pk	
	Kresba spolužáka Kresba nových přátel z dovolené	Vv	

3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Jednoduchý plán okolí školy a bydliště Dopravní situace a riziková místa v okolí školy a bydliště Přecházení komunikace, přechod pro chodce Bezpečný přesun po komunikacích (skupina a jednotlivec)	Pk, Vv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda - Policie ČR

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Nacvičuje modelové situace v dopravní výchově	Přecházení silnice po přechodu, bez přechodu a se světelnými signály Zásady správná chůze po chodníku Základní dopravní značky	Tv, Čj, Vv	
Učí se vyhodnotit nebezpečnou dopravní situaci, umí zavolat první pomoc	Předcházení nebezpečným situacím Čísla tísňového volání	Pk	Beseda se záchranáři
Posuzuje vliv dopravy na životní prostředí	**P**arkoviště (vhodnost jejich umístění) Rušné komunikace v okolí školy	Pk	Beseda se zástupci města

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Ošetří drobné a střední poranění a přivolá lékařskou pomoc.	Péče o zdraví - poranění, zlomenina, základní životní funkce, bezvědomí, dech, tep, krvácení, šok Obsah lékárničky	Přv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Soutěž první pomoci
Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	Dopravní hřiště Výbava jízdního kola, výbava cyklisty, dopravní značky, praktické plnění úkolů	Tv	Plnění průkazu cyklisty
Zná způsob jízdy na jízdním kole.	Cyklistický výlet Jízda ve skupině	Tv	Cyklistická stezka
Provádí jednoduché pracovní postupy	Běžná údržba kola	Pč	Film

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Výtvarně interpretuje dopravní tematiku.	Integrovaný bezpečnostní systém	Vv	Dle okolností návštěva výstavy Den se záchranáři
Uplatňuje pravidla bezpečnosti v silničním provozu, zná dopravní značky.	Slohový výcvik Psaní Čtení Dramatizace	ČJ	Krátká scénka - dramatizace
Prokazuje základní orientaci v mapách a pláncích	Plánování trasy výletu Bezpečná cesta do školy	Vl	Výstavka

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Dodržuje zásady bezpečného pohybu v silničním provozu, dbá pokynů dospělých Uvědomuje si potřebnost dodržování pravidel, vnímá role jednotlivých účastníků silničního provozu (chodec, cyklista, cestující …) Dbá na vlastní bezpečnost i na bezpečí druhých ve svém okolí	Bezpečné přesuny na sportoviště, pravidla pohybu po chodníku, bezpečné přecházení vozovky Pohybové hry – např. hra „Na křižovatku“ (jízda vpravo a vlevo a vyhýbání na křižovatce) Cvičení v přírodě	Tv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu a rolí účastníka silničního provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Průběžné prohlubování a rozšiřování poznatků z DV z předchozích ročníků Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Využívání pracovních sešitů Dopravní výchova poskytnutých BESIPem Duben – Měsíc bezpečnosti na silnicích – různé aktivity
Na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156)	**První pomoc**	Přv	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Kontroluje vlastní písemný projev v textu k zadanému tématu Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení k zadanému tématu	**Mluvené a psané slohové útvary** (např. s tematikou prázdniny a bezpečnost, můj volný čas)	Čj	
Výtvarně realizuje své zážitky, zkušenosti, tvořivě i kriticky se vyjadřuje k zadanému tématu	**Tematické práce** (vlastní zážitky žáků – rodina a přátelé, záliby a koníčky, škola v přírodě, výlety, exkurze, profesní orientace, zážitky s knihou, dopravní výchova – např. plakáty s dopravní tematikou, projektové dny, lidské tělo, pozorování přírody, svět techniky) **Postavy statické a v pohybu** **Kresba**	Vv	

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu, v prostředí, kde žije, a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu	Zásady pohybu po chodníku Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce Naše škola a obec	Tv Ov	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda s policistou
Přivolá pomoc dospělých Charakterizuje mimořádné situace	Osobní bezpečí, bezpečné chování Bezpečná cesta do/ze školy a riziková místa (křižovatky, přechody pro chodce) – naše škola a obec	VkZ Ov	ŠIK – Školní informační kanál Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Využívání metodických a podpůrných materiálů BESIP a MŠMT dle okolností a nabídky (příručky, testy, audiovizuální pomůcky)

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si nutnost dodržování pravidel silničního provozu v roli účastníka silničního provozu	Volný čas z hlediska dopravní bezpečnosti	VkZ	
Projevuje ochotu respektovat svobodu druhého Uvědomuje si nutnost dodržování pravidel silničního provozu v roli účastníka silničního provozu	Zásady bezpečnosti a chování v dopravních prostředcích	VkZ	

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu	Zásady bezpečného pohybu v silničním provozu Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda s policistou
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví Vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním návykových látek a bezpečností silničního provozu, Zná povinnou výbavu jízdního kola a zásady chování cyklisty v silničním provozu	**Osobní bezpečí** Nebezpečné situace, důsledky nedodržování pravidel ve sportu, silničním provozu atd. **Důležitá telefonní čísla**	VkZ	ŠIK – Školní informační kanál Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Využívání metodických a podpůrných materiálů BESIP a MŠMT dle okolností a nabídky (příručky, testy, audiovizuální pomůcky)

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu	Zásady bezpečného pohybu v silničním provozu Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda s policistou
Vybaví si odpovědné chování v situacích kolem nás, např. při ohrožení zdraví	**Osobní bezpečí** Hledám bezpečí (agresivita, formy agresivity, zlost, zločin, delikt, … mimořádná událost, dopravní nehody, evakuace, transport zraněného…)	VkZ	ŠIK – Školní informační kanál Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Záchranný systém v ČR Praktické úkoly
Popíše postupy první pomoci při běžných poraněních	Zdraví První pomoc – záchrana	Př	Využívání metodických a podpůrných materiálů BESIP a MŠMT dle okolností a nabídky (příručky, testy, audiovizuální pomůcky)

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu	Zásady bezpečného pohybu v silničním provozu Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda s policistou

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Dokáže pojmenovat rizika, která jej mohou v životě potkat	**Životní perspektivy**	Ov	ŠIK – Školní informační kanál Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Využívání metodických a podpůrných materiálů BESIP a MŠMT dle okolností a nabídky (příručky, testy, audiovizuální pomůcky)
Na konkrétních příkladech dokládá důležitost osobního bezpečí Uvádí základní informace o bezpečnosti silničního provozu Poskytne první pomoc	**Osobní bezpečí** Úraz v silničním provozu První pomoc	VkZ	

5.10.2 FINANČNÍ GRAMOTNOST

5.10.2.1 Charakteristika, hlavní východiska a cíle FG ve výuce

V aktuálním světě by FG bezpochyby měla patřit k celkovému přehledu a informovanosti moderního člověka. Proto FG začleňujeme nejen do jednotlivých předmětů, ale i do běžného života školy. Žáci jsou vedeni k bezpečnému a racionálnímu nakládání s finančními prostředky, hospodárnosti, ohleduplnému a šetrnému zacházení s majetkem školy, vlastními i zapůjčenými věcmi a prostředky, získávají povědomí o cenách a hodnotě věcí i energií, učíme je postupům pro plánování materiálního zajištění budoucího života. Výuka FG má rovněž nezanedbatelný preventivní rozměr: snažíme se žákům přiblížit možná rizika, která souvisejí s problematikou financí a trhem – na modelových příkladech je „varujeme“ do praktického života před neuváženými investicemi, plýtváním, možnými nástrahami trhu, např. podvodnými a nevýhodnými nabídkami neseriózních finančních společností.

Nedílnou součástí výuky matematiky jsou na 1. i 2. stupni praktické početní úlohy a příklady využívající vazby k reálnému světu – v rozličných matematických úlohách jsou žáci seznamováni se světem obchodu, nakupování, prodeje, jednoduchých rozpočtů, spořením atd., s FG se pravidelně setkávají i v ostatních předmětech.
Náměty z prostředí obchodu a financí jsou zařazovány dle potřeby i do **výtvarné výchovy, českého jazyka i cizích jazyků (zde např. v tématech Shopping, Food atd., stejně tak v ostatních cizích jazycích).** Pravidelně se zapojujeme do soutěží a projektů zaměřených na FG, obecné matematické předpoklady rozvíjejí i nejrůznější matematické soutěže a olympiády, jichž se rovněž žáci zúčastňují.

Cíle finanční gramotnosti jsou podrobněji rozpracovány v následujících přehledových tabulkách. Lze je však shrnout do několika obecných bodů. Pojetí FG v ŠVP Bedříšek rozvíjí a podporuje u žáků základní orientaci v prostředí financí, a to s přihlédnutím k jejich věku, vyzrálosti a možným zkušenostem. Žákům poskytujeme vhled například do těchto oblastí FG:

HLAVNÍ OKRUHY	VYBRANÁ TÉMATA (mohou se prolínat jednotlivými okruhy)
Základní hospodaření s financemi	**Majetek, nákup a prodej, rozpočet, příjmy, výdaje, kapesné, mzda a plat, daně**
Finanční produkty	**Hotovost, konto, účet, spoření, úroky, úvěry, finanční poradenství, banky a finanční společnosti**
Úvěry	**Hypotéky, leasing, půjčky, splácení dluhu**

Pro začleňování témat FG do výuky využíváme rozmanitých výukových metod a forem (frontální i skupinové vyučování, kooperativní formy, besedy, diskuse, semináře, soutěže, prezentace, rozhovor, modelové situace, dramatizace, projekty – pravidelně pro 8. a 9. ročník aj.)

5.10.2.2 Očekávané výstupy FG

VZDĚLÁVACÍ OBLAST V RVP	CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VO VZHLEDEM K FG DLE RVP (k čemu žáka vede)	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY DLE RVP (žák)	UČIVO DLE RVP
Matematika a její aplikace	Využívání početních operací v reálných situacích praktického života (zobecněno)	**↓ PŘEHLED VÝSTUPŮ PRO 1. STUPEŇ ↓ (shrnutí)**	
		• Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace • Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel, orientuje se na číselné ose • Provádí početní operace s desetinnými čísly a zlomky • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace • Vyhledává, sbírá a třídí data	**Čísla a početní operace** **Závislosti, vztahy a práce s daty**
		↓ PŘEHLED VÝSTUPŮ PRO 2. STUPEŇ ↓ (shrnutí)	
		• Provádí početní operace v oboru přirozených, desetinných a celých čísel • Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel • Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným a desetinným číslem) • Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá Matematický aparát v oboru přirozených, desetinných a celých čísel • Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • Provádí početní operace v oboru racionálních čísel • Účelně používá kalkulátor	**Desetinná čísla** (a operace s nimi) **Celá čísla** (a operace s nimi) **Závislosti a data** **Zlomky** **Poměr** **Procenta** **Výrazy** **Rovnice**

		• Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným a desetinným číslem, poměrem, zlomkem, procentem) • Řeší modelování a výpočtem situace vyjádřené poměrem • Řeší aplikační úlohy na procenta • Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel • Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • Provádí početní operace v oboru racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	
Člověk a jeho svět	Orientace v problematice peněz a cen, odpovědná správa vlastního rozpočtu	• Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy • Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích	**Právo a spravedlnost** **Vlastnictví**
Člověk a svět práce	Orientace v základních principech vedení domácího účetnictví	• Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	**Provoz a údržba domácnosti**
Člověk a společnost	Rozvoj orientace ve světě financí – problematice peněz a cen, odpovědná správa osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci	Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí	**Majetek, vlastnictví** **Peníze** **Hospodaření** **Banky a jejich služby** **Výroba, obchod, služby** **Principy tržního hospodářství** **Protiprávní jednání** **Právo v každodenním životě**

		stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi Přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	

5.10.2.3 Vzdělávací obsah FG

PŘEDMĚT	ROČNÍK	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY DLE ŠVP (žák)	KONKRETIZOVANÉ UČIVO DLE ŠVP
Matematika	1.	• Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (v oboru čísel do 20) • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace (v oboru čísel do 20) • Na konkrétních příkladech se seznamuje s jednotkami Kč, l, m, kg	**Čísla a početní operace** (v oboru přirozených čísel do 20) **Závislosti, vztahy a práce s daty** Základní jednotky
	2.	• Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (v oboru čísel do 100) • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace (v oboru čísel do 100) • Na konkrétních příkladech se seznamuje s jednotkami Kč, l, m, kg	**Čísla a početní operace** (v oboru přirozených čísel do 20) **Závislosti, vztahy a práce s daty** Základní jednotky
	3.	• Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků (v oboru čísel do 10 000) • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace (v oboru čísel do 10 000)	**Čísla a početní operace** (v oboru přirozených čísel do 10 000)
	4.	• Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000 • Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel, orientuje se na číselné ose (do 1 000 000) • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • Vyhledává, sbírá a třídí data ze svého okolí	**Přirozená čísla do 10 000 a do 1 000 000** Orientace na číselné ose, porovnávání, rozklad čísel Pamětné a písemné operace o oboru 0 – 1 000 000 Odhad výsledku a kontrola výpočtu Zaokrouhlování 10,100,1 000,.. Řešení slovních úloh Práce s kalkulátorem **Závislosti, vztahy a práce s daty**
	5.	• Počítá v oboru přirozených čísel s nulou, pracuje s číselnou osou • Zaokrouhluje čísla • Upevňuje písemné algoritmy početních výkonů, dělí dvojciferným dělitelem, provádí kontrolu písemných početních úkonů • Řeší a vytváří slovní úlohy • Vyhledává, sbírá, třídí data ze svého okolí • Seznamuje se s grafem přímé úměrnosti	**Přirozená čísla do 1 000 000 a přes 1 000 000** Orientace na číselné ose, posloupnost, porovnávání, zápis a rozklad čísel Zaokrouhlování na 10,100, 1 000, 10 000, 100 000,… Pamětné a písemné algoritmy početních výkonů Odhady výsledků a následná kontrola řešení a vytváření slovních úloh **Závislosti, vtahy a práce s daty** Graf přímé úměrnosti

	6.	• Provádí početní operace s celými i desetinnými čísly • Řeší slovní úlohy vedoucí k početním operacím s celými čísly	**Celá čísla** **Přirozená čísla** **Desetinná čísla**
	7.	• Provádí početní operace a řeší praktické úlohy se zaměřením na zlomky, racionální čísla, přímou a nepřímou úměrnost • Vysvětlí základní pojmy z finanční matematiky a vypočítá slovní úlohy na jednoduché úrokování	**Zlomky** **Racionální čísla** **Přímá a nepřímá úměrnost** **Procenta**
	8.	• Upevňuje si postup v osvojených početních operacích • Řeší lineární rovnice a praktické slovní úlohy	**Opakování učiva ze 7. ročníku** (racionální čísla, procenta …) **Lineární rovnice** **Slovní úlohy**
	9.	• Užije procentový počet k řešení jednoduchých úloh z finanční matematiky • Orientuje se v důležitých pojmech finanční problematiky (úvěr, hypotéka, kreditní karty), porovná výhodnost nabídek různých půjček, vytvoří návrh vlastního finančního rozpočtu	**Základy finanční matematiky** Úrok, jistina, úrokovací období, určování počtu dní úrokovací doby, jednoduché úrokování Pojmy z finanční matematiky
Občanská výchova	6.	• Popíše funkci a formy peněz • Popíše způsoby hospodárného zacházení s penězi • Na příkladech objasní, z čeho vzniká rodinný rozpočet. • Porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního a rodinného rozpočtu (např. kapesného…) • Chová se zodpovědně a hospodárně vůči veřejnému majetku.	**Majetek, vlastnictví hospodaření** vlastnictví, druhy majetku, peníze, rozpočet, životní úroveň, majetková nerovnost
	9.	• Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady • Vysvětlí, jakou funkci plní banky a které služby občanům nabízejí. • Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodařená s penězi • Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít, uvede, které banky v okolí jeho bydliště poskytují služby a dle zkušeností uvádí, jaké služby jeho okolí nejčastěji využívá	**Člověk, stát a hospodářství** trh, nabídka, poptávka, konkurence, monopoly, kartelové společnosti, peníze, zisk, obchod, podnikání, struktura národního hospodářství hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků principy tržního hospodářství – tvorba ceny, inflace

		• Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	
Výchova ke zdraví	7.	• Získává představu o sociálním, kulturním a ekonomickém fungování rodiny	**Rodina** Rodinný rozpočet
Zeměpis	9.	• Získává představu o fungování zahraničního obchodu, obchodu jako celku a o různých formách hospodářství	**Světový trh a mezinárodní obchod** zahraniční obchod, centra světového obchodu, hospodářské organizace světa
Pracovní činnosti	1.– 3.	• Uvědomuje si hlavní zásady výběru, nákupu a skladování potravin a jejich hodnotu	**Stolování** Výběr, nákup a skladování potravin
	6. – 9.	• Na konkrétních příkladech dokládá důležitost domácího účetnictví	**Provoz a údržba domácnosti** Základy účetnictví, jednoduché účtování
Vlastivěda	4.	• Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích • Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	**Základy finanční politiky**

5.10.3 OBRANA VLASTI

5.10.3.1 Charakteristika, hlavní východiska a cíle ObV ve výuce

Problematiku ObV pravidelně a cíleně začleňujeme ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět a Člověk a příroda do výuky občanské výchovy a zeměpisu, v nichž žáci získávají základní přehled o principech a fungování ObV. Významnou součástí tohoto tématu je otázka začlenění naší vlasti do mezinárodních struktur, pohled na ObV v národním měřítku rozšiřujeme o evropský i světový kontext. ObV velmi úzce souvisí též s problematikou OČBRMU.

Své pozitivní výsledky přináší také dlouholetá a úspěšná spolupráce naší školy (zejména ve výuce Vv) s hnutím Na vlastních nohou – Stonožka, které mnohé humanitární aktivity realizuje pod záštitou Ministerstva obrany a Armády České republiky. Škola využívala (a i v budoucnosti dle okolností opět ráda využije) možnost uspořádat na půdě školy besedu s členy vrchního velení AČR nebo se podobné akce na jiném místě zúčastnit. Začlenění témat ObV do výuky rovněž poskytuje další prostor pro rozvoj vlastenectví a národní hrdosti u žáků. Podporujeme všeobecný rozhled žáků, proto se s důležitými národními a historickými mezníky spojenými s ObV mohou setkat prostřednictvím beletrie v hodinách českého jazyka a literatury nebo díky autentickým ukázkám a dokumentům ve výuce dějepisu, přičemž se dotýkáme i etických aspektů dané problematiky.

5.10.3.2 Očekávané výstupy ObV

VZDĚLÁVACÍ OBLAST V RVP	CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VO VZHLEDEM K POJETÍ PROBLEMATIKY ObV DLE RVP (k čemu žáka vede)	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY DLE RVP (žák)	UČIVO V RVP
Člověk a společnost	• Uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu • Získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti	• Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	**Člověk ve společnosti** • Naše vlast • Zásady lidského soužití
		• Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu	**Člověk, stát a právo** • Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
		• Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	**Mezinárodní vztahy, globální svět** • Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR • mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody;

		• Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	významné mezinárodní organizace (RE Rada Evropy, NATO, OSN aj.) • Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

5.10.3.3 Vzdělávací obsah ObV

Předmět	Ročník	Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Občanská výchova	**6.**	• Projevuje kladný vztah k našemu národu, jeho tradicím, osobnostem a respektuje ostatní národnosti. • Popíše důležité symboly našeho státu a objasní způsoby jejich používání. • Svými slovy vyjádří, co pro něho znamená domov, vlast, vlastenectví. • Má vlastenecké cítění, svými slovy vyjádří, na co mohou být občané ČR hrdí, čím je naše země výjimečná.	**Naše vlast** • Vlastenectví, mateřština, národnostní menšiny, co nás proslavilo, národní bohatství, tradice v proměnách roku, symboly státní správy	Aktuality o aktuálním dění Referáty
	7.	• Uvědomí si souvislosti mezi některými globálními a lokálními problémy a uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu • Obhajuje přednosti demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	**Lidé, Země a problémy** • Globální společenské problémy • Řešení globálních problémů **Svoboda, právo a spravedlnost** • Demokracie a svoboda	
	9.	• Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů • Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a	**Člověk, stát a právo** • Právní systém, právní řád, předpisy, zákony **Mezinárodní vztahy, globální svět** • Integrace • EU, NATO, OSN, OPEC, UNICEF, WHO…	

Předmět	Ročník	Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
		popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva • Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni (v obci, regionu) • Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání • Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování		
Zeměpis	**9.**	• Porovná státy světa podle jednotlivých geografických kritérií (mj. podle členství v jednotlivých mezinárodních organizacích)	**Politická mapa dnešního světa** • Členství v mezinárodních organizacích	
Dějepis	**6. – 9.** **9.**	• obecně: Popisuje a vysvětluje příčiny, průběh a důsledky konfliktů, uvádí motivy a postoje při jejich vzniku, průběhu i řešení • Prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• obecně: téma války, bojů, vztahů mezi národy a hodnotových postojů ve vybraných kapitolách **Problémy současného světa** • Globalismus, náboženský extremismus, boje o suroviny atd.	
Vlastivěda	**5.**	• Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam, armáda ČR	**Naše vlast**	
Český jazyk	**napříč ročníky**	• Čte a interpretuje text, zamýšlí se nad ním	**Literární ukázky k tématu války a ohrožení národa**	

5.10.4 OCHRANA ČLOVĚKA ZA BĚŽNÝCH RIZIK A MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

5.10.4.1 Charakteristika, hlavní východiska a cíle OČBRMU ve výuce

Základem osvojování dovedností a způsobů jednání je praktický nácvik a provádění ukázek, které jsou součástí výuky v každém ročníku. Pro efektivitu vzdělávání a výchovy jsou doporučovány metody prožitkové pedagogiky (praktický nácvik, skupinový trénink, simulační hry). Rozsah vědomostí i nácviku dovedností je pak třeba volit vždy přiměřeně vzhledem k věku a schopnostem žáků.

Témata OČBRMU pravidelně integrujeme do co nejširšího spektra předmětů (viz následující přehledové tabulky) a jsou nedílnou součástí života ve škole. Promítají se do systému všeobecné informovanosti žáků o pravidlech bezpečnosti ve škole, ve školní družině, na školních akcích i při trávení času mimo školu. Výuku témat OČBRMU tvoří teoretické informace, stejně jako praktické instruktáže s využitím zážitkových metod. Dle aktuální potřeby, okolností a inspirace dále témata OČBRMU menší měrou včleňujeme do hodin výtvarné výchovy (využití tematiky jako výtvarného námětu), výuky českého jazyka a literatury, cizích jazyků, občanské výchovy a dalších předmětů. Především vedeme žáky, aby si uvědomovali hodnotu zdraví a života a aby ve veškerých svých činnostech ochraňovali nejen vlastní bezpečnost, ale i druhých ve svém okolí. Naší prioritou je připravit v tomto ohledu žáky na praktický život a zvládání postupů, jak úspěšně překonávat a řešit běžné i mimořádné události, s nimiž se v životě mohou setkávat.

Nejvýraznější prostor pro otázky OČBRMU se však naskýtá ve vyučovacích předmětech Výchova ke zdraví, Prvouka, Přírodověda, Přírodopis. Funkční školní systém preventivních programů, vypracovaných metodičkou primární prevence, zčásti rovněž otevírá problematiku OČBRMU.

Tématům OČBRMU se dále věnujeme v třídnických hodinách, besedách, akcích, projektech i v každodenním „všedním“ životě školy. **Obsah OČBRMU lze vyučovat také prostřednictvím samostatného projektového dne a projekce metodických DVD**. Žáci se tak komplexně seznámí s problematikou OČBRMU.

Cíle OČBRMU v jednotlivých ročnících:

Uvedené cíle jsou pouze orientační, témata OČBRMU se prolínají celou povinnou školní docházkou a mohou být do výuky začleňována nejen podle plánů, ale i dle aktuálních potřeb.

• Rozvíjet u žáků význam prevence rizik, opatrnosti a preventivního chování i důležitost obstát samostatně v obtížné situaci
• Rozvíjet u žáků znalost nebezpečí a schopnost odhadnout riziko a vyhnout se mu; posilovat odpovědnost žáků za vlastní zdraví a bezpečnost
• Rozvíjet u žáků schopnost rozpoznat varování před nebezpečím, rozeznat označení uzávěrů – zejména plynu, vody, elektřiny ,umět určit (popsat) svou pozici v neznámém prostředí a zhodnotit možné následky svého jednání, zhodnotit důsledky bezdůvodného volání na tísňové linky,
• Rozvíjet u žáků schopnost bezpečně se orientovat a pohybovat ve známém prostředí (blízkém okolí školy a bydliště) i v méně známém prostředí (jiné části

obce, města, příroda) za použití plánů měst a map
• Rozvíjet u žáků dovednost poskytnout pomoc při běžných úrazech či onemocněních, včetně základního ošetření, i ovládat život zachraňující úkony (resuscitace)
• Rozvíjet u žáků schopnost adekvátně se chovat v případě vzniku mimořádné události a nařízené evakuace
• Rozvíjet u žáků znalosti a dovednosti potřebné pro prevenci požárů a pro adekvátní reagování v případě požáru
• Rozvíjet u žáků schopnost rozpoznávat příčiny a projevy rizikového chování a rizikových činností, včetně jejich možných dopadů na duševní a fyzické zdraví, a aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při antropogenních mimořádných událostech na všech místech, kde se pohybuje
• Rozvíjí u žáků schopnost aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při mimořádných událostech způsobených přírodními vlivy na všech místech, kde se pohybuje a znát prevenci v péči o zdraví a umět poskytnout adekvátní pomoc v případě úrazu či násilí

5.10.4.2 Očekávané výstupy OČBRMU

1. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- chápe konkrétní nebezpečí spojená s riziky běžného života (doprava, chemické látky v domácnosti, elektrický proud, sport a zájmová činnost), s ohněm, s mimořádnou událostí
- přivolá pomoc (některým z osvojených způsobů)
- v případě potřeby použije linku tísňového volání; ovládá základní způsoby komunikace s operátory (přiměřeně k věku)
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě

Učivo:

- **Sebeochrana, pomoc a prevence rizik** (důležitá telefonní čísla tísňového volání a blízkých osob, adresa bydliště; kdy a jak přivolat pomoc, koho požádat o pomoc, jak se chránit a jak předcházet úrazům, otravám a jiným ohrožením - vazba na řešené běžné rizikové situace v různém ročním období, prostředí a při různých činnostech, včetně železniční a silniční dopravy; doma – neznámý člověk (telefon, zvonek u dveří internet), zbraně, alkohol, vhodné i nevhodné dotyky – jejich hranice, nevhodné trestání), komunikace a pomoc rodičů, učitelů; bezpečný odchod z domova – klíče, výtah; venku – volba správné cesty do školy, nebezpečná místa v okolí domu a školy, chování při setkání s cizím člověkem, jak se chovat, když zabloudím v cizím prostředí nebo městě; správné vedení – vysvětlení pojmů a významu – kamarád, blízká osoba, cizí osoba, trápení, smutek, pomoc, příklady ze života; záchranáři, uniformy, činnosti; co se se mnou může dít, když se bojím nebo si nevím rady, jak to mohu zvládnout a co mám dělat)
- **Požáry** (oheň – požár; prevence vzniku požáru doma, příčiny vzniku požáru doma; největší rizika požáru; ochrana při požáru a přivolání pomoci; pravidlo – zastav se – lehni si – kutálej se)

2. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- odhadne riziko/nebezpečnou situaci
- dodržuje zásady bezpečného chování v běžných životních situacích tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho fyzického i duševního zdraví a zdraví jiných
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

Učivo v RVP:

- **Opakování učiva z předchozího ročníku** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **První pomoc** (zajištění pomoci při různých rizikových situacích voláním na tísňovou linku nebo oslovením dospělé osoby, nácvik komunikace; základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních)
- **Péče o zdraví a prevence rizik** (opakování učiva 1. ročníku + rozšíření o nové poznatky, zkušenosti, příběhy a otestování správné reakce dětí - rozpoznání rizik i schopnosti pomoci; základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních v souvislosti s osvojováním učiva v oblasti rizik úrazovosti a onemocnění; bezpečné chování v různých životních situacích, v různém prostředí a při různých činnostech
- **Požáry a jejich rizika** (základní označování nebezpečných látek; základní bezpečnostní a výstražné tabulky, zejména nebezpečí úrazu elektrickým proudem, požáru, výbuchu, ozáření, poleptání, příčiny a prevence vzniku požáru mimo domov; správné chování při požáru; přivolání pomoci, ohlášení požáru
- **Osobní bezpečí a podpora a ochrana duševního a fyzického zdraví** (správné vedení – vysvětlení významu pojmů: lhostejnost, přátelství, rozdíly, žalování, pomoc, strach, zbabělost apod.; příklady ze života; jak se umět vypořádat se strachem, který doprovází nebezpečnou situací)

3. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- na konkrétních příkladech rozpozná mimořádnou událost
- jedná racionálně podle osvojeného schématu v případě, kdy se ztratí a zná čísla na tísňovou linku, domů, do školy
- rozpozná rozdíl mezi signály (varovný signál, požární poplach, zkouška sirén)
- chová se účelně v případě požáru, mimořádné události i jiných rizikových situací běžného života; hledá pomoc u důvěryhodné dospělé osoby
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

Učivo:

- **Opakování učiva z předchozího ročníku** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **První pomoc (**opakování a rozvíjení učiva osvojeného ve 2. ročníku)
- **Mimořádné události** (seznámení s pojmem; nejčastější mimořádné události - povodně, vichřice, požáry, laviny, únik nebezpečných látek; varování před nebezpečím; zásady volání na tísňové linky (co zajišťují, kdy volat, rizika a dopady bezdůvodného volání na tísňové linky)
- **Požáry** (modelové situace způsobů chování při požárech, nebezpečí zábavní pyrotechniky)
- **Péče o zdraví a prevence rizik** (bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel; nebezpečí za tmy, chování při setkání s cizím člověkem; citlivé a věku odpovídající vysvětlení podstaty rizikového chování - v souvislosti se šikanou, drogami, fyzickým a duševním násilím, agresivitou; jejich možných dopadů na zdraví - fyzické i duševní, pomoc v nouzi, příklady ze života; co mi může pomoci, když jsem v mimořádné situaci

4. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací (nouzové východy, označené únikové cesty); aplikuje pravidla bezpečného chování v různých situacích
- zvládá základní pravidla bezpečného zacházení s ohněm
- rozezná označení uzávěrů vody a plynu
- poskytne základní první pomoc (dezinfikuje a ošetří drobná poranění, ošetří opařeniny a popáleniny, zastaví krvácení, zafixuje zlomenou končetinu)
- přivolá pomoc dospělého k záchraně tonoucího

Učivo v RVP:

- **Opakování a rozvíjení poznatků z předchozích ročníků** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **Osobní bezpečí a prevence duševního a fyzického zdraví** - vysvětlení významu pojmů: poznávání cizího prostředí, strach, stres, zbabělost, statečnost apod., příklady ze života; evakuace (obecně); označení uzávěrů, rozvody plynu, vody, elektřiny, označení východů (ve škole); bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel; rizika letních prázdnin; nález neznámého předmětu, látky, munice; sloupy a stožáry elektrického vedení, spadlé dráty elektrického vedení, transformátory; železniční vagony
- **Požáry a jejich rizika** - příčiny vzniku požárů; požáry v přírodě, lesní požáry; největší rizika požáru
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci** - různý obvazový materiál a technika vzhledem k poraněné části těla, nácvik; rizika u vody, přecenění sil, nebezpečí jezů na řekách, skok do neznámé vody, vodní víry, tonutí; co se se mnou může dít v nebezpečných situacích

5. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- rozlišuje příčiny úrazů, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence, případně léčby
- v modelové situaci uplatní správný postup při zásahu jiného člověka elektrickým proudem
- ošetři úrazy různého charakteru
- charakterizuje základní složky, funkce a činnosti integrovaného záchranného systému
- rozlišuje situace, kdy lze a kdy nelze uhasit požár
- pozná zneužívající osobu (blízkou, ale i neznámou), rozezná rizikové situace, riziková místa i rizikové osoby a řekne ne na nevhodné návrhy, má základní právní povědomí, umí přivolat pomoc
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

Učivo:

- **Opakování učiva z předchozích ročníků** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **Integrovaný záchranný systém** (složky, význam ve vztahu k řešení mimořádných událostí (obecně))
- **Požáry a jejich rizika -** způsoby chování při požárech (modelové situace), možnosti hašení požáru**,** hasicí přístroje (obecně), evakuace při požáru, nácvik evakuace**,** evakuační plán – význam, nákres evakuačního plánu (doma), požární hlásiče, úniková cesta, druhy únikových cest, význam značek označujících únikové cesty
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci -** resuscitace (praktická ukázka, nácvik)**;** přivolání pomoci, nahlášení události (praktický nácvik)**;** prevence rizik letních a zimních sportů (cyklistika, bruslení, výškové sporty, vodní sporty, horská turistika, lyžování, snowboarding aj. – výstroj a výzbroj)**;** rizika otrav, jejich příčiny a příznaky (léky, houby, jedovaté rostliny, zkažené potraviny, plyn, alkohol, cigarety, drogy, čisticí prostředky, chemické látky, neznámé a nebezpečné látky ve sklepích, na skládkách odpadu; rizika v souvislosti s provozem elektrických a plynových spotřebičů

- **Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému -** vysvětlení pojmů: skutečné hodnoty, citová a mravní zralost, pomoc, neštěstí, přátelství, trápení, lhostejnost, diskriminace, šikana (obecně), kyberšikana (obecně), násilí psychické a fyzické (obecně), linka bezpečí, dobrý příklad, ochrana slabších, dobrý skutek, síla odpouštění, ochrana identity, sebepoškozování, sebevraždy, ohrožení a poruchy duševního vývinu v dětství a dospívání, psychické újmy virtuálního světa

- Rizika a možné dopady – nevhodné dotyky, obtěžování, fotografování základy zvládání stresových stavů, nebezpečí internetu
- Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

- Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

6. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- charakterizuje rizika vzniku mimořádných událostí a jejich možné dopady na zdraví a životy lidí, životní prostředí a majetek, způsoby sebeochrany a vzájemné pomoci
- rozpozná varovný signál „Všeobecná výstraha“, adekvátně reaguje na tento signál, zná a prakticky uplatní postupy v případě nařízení evakuace, včetně zásad opuštění bytu
- ovládá základní zásady a postupy spojené s povodněmi, atmosférickými poruchami, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi; osvojené dovednosti a způsoby jednání aplikuje v simulovaných situacích hromadného ohrožení
- poskytne první pomoc, včetně život zachraňujících úkonů, dbá na bezpečnost svoji i svého okolí
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech
- umí charakterizovat mimořádné situace
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Učivo:

- **Klasifikace mimořádných událostí** (mimořádné události způsobené přírodními vlivy, havárie, vysvětlení pojmu mimořádná událost, základní rozdělení mimořádných událostí s uvedením příkladů)
- **Varovný signál „Všeobecná výstraha“** (činnost při varovném signálu, druhy signálů, náhradní způsoby varování, funkce varovných signálů, rozdíly v signálech (ukázky), činnost po zaznění varovného signálu, další způsoby varování, obecné zásady opuštění bytu, opuštění bytu při povodni, požáru apod.)
- **Evakuace** (průběh evakuace, evakuační zavazadlo**,** příprava a obsah evakuačního zavazadla, evakuační a přijímací střediska, jejich funkce, co tato střediska zajišťují
- **Ukrytí, nouzové přežití** (pojmy ukrytí, nouzové přežití, humanitární pomoc)
- **Povodně a zátopové oblasti** (přívalové deště, blesková povodeň, protržení hráze, rozvodněné toky, zásady chování před, při a po povodni, pokyny zasahujících složek, návrat do obydlí, zřícení domu, závaly)
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci** (stavy bezprostředně ohrožující život, výkony zachraňující život; polohování – protišoková poloha, autotransfuzní poloha, zotavovací poloha, přenášení, transport raněného, ošetření; dopravní nehody – jejich prevence, pomoc v případě dopravní nehody, zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem, zlomeninách, otřesu mozku, astmatických a epileptických záchvatech, apod.)
- **Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému** (různé strategie zvládání stresových situací, prevence šikany, návykové látky – co jsou návykové látky, jak ohrožují zdraví a psychiku, protidrogová prevence, odmítání drog, jak se zachovat v případě, že jsou drogy ve škole nebo v jejím okolí, pomoc v různých situacích souvisejících s drogami, prevence rizik fyzického a duševního násilí spojených s internetem - osobní bezpečí na internetu, ochrana soukromí, ochrana osobních dat, cizí lidé, anonymita, ohrožení, násilí, psychické týrání, kyberšikana a její možné dopady; prevence agresivity (formy agrese, její zvládání, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti), prevence násilí namířenému proti sobě, jiným osobám a majetku

- **Prevence úrazů a nemocí spojených s běžnými činnostmi (práce/hry s PC, používání chemických látek v domácnosti, používání elektrického nářadí a přístrojů v domácnosti)**
- **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy**

7. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- vysvětlí rizika a příčiny vzniku požárů, popíše princip hoření a klasifikuje požáry
- charakterizuje zásady protipožární prevence, v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné metody hašení požáru
- rozdělí hasicí přístroje vzhledem k třídám požáru a v případě potřeby je správně použije
- bezpečně opustí požárem ohrožený prostor a vyhledá bezpečí
- poskytne první pomoc v případě popálení a otravy zplodinami hoření
- aktivně předchází rizikům běžných úrazů, otrav, tonutí, popálenin, která hrozí v různém období, prostředí a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytne první pomoc
- vhodně reaguje a jedná v případě ohrožení a nebezpečí, adekvátně pomůže sobě i blízkému v nouzi

Učivo:

- **Požáry a jejich rizika** (rozdíl mezi ohněm a požárem, rizika požáru, princip hoření, příčiny vzniku požáru, předcházení požáru, postupy v případě požáru, manipulace s otevřeným ohněm v přírodě, nebezpečí zábavní pyrotechniky, nebezpečnost látek, třídění látek do kategorií dle jejich hořlavosti, hasicí přístroje – druhy a jejich správné použití, fáze požáru, kategorie hoření
- **Ochrana před úrazem elektrickým proudem** (nebezpečí lezení na sloupy a stožáry elektrického vedení, dotýkání se drátů na zemi, lezení na elektrické lokomotivy, nebezpečí od poškozených zásuvek, vypínačů, přívodových šňůr, elektrických spotřebičů v domácnosti, elektrických sekaček, apod.)
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci** (nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů, tepelná poranění, příznaky a poskytnutí první pomoci či jejich ošetření, otravy alkoholem, léky, drogami, houbami, chemickými látkami, jejich příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci, vnitřní a vnější krvácení – příznaky a poskytnutí první pomoci, stavění krvácení a ošetření, rány – řezné, sečné, bodné, střelné aj. – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci, mechanické poranění oka, poleptání oka – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci, poranění hrudníku, břicha – příčiny, příznaky a poskytnutí pomoci
- **Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému** (drogová prevence – legální a nelegální drogy – jednotlivé druhy drog a jejich účinky na fyzické a psychické zdraví, příklady z praxe, prevence agresivity, prevence násilí namířenému proti sobě a na jiné osoby; záškoláctví, volný čas - party, kamarádi, co je spojuje, čemu se věnují, vlastnosti vůdce party, postavení v partě, co je dobře a co je špatně; jak poznám, že je někdo ve stresové situaci; základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací

8. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě
- charakterizuje havárie a antropogenní události
- aktivně se v případě těchto mimořádných událostí chrání
- charakterizuje základní pravidla dekontaminace, jodové profylaxe
- rozpozná rizika fyzického a duševního násilí, jeho příznaky, projevy a dopady na vlastní osobu či jiné, předchází, rizikům, v případě nebezpečí adekvátně reaguje
- rozliší právní a protiprávní jednání nebo chování, které ohrožuje duševní a fyzické zdraví jeho osoby nebo druhých

Učivo:

- **Integrovaný záchranný systém** (význam integrovaného záchranného systému, základní a ostatní složky, záchranné a likvidační práce)
- **Mimořádná událost a krizové řízení, krizová situace, krizový stav**
- **Individuální ochrana**
- **Improvizovaná ochrana** (prostředky, jejich využití doma, nácvik jejich používání)
- **Havárie, antropogenní (viz základní pojmy) události** (základní charakteristika, členění, nejfrekventovanější havárie a antropogenní události, dopady havárií, označování nebezpečných látek, bezpečnostní a výstražné tabulky)
- **Havárie s únikem nebezpečných látek** (základní druhy nebezpečných látek, nejčastější příčiny havárií s únikem nebezpečných látek, rizika, prevence vzniku havárií, chování v případě vzniku havárie, zásady chování v případě havárií, dekontaminace, šíření nebezpečných látek při haváriích (znaky a projevy havárií s únikem nebezpečných látek)
- **Radiační havárie jaderných energetických zařízení** (charakteristika a účinky ionizujícího záření na člověka, havárie radiačních zařízení, jak fungují české jaderné elektrárny, chování při radiační havárii)
- **Terorismus, extremismus (**formy, typy, nové hrozby, podezřelé předměty a poštovní zásilky, anonymní oznámení o uložení bomby (sankce), ohrožení výbušnými látkami, kybernetický terorismus, ochrana sebe a okolí)
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci** (praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů, zajištění základních životních funkcí při zástavě dechu, krevního oběhu, masivním krvácení a poruchách vědomí, poranění páteře – příčiny, příznaky, poskytnutí první pomoci, úraz elektrickým proudem, zásah bleskem – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci, tonutí – příčiny, záchrana a poskytnutí první pomoci, zajištění intoxikací a křečových stavů, otravy (alkohol, drogy, léky, houby, chemické látky apod.)
- **Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému** (alkohol, nikotin, gambling, násilné chování), rozpoznávání vlivu stresu na jedince, základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací

9. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě
- charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy
- prokazuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích mimořádných událostí
- prakticky zvládá základní způsoby přežití v přírodě, uplatňuje je v modelových situacích
- vhodně reaguje v situacích, kdy hrozí riziko násilí, není lhostejný a ví kde a jak zajistit pomoc
- chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení fyzického i duševního zdraví
- rozpozná rizikové prostředí a činnosti a vyhýbá se jim

Učivo v RVP:

- **Základní charakteristika mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy** (charakteristika a vznik mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy, příklady největších mimořádných událostí tohoto charakteru, zásady chování při vzniku jednotlivých mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy)
- **Přežití v přírodě**
- **Prevence úrazů a nemocí souvisejících s prací, zásady bezpečného chování - návaznost na učivo osvojované v předchozích ročnících**
- **Péče o zdraví a poskytování první pomoci** (praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů, dopravní nehody – nahlášení dopravní nehody, zajištění vlastní bezpečnosti, aktivní postup při poskytování první pomoci raněným, první pomoc při úrazu elektrickým proudem, první pomoc při poraněních a náhlých zdravotních problémech, kolapsech a indispozicích, komplikacích chronických chorob)
- **Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému** (prevence fyzického a duševního násilí u dívek a slabších jedinců, prevence fyzického a duševního násilí na dětech a slabších jedincích, v souvislosti s činností náboženských hnutí a sekt, drogy, infekční onemocnění, přenosné choroby, jak působí stres na moje tělo, mysl a chování, základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací

5.10.4.3 Vzdělávací obsah OČBRMU

1. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy	**Silniční provoz-** bezpečný příchod do školy a ze školy, dopravní značky, signalizace**.** Kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky). Pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce) **Chodník**-na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku) Osvojování vhodných forem chování ke spolužákům i dospělým, kamarádům, cizím i neznámým lidem, volání na linku 158.	Pk Tv	Školní řád Poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy, součástí poučení o BOZ je seznámení s riziky vyplývajících ze silničního provozu a dalšími riziky Cvičení v přírodě, cvičný požární poplach a nácvik evakuace
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům V běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici Bezpečně překoná silnici Rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru	**Moje rodina** Příbuzenské vztahy, významné události v rodině, rozdělení rolí v rodině, práva a povinnosti členů rodiny, společné činnosti, rodinné prostředí, život rodiny. **Místo pro hru** -kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) **Silnice** -na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky **-** přecházení silnice bez přechodu -přecházení silnice po přechodu **Práce a volný čas – zimní sporty** Vhodné trávení volného času, první pomoc při úrazu, volání na linku 155		Schránka důvěry v prostorách školy, programy a instruktážní nástěnky metodika primární prevence
Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných¨ Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v	**Věci a činnosti kolem nás** Jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup) Živelné pohromy. **Příroda – pozorování proměn přírody v létě, vztah**		

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu V modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem **Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech**	**člověka a přírody** Nebezpečí požáru, ohlášení požáru – linka 150. Pomoc při uštknutí, ochrana proti klíšťatům		

2. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi V běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici , bezpečně překoná silnici, rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru	**Jsem školák** - třída v hodině, o přestávce, činnosti dětí ve škole, orientace ve školní budově, hygienické návyky **Cesta do školy** - bezpečná cesta do školy a zpět, základní dopravní značky, signalizace, činnost chodce, dopravní prostředky, vycházka, ochrana před nebezpečnými lidmi, šikana	Pk Tv	Školní řád Poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy, součástí poučení o BOZ je seznámení s riziky vyplývajících ze silničního provozu a dalšími riziky Cvičení v přírodě, cvičný požární poplach a nácvik evakuace Schránka důvěry v prostorách školy, programy a instruktážní nástěnky metodika primární prevence Cvičení v přírodě, cvičný požární poplach a nácvik evakuace
Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu V modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem **<u>Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</u>**	**Nemoc a úraz** - význam péče o zdraví - první pomoc - prostředky indiv. improviz. ochrany - důležitá tel. čísla - nebezpečí drog - pomoc zdravotně postiženým lidem, první pomoc, tís. volání - lékárnička a její vybavení **Hygiena a čistota** - mycí potřeby, čistící prostředky, prací prostředky, úklid, péče o chrup a další hygienické návyky **Práce a volný čas, suroviny, výrobky** - vhodně, nevhodně trávený volný čas, - hasiči- tel. číslo, důležitost práce, chování při požáru nebo jiném poplachu, nácvik evakuace		

3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí Vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	**Orientace v krajině** Bezpečnost při pobytu v přírodě **Člověk** Člověk mezi lidmi Člověk a zdraví, první pomoc, tísňová čísla přivolání první pomoci	Pk Tv	Školní řád Poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy, součástí poučení o BOZ je seznámení s riziky vyplývajících ze silničního provozu a dalšími riziky Cvičení v přírodě, cvičný požární poplach a nácvik evakuace Schránka důvěry v prostorách školy, programy a instruktážní nástěnky metodika primární prevence Cvičení v přírodě, cvičný požární poplach a nácvik evakuace

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytn první pomoc při úrazu		Tv Pč	Školní řád Poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy, součástí poučení o BOZ je seznámení s riziky vyplývajících ze silničního provozu Cvičení v přírodě, cvičný požární poplach a nácvik evakuace Schránka důvěry v prostorách školy, programy a instruktážní nástěnky metodika primární prevence
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Naše vlast ČR Orientace v krajině	Vl	

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si nebezpečí při hrách (a všech pohybových činnostech) a snaží se mu předcházet Uplatňuje zásady pravidel bezpečnosti	Sportovní hry, gymnastika, atletika a ostatní sportovní činnosti Turistika a pobyt v přírodě	Tv	Školní řád Poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy, součástí poučení o BOZ je seznámení s riziky vyplývajících ze silničního provozu Cvičení v přírodě, cvičný požární poplach a nácvik evakuace Schránka důvěry v prostorách školy, programy a instruktážní nástěnky metodika primární prevence
Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytn první pomoc při úrazu	**Práce s drobným materiálem** **Konstrukční práce** **Pěstitelské práce** **Příprava pokrmů**	Pč	
Objasní význam osobní a intimní hygieny, denního režimu Sestaví jídelníček podle základních zásad správné výživy Uvede příklady stresových situací, navrhne, jak stresu čelit a předcházet Na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek Posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života Uvede (na modelových situacích předvede), jak bude postupovat v krizových situacích (šikana, týrání, zneužívání, přírodní a ekologické katastrofy, teroristický útok apod.) Na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích	**Člověk a jeho zdraví** Péče o zdraví, správná výživa Intimní a duševní hygiena Sociálně patologické jevy Návykové látky HIV/AIDS Bezpečné chování v rizikovém prostředí Situace hromadného ohrožení První pomoc	Přv	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
(aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156) Vysvětlí, proč (jak) se musí chránit před stykem s cizí krví (úrazy, nalezené injekční stříkačky aj.), vysvětlí pojmy: HIV, AIDS Zhodnotí příčiny, důsledky (příp. odpovědnost lidí) u konkrétních vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof; uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích, na konkrétních příkladech popíše činnost jednotlivých složek IZS			

6. ročník

Tučně uvedené konkretizované výstupy v následujících tabulkách jsou pro žáky ve škole všeobecně platné napříč všemi ročníky, předměty, učivem a činnostmi.

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Seznámí se se školním řádem, traumatologickým plánem, řády odborných učeben – uvědomuje si nutnost dodržování pravidel, řídí se jimi **Zná evakuační cestu, signály, pokyny a zásady pro opuštění budovy** **Zná umístění ohlašovny požáru, rozmístění lékárniček v budově školy** **V případě potřeby umí vyhledat odbornou pomoc u pracovníků školy, dokáže využít školní podpůrný systém (schránky důvěry atd.)** Umí charakterizovat mimořádné situace Přivolá pomoc dospělých Dodržuje pravidla bezpečnosti účastníka silničního provozu Seznamuje se zásadami první pomoci Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu Dbá na osobní bezpečnost i bezpečí druhých lidí	**Osobní bezpečí** Bezpečné chování v životních situacích (vztahy, volný čas, mimořádné situace, doprava, bezpečná cesta do/ze školy, riziková místa) Projevy násilí – agresivita, šikana, tragédie, oběť, agresor Tísňová volání, evakuace, havárie **Sportovní aktivity** **Pohyb v přírodě**	VkZ Tv	Školní řád Poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy, součástí poučení o BOZ je seznámení s riziky vyplývajících ze silničního provozu Beseda s policistou ŠIK (Školní informační kanál) Traumatologický a evakuační plán, únikové cesty, řády odborných učeben Cvičná evakuace školy Využívání metodických a podpůrných materiálů MŠMT, MV a dalších organizací a institucí dle okolností a možností Modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání návykových látek DVD s modelovými příběhy Hry Třídnické hodiny

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Seznamuje se se zásadami pohybu a pobytu v přírodě			Schránka důvěry v prostorách školy, programy a instruktážní nástěnky metodika primární prevence
Vyjmenuje zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem Uvádí na konkrétních příkladech lživost reklam s propagací tabákových výrobků a alkoholu Používá způsoby odmítání návykových látek Zná centra odborné pomoci	**Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** Pozitivní životní cíle (hodnota, etika, hodnotový systém) Alkoholismus Kouření Propagace tabákových výrobků Odmítání návykových látek (pasivní kuřáctví, abstinent, konzument) Legislativa	VkZ	
Na konkrétních příkladech dokládá důležitost a význam pravidel zdravého životního stylu. Porovná různé osvojené způsoby rozhodování a chování	Rozvoj osobnosti Duševní a tělesné zdraví Vyrovnání se s problémem (zdravý životní styl, konflikt, únik, problém, prevence) Rodina Můj domov, moje rodina		
Objasní význam pravidel pro soužití ve společnosti a je schopen pravidla v menších skupinách navrhovat a uplatňovat Popíše, jak se projevuje spolupráce v rodině, ve škole, obci	Naše škola- školní řád, škola a obec, šikana	Ov	
Seznamuje se zásadami bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace (vycházka do krajiny)	Z	
Dodržuje technologickou kázeň, organizuje si svoji pracovní činnost, dodržuje zásady bezpečnosti a dokáže poskytnout první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály Provoz a údržba domácnosti Elektronika v domácnosti Nebezpečí úrazu elektrickým proudem Příprava pokrmů	Pč	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
	Elektrické spotřebiče		

7. ročník

Tučně uvedené konkretizované výstupy v následujících tabulkách jsou pro žáky ve škole všeobecně platné napříč všemi ročníky, předměty, učivem a činnostmi.

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Seznámí se se školním řádem, traumatologickým plánem, řády odborných učeben – uvědomuje si nutnost dodržování pravidel, řídí se jimi **Zná evakuační cestu, signály, pokyny a zásady pro opuštění budovy** **Zná umístění ohlašovny požáru, rozmístění lékárniček v budově školy** **V případě potřeby umí vyhledat odbornou pomoc u pracovníků školy, dokáže využít školní podpůrný systém (schránky důvěry atd.)** Seznamuje se zásadami první pomoci Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu Seznamuje se se zásadami bezpečného pohybu v přírodě Dbá na osobní bezpečnost a bezpečnost druhých lidí	**Pohybové aktivity a zdraví** Zdravý životní styl (režim dne školáka, pohybové činnosti v denním režimu, volný čas, osobní hygiena, hygiena odívání) **Sportovní aktivity** **Pohyb v přírodě**	Tv VkZ	Školní řád Poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy, součástí poučení o BOZ je seznámení s riziky vyplývajících ze silničního provozu Beseda s policistou ŠIK (Školní informační kanál) Traumatologický a evakuační plán, únikové cesty, řády odborných učeben Využívání metodických a podpůrných materiálů MŠMT, MV a dalších organizací a institucí dle okolností a možností Modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání návykových látek DVD s modelovými příběhy Hry Třídnické hodiny
Vysvětlí vztah mezi duševním a tělesným zdravím Sestaví pohybový režim	**Výživa a zdraví** Hlavní zásady zdravé výživy, úloha potravinových doplňků, složení stravy a reklama		

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
			Schránka důvěry v prostorách školy, programy a instruktážní nástěnky metodika primární prevence
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví Vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním NL a bezpečností silničního provozu	**Osobní bezpečí** Nebezpečné situace (agrese, šikana – rysy, varianty, typy, způsoby ochrany, legislativa, adrenalinové sporty, nedodržování pravidel ve sportu, silničním provozu…) Budování zdravého sebevědomí – každý chce dosáhnout úspěchu Důležitá telefonní čísla		
Uvědomí si potřebnost začlenění jedince do společnosti Uvede druhy společenských skupin a jejich vliv na člověka Pochopí, proč je výhodné smysluplně trávit volný čas a dodržovat zásady zdravé životosprávy	**Socializace** Citové zrání, začleňování se do společnosti, druhy společenských skupin a jejich vliv na jedince **Každý člověk je osobnost** Vlastnosti, schopnosti, dovednosti, sebehodnocení, sebepoznání; charakter, vůle; návyky, zlozvyky; volný čas, životní styl, životospráva	Ov	
Dodržuje technologickou kázeň, organizuje si svoji pracovní činnost, dodržuje zásady bezpečnosti a dokáže poskytnout první pomoc při úrazu	**Práce s technickými materiály** **Provoz a údržba domácnosti** Elektronika v domácnosti Nebezpečí úrazu elektrickým proudem **Příprava pokrmů** Elektrické spotřebiče	Pč	

8. ročník

Tučně uvedené konkretizované výstupy v následujících tabulkách jsou pro žáky ve škole všeobecně platné napříč všemi ročníky, předměty, učivem a činnostmi.

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Seznámí se se školním řádem, traumatologickým plánem, řády odborných učeben – uvědomuje si nutnost dodržování pravidel, řídí se jimi **Zná evakuační cestu, signály, pokyny a zásady pro opuštění budovy** **Zná umístění ohlašovny požáru, rozmístění lékárniček v budově školy** **V případě potřeby umí vyhledat odbornou pomoc u pracovníků školy, dokáže využít školní podpůrný systém (schránky důvěry atd.)** Uvádí příklady komunikační obrany Vybaví si odpovědné chování v situacích kolem nás, např. při ohrožení zdraví Vysvětlí na základě svých znalostí a zkušeností manipulativní vliv vrstevníků	**Osobní bezpečí** Hledám bezpečí (agresivita, formy agresivity, zlost, zločin, delikt, domácí násilí, trestný čin, vandalismus, linky důvěry, mimořádná událost, dopravní nehody, evakuace, evakuační zavazadlo, transport zraněného…)	VkZ	Seznámení se školním řádem Poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy, součástí poučení o BOZ je seznámení s riziky vyplývajících ze silničního provozu Poučení o bezpečnosti před LVK, programy a besedy pro účastníky LVK (Horská služba, správa NP) ŠIK (Školní informační kanál) Traumatologický a evakuační plán školy, řád odborných učeben a laboratoře chemie, signalizace mimořádné události Využívání metodických a podpůrných materiálů MŠMT, MV a dalších organizací a institucí dle okolností a možností Beseda s pracovníkem LZS (Př) Aktuality – dialog (Vz)
Seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu a dbá na bezpečnost svou i svých spolužáků Seznamuje se se zásadami bezpečného pohybu v přírodě	**Sportovní aktivity** **Pohyb v přírodě**	Tv	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si rizika spojená s využíváním elektrických spotřebičů, zná základy jejich bezpečného používání a provozu a první pomoci při zásahu elektrickým proudem	**Elektrický náboj. Elektrické pole** Elektroskop, vodič a izolant v elektrickém poli, siločáry elektrického pole **Elektrický proud**	Fy	Ukázky z filmů Beseda s policistou (Vz) Modelové situace (Vz, Ov) Programy MPP, schránka důvěry, informační systém MPP (nástěnky, letáčky atd.) DVD s modelovými příběhy Didaktické hry Samostatné projekty žáků (Ch)
Dodržuje technologickou kázeň, organizuje si svoji pracovní činnost, dodržuje zásady bezpečnosti a dokáže poskytnout první pomoc při úrazu	**Práce s technickými materiály** **Provoz a údržba domácnosti** Elektronika v domácnosti Nebezpečí úrazu elektrickým proudem Příprava pokrmů Elektrické spotřebiče	Pč	
Vysvětlí, co zahrnuje zdravý životní styl, popíše postupy první pomoci při poraněních	**Zdraví** První pomoc – záchrana Záchranný systém ČR	Př	
Objasní, proč se lidé odlišují v prožívání a chování	**Člověk a citový život** Chování a prožívání, city, negativní citové prožitky, stres a jeho zvládání Člověk a pracovní život	Ov	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí Seznámí se se zásadami práce v chemické laboratoři, seznámí se s klasifikací nebezpečných látek Zhodnotí dopad chemického průmyslu na životní prostředí, možnosti eliminace negativního dopadu	**BOZ v chemické laboratoři** **Nebezpečné látky** **Chemické látky** **Chemie a životní prostředí**	Ch	

9. ročník

Tučně uvedené konkretizované výstupy v následujících tabulkách jsou pro žáky ve škole všeobecně platné napříč všemi ročníky, předměty, učivem a činnostmi.

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Seznámí se se školním řádem, traumatologickým plánem, řády odborných učeben – uvědomuje si nutnost dodržování pravidel, řídí se jimi **Zná evakuační cestu, signály, pokyny a zásady pro opuštění budovy** **Zná umístění ohlašovny požáru, rozmístění lékárniček v budově školy** **V případě potřeby umí vyhledat odbornou pomoc u pracovníků školy, dokáže využít školní podpůrný systém (schránky důvěry atd.)**	**Práce s technickými materiály** **Provoz a údržba domácnosti** Elektronika v domácnosti Nebezpečí úrazu elektrickým proudem **Příprava pokrmů** Elektrické spotřebiče	Pč	Školní řád Poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy, součástí poučení o BOZ je seznámení s riziky vyplývajících ze silničního provozu Dle možností beseda s pracovníkem LZS Ukázky z filmů Kurz přežití v přírodě (Vz) Beseda s policistou (Vz) Cvičná evakuace školy ŠIK (Školní informační kanál) Traumatologický a evakuační plán školy, řád odborných učeben a laboratoře chemie, signalizace
Dodržuje technologickou kázeň, organizuje si svoji pracovní činnost, dodržuje zásady bezpečnosti a dokáže poskytnout první pomoc při úrazu			
Seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu a dbá na bezpečnost svou i svých spolužáků Seznamuje se zásadami pobytu a pohybu v přírodě	**Sportovní aktivity** **Pohyb v přírodě**	Tv	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Dokáže se zamyslet nad smyslem života, je schopen určit své priority a cíle Dokáže pojmenovat i rizika, která v životě potká	**Životní perspektivy**	Ov	mimořádné události Využívání metodických a podpůrných materiálů MŠMT, MV a dalších organizací a institucí dle okolností a možností Modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání návykových látek, programy MPP, schránka důvěry, informační systém MPP DVD s modelovými příběhy Didaktické hry Samostatné projekty žáků (Ch)
Osvojuje si strategie k řešení zátěžových situací Vysvětlí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání Na konkrétních příkladech dokládá důležitost osobního bezpečí Uvádí základní informace o bezpečnosti silničního provozu Poskytne první pomoc Vyjádří vlastními slovy důvody vzniku závislostí Shrne argumenty, proč nebrat drogy Překonává únavu a předchází stresovým situacím V případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	**Osobní bezpečí** Lidská společnost a násilí (podoby násilí, týrání dětí, sexuální zneužívání) Co s chuligány, vandaly a zloději?(umělecké graffiti, kriminalita mládeže a její prevence) **Chování obyvatelstva při mimořádných událostech** (katastrofy, hromadná neštěstí) Úraz v silničním provozu **První pomoc** **Prevence zneužívání návykových látek** Stojí za to se zamyslet, kde děláme chyby Znaky závislosti, účinky, prevence Protidrogové instituce Legalizace drog První pomoc **Rodina** Krizové situace v rodině a jejich možná řešení **Svět práce** Volba povolání **Prevence zneužívání návykových látek** Stojí za to se zamyslet, kde děláme chyby Znaky závislosti, účinky, prevence Protidrogové instituce Legalizace drog První pomoc	VkZ	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Vymezí chemické látky označované jako drogy, popíše účinky drog na lidský organismus, rizika jejich zneužívání Seznámí se s běžnými chemickými ději a jejich využitím v běžném životě jejich využitím v běžném životě	**Drogy a návykové látky** **Chemické reakce a děje**	Ch	
Vysvětlí kolík a zdířky zásuvky, řídí se základními pravidly pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními Vyjmenuje možnosti ochrany před jaderným zářením	**Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními** Spotřebiče v domácnosti, ochrana před úrazem elektrickým proudem, první pomoc **Jaderná energie** Atomová jádra, radioaktivita, využití jaderného záření, jaderné reakce, uvolňování jaderné energie, jaderný reaktor, jaderná energetika, ochrana před zářením	Fy	

5.10.5 KORUPCE

5.10.5.1 Charakteristika a hlavní východiska Korupce ve výuce:

Ačkoliv by se mohlo zdát, že je téma korupce ve výuce na základní škole vzhledem k věku a dosud nízkým životním zkušenostem žáků poněkud abstraktní a teoretickou součástí výuky, není tomu tak. Současná společnost poskytuje žákům do budoucna nejen široké možnosti a příležitosti k jejich úspěšnému životu, uplatnění a realizaci plánů, cílů a představ, z opačného pohledu je však nutno připravit žáky i na odvrácené stránky soudobého světa. Právě korupce představuje jeden z významných problémů moderní společnosti.

Hlavní roli v pravidelné a cílené protikorupční prevenci sehrává na 2. stupni především Občanská výchova. Ve výuce poskytujeme žákům vhled do oblasti práva, politiky, práce, morálky, etiky – tedy do okruhů, které se tématu korupce z různých úhlů pohledu dotýkají. Uvědomujeme si možný přesah problematiky korupce i do dalších předmětů, okruhů a činností na 1. i 2. stupni – téma lze vztáhnout k matematice a finanční gramotnosti, výchově ke zdraví a prakticky ke všem předmětům a aktivitám, kde se setkáváme s otázkami morálky a dilemat v rozhodování. Způsob, jakým žákům daná témata přibližujeme, se vždy odvíjí od jejich věku a rozumové vyspělosti, dle možností využíváme konkrétní názorné příklady a modelové situace. Domníváme se, že pro prevenci korupce mnoho uděláme i vlastním příkladem, proto se u žáků snaží všichni zaměstnanci školy přispívat svým chováním, jednáním a vystupováním k formování správného morálního vědomí.

5.10.5.2 Očekávané výstupy Korupce:

VZDĚLÁVACÍ OBLAST V RVP	CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VO VZHLEDEM K POJETÍ PROBLEMATIKY KORUPCE DLE RVP (k čemu žáka vede)	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY DLE RVP (žák)	UČIVO V RVP
Člověk a společnost	• Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky • Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost • Motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti	• Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	• Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
Člověk a jeho svět		• Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	• Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot

5.10.5.3 Vzdělávací obsah Korupce

Předmět	Ročník	Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Občanská výchova	**7.**	• Získává základní vědomosti o tom, co je morálka a etika • Rozlišuje, co mravné a co nemravné v naší společnosti • Pracuje s pojmem „svědomí“ • Vysvětlí, v čem spočívá: zlaté pravidlo morálky, složitost mravního rozhodování, rozdíl mezi morálkou a právem • Rozpoznává protiprávní jednání • Rozlišuje přestupek a trestný čin, uvádí jejich příklady (včetně pochopení rozsahu rizik spojených se svým případným protiprávním jednáním)	**Člověk a morálka** • hledání mravnosti, • vyjadřování mravních hodnot • svědomí, zlaté pravidlo morálky • složitost mravního rozhodování • morální chování ve škole a rodině • život v obci a státě, svoboda, odpovědnost, morálka a právo **Svoboda, právo, spravedlnost** • rovnost mezi lidmi • universální lidská práva, specifická lidská práva • právo a spravedlnost • demokracie a svoboda	Možné zařazení dramatizace, referátů a audiovizuálních ukázek Diskuse
	8.	• Uvede, jaké má občan základní povinnosti, a na příkladech vysvětlí, jakým sankcím podléhá v případě jejich nedodržování nebo porušování • Uvede, ve kterých dokumentech může občan vyhledat důležité informace o občanskoprávních vztazích	**Člověk a občanský život** • občan obce a státu	
	9.	• Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	**Člověk a právo** • právní normy, právní vztahy v běžném životě	Možné zařazení dramatizace, referátů a audiovizuálních ukázek, diskuse Dle možností exkurze – Okresní soud Nymburk

Předmět	Ročník	Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vla	**4.**	• Dokáže poukázat na protiprávní jednání	**ČR – demokratický stát**	

5.10.6 RODINNÁ A SEXUÁLNÍ VÝCHOVA

5.10.6.1 Charakteristika a hlavní východiska Rodinné a sexuální výchovy ve výuce:

Hlavní roli v pravidelném a cíleném preventivním a osvětovém působení v Rodinné a sexuální výchově sehrává na 2. stupni předmět Výchova ke zdraví, který se o část témat dělí s **Občanskou výchovou a Přírodopisem, na prvním stupni získávají žáci základní přehled o této problematice v Prvouce a Přírodovědě**. Žáci se přiměřenou, přístupnou a nenásilnou formou seznamují se základními principy budoucího funkčního rodinného, partnerského a sexuálního života s nezanedbatelným přesahem z oblasti společenské a etické do roviny zdravotní. Moderní člověk pečuje o své zdraví, uvědomuje si jeho hodnotu a chce jej ochraňovat. Vedeme žáky k přijímání zodpovědnosti za vlastní rozhodnutí, a to i v aspektu rodiny, partnerství a zdraví.

Výchova ke zdraví je předmětem, který v širší míře než předměty jiné poskytuje prostor pro otevření diskuse nad vyučovanými tématy - žáci mohou porovnávat shodné prvky i odlišnosti v přístupu k problémům v rodinách, vrstevnických skupinách, v budoucím partnerském soužití, poznávají dopady individuálního rozhodování, učí se předávat si své názory, vztahovat si osvojované poznatky k reálnému životu a volit do budoucna vlastní životní strategie.

Podpůrný a poradenský systém vytváří ve škole především metodik primární prevence – témata sexuality a úskalí rodinného soužití náleží do velmi citlivé, osobní sféry každého jedince a vyžadují v některých situacích individuální, diskrétní a empatický přístup.

Součástí výuky témat Rodinné a sexuální výchovy jsou besedy s odborníky (lékaři, psychology, pracovníky různých center aj.), zařazování výukových filmů a projekty.

5.10.6.2 Očekávané výstupy Rodinné a sexuální výchovy:

VZDĚLÁVACÍ OBLAST V RVP	CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VO VZHLEDEM K POJETÍ PROBLEMATIKY RODINNÉ A SEXUÁLNÍ VÝCHOVY DLE RVP (k čemu žáka vede)	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY DLE RVP (žák)	UČIVO V RVP
Člověk a jeho svět	Poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení Poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých	• využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání • soužití lidí – mezilidské vztahy
Člověk a zdraví		• vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • respektuje význam sexuality	dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita;

		v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity
Člověk a společnost	• utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu • uplatňování vhodných prostředků komunikace	• posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	vztahy mezi lidmi zásady lidského soužití

5.10.6.3 Vzdělávací obsah Rodinné a sexuální výchovy:

Předmět	Ročník	Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Pk	**1.**	Zná vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta …) Předvede povolání rodičů, rodinné situace	**Lidé kolem nás** Rodina Soužití lidí	Příležitostné besedy, preventivní programy a přednášky
	2.	Rozlišuje životní etapy (novorozenec, batole, předškolák,…)	Rodina, lidský život Chování lidí Soužití lidí	
	3.	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte Uvědomuje si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi	Rodina Chování lidí	

Předmět	Ročník	Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Přv	**5.**	Vyhledá v encyklopediích a stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka Popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života Uvede potřeby a životní projevy člověka, vybrané vývojové etapy Na konkrétních příkladech zdůvodní význam ohleduplného chování k druhému pohlaví	**Člověk je součástí přírody** Lidské tělo a vnitřní stavba lidského těla Funkce některých orgánů a orgánových soustav Vývoj jedince Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou Základy lidské reprodukce Základy sexuální výchovy Partnerství a rodičovství	
Ov	**6.**	Popíše, jak se projevuje spolupráce v rodině, ve škole, obci		
	7.	Seznámí s jednotlivými fázemi lidského života a jejich problematikou	**Cyklus lidského života** (dětství, dospívání, dospělost, stáří)	
	8.	Vysvětlí, za jakých podmínek může člověk uzavřít manželství Objasní, jaký význam má zodpovědný výběr životního partnera pro jeho budoucí život v dospělosti Zdůvodní význam hmotného zabezpečení mladé rodiny, uvede příklady možných problémů hmotně nezajištěné rodiny mladistvých partnerů Uvede příklady možných důsledků předčasně (neuváženě) založené rodiny, charakterizuje hlavní problémy citově (sociálně) nezralé rodiny Seznámí se základy rodinného práva a etikou rodinných vztahů Vysvětlí, jaký význam má pro děti vyrůstající mimo vlastní rodinu náhradní rodičovská péče	Člověk a jeho rodinný život- manželství (úloha, vstup, konflikty), rozvod, řešení konfliktů, rodičovství (vztah rodičů a dětí, ochrana dítěte), náhradní rodičovská péče, ideál rodinného života, generační problém	
VkZ	**6.**	Rozlišuje užší i širší příbuzenské vztahy Vlastními slovy popíše rozdělení rolí v rodině	**Rodina** Můj domov, moje rodina (vliv výchovy, funkce	

Předmět	Ročník	Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
		Projevuje úctu k rodinným tradicím	rodiny, komunikace, role ženy a muže, kompromis…) Vztahy a pravidla soužití Rodinné tradice a zvyklosti	
		Popíše změny probíhající v období dospívání (tělesné, citové, fyziologické)	**Změny v životě člověka** Vztahy mezi chlapci a děvčaty Hygiena v období dospívání Proměny - primární a sekundární znaky, hormony, pohlaví, prepuberta, puberta, adolescence)	
	7.	Vlastními slovy popíše požadavek upřednostňování zdravého bydlení při zařizování bytu, získává představu o sociálním, kulturním a ekonomickém fungování rodiny	**Rodina** Práva a povinnosti členů rodiny Kdo si hraje, nezlobí (domácí pohoda) Rodina a bydlení (tradice, architektura, estetika, provoz domácnosti, rodinný rozpočet, odpady…)	
	8.	Osvojí si pojmy z oblasti sexuality Uvádí argumenty pro odložení pohlavního života Přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	**Lidská sexualita** Čas prvních lásek Reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení (slovníček pojmů, rizika předčasného těhotenství, prostituce, incest deviace, úchylky…) Plánované rodičovství aneb prevence (plánované rodičovství, antikoncepce, kondom,…)	
	9.	Vyjádří svými slovy problémy současné rodiny Na konkrétních příkladech dokládá důležitost rodiny a její význam v současnosti Osvojuje si strategie k řešení zátěžových situací	**Rodina** Biologické rodičovství Zákon o rodině Rozvodovost v ČR a ve světě Předpoklady pro výchovu dítěte, výchovné vzory Krizové situace v rodině (jejich příčiny a možná řešení) Těhotenství (role otce, matky, rodičovská péče…)	
		Uvádí argumenty pro odložení pohlavního života přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování Zdůvodní nevhodnost veřejně mluvit o svých intimních záležitostech	**Sexuální výchova** Různé podoby lásky (homosexualita, lesbismus, deviace, transsexualismus…) Vzory pro partnerství	

Předmět	Ročník	Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
		Pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství Vysvětlí rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů Vyjmenuje nejčastější pohlavní choroby, včetně HIV/AIDS Respektuje odlišné přístupy k sexualitě Orientuje se v zákonech	Máme se rádi, na děti máme čas (necking, petting) Plánované rodičovství (prostředky, prevence nechtěného těhotenství…) Následky klopýtnutí v lásce (interrupce, miniinterrupce) Kuplířství, prostituce, pornografie Choroby přenosné pohlavním stykem Rizika při volbě partnera (osobní vlastnosti, rodinné prostředí…) Statistiky Sexualita a zákon	
Př	**8.**	Popíše stavbu a funkci ženského a mužského pohlavního ústrojí, charakterizuje jednotlivá období nitroděložního vývoje, fáze porodu, jednotlivá období lidského života	Pohlavní soustava	

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků – *z dokumentu školy „Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků“*

6.1.1 Způsoby hodnocení (klasifikací, slovně, kombinací obou způsobů)

1.1 Klasifikace výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech
Výsledky vzdělávání žáka se v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
1 - výborný
2 - chvalitebný
3 - dobrý
4 - dostatečný
5 - nedostatečný

Při hodnocení žáka na vysvědčení se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.
Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo **"uvolněn(a)".**
Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo **"nehodnocen(a)".**
Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odst. 2 a 4 *(§ 15 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání)*, která ovlivňuje jejich výkon (viz též Článek 8 Pravidel).

1.2 Klasifikace chování žáka
Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:
1 - velmi dobré
2 - uspokojivé
3 - neuspokojivé

1.3 Celkové hodnocení žáka na vysvědčení
Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
a) prospěl(a) s vyznamenáním,
b) prospěl(a),
c) neprospěl(a).
d) nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:
a) **prospěl(a) s vyznamenáním,** není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků *(§ 14 odst. 2 Vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání)*
b) **prospěl(a),** není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
c) **neprospěl(a),** je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
d) **nehodnocen(a),** není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

1.4 Slovní hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáka
Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

6.1 Hodnocení výsledků vzdělávání
6.1.1 Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen klasifikace); může být vyjádřeno slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
6.1.2 Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
6.1.3 Žákovi, který se nemůže pro svůj zdravotní stav po dobu delší než dva měsíce účastnit vyučování, stanoví ředitel školy takový způsob vzdělávání, který odpovídá možnostem žáka, nebo mu může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu podle § 18. Zákonný zástupce žáka je povinen vytvořit pro stanovené vzdělávání podmínky *(§ 50 odst. (3) školského zákona)*
6.1.4 Při klasifikaci žáka, který se neúčastnil vzdělávání v období delším než 2 po sobě následující týdny, přihlédne pedagog, který žáka hodnotí, k reálným možnostem žáka a také k tomu zda zákonný zástupce v uvedenou dobu plnil povinnosti uvedené v § 22 odst. 3 školského zákona, zejména tedy zda se průběžně a dostatečnou formou informoval o obsahu vzdělávání v uvedenou dobu a řádně dohlížel ve spolupráci se školou na přípravu dítěte, a to úměrně jeho možnostem. Při absenci žáka kratší než dva týdny je

povinností především zákonného zástupce žáka se pravidelně informovat na průběh vzdělávání a ve spolupráci s třídním učitelem a ostatními vyučujícími zajišťovat dohled nad přípravou žáka jako nezbytné podmínky jeho další úspěšnosti ve škole.

6.1.5 V případě dlouhodobější absence dítěte má zákonný zástupce žáka povinnost dohodnout s třídním učitelem popřípadě dalšími vyučujícími způsob náhradního vzdělávání dítěte a související termíny. Ve spolupráci s výchovnou poradkyní je vhodné dohodnout formu a rozsah individuální výuky žáka v průběhu tohoto období.

6.1.6 Při celkové klasifikaci žáka pedagog vychází z veškerých podkladů pro hodnocení a v případě nedostatku podkladů pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení bude žák „nehodnocen“ a pro jeho hodnocení bude stanoven náhradní termín (blíže viz i bod 3.2.8 Pravidel). Žák může konat ověřovací zkoušky – viz bod 9.3.2 Pravidel. Ověřovací zkoušky se nemusí konat zejména v předmětech výchovného a praktického zaměření.

6.1.7 Pokud žák plní povinnou školní docházku ve školním zařízení, které je zřizováno při dětských lázních, nemocnici, v dětské léčebně atd., není nutné jej po návratu zpět do řádné školy znovu přezkušovat z látky, která byla v tomto školském zařízení již probrána. Pedagog by měl mít na mysli, že žák může mít po návratu zpět jisté potíže se znovu zapojením zpět do vyučovacího procesu na jeho kmenové škole. To však neznamená, že žák a jeho zákonní zástupci jsou zproštěni od povinnosti si veškerou zameškanou látku doplnit.

6.1.8 Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

a) 1 - výborný,
b) 2 - chvalitebný,
c) 3 - dobrý,
d) 4 - dostatečný,
e) 5 - nedostatečný.

6.1.9 Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu

2.10 Pro průběžné hodnocení může být použit kterýkoliv ze čtyř následujících způsobů:

a) hodnocení známkou – klasifikace
b) slovní hodnocení
c) bodové hodnocení
d) procentuální hodnocení

Způsob hodnocení musí být transparentní a jasně formulován a žáci s ním musejí být předem seznámeni.

Srovnávací tabulka pro různé druhy hodnocení:

Hodnotící stupnice – orientační hodnoty:				
+++++	100 - 90%	*prakticky bezchybný stav*	vynikající, příkladný, výborný	1
++++	89 - 70%	*převládají pozitivní zjištění, dílčí chyby*	velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný	2
+++	69 - 40%	*pozitivní a negativní v rovnováze*	průměrný, dobrý	3
++	39 - 15%	*převaha negativních zjištění, výrazné chyby*	podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný	4
------	pod 15%	*zásadní nedostatky*	nevyhovující stav, nedostatečný	5

2.11 Průběžné hodnocení vzdělávání se vždy provádí více formami ověřování znalostí, vědomostí, schopností a dovedností a nesmí být zaměřeno na srovnávání výsledků žáka se spolužáky, ale na jeho individuální pokrok.

7.1 Zásady a způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

7.1.1 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.

7.1.2 Rozhodnutí o míře znevýhodnění a způsobu práce s těmito žáky stejně i jako návrh jejich hodnocení je plně v kompetenci školského poradenského zařízení. Pro žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se proto při přijímání ke vzdělávání a při jeho ukončování stanoví vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám.

7.1.3 Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení na základě doporučení školského poradenského zařízení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a to na obou stupních základní školy. Toto doporučení je pro každého pedagoga závazné.

7.1.4 Pokud je ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitel školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.

7.1.5 Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení a na žádost jeho zákonného zástupce povolit žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

7.1.6 U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

7.1.7 Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě školského poradenského zařízení. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných

prací,…). Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.
Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
7.1.8 Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
7.1.9 Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení. Hodnotí všechny jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
7.1.10 Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
7.1.11 Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
7.1.12 Klasifikace je provázena hodnocením, tzn. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
7.1.13 V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
7.1.14 Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
7.1.15 Žák při částečném osvobození z tělesné výchovy nebo při poskytovaných úlevách podle doporučení ošetřujícího lékaře se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím ke druhu a stupni postižení i k jeho aktuálnímu celkovému zdravotnímu stavu.

7.2 Zásady převodu klasifikace při použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace, včetně předem stanovených kritérií
7.2.1 Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
7.2.2 Při použití slovního hodnocení nejsou při průběžném hodnocení stanovena společná pravidla a každý vyučující může mít individuální způsob hodnocení. Společnou podmínkou je pouze to, aby každé jednotlivé hodnocení dostatečně zřetelně popsalo úspěšnost žáka a poskytlo žákovi zpětnou vazbu o tom, jak si dané učivo osvojil.
7.2.3 Výsledné hodnocení při použití slovního hodnocení musí mít dvě části. Formulace první
části je pevně stanovena a představuje ekvivalent k hodnocení známkou, což umožňuje interní převedení slovního hodnocení na známku. Formulace druhé části není stanovena a vyučující v ní popíše výsledky vzdělávání žáka. Z této části hodnocení musí jednoznačně být jasné, jaká je úroveň dosažených kompetencí, které části probraného učiva za dané klasifikační období žák ovládá nebo neovládá, a v jakém rozsahu, v čem se zlepšil a v čem přetrvávají nedostatky.
7.2.4 V první části výsledného hodnocení slovním hodnocením musí vyučující vybírat z těchto formulací:
a) ekvivalent stupně prospěchu 1 - výborný: žák ovládá učivo v celém rozsahu
b) ekvivalent stupně prospěchu 2 - chvalitebný: žák učivo v podstatě ovládá
c) ekvivalent stupně prospěchu 3 - dobrý: žák ovládá učivo pouze částečně, s mezerami
d) ekvivalent stupně prospěchu 4 - dostatečný: žák učivo ovládá s výraznými mezerami
e) ekvivalent stupně prospěchu 5 - nedostatečný: žák učivo neovládá

Příklady dalších použitelných výroků, zastupujících jednotlivé stupně a jednotlivá kritéria hodnocení:

stupeň hodnocení	úroveň žákem získaných znalostí	praktické uplatňování získaných	kvalita myšlení	kvalita komunikativních dovedností	úroveň přístupu ke vzdělávání,	úroveň spolupráce žáka s	dosažená úroveň práce s informacemi	osvojení dovednosti samostatně se

	a dovedností	znalostí a dovedností			projevovaná snaha a píle	pedagogem a ostatními žáky		učit
výborný (1)	žák učivo ovládá v celém rozsahu	nabyté znalosti a dovednosti uplatňuje samostatně, přesně a s jistotou	chápe velmi dobře souvislosti, je pohotový, bystrý, samostatný	vyjadřuje se výstižně, poměrně přesně a správně	je aktivní, projevuje výraznou píli a snahu,	dokáže zcela plnohodnotně spolupracovat jak s pedagogem, tak se spolužáky	pracuje s informacemi bez potíží a omezení	učí se samostatně bez potíží a nutné pomoci, učí se svědomitě a se zájmem
chvalitebný (2)	žák učivo v podstatě ovládá	při uplatňování znalostí a dovedností vyžaduje menší pomoc dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb	jeho myšlení je celkem samostatné, je však méně pohotový	vyjadřuje se celkem výstižně, ale méně přesně a v podstatě správně	jeho píle není tak výrazná, ale snaží se	při spolupráci je odkázán na drobnou podporu a pomoc	při práci s informacemi vyžaduje menší pomoc zejména s jejich tříděním nebo interpretací	při učení vyžaduje menší pomoc,
dobrý (3)	žák učivo ovládá pouze částečně, s mezerami	vyžaduje výraznou pomoc učitele, je málo samostatný, s pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby	menší samostatnost v myšlení, v podstatě kopíruje myšlení druhých a napodobuje je	nevyjadřuje se vždy přesně, dopouští se chyb, jeho vyjadřování bývá nesouvislé	vyžaduje podněty k práci, na podněty reaguje spíše podle zájmu	vyžaduje zásadnější pomoc, bez podpory se neobejde	při práci s informacemi je pomoc nezbytná	samostatné učení mu způsobuje problémy, někdy bývá pomoc nezbytná
dostatečný (4)	žák učivo ovládá s výraznými mezerami	znalosti a dovednosti i přes pomoc aplikuje se zásadními	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou, nechápe často	jeho vyjadřování je nesouvislé s větším počtem chyb, myšlenky	malý zájem o učení, přes veškeré podněty projevuje jen	vyžaduje výraznou pomoc nebo podporu	při práci s informacemi se dopouští zásadních chyb	bez pomoci se neobejde

		chybami, chyby nesnadno je překonává	souvislosti	vyjadřuje se značnými obtížemi	nevýraznou píli a snahu			
nedostatečný (5)	žák učivo neovládá	žák znalosti ani dovednosti neaplikuje ani neovládá, praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí	žák je v myšlení nesamostatný, odpovídá nesprávně i na návodné otázky	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné	přes výraznou podporu a pomoc spolupracovat nedokáže	přes veškerou pomoc nedokáže s informacemi pracovat (vyhledávat, třídit, vyhodnocovat)	přes veškerou pomoc se nedokáže samostatně učit
Chování								
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.							
2 – uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.							
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.							

7.2.5 Celkové hodnocení žáka se SVP v souladu s bodem 1.3 Pravidel na vysvědčení je vyjádřeno stupnicí:
• prospěl(a) s vyznamenáním
• prospěl(a)
• neprospěl(a)
• nehodnocen(a)
7.2.6 Stanovení příslušného stupně ze stupnice celkového hodnocení se řídí platnými zákonnými normami. Pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení se vždy interně převede slovní hodnocení na známky a dále se celkové hodnocení stanovuje podle bodu 1.3 Pravidel pro hodnocení žáků ZŠ Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem (dále: Pravidel). Pro interní převod slovního hodnocení na známky se použije první část slovního hodnocení, která má přímo stanoven ekvivalent ve známce. Používání slovního hodnocení obecně se řídí bodem 3.4 Pravidel.
7.2.7 Pro žáky 9. ročníku a pro žáky 5. ročníku a 7. ročníku, kteří se hlásí k přijímacímu řízení

na víceletá gymnázia, musí být na vysvědčení převedeno výsledné slovní hodnocení na známky. Pro tento převod se použije první část slovního hodnocení, která má přímo stanoven ekvivalent ve známce a dále se celkové hodnocení stanovuje podle bodu 1.3 Pravidel.

7.3 Hodnocení žáků mimořádně nadaných

7.3.1 Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení a na žádost jeho zákonného zástupce povolit mimořádně nadanému žákovi vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu.

7.3.2 Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

7.3.3 Posouzení úrovně mimořádného nadání žáka je plně v kompetenci školského poradenského zařízení. Přesto, že škola nebude mít o této skutečnosti konkrétní doklad, je schopna žákům nad rámec standardního vzdělávání pomáhat rozvíjet jejich dispozice v rámci personálních, prostorových a materiálních možností.

7.3.4 Zvídaví a talentovaní žáci jsou ve vyučovacích hodinách zaměstnáváni rozšiřujícími úkoly, jsou pověřováni vedením a řízením skupin, vytváříme jim příležitosti a podmínky pro hlubší bádání a zkoumání v oblasti jejich zájmu. Jsou na ně kladeny vyšší nároky. Tito žáci jsou motivováni k účasti na různých olympiádách, soutěžích a sportovních akcích, v nichž mohou uplatnit své nadání.. Učitelé se soutěžícím při přípravě individuálně věnují. Klasifikace žáků mimořádně nadaných je realizována podle výše uvedených pravidel za možnosti udělení výchovného opatření - pochvaly dle článku 5.1.

7.4 Individuální vzdělávání

7.4.1 Individuální vzdělávání lze povolit pouze žákovi prvního stupně základní školy. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, nejpozději však do dvou měsíců po skončení pololetí.

7.4.2 Žák, který plní povinnou školní docházku individuální výukou, koná zkoušky vždy z předmětů uvedených v učebním plánu příslušného ročníku s výjimkou výchov.

7.4.3 Jestliže žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl nebo ho nelze hodnotit ani v náhradním termínu, ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání.

7.4.4 V momentě, kdy má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení žáka, může do 8 dnů od konání zkoušek písemně požádat ředitele školy (krajský úřad) o přezkoušení žáka. Pokud ředitel školy nebo krajský úřad žádosti vyhoví, nařídí komisionální přezkoušení žáka.

3.6 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

3.6.1 Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.

3.6.2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

3.6.3 Chyba je přirozená součást procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozborem chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.

3.6.4 Sebehodnocení žáků nenahrazuje klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale pouze doplňuje a rozšiřuje evaluační procesy a má více aktivizovat žáka. Žáci jsou navykáni na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno.

3.6.5 Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy

- jak bude pokračovat dál

3.6.6 Se žáky individuálně i s celou třídou vyhodnocuje rozvoj ve sledovaných klíčových kompetencích třídní učitel.

3.6.7 Samostatně v žákovské knížce sledujeme sebehodnocení žáka (za 1. a 3. čtvrtletí).

3.6.8 Pro vyhodnocování rozvíjení klíčových kompetencí pomáhají žákovi sebehodnotící výroky.

3.6.9 Zapojování žáků do procesu hodnocení ve škole:

a) žáky aktivizuje a vede je k přijímání zodpovědnosti za své vzdělávání,

b) pomáhá jim rozvíjet schopnosti hodnotit sebe, své výkony i práci a hledat cesty k rozvoji svých kompetencí.

3.6.10 Předpokladem sebehodnocení žáků je předcházející pedagogická práce s formativním hodnocením, na jehož základě si žáci utvářejí hodnotící a sebehodnotící dovednosti.

3.6.11 Pedagogičtí pracovníci vedou žáky k tomu, aby se při sebehodnocení učili používat odpovídajících kritérií pro hodnocení, všímali si toho, co je významné a podstatné.

3.6.12 Sebehodnocení žáků ve smyslu sebereflexe se děje různými aktivitami žáků, ve kterých mohou zejména:

a) skupiny žáků hodnotit celoskupinové činnosti,

b) členové skupiny hodnotit jeden druhého,

c) jednotlivci hodnotit sami sebe.

3.6.13 Možnosti sebehodnotících výroků pro celkové hodnocení:

I.	vždy, zcela samostatně, automaticky
II.	většinou, většinou samostatně, s občasnou dopomocí, téměř vždy, skoro samostatně, s mírnou dopomocí
III.	někdy samostatně, někdy s dopomocí potřebuji pomoc, pak se mi daří i samostatně
IV.	zřídka, potřebuji téměř vždy vedení a pomoc
V.	zatím se mi to nedaří

Jak mi jde učení?	Jak umím komunikovat?	Jak spolupracuji?
Učím se soustředěně a samostatně. Plánuji si a organizuji vlastní učení. Vyhledávám a třídím informace potřebné k učení. Vyhodnocuji výsledky své práce. Hledám různé možnosti řešení problému.	Dodržuji daná komunikační pravidla. Naslouchám druhým. Aktivně diskutuji a argumentuji. Účinně používám možné druhy neverbální komunikace. Aktivně využívám různé komunikační prostředky	Aktivně pracuji ve skupině. Pomáhám a oceňuji druhé. Dokáži požádat o pomoc. Respektuji osobnost druhého. Práci ve skupině směřuji k dokončení úkolu.

6.1.2 Kritéria hodnocení

2.13 Výsledné hodnocení vzdělávání žáka za příslušné pololetí školního roku je vždy hodnocením dosažených kompetencí. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

3.1 Obecné zásady hodnocení
Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

3.2.12 Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

3.3.2 Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (Školní řád) během klasifikačního období.
3.3.3 Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uloženým opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná (není nezbytně nutné dodržovat jejich posloupnost).

Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

4.1 Stupně klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)
Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost, ohleduplnost. Ojediněle se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Zpravidla se přes předcházející udělení napomenutí nebo důtky dopouští dalších přestupků a tím narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Žák je přístupný výchovnému působení jen částečně, náprava chyb je liknavá.

Stupeň 3 (méně uspokojivé)
Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování a obecně respektovanými etickými normami. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně nebo opakovaně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy, a tím negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole. Snaha své chyby napravit se u něho neprojevuje.

4.2 Obecná kritéria pro hodnocení chování žáka
1. zdvořilost (oslovování, pozdrav, prosba, poděkování, omluva, uplatňování přednosti),

2. způsob komunikace (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního útoku),
3. respekt k lidem (nevysmívá se druhému, neponižuje ho, nenapadá ho slovně ani fyzicky, bere na něj ohled, ocení jeho přínos, zapojí ho do činnosti),
4. čestnost (mluví pravdu, přizná chybu, nevymlouvá se, dodržuje dané slovo),
5. úcta k hodnotám (nepoškozuje cizí majetek, nepůjčuje si věci bez dovolení, zachází s pomůckami a věcmi šetrně a stanoveným způsobem),
6. plnění povinností (řádně dochází do školy, dodržuje stanovený čas, plní uložené úkoly, dodržuje organizační pokyny dle školního řádu),
7. prosazování práv (upozorní na nebezpečné jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, ohradí se proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjádří se slušně a věcně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy).

4.3 Konkrétní pravidla chování žáků ve škole
Konkrétní pravidla chování žáků ve škole jsou uvedeny ve Školním řádu v bodě 3.3 Pravidla chování žáků ve škole a 3.4 Pravidla chování v hodinách tělesné výchovy.
Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

6.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření
Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.
Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:
Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita

výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v naší základní škole pracovní činnosti.
Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:
Stupeň 1 (výborný)
Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen

menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie.

6.4 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, výchova ke zdraví.
Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Dodatek č. 1

č. j. ZŠBH/660/2017, ze dne 25. 8. 2017
účinnost od 1. 9. 2017

A) Začlenění základní plavecké výuky do ŠVP ZV Bedříšek
B) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016
verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Část A) Dodatku č. 1 vychází z Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 3. 5. 2017, s platností od 1. 9. 2017, č. j. MSMT-7019/2017, kterým se mění Rámcový vzdělávací program ZV.

- **Do kap. 4.3. *Poznámky k učebnímu plánu*, resp. kap. 4.3.5 *Preferované školní akce,* se dodává:**
  1. - 5. ročník: *Povinná výuka plavání (základní plavecká výuka) v rozsahu 40 vyučovacích hodin – optimální organizační a časové rozvrstvení: 20 hodin ve 4. ročníku a 20 hodin v 5. ročníku (výstupy pro 2. období mohou být naplněny již v 1. období, ale zpravidla se plní ve 2. období)*

- **Do kap. 5.8.1.2 *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Tělesná výchova* se dodává:**

  Žáci absolvují v průběhu 1. stupně výuku plavání. Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin, optimálně 20 vyučovacích hodin ve 4. ročníku a 20 vyučovacích hodin v 5. ročníku. Výstupy pro 2. období mohou být naplněny již v 1. období, ale zpravidla se plní ve 2. období (viz kap. 4.3 – Poznámky k učebnímu plánu)

- **Do kap. 5.8.1.5 *Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Tělesná výchova dle RVP ZV* se dodává:**
  Plavání: *výstupy pro 2. období mohou být naplněny již v 1. období, ale zpravidla se plní ve 2. období (viz kap. 4.3 – Poznámky k učebnímu plánu)*

  - **Výstupy z RVP ZV pro 4. a 5. ročník:**
    Žák:
    - *se adaptuje na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti*
    - *zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti*

  - **Učivo z RVP ZV pro 4. a 5. ročník**

    ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

    - ***plavání*** *(základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti*

- **Do kap. 5.8.1.6 *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova* se dodává:**
  - **4. ročník a 5. ročník:**

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznamuje se s prostředím plaveckého bazénu, provozními a organizačními podmínkami výuky, adaptuje se na vodní prostředí, seznamuje se s pravidly bezpečnosti Porozumí pokynům instruktorů plavecké výuky a dbá na jejich dodržování Osvojuje si základní plavecké dovednosti, včetně zásad plavecké hygieny	**plavání** (základní plavecká výuka): Obsah výuky: určen a realizován oprávněným poskytovatelem výuky plavání	Výstupy pro 2. období mohou být naplněny již v 1. období

Část B) Dodatku č. 1 přináší dílčí úpravu rozdělení konkretizovaného učiva v ročnících (bez jakékoliv změny závazných konkretizovaných výstupů) – vyučovací předmět Anglický jazyk

Kapitola 5.1.2.1 byla inovována <u>pouze</u> v rovině *konkretizovaného učiva* ve 4.-9. ročníku, popř. byly doplněny *Další nabídky a návrhy*. <u>Všechny inovace proběhly bez jakýchkoliv zásahů do stávajících konkretizovaných výstupů.</u>

5.1.2.1 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí krátkému textu a dokáže na něj adekvátně reagovat Reaguje na otázky v souvislosti s jeho osobou a rodinou Používá číslovky 1-100 Rozpoznává přítomný čas prostý Používá sloveso „to have“ ve 3.os. č.j. Uvádí časový údaj s rozsahem půlhodin	Revision, my family, numbers 20-100, food, time Grammar: to be, have got	Our world – doplňkový materiál z učebnice
Rozumí krátkému textu a dokáže na něj adekvátně reagovat Dokáže reagovat na otázky v souvislosti se zvířaty a domácími mazlíčky Seznámí se stupňováním přídavných jmen Rozlišuje předložky „next to“, „between“, „opposite“ Rozlišuje vazbu „there is“/“there are“ Orientuje se v prostoru Rozlišuje dopravní prostředky Pojmenovává budovy ve městě Používá dny v týdnu	Animals, my town, free time activities, days of the week, pets, adjectives Grammar: prepositions of place, there is/are	Our world – doplňkový materiál z učebnice
Rozumí textu a adekvátně na něj reaguje Reaguje na otázky týkající se povolání a počasí Rozlišuje přítomný čas prostý a používá přítomný čas průběhový Uvádí časový údaj s rozsahem čtvrthodin Informativně se dozvídá, že se v AJ používá minulý čas	Jobs, time, weather, story of history Grammar: Present simple, present continuous	Our world – doplňkový materiál z učebnice

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu a obsahu Reaguje na otázky týkající se zemí a národností Popisuje vzhled člověka Orientuje se v prostoru, ve městě Seznámí se se zvyky v anglicky mluvících zemích Rozlišuje zájmena osobní a přivlastňovací, tázací, ukazovací Používá modální sloveso „can“ a přítomný čas průběhový	Revision, countries and nationalities, people´s appearance, towns and streets, trick or treat - Halloween Grammar: revision – to be, have got, there is/are, a/an, plural, can, prepositions of place, pronouns	E-mail message Invitation Rules of my room
Čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu a obsahu Rozlišuje řadové číslovky Formuluje otázku a datum Seznámí se s počitatelnými a nepočitatelnými podstatnými jmény Orientuje se v oblasti nakupování (vytvoří nákupní lístek) Používá přítomný čas prostý Orientuje se ve školním rozvrhu Rozlišuje příslovce četnosti	Special days, shopping, my school, school subjects, timetable Grammar: present simple, present continuous, prepositions of time, adverbs of frequency, how much/how many, nouns	Surprise party Favourite days
Čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu a obsahu Rozlišuje přítomný čas prostý a průběhový Reaguje na otázky týkající se povolání, zvířat a jejich prostředí a zdraví Stupňuje přídavná jména Seznámí se s podmiňovacím způsobem a modálním slovesem „must“	Jobs, animals and their environment, health Grammar: present simple and present continuous, adjectives	Writing about animals Writing a letter to a sick friend Giving advice

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu a obsahu Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku Dokáže zareagovat na otázky v souvislosti s jeho osobou, rodinou, školou, městem a zájmy Hláskuje, počítá do 20 Mluví o sobě, jeho rodině a domácích mazlíčcích Ptá se na osobní otázky, na věk Představí se a pozdraví ostatní Zná pravidla používání velkých písmen Napíše krátký text o sobě, svém domácím mazlíčkovi Napíše dopis kamarádovi o své rodině	Revision – grammar: to be, have got, can, there is/are, prepositions of place, prepositions of time, time, a/an, pronouns, plural, Wh-questions, etc. Revision – vocabulary: family, school, my town, sport, animals, leisure activities, countries and nationalities, jobs, weather, etc. (vychází z učiva 1. stupně) Writing – a letter to a friend My daily life Grammar: Present simple – affirmative, negative and questions, numbers, ordinal numbers, adverbs of frequency Vocabulary: months of the year, days of the week, dates, household jobs, holidays and festivals Talking about routines, Everyday activities Culture: A typical year in Britain, Festivals – speaking, reading, listening, writing – daily routine Animals Grammar: Present continuous - affirmative, negative and questions, present continuous v. present simple, must, subject and object pronouns Vocabulary: farm and wild animals Culture: Animals in Britain – speaking, reading, listening writing – describing an animal Holidays Grammar: Past simple – affirmative, negative and questions, regular and irregular verbs, phrases with at, in, on Vocabulary: Holidays, holiday problems Culture: Holidays – speaking, reading, listening	Projektový Den evropských jazyků Příležitostně četba anglických periodik pro mládež, zhlédnutí anglicky mluvených videoukázek a poslech anglicky zpívaných písní Organizování zahraničních jednodenních i vícedenních exkurzí Konverzační soutěže, příprava pro školní a okresní kolo Podle možností využití PC programů Project – A year in my life, My animal, Holidays English across the curriculum – reading, listening, speaking: Science and Maths: time, Biology: animal classification, History of transport

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku Dokáže zareagovat na otázky v souvislosti s jeho osobou, rodinou, školou, zájmy a volným časem Aktivně užívá slovesa v přítomném průběhovém a prostém čase Rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji využívá pro rozvoj konverzačních dovedností	Revision – grammar: present simple, present continuous, past simple, etc. Food Grammar: Countable and uncountable nouns, how much/how many, articles: a/an, some/any, the, a little, a few, a lot of Vocabulary: Food and drink, British meals and mealtimes, a shopping list, recipe Culture: British meals and mealtimes – speaking, reading, listening Writing – a recipe (my favourite meal)	Možnost využití PC při výuce Projektový Den evropských jazyků Příležitostně četba anglických periodik pro mládež, zhlédnutí anglicky mluvených videoukázek a poslech anglicky zpívaných písní Organizování zahraničních jednodenních i vícedenních exkurzí Konverzační soutěže, příprava pro školní a okresní kolo Project – Food (Apple crumble), My country, Entertainment English across the curriculum – reading, listening, speaking: Geography (food from around the world), Geography: the UK and the USA, Media studies: make your own film/project
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat. Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku. Dokáže získat informace v souvislosti s minulostí. Dokáže používat časové údaje.	The world Grammar: How questions, comparative adjectives, superlative adjectives, as … as Vocabulary: My country, places, the weather, adjectives, my holiday Speaking and writing: Comparing seasons, food, Comparing your life, My favourite town Culture: The weather in Britain – speaking, reading, listening	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
Vytvoří a užije konverzaci na téma My favourite town Vytvoří projekt o svém oblíbeném městě a prezentuje ho spolužákům Dokáže vhodně použít orientaci a dávání pokynů v souvislosti se směrem a pohybem		
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku Používá správně budoucí čas a to jak písemně tak i ústně Dokáže zareagovat na otázky v souvislosti s hudbou a jeho oblíbenými umělci	Entertainment Grammar: going to, will, present continuous for the future, adjectives and adverbs, have to, making suggestions Vocabulary: Types of TV programmes, Types of films, music and instruments, fun clubs Culture: The British cinema – speaking, reading, listening	Project – Culture, media, my favourite book, film etc.

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat Rozumí obsahu krátkého textu a dokáže na něj adekvátně zareagovat Dokáže používat dvojjazyčný slovník a vyhledat příslušnou gramatiku Používá časy v souvislosti s minulostí k vyprávění Dokáže vyjádřit souhlas a nesouhlas	**Revision:** Music and instruments Fun Clubs Present perfect and past simple Talking about past experiences Character adjectives Verb + with /to/at/about Should Present continunos for future Agreeing and disagreeing	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Dokáže reagovat ústně i písemně na téma spojené s radiovým vysíláním, penězi a nakupováním Používá čas přítomný a minulý, rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, kvantifikátory Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Revision – grammar: present simple, present continuous, adverbs of frequency, countable and uncountable nouns, articles: a/an, some/any, the, a little, a few, a lot of, quantifiers My life Grammar: past simple, regular and irregular verbs, questions Vocabulary: life stages, families, city and country, freetime Culture: Families– speaking, reading, listening Writing: describing a family member/friend	Projektový Den evropských jazyků Příležitostně četba anglických periodik pro mládež, zhlédnutí anglicky mluvených videoukázek a poslech anglicky zpívaných písní Organizování zahraničních jednodenních i vícedenních exkurzí Konverzační soutěže, příprava pro školní a okresní kolo Možnost využití PC při výuce Project – Family, The future, A country, An important city, Famous people, Signs English across the curriculum – reading, listening, speaking: History: early human migration, Science: the solar system, Geography: time zones, History: the plague, Computer studies: safety on the Net, Health: eyes
Čte nahlas foneticky, rozumí krátkému textu, dokáže užívat dvojjazyčný slovník Rozeznává tvary minulého a budoucího času. Používá slovní zásobu v souvislosti s budoucností Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	The future Grammar: will for the future, will for decisions, going to for intentions Vocabulary: space, places, everyday English – useful expressions, offering help stating intentions Culture: Transport – speaking, reading, listening	
Používá minulý prostý a průběhový čas Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Times and places Grammar: Past continuous (affirmative, negative, questions and short answers), past continuous and past simple Vocabulary: Collocations, natural disasters, houses, everyday English, time	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
	Culture: Britain – speaking, reading, listening	
Mluví a píše o městě a dopravě, dokáže vyjádřit minulý děj, dokáže popsat cestu a směr Stupňuje přídavná jména Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Cities Grammar: The definite article the, a/an, revision – past tenses, present tenses, future, somebody/anybody/everybody, etc. Vocabulary: places in a city, travelling, transport, accommodation, everyday English Culture: London, The Big Apple – New York Writing: Description of a journey	
Vyvozuje závěry a komunikuje, používá vztažná zájmena, vytváří vztažné věty Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat Používá předpřítomný čas	Experiences Grammar: present perfect, questions, ever and never, relative pronouns, relative clauses Vocabulary: experiences, rubbish, everyday English Culture: Heroes and heroines – speaking, reading, listening	
Upevní a zopakuje si gramatiku, slovní zásobu a komunikační dovednosti v anglickém jazyce Používá slovní zásobu v souvislosti se zdravím Používá modální slovesa, formuluje stížnost, prosbu, omlouvá se Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	What´s up? Grammar: modal verbs Vocabulary: Health, parts of body, at the doctor, phrasal verbs, something is wrong, everyday English Culture: Signs – speaking, reading, listening	

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Dokáže reagovat ústně i písemně na téma spojené s popisováním obrázků a fotografii Používá čas přítomný prostý a průběhový, minulý prostý a předpřítomný Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Revision – grammar: present tenses (present simple, present continuous), past simple, present perfect, irregular verbs, going to, will, stative verbs + vocabulary Describing photos – speaking and writing	Projektový Den evropských jazyků Příležitostně četba anglických periodik pro mládež, zhlédnutí anglicky mluvených videoukázek a poslech anglicky zpívaných písní Organizování zahraničních jednodenních i vícedenních exkurzí Konverzační soutěže, příprava pro školní a okresní kolo Project – An important event in your life, A biography, A leaflet on teenage health, A legendary hero or heroine, A poster: environmental problems, A class problem page English across the curriculum – reading, listening, speaking: History of materials, ICT: computers, Biology: vitamins and minerals, Art: The Fighting Temeraire, Science: hurricanes, Citizenship: the EU
Čte nahlas foneticky, rozumí krátkému textu, dokáže užívat dvojjazyčný slovník Používá minulý prostý a průběhový čas, opisy modálních sloves Používá slovní zásobu v souvislosti se školou, medii a telefonováním Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Past and present Grammar: Past simple, past continuous, used to, too/enough, could/couldn´t, had to/didn´t have to Vocabulary: materials, clothes, compound nouns, shopping, fashion, school – everyday English (talking about a test), responding to news, past modals Culture – the story of England – speaking, reading, listening	
Mluví a píše o vztazích, turistice, používá vyjádření budoucích časů Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Fame and fortune Grammar: present perfect, present perfect v. past simple, for/since Vocabulary: Verbs + prepositions, nouns and adjectives Everyday English – useful expressions, been/gone, questions tags Culture: Teenagers´reading habits – speaking, reading, listening	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
Ptá se na vysvětlení, popíše volnočasové aktivity, popíše osoby Mluví o zdraví, popíše zdravotní potíže a bolesti Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Health and safety Grammar: Relative pronouns (who, which, that), should/shouldn´t, might/might not, relative clauses, So do I/Neither do I Vocabulary: Parts of body, problems and treatments, agreeing and disagreeing, sport and sports events, food and drinks, at the doctor´s Giving advice Culture: Sports events – speaking, reading, listening	
Používá trpný rod, vhodně příslovce, slovesa. Používá vhodně příkazy a žádosti, získává a dává informace Komunikuje na téma krajina, letiště, město Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Heroes Grammar: verb + -ing or infinitive Vocabulary: medieval knights, adjectives with -ed or -ing, asking people to do things, some-/any-/every-, ordering a meal Culture: Robin Hood – speaking, reading, listening Our environment Grammar: passive voice Vocabulary: the environment, definitions, animals, climate change, hurricanes, our country, global problems, travelling, animals Culture: Australia – speaking, reading, listening	
Používá kondicionály, uděluje rady Používá slovní zásobu v souvislosti s mezilidskými vztahy Mluví a píše o vztazích mezi lidmi Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Napíše jednoduché a gramaticky správné texty osvojovaných témat	Relationships Grammar: conditional, future time clauses Vocabulary: Phrasal verbs, verbs and nouns, Everyday English, revision – animals, the weather, nature, my country, people Culture: The weekend – speaking, reading, listening	

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Dodatek č. 2

č. j. ZŠBH/Jar/78/2018, ze dne 1. 2. 2018,
účinnost od 1. 2. 2018

A) Úprava vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Tělesná výchova

ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016
verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Část A) Dodatku č. 2 přináší dílčí úpravu konkretizovaného učiva (bez jakékoliv změny závazných konkretizovaných výstupů) – vyučovací předmět Tělesná výchova

Kapitola 5.8.1.6 byla upravena pouze v rovině *konkretizovaného učiva* v 6.-9. ročníku. Úprava proběhla bez jakýchkoliv zásahů do stávajících konkretizovaných výstupů.

Z obsahu konkretizovaného učiva bylo vzhledem ke změně ve vybavení tělocvičny vynecháno následující učivo:

- **bradla**
  - ručkování ve vzporu
  - komíhání ve vzporu

- **kladina**
  - různé druhy chůze
  - rovnovážné polohy
  - náskoky, seskoky, obraty, skoky
  - jednoduché sestavy

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Dodatek č. 3

č. j. ZŠBH/749/JAR/2018, ze dne 28. 8. 2018
účinnost od 1. 9. 2018

A) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk
B) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova
C) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura
D) Nepovinný vyučovací předmět Základy křesťanského náboženství
E) Hodnocení ve vyučovacím předmětu Fyzika

ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016
verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Část A) Dodatku č. 3 přináší dílčí úpravu rozdělení konkretizovaného učiva v ročnících (s minimální změnou závazných konkretizovaných výstupů) – vyučovací předmět Německý jazyk

Tato úprava nabývá účinnosti od 1. 9. 2018 pro 6. ročník. Pro 7. – 9. ročník je ve školním roce 2018/2019 výuka realizována podle kapitoly 5.1.3.6 v tom znění, jak je uvedena v původním textu ŠVP ZV Bedříšek, č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016, verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Kapitola 5.1.3.6 byla od školního roku 2018/2019 inovována především v rovině *konkretizovaného učiva* v 6. - 9. ročníku, popř. byly doplněny *Další nabídky a návrhy*. Úprava se minimálně dotkla konkretizovaných výstupů (nejde o změnu, ale o jejich přesun vzhledem k úpravě v rozvrstvení konkretizovaného učiva).

5.1.3.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí se s cizím jazykem, jeho zvukovou podobou Reaguje na jednoduché pokyny	Audioorální kurz Ausspracheübungen Familie, Tiere, Zahlen, Farben, Namen Begrüßungsformen, Alphabet, Buchstabieren	Práce s textem Didaktické hry Poslechová cvičení Příprava na konverzační soutěže Deutsch mit Musik Filme
Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje Vyplní údaje o sobě ve formuláři	Kennenlernen – **Wer bist du?** Bestimmte und unbestimmte Artikel, Nomen Vorstellung, Adresse Personalpronomen Konjugation (regelmäßige Verben und unregelmäßige Verben) Wortfolge: W-Fragen, usw. Fragepronomen	

Sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, svém kamarádu Vyslovuje a čte nahlas jednoduchý text Napíše jednoduchý text	**Hobbys, Freizeit, Sport – Was machst du gern?** **Freunde** – Das machen Freunde zusammen. Gern Demonstrativpronomen Lokale Präpositionen **Negation – nicht**	Soutěž ve čtení – Bücherwurm Návštěva organizací spojených s výukou německého jazyka Vzdělávací exkurze a výlety, návštěva výstav
Používá slovník Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu a vyhledá potřebnou informaci **Orientuje se na mapě, zná základní informace o německy mluvících zemích**	**Landeskunde** – Hallo, wir sprechen Deutsch **Die deutschsprachigen Länder und ihre Hauptstädte** - Deutschland, Österreich, die Schweiz Städte, Länder, Sprachen	
Rozumí základním frázím a jednoduchým větám Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	**Meine Schule** Wochentage Stundenplan, Schulfächer – Wie findest du …?, Schulsachen, Schreibwaren Temporale Präpositionen, Unb. und best. Artikel	

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí základním frázím a jednoduchým větám Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku Používá fráze popisující čas a denní dobu Vytvoří jednoduchý text na dané téma Poskytne požadované informace k danému tématu	**Wiederholung** **Meine Schule** **Hast du Zeit?** Uhrzeit, Tageszeit Tagesablauf, Freizeitaktivitäten Wochentage, Monate W-Fragen Akkusativ Modalverben – Konjugation, Wortfolge Temporale Präpositionen	Práce s textem Didaktické hry Poslechová cvičení

Rozumí jednoduchým větám daného tematického obsahu Rozumí obsahu a smyslu souvislého textu Vyhledá požadovanou informaci	**Landeskunde – Schulen in Tschechien und in Deutschland** **Die deutschsprachigen Länder** - Deutschland, Österreich, die Schweiz (výběr dalších témat z oblasti reálií)	Příprava na konverzační soutěže Deutsch mit Musik Filme Soutěž ve čtení – Bücherwurm Návštěva organizací spojených s výukou německého jazyka Vzdělávací exkurze a výlety, návštěva výstav
Poskytne požadované informace k danému tématu Vytvoří jednoduchý text na dané téma	**Meine Familie** über Familie sprechen und schreiben Possessivpronomen, Possessivartikel Berufe Unbestimmter und bestimmter Artikel vs. Negativartikel Bildbeschreibung	
Rozumí jednoduchým větám daného tematického obsahu Rozumí obsahu a smyslu souvislého textu Vyhledá požadovanou informaci Reaguje adekvátně na otázku Používá fráze vyjadřující názor, přání a potřebu Používá fráze vyjadřující objednávku, váhu, množství	**Getränke und Essen** Zahlen Einkaufen, Geld – Wie viel kostet…? Was isst du gern? Nullartikel Modalverben – gerne, lieber, am liebsten Nomen: Plural, Genitiv bei Namen Trennbare Verben Höflichkeitsform Sie Wortfolge: Sätze mit trennbarem Verb Konjugation (regelmäßige Verben und unregelmäßige Verben zum Thema) Wie findest du …? **Landeskunde – Kochst du gern?** Ausspracheübungen	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí pokynům a reaguje na ně Vytvoří text na dané téma (popis) Poskytne informace na dané téma Vyjádří požadavek Rozumí slovům a větám k tématu Tvoří otázky a odpovídá Vytvoří plán činností	**Wiederholung – Hobbies, Freizeit, Freizeitaktivitäten planen** Sammelobjekte Was mache ich in meiner Freizeit – schreiben, sprechen Konjugation (regelmäßige Verben und unregelmäßige Verben) Imperativ – Wortfolge Dativ, Akkusativ - Deklination Präpositionen mit Dativ und Akkusativ Es gibt unpersönliches Man Possessivpronomen	Práce s textem Didaktické hry Poslechová cvičení Příprava na konverzační soutěže Deutsch mit Musik Filme Soutěž ve čtení – Bücherwurm Návštěva organizací spojených s výukou německého jazyka Vzdělávací exkurze a výlety, návštěva výstav
Vede dialog na dané téma Rozumí jednoduchým větám obsahujícím informace z minulosti Zapojí se do rozhovoru	**Mode, Kleidung** Präteritum Zeitangaben Wann?, Zu wem?, Für wen?, Wohin? Wie findest du?	
Rozumí textu obsahujícímu více informací Rozumí informačním nápisům Dokáže vyžádat i poskytnout informaci týkající se orientace Orientuje se podle návodu, popisu cesty Rozumí jednoduchému pracovnímu postupu Tvoří otázky a odpovídá	**Verabredungsdialog – Treffpunkte, die Stadt** Verkehr, Verkehrsmittel, Orte in der Stadt Wegbeschreibung in der Stadt Landeskundliche Hör- und Lesetexte, Ich bastle… - sprechen, schreiben Wie bitte, ich verstehe nicht - Konversation	
Používá fráze popisující osobní pocity a potíže Tvoří otázky a odpovídá Rozumí slovům a větám k tématu	**Körper, Körperteile, beim Arzt, Krankheiten, Schmerzen Erste Hilfe** Dialoge bilden Personalpronomen im Dativ und Akkusativ Satzverbindungen mit deshalb Hör- und Lesetexte	

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Rozumí obsahu a smyslu čteného i slyšeného textu Přiměřeně reaguje a zodpoví otázku Vyplní údaje v dotazníku Rozumí jednoduchým větám obsahujícím informace z minulosti Používá fráze vyjadřující časové údaje v minulosti	**Kleidung, Mode zu einer Veranstaltung** **Personenbeschreibung, Menscheneigenschaften** Wir gefällt dir…? = Verb und Dativ Perfekt – Wortfolge Modalverben Zeitangaben, temporale Präpositionen Landeskunde – Berlin, Sehenswürdigkeiten, Stadtverkehr (Vergleichung mit den anderen Städten)	Práce s textem Didaktické hry Poslechová cvičení Příprava na konverzační soutěže Deutsch mit Musik Filme Soutěž ve čtení – Bücherwurm Návštěva organizací spojených s výukou německého jazyka Vzdělávací exkurze a výlety, návštěva výstav
Vyjádří informaci pomocí vedlejší věty Používá zdvořilostní fráze Reaguje na písemné sdělení	**Wohnen, Möbel, Uhrzeiten, Haustiere, Tiere, Party, Geburtstag** Glückwunsch, Einladung Daten - Ordinalzahlen Temporale und lokale Präpositionen (Wiederholung) – wie oft, wie lange? Konjunktionen – und, aber, oder, deshalb Präpositionen mit Dativ, mit Akkusativ (Wiederholung) Wie bitte, ich verstehe nicht?	
Rozumí souvislému vyprávění z minulosti Reaguje na e-mail a sms Vyhledá v textu požadovanou informaci	eine E-mail oder SMS schreiben Telefonieren Das Konzert hat Spaß gemacht – Textarbeit	
Vyhledává informace zeměpisného charakteru a porozumí jim Čte s porozuměním souvislý text Vyjadřuje souhlas a nesouhlas Argumentuje pro a proti	**Reisen, Ferien, Natur, die Welt – mit** Im Reiseführer den Weg suchen Ferienangebote, Ferienaktivitäten Pro- und kontra - Argumente formulieren Landeskunde der deutschsprachigen Länder – výběr z témat	

Část B) Dodatku č. 3 přináší dílčí úpravu rozdělení konkretizovaného učiva a konkretizovaných výstupů v ročnících - vyučovací předmět Občanská výchova

Tato úprava nabývá účinnosti od 1. 9. 2018 pro 6. ročník. Pro 7. – 9. ročník je ve školním roce 2018/2019 výuka realizována podle kapitoly 5.5.2.6 v tom znění, jak je uvedena v původním textu ŠVP ZV Bedříšek, č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016, verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Kapitola 5.5.2 byla od školního roku 2018/2019 inovována především v rovině *konkretizovaného učiva* v 6. - 9. ročníku, popř. byly doplněny *Další nabídky a návrhy*. Úprava se dotkla i konkretizovaných výstupů (nejde o jejich zásadní změnu, ale o přesun vzhledem k úpravě v rozvrstvení konkretizovaného učiva).

5.5.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vysvětlí vnímání času v naší kultuře Prokáže znalost měření času pomocí časových jednotek Uvede, k čemu slouží kalendář a orientuje se v jeho členění Zdůvodní, proč slavíme rozmanité rodinné a společenské svátky	**Život v čase** - čas, měření času - kalendář - svátky	Pravidelné prostřídávání žáků na prezentaci samostatně připravených „aktualit“ s cílem seznámit s děním doma i ve světě třídní kolektiv (práce s informačními zdroji) Dle účelnosti zařazení: • dramiky • referátů • videa
Uvědomuje si význam domova pro děti i dospělé Vžívá se do pocitů osamělých lidí a lidí bez domova Vyjádří význam společných chvil v rodinném kruhu Přemýšlí o vztazích v rodině a uvědomuje si význam dobrých vztahů Objasňuje funkce a význam náhradní rodinné péče a dalších forem péče o děti a mládež	**Život v rodině** - členové rodiny, užší a širší rodina - náhradní rodinná péče - zvyklosti v rodině - vzájemná komunikace, konflikty a jejich řešení	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích Snaží se řešit konflikty a neshody konstruktivním nenásilným způsobem Zapojuje se do společných činností ve třídě, ve škole (popř. dalších organizacích) Objasní význam pravidel pro soužití ve skupině, je schopen pravidla navrhovat a uplatňovat Rozpozná projevy narušování pravidel a ví, jak se zachovat a kam se obrátit o pomoc	**Život mezi lidmi** - pravidla napomáhají soužití - pravidla nás ochraňují - příklady nerespektování a porušování pravidel (šikana, týrání, sexuální zneužívání, porušování práv) a cesty řešení - důsledky nerespektování pravidel	Exkurze dle možností a nabídky
Uvede funkce a náplň činnosti obecního zastupitelstva a obecních úřadů Uvede, co je typické pro region, kde žije Navrhuje způsoby prezentace obce, v níž žije Charakterizuje možnosti, které obec poskytuje pro realizaci zájmů dětí Na příkladech vysvětlí možné odlišnosti jednotlivých regionů Ví, kde sídlí krajský úřad a kdo stojí v jeho čele Popisuje státní symboly ČR, uvede, při jakých příležitostech se používají Vysvětlí rozdíl mezi národností a státním občanstvím, respektuje ostatní národy a národnosti Orientuje se v pojmu *vlast* a *vlastenectví* Přiměřeně věku a zkušenostem se pokusí uvést výhody začlenění ČR do EU Zamýšlí se nad důsledky ničení přírodního prostředí pro život člověka Objasní důležitost šetrného a ekologického chování v domácnosti i k přírodě	**Místo, kde žiji** - můj domov - obec, kraj, stát, kde žiji - žijeme v Evropě a ve světě (OSN, EU apod.) - žijeme na Zemi (konzumní x udržitelný a ekologický způsob života, příroda v ohrožení)	

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí s jednotlivými fázemi lidského života a jejich problematikou, pojmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života Rozpozná tělesné a duševní změny v dospívání Učí se rozpoznávat a rozlišit projevy schopností a charakterových vlastností u sebe i druhých lidí Dokáže dostatečně korigovat své jednání a chování Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace Rozlišuje asertivní x agresivní chování Uvědomí si potřebnost začlenění jedince do společnosti Uvede druhy společenských skupin, své místo ve společenských skupinách a charakterizuje jejich vliv na člověka Rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování Uvědomuje si důsledky porušování pravidel pro sebe i pro své okolí	**Kam patřím** - cyklus lidského života (dětství, dospívání, dospělost, stáří) - společenské skupiny, socializace (začleňování se do společnosti, druhy společenských skupin a jejich vliv na jedince)	Pravidelné prostřídávání žáků na prezentaci samostatně připravených „aktualit“ s cílem seznámit s děním doma i ve světě třídní kolektiv (práce s informačními zdroji) Dle účelnosti zařazení: • dramiky • referátů • videa Exkurze dle možností a nabídky
Vysvětlí význam základních státoprávních pojmů: *stát, prezident, parlament, vláda* Objasní základní rozdělení moci ve státě a uvede příklady orgánů a institucí Charakterizuje menšiny žijící v ČR Rozpozná národnostní, rasové, náboženské a jiné projevy lidské nesnášenlivosti Objasní nutnost vzájemné tolerance a respektu pro život ve společnosti Vysvětlí význam dodržování lidských práv ve vztahu k jedinci i společnosti Diskutuje o možnostech, kde a jak se člověk může domáhat svých práv Vyjadřuje svůj postoj k výše uvedeným tématům, hledá způsoby řešení	**Já a společenský systém** - ČR – demokratický systém, tripartita - prezidenti ČR - národnostní menšiny, rasismus - vlastenectví - lidská práva, příslušné základní dokumenty	
Objasní přínos významných historických osobností pro rozvoj naší země Objasní rozdíl mezi hmotnou a duchovní kulturou Rozlišuje základní druhy umění, vlastními slovy vyjádří své představy o kráse Charakterizuje významné kulturní instituce a zhodnotí přínos jejich činnosti Dokáže se vhodně chovat při kulturních příležitostech Popíše kulturní život ve své obci nebo regionu, uvede vlastní kulturní aktivity Objasní rizika působení masmédií, masové kultury a reklamy, využívá vlastní zkušenost Zamýšlí se nad možnostmi osobního připspění k ochraně kulturního dědictví i	**Já a okolní svět** - historické tradice a kultura - slavné osobnosti - kultura, umění, masová kultura - kulturní bohatství - globální společenské a ekonomické problémy	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
prostředí obce či regionu Popíše současné závažné globální problémy, uvědomuje si podíl každého z nás na odpovědnosti za stav životního prostředí		
Na příkladech uvede základní formy vlastnictví a majetku Specifikuje pojem *majetek* (osobní, obecní, státní), popíše hlavní způsoby a zdroje získávání majetku Popíše funkci a formy peněz Popíše způsoby hospodárného zacházení s penězi Na příkladech objasní, z čeho vzniká rodinný rozpočet Charakterizuje možnosti nakládání s osobním a rodinným rozpočtem	**Já a hospodaření** - vlastnictví a majetek - peníze - rozpočet	
Rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu Vysvětlí pojem *branná povinnost, ozbrojené síly, Armáda ČR, voják z povolání, voják v záloze* Objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu Popíše příklady využití Armády ČR v krizových situacích nevojenského charakteru Vysvětlí význam členství v NATO, popíše účast Armády ČR v zahraničních misích	**Obrana státu** - povinnosti občana - ozbrojené síly, Armáda ČR - NATO, zahraniční mise	

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Objasní, proč se lidé odlišují v prožívání a chování Popíše, jakými způsoby může dospívající člověk překonat přechodnou změnu citových stavů a nálad Uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasní jejich možné příčiny a důsledky Na příkladech popíše a objasní, jak se ve vzájemných vztazích odráží ohled k postojům, potřebám, zájmům a citům druhého člověka Uvede příklady nejběžnějších stresových situací, popíše základní způsoby, jak se jim vyhnout, ev. jak jim čelit a jak je účinně překonat Na příkladech významných osobností uvede, v čem konkrétně byla daná osobnost výjimečná a mimořádná	**Člověk jako osobnost** - duševní vlastnosti osobnosti (temperament, schopnosti, charakter, vůle) - city, pocity a emoce - smysly, paměť - životní styl - osobnosti naší země	Pravidelné prostřídávání žáků na prezentaci samostatně připravených „aktualit“ s cílem seznámit s děním doma i ve světě třídní kolektiv (práce s informačními zdroji) Dle účelnosti zařazení: • dramiky • referátů • videa Exkurze dle možností a nabídky
Uvědomuje si důležitost začlenění člověka do společnosti Rozpozná typy konfliktů a navrhuje jejich řešení Charakterizuje druhy mezilidských vztahů Na příkladech uvádí význam pravidel pro soužití ve skupině a společnosti	**Člověk mezi lidmi** - společenské skupiny - mezilidské vztahy - konflikty a cesty k jejich řešení	
Vysvětlí, za jakých podmínek může člověk uzavřít nebo ukončit manželství Objasní, jaký význam má zodpovědný výběr životního partnera pro jeho budoucí život v dospělosti Zdůvodní význam hmotného zabezpečení rodiny Seznámí se základy rodinného práva a etikou rodinných vztahů Vysvětlí, jaký význam má pro děti vyrůstající mimo vlastní rodinu náhradní rodičovská péče	**Člověk, láska, manželství** - city a láska (zamilovanost, sexualita) - manželství, rozvod - těhotenství, antikoncepce	
Vysvětí, jaký význam má pro život jednotlivců a společnosti jako celku dodržování pravidel občanského soužití Uvede, jaká má občan základní práva a vysvětlí, jakým způsobem je může uplatňovat nebo se jich domáhat v případě jejich porušování Popisuje politický systém ČR Seznamuje se strukturou a vymezením Ústavy ČR Uvede, jaké má občan základní povinnosti, a na příkladech vysvětlí, jakým sankcím podléhá v případě jejich nedodržování nebo porušování Uvede, ve kterých dokumentech může občan vyhledat důležité informace o občanskoprávních vztazích	**Člověk ve státě** - funkce a typy státu - demokracie, politické strany - práva a povinnosti občana - právo – vztahy, normy, zákony - Ústava - právní a protiprávní jednání	

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vysvětlí pojem náboženství Uvádí hlavní světová náboženství, vyjádří jejich hlavní myšlenky, zvyky a symboly Objasní pojem náboženská *tolerance, extremismus, fanatismus*	**Člověk a náboženství** - vymezení pojmu *náboženství* - charakteristika jednotlivých náboženství - tolerance náboženství, náboženský extremismus a fanatismus	Pravidelné prostřídávání žáků na prezentaci samostatně připravených „aktualit“ s cílem seznámit s děním doma i ve světě třídní kolektiv (práce s informačními zdroji) Dle účelnosti zařazení: • dramiky • referátů • videa Exkurze dle možností a nabídky
Na příkladech vyloží, které okolnosti a podmínky jsou rozhodující pro volbu vhodné profese, zdůvodní, jaký význam má zodpovědná volba povolání pro vlastní život Uvede, které významné okolnosti ovlivňují rozhodování mladého člověka o volbě další vzdělávací dráhy, vysvětlí souvislost mezi dosaženým vzděláním a vybraným povoláním. Vyjádří své představy o vlastní profesní dráze Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních cílů Orientuje se v nabídce škol, umí rozlišit stupně středního vzdělávání Popíše základní principy činnosti ÚP a IPS Seznamuje se s náležitostmi pracovní smlouvy a pracovního pohovoru Sepisuje strukturovaný životopis	**Moje budoucnost** - sebepoznání: naše vlastnosti, znalosti, schopnosti, životní cíle, osobnostní předpoklady, limity - problematika volby povolání - druhy škol - povolání x zaměstnání	
Vyjmenuje funkce a formy peněz a plateb Objasní pojem *rozpočet,* sestaví osobní a rodinný rozpočet Vysvětlí, jakou roli na trhu hraje nabídka, poptávka, cena, konkurence Ví, kde se v obci nacházejí finanční ústavy a seznámí se s jejich funkcí Seznamuje se s vybranými finančními produkty	**Finanční gramotnost** - peníze – vznik a vývoj, forma, způsoby platby - hospodaření domácnosti - tržní vztahy, účty, úvěry, úroky	
Charakterizuje pojem *národní hospodářství* Vyjmenuje ukazatele národního hospodářství Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané Vysvětlí pojem *daň* Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	**Národní hospodářství** - hospodářská politika státu - trh, nabídka, poptávka - konkurence, monopoly, kartelové společnosti - peníze - zisk, obchod, podnikání - dělba práce v národním hospodářství	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
	- struktura národního hospodářství - hospodářská a sociální politika - mezinárodní vztahy, nadnárodní společnosti, integrace	
Vysvětlí význam mezinárodní spolupráce Vysvětlí význam EU Vyjmenuje symboly EU Vyjmenuje mezinárodní uskupení, jejichž členem je ČR Uvede příčiny a důsledky globalizace, příklady některých projevů globalizace	**Mezinárodní spolupráce** - integrace - mezinárodní vztahy, nadnárodní společnosti - EU (NATO, OSN, OPEC, UNICEF, WHO…)	

Část C) Dodatku č. 3 přináší dílčí úpravu rozdělení konkretizovaného učiva a konkretizovaných výstupů v ročnících - vyučovací předmět Český jazyk a literatura

Tato úprava nabývá účinnosti od 1. 9. 2018 pro 7. ročník.

Úprava tedy nabývá účinnosti pro žáky 6. a 7. ročníku od školního roku 2018/2019. Žáci 8. a 9. ročníku pokračují ve školním roce 2018/2019 dle původního ŠVP ZV Bedříšek, č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016, verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016, kapitola 5.1.1.6.

Kapitola 5.1.1 byla od školního roku 2018/2019 inovována především v rovině *konkretizovaného učiva* pouze v části *Literární výchova* v 7. a 8. ročníku, popř. byly doplněny *Další nabídky a návrhy*. Úprava se dotkla i některých konkretizovaných výstupů (nejde o jejich zásadní změnu, ale o přesun vzhledem k úpravě v rozvrstvení konkretizovaného učiva).

5.1.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

7. ročník

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si učivo 6. ročníku	Opakování učiva z 6. ročníku	Dle možností a okolností návštěva kulturních představení či besedy v knihovně Využití audio či video ukázek
Uvědomuje si základní znaky žánru, poznává antické, biblické a lidové báje Reprodukuje přečtený text	Báje, bájesloví (antika, Starý Zákon)	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
Žák uceleně reprodukuje přečtený text, vyhledává základní rysy literárního žánru, tvoří vlastní literární text na základě svých znalostí žánru Charakterizuje pověsti, legendy	Pověsti a legendy	
Rozpozná literární žánr, dokáže určit téma, žánrově zařadit, seznámí se světovými autory tohoto žánru.	Žánry literatury podle tématu Povídky (detektivní, historické, dobrodružné)	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu textu, rozpoznává veršovanou a prozaickou podobu ukázek, interpretuje smysl díla, vysvětluje ponaučení, vnímá paralelu světa zvířat a lidí Rozlišuje pohádky klasické, moderní a umělé Porovnává filmové zpracování pohádek s přečteným textem, vyhledává rozdílné zpracování stejného námětu různými autory	Bajky, pohádky	
Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastními slovy interpretuje text, prokazuje porozumění textu a vystihuje smysl díla, charakterizuje literární postavu Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu a formální prostředky vyjádření	Hlavní hrdina z příběhů ze života	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
Seznámí se s hlavními rysy, žánry, autory a památkami starověké a středověké literatury, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje duchovní a světské texty, reprodukuje a interpretuje význam textů Určuje literární druhy a žánry daných literárních památek	**Nejstarší literární památky světa** **Literatura období starověku** - starověká literatura, eposy, báje, mýty a biblické příběhy - antická literatura (vývoj ve starověkém Řecku a Římě, významná období, autoři, žánry a literární ukázky) **Literatura období středověku** - legendy, kroniky, duchovní píseň, světská a duchovní lyrika, ústní lidová slovesnost, nejstarší literární památky na našem území, literatura doby předhusitské a husitské	

8. ročník

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí se s hlavními rysy humanistické a renesanční literatury, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Literatura humanismu a renesance** (literatura anglická, francouzská, španělská, italská, česká; žánry: komedie, tragédie, balada, román, cestopis, lidová slovesnost)	Dle možností a okolností návštěva kulturních představení či besedy v knihovně Využití audio či video ukázek
Seznámí se s hlavními rysy barokní literatury, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Literatura baroka** (oficiální a exulantský proud a jejich představitelé, zejména život a tvorba J.A. Komenského; lidová poezie)	
Seznámí se s hlavními rysy klasicismu, preromantismu a osvícenství, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Literatura klasicismu, osvícenství a preromantismu** (francouzská, anglická a německá literatura, žánry vysoké a nízké – komedie, román, bajka)	
Seznámí se s hlavními rysy a idejemi romantismu, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Literatura období romantismu** (představitelé evropského literárního romantismu a stěžejní díla- V. Hugo, W. Scott, A.S.Puškin, A. Dumas, K. H. Mácha, K.J. Erben)	
Seznámí se s hlavními cíli národního obrození, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů, pochopí záměr národnostního hnutí	**Literatura národního obrození** (fáze národního obrození a jejich význační představitelé, boj proti germanizaci, vývoj českého divadla a publicistiky)	
Seznámí se s hlavními rysy realismu a kritického realismu, vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Realismus a kritický realismus** (osobnost, tvorba, přínos B. Němcové a K. Havlíčka Borovského; základní charakteristika období a tvorby kritického realismu v literatuře – hlavní zástupci a jejich díla)	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
Seznámí se s hlavními rysy české literatury 2. poloviny 19. století a přelomu 19./20. stol., vnímá historický kontext, charakterizuje a interpretuje texty vybraných autorů a žánrů	**Česká literatura 2. poloviny 19. století a přelomu 19. a 20. století (**májovci, ruchovci, lumírovci, venkovský realismus, historický román a realistické drama, naturalismus, pronikání moderních proudů do literatury)	
Aplikuje poznatky – znalosti a dovednosti – nabyté v 8. ročníku	**Shrnutí a opakování učiva 8. ročníku**	

Část D) Dodatku č. 3 mění název nepovinného vyučovacího předmětu Náboženství evangelické na Základy křesťanského náboženství

Úprava názvu nepovinného předmětu nabývá účinnosti od 1. 9. 2018. Obsahové, časové a organizační vymezení zůstávají v platnosti beze změn, tj. v tom znění, jak je uvedeno v původním textu ŠVP ZV Bedříšek, č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016, verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Došlo ke změně názvu nepovinného vyučovacího předmětu v kapitole 5.3, předmět se s účinností od 1. 9. 2018 nazývá Základy křesťanského náboženství. Změna názvu se promítá dále v kapitole 5.5.3.1 a 5.5.3.2 bez jakéhokoliv dalšího zásahu do stávajícího textu, s touto výjimkou:

Původní znění v ŠVP ZV Bedříšek, č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016, verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016:

Náboženská problematika má svá specifika – je vázána na niterný myšlenkový postoj k věcem a skutečnostem, které nás obklopují, a formuje postoje člověka i v praktickém životě.

Úprava účinná od 1. 9. 2018:

Duchovní problematika má svá specifika – je vázána na niterný myšlenkový postoj k věcem a skutečnostem, které nás obklopují, a formuje postoje člověka i v praktickém životě.

Část E) Dodatku č. 3 upřesňuje hodnocení ve vyučovacím předmětu Fyzika

Původní znění v ŠVP ZV Bedříšek, č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016, verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016:

5.6.1.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu *Fyzika* hodnoceni na základě výsledků písemných prací (pětiminutovky, písemné práce), na základě řešení laboratorních úloh, a také jestli dokáží aplikovat zvládnuté učivo. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci a soustavného pozorování během celého roku. Hodnocení má komplexní charakter a zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

Změna účinná od 1. 9. 2018:

5.6.1.3 Hodnocení

Žáci jsou ve vyučovacím předmětu *Fyzika* hodnoceni na základě výsledků písemných prací (pětiminutovky, písemné práce), v nichž prokáží schopnost a dovednost aplikovat osvojené učivo, a na základě řešení laboratorních úloh, jsou-li zadány a realizovány. Do hodnocení se promítá také aktivita žáka v hodině, jeho přístup k práci. Hodnocení má komplexní charakter a zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Dodatek č. 4

č. j. ZŠBH/662/2019, ze dne 27. 8. 2019
účinnost od 1. 9. 2019

A) Charakteristika vyučovacího předmětu Chemie, Hodnocení
B) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie
C) Nepovinný předmět Šachy

ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016
verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Část A) Dodatku č. 4 přináší dílčí úpravu znění kapitoly 5.6.2.1 a 5.6.2.3 – Charakteristika vyučovacího předmětu Chemie, Hodnocení

Původní znění v ŠVP ZV Bedříšek, č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016, verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016:

5.6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Chemie* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP *(Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Změna účinná od 1. 9. 2019:

5.6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Chemie* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP *(Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s látkami a pomůckami, s nimiž se při výuce chemie žáci setkávají
- dovednosti poskytnout první pomoc

Původní znění v ŠVP ZV Bedříšek, č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016, verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016:

5.6.2.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu *Chemie* hodnoceni na základě výsledků písemných prací (pětiminutovky, písemné práce), na základě řešení laboratorních úloh a dle schopnosti aplikovat osvojené poznatky a dovednosti. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci a soustavného pozorování během celého roku. Hodnocení má komplexní charakter, zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

Změna účinná od 1. 9. 2019:

5.6.2.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu *Chemie* hodnoceni na základě výsledků písemných prací (pětiminutovky, písemné práce), případně ústního opakování, na základě řešení laboratorních úloh a prezentace referátů, jsou-li zadány. Hodnocena je schopnost aplikovat osvojené poznatky a dovednosti. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci a soustavného pozorování během celého roku. Hodnocení má komplexní charakter, zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

Část B) Dodatku č. 4 přináší úpravu rozdělení konkretizovaného učiva a konkretizovaných výstupů v ročnících–vyučovací předmět Chemie

Tato úprava nabývá účinnosti od 1. 9. 2019 pro 8. ročník. Pro 9. ročník je ve školním roce 2019/2020 výuka realizována podle kapitoly 5.6.2 v tom znění, jak je uvedena v původním textu ŠVP ZV Bedřišek, č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016, verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016.

Kapitola 5.6.2.6 byla od školního roku 2019/2020 inovována především v rovině *konkretizovaného učiva* v 6. - 9. ročníku, popř. byly pozměněny *Další nabídky a návrhy*. Úprava se týká změny rozvrstvení a přesunu konkretizovaných výstupů a konkretizovaného učiva vzhledem k potřebám vyučovací praxe.

5.6.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Vymezí vědní obor chemie, v čem spočívá význam chemie pro běžný život	Motivace do studia chemie, seznámení s učebnicí	Celoročně dle možností a okolností: • Využití výukových programů a DVD • Laboratorní úlohy a využívání pomůcek v odborné učebně i laboratoři • Exkurze, výstavy • Projektové vyučování • Prezentace žákovských referátů • Dle podmínek možno nabídnout rozšiřující učivo
Seznámí se se zásadami práce v chemické laboratoři, v obecném přehledu se seznámí s klasifikací nebezpečných látek dle **Nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci a označování látek a směsí, úprava 2016**	BOZ v chemické laboratoři Nebezpečné látky	
Vyjmenuje základní vlastnosti chemických látek, skupenství, možnosti, jak určit jednotlivé vlastnosti	Vlastnosti látek	
Vymezí pojem směs, uvedou příklady směsí, uvede metody dělení složek směsí s praktickým využitím	Směsi, dělení složek směsi	
Uvede charakteristiku atomu, popíše stavbu atomu, vyjmenuje částice, které tvoří atom	Stavba atomu	
Uvede princip tvorby periodické soustavy prvků, znění periodického zákona, popíše PSP, rozdělení prvků na kovy, nekovy a polokovy	Periodická soustava prvků	
Popíše vznik chemické vazby, uvede příklady chemických vazeb na základě	Chemická vazba	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
hodnot elektronegativity		
Popíše chemický děj, zápis chemického děje-chemická rovnice, uvede zákon zachování hmoty, seznámí se s neutralizací	Chemický děj Zápis chem. reakcí- chem. rovnice	
Uvede význam uvedených látek pro život, výskyt v přírodě, využití	Kyslík, vodík Vzduch, voda	
Uvede základy anorganického názvosloví	Anorganické sloučeniny	
Uvede známé zástupce uvedených sloučenin, výrobu, význam, využití	Oxidy Sulfidy Halogenidy Bezkyslíkaté kyseliny Kyslíkaté kyseliny Soli kyslíkatých kyselin Hydroxidy	
Vysvětlí pojem chemický indikátor, rozdělí látky na neutrální, kyselé a zásadité na základě hodnoty pH, popíše neutralizaci	pH Chemická reakce- neutralizace	
Seznámí se s výpočtem molární hmotnosti, molární koncentrace, látkového množství, výpočtem z chemické rovnice, uvede možné využití těchto výpočtů	Chemické výpočty	
Rozliší odlišnost mezi fyzikálními a chemickými ději, vysvětlí pojem exotermický a endotermický děj, vysvětlí pojem chemická reakce, chemická rovnice, seznámí se s běžnými chemickými ději a jejich využitím v běžném životě	Chemické reakce a děje	

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Zopakuje si základní učivo 8. ročníku, zhodnotí své vědomosti, svou úspěšnost v úvodním opakování	Opakování učiva předcházejícího ročníku	Celoročně dle možností a okolností: • Využití výukových programů a DVD • Laboratorní úlohy a využívání pomůcek v odborné učebně i laboratoři • Exkurze, výstavy • Projektové vyučování • Prezentace žákovských referátů • Dle podmínek možno nabídnout rozšiřující učivo
Charakterizuje, co jsou redoxní reakce, zapíše redoxní reakce pomocí rovnic, seznámí s využitím redoxní reakce v praxi	Redoxní reakce	
Popíše uhlík jako součást anorganických a základ organických sloučenin, výskyt uhlíky v jeho modifikacích, jejich vlastnosti, využití	Úvod do organické chemie Uhlík v organické chemii	
Vymezí jednotlivé skupiny uhlovodíků na základě chemické vazby, známé zástupce, výskyt, využití, popíše princip názvosloví organických sloučenin	Alkany Alkeny Alkyny Areny Cyklické uhlovodíky	
Obecně vymezí pojem derivát uhlovodíků, princip jejich vzniku, seznámí se s jednotlivými skupinami derivátů uhlovodíků	Deriváty uhlovodíků	
Vymezí pojem halogenderivát uhlovodíku, pricip tvorby názvu a vzorce, vlastnosti a význam vybraných halogenderivátů	Halogenderiváty	
Vyjmenuje základní skupiny dusíkatých derivátů, uvede princip tvorby názvu a vzorce dusíkatých derivátů, uvede hlavní zástupce amino- a nitroderivátů	Dusíkaté deriváty	
Vyjmenuje některé alkoholy, výskyt a výrobu methanolu a ethanolu, popíše tvorbu názvu a vzorce alkoholů, charakterizuje alkohol jako návykovou látku, popíše vliv alkoholu na lidský organismus; jednosytné a vícesytné alkoholy	Alkoholy, alkoholismus	
Popíše využití a význam těchto látek pro člověka	Ethery, aldehydy, ketony	
Vymezí skupinu látek zvaných karboxylových kyselin, rozpoznají vzorce karboxylových kyselin, seznámí se s triviálními názvy vybraných karboxylových kyselin	Organické kyseliny	
Vyjmenuje některé zástupce solí karboxylových kyselin, jejich vlastnosti, význam a využití	Soli organických kyselin	
Vymezí pojem ester jako další kyslíkatý derivát uhlovodíků, seznámí se s významnými estery- tuky, vosky, oleje	Estery	

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
Uvede využití organických látek v běžném životě	Ropa, zemní plyn, benzin a nafta Automobilismus	
Zhodnotí dopad chemického průmyslu na životní prostředí, možnosti eliminace negativního dopadu	Chemie a životní prostředí	
Seznámí se s přírodními látkami důležitými pro život	Látky přírodní	**Návrh možného rozšiřujícího učiva či souvisejících témat:** Cukry, tuky, bílkoviny
Vymezí skupinu látek zvaných lipidy, uvede konkrétní příklad těchto látek, uvede význam lipidů pro člověka	Tuky – lipidy	Esterifikace Cholesterol Tuky rostlinného a živočišného původu Obezita, onemocnění (Př)
Vymezí skupinu označenou jako sacharidy, uvede, kde se se zástupci sacharidů setkávají v běžném životě, u vybraných zástupců popíše jejich vlastnosti, vlastními slovy popíše děj zvaný fotosyntéza, její význam pro rostliny a živočichy včetně člověka	Cukry- sacharidy Fotosyntéza	
Definuje skupinu bílkovin, popíše jejich chemické složení, význam bílkovin pro živé organismy	Bílkoviny	Bílkoviny rostlinného a živočišného původu
Vymezí nukleové kyseliny, stavební jednotku nukleotid, DNA, RNA	Nukleové kyseliny	Genetika
Popíše skupinu zvanou vitamíny, význam vitamínů pro živé organismy, uvede dvě skupiny vitamínů podle rozpustnosti	Vitamíny	Zdroje vitamínů v běžném životě (přírodní, potravinové doplňky)
Vysvětlí, co jsou to hormony, jaká je jich úloha	Hormony	Fytohormony Endokrinní žlázy význam hormonů u bezobratlých živočichů feromony
Popíše, kde vznikají alkaloidy, jaká je jejich funkce, účinky na organismus, vymezí chemické látky označované jako drogy, popíše účinky drog na lidský organismus, rizika jejich zneužívání	Alkaloidy Drogy a návykové látky	Nikotin, opium tzv. měkké, tvrdé drogy, společensky akceptovatelné

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
		drogy, léčba drogově závislých, doping
Vysvětlí vznik a výrobu plastů, využití plastů v praxi, jak plasty ohrožují životní prostředí	Plasty	Možný projekt k tématu likvidace plastových odpadů
Uvede důležitost chemického průmyslu a produktů chemické výroby, možné ohrožení životního prostředí, rozliší zdroje energie	Chemický průmysl – výrobky kolem nás Chemický průmysl a vliv na životní prostředí Zdroje energie (obnovitelné a neobnovitelné)	Referáty žáků

Část C) Dodatku č. 4 ustanovuje vznik nepovinného předmětu Šachy

Nepovinný předmět ***Šachy*** je s účinností od 1. 9. 2019 do ŠVP ZV Bedříšek začleněn Dodatkem č. 4, část C, pod **nově vzniklou kapitolou 5.2.8 jako součást vzdělávací oblasti *Matematika a její aplikace.***

Znění:

5.2.8 ŠACHY

5.2.8.1 Charakteristika nepovinného předmětu

Nepovinný předmět *Šachy* v žácích všestranně rozvíjí jejich mentální schopnosti, které jim jsou prospěšné nejen během školní docházky, ale i v dalším životě. Šachy dokáží v dětech univerzálním způsobem rozvíjet jak logické myšlení, tak celkovou osobnost a sociální dovednosti. Žáci získávají významný prostor pro budování individuálních schopností a vlastností včetně trpělivosti, rozvahy a vůle, v rámci kolektivu ocení společně sdílené prožitky nejen ze samotné hry, ale i z nabývání soutěžních zkušeností a posilování kamarádských vazeb. Nepovinný předmět nabízí žákům možnost, jak smysluplně trávit volný čas.

V návaznosti na RVP výuka a hra šachu pomáhají naplňovat tyto cíle základního vzdělávání:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Výuka a hra šachu podporují osvojování klíčových kompetencí (k učení, k řešení problémů, kompetence personální a sociální) a naplňování cílů PT *Osobnostní a sociální výchova* (okruhy týkající se osobnostního a morálního rozvoje).

Nepovinný předmět vychází z myšlenek projektu *Šachy do škol*, který je v ČR realizován od r. 2013 za podpory Šachového svazu ČR a MŠMT.

5.2.8.2 Obsahové, časové a organizační vymezení nepovinného předmětu

Nepovinný předmět *Šachy* je určen žákům 1.-9. ročníku. Výuka je vedena hravou, nenásilnou a srozumitelnou formou od úplných základů, realizuje se ve spolupráci se šachovým klubem JOLY Lysá nad Labem zpravidla 1x týdně ve dvouhodinové dotaci v učebně školy. Součástí výuky je také příprava žáků na šachové soutěže a doprovod na ně. Pro pokročilou úroveň je zajištěna návaznost na šachový klub Lysá nad Labem.

5.2.8.3 Hodnocení

Žák je hodnocen na základě přístupu k předmětu a zapojení do aktivit a činností.

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Dodatek č. 5

č. j. ZŠBH/Jar/735/2022, ze dne 25.8.2022
účinnost od 1.9.2022

A) Úprava učebního plánu pro 1. stupeň od školního roku 2022/2023 (4. ročník)
B) Vyučovací předmět Informatika od 4. ročníku

ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016
verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

A) Úprava učebního plánu pro 1. stupeň od školního roku 2022/2023 (4. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty		1. stupeň						
			1.	2.	3.	4.	5.	1. - 5. ročník	
								naše dotace	minimální časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace		Český jazyk a literatura	**9**	**9**	**9**	**7**	**7**	**42**	**33**
		Cizí jazyk - anglický	**N**	**1**	**3**	**3**	**3**	**10**	**9**
Matematika a její aplikace		Matematika	**4**	**5**	**5**	**5**	**4**	**23**	**20**
Informační a komunikační technologie		Informatika				**1**	**1**	**1**	**1**
Člověk a jeho svět		Prvouka	**2**	**2**	**3**			**7**	**12**
		Vlastivěda				**2**	**2**	**4**	
		Přírodověda				**2**	**2**	**4**	
Umění a kultura		Výtvarná výchova	**1**	**1**	**1**	**2**	**2**	**7**	**12**
		Hudební výchova	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**5**	
Člověk a zdraví		Tělesná výchova	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**10**	**10**
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**5**	**5**
Průřezová témata		v jednotlivých předmětech a projektech							**P**
Disponibilní časová dotace	**celkem**	**počet hodin v ročníku**	**2**	**4**	**4**	**4**	**2**	**16**	**16**
	posílení minimální časové dotace vyučovacích předmětů	Český jazyk a literatura	**xx**	**xx**	**xx**	**x**	**x**		
		Cizí jazyk - anglický		**x**					
		Matematika		**x**	**x**	**x**			
		Prvouka			**x**				
		Vlastivěda				**x**			
		Přírodověda					**x**		
Celková povinná časová dotace									**118**
minimální počet hodin v ročníku			**18**	**18**	**22**	**22**	**22**	**102**	

maximální počet hodin v ročníku	**22**	**22**	**26**	**26**	**26**	**122**	
naše dotace	**20**	**22**	**25**	**26**	**25**	**118**	

B) **INFORMATIKA (4. ročník)**

5.3.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Informační a komunikační technologie dle RVP ZV

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

Žák:

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Učivo v RVP:

- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce
- základní funkce textového a grafického editoru
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

5.3.6 Vzdělávací obsah předmětu Informatika

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Základy práce s PC Ovládá prostředky školních počítačů, služby sítě a ostatní dostupné vybavení v souladu se školním řádem a obecně závaznými normami	**Základy práce v učebně VT** Seznámení s bezpečností v učebně VT Organizace výuky Spuštění Windows a ukončení práce ve Windows Objekty na ploše obrazovky	Zařazování samostatné práce

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
Bezpečně se pohybuje v prostředí internetu	Termíny používané při práci s myší – Nápověda **Základní pojmy při práci s okny OS** Změna polohy okna OS Úprava velikosti okna OS **Seznámení s bezpečností na internetu.** Ukázky použití různých internetových prohlížečů	
Namaluje a uloží jednoduchý obrázek	**Grafika** Program Malování – spuštění a ukončení Vytvoření nového obrázku Základy kreslení Otevření existujícího obrázku a uložení obrázku Panel nástrojů na kreslení (Tužka, Štětec, Sprej, Geometrické tvary, Pravítko, Guma) Procvičování práce v programu Malování Výběr části obrázku pomocí myši Kopírování, přesouvání a deformace Text, Fonty	
Ovládá základní funkce textového editoru Napíše a uloží jednoduchý text.	**Texty** WordPad - spuštění a ukončení Vytvoření nového dokumentu Základy psaní na počítači Otevření existujícího dokumentu, uložení dokumentu, Pohyb kurzoru v dokumentu, formátování písma Výběr textu pomocí myši a klávesnice, přesouvání textu, kopírování textu Zobrazení dokumentu, nastavení okrajů stránky, nastavení velikosti papíru Tisk dokumentu	

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Dodatek č. 5

účinnost od 1.9.2022

A) Úprava učebního plánu pro 1. stupeň od školního roku 2022/2023
B) Změny v pojetí a rozvrstvení vzdělávacího obsahu ve vyučovacím předmětu Informatika

ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016
verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

A) Úprava učebního plánu pro 1. stupeň od školního roku 2022/2023

Učební plán ŠVP - I. stupeň – C (od 1. 9. 2022)

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty		1. stupeň						
			1.	2.	3.	4.	5.	1. - 5. ročník	
								naše dotace	minimální časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace		Český jazyk a literatura	9	9	9	7	7	42	33
		Cizí jazyk - anglický	N	1	3	3	3	10	9
Matematika a její aplikace		Matematika	4	5	5	5	4	23	20
Informační a komunikační technologie		Informatika				1	1	1	1
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	3			7	12
		Vlastivěda				2	2	4	
		Přírodověda				2	2	4	
Umění a kultura		Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	12
		Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
Člověk a zdraví		Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5
Průřezová témata		v jednotlivých předmětech a projektech							P
Disponibilní časová dotace	celkem	počet hodin v ročníku	2	4	4	4	2	16	16
	posílení minimální časové dotace vyučovacích předmětů	Český jazyk a literatura	xx	xx	xx	x	x		
		Cizí jazyk - anglický		x					
		Matematika		x	x	x			
		Prvouka			x				
		Vlastivěda				x			
		Přírodověda					x		
Celková povinná časová dotace									118
minimální počet hodin v ročníku			18	18	22	22	22	102	
maximální počet hodin v ročníku			22	22	26	26	26	122	
naše dotace			20	22	25	26	25	118	

B) Kapitola 5.3 Informatika

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.
Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.
Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

5.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.
V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.
Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.
Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika pomáhá žákovi orientovat se ve struktuře a činnosti počítače, poznat možnosti jeho využití, zacházet s počítačem a jeho přídavnými zařízeními uživatelským způsobem, pracovat s hotovými didaktickými programy, osvojit si základy práce s grafikou a databázemi a e-learningovým vzděláváním. Žáci se učí třídit informace, kriticky je posuzovat a aplikovat v praktickém životě v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Osvojují si základy elektronické komunikace a její zásady, včetně zásad etických a bezpečnostních. Svým vzdělávacím obsahem předmět úzce souvisí s průřezovým tématem *„Mediální výchova“*, které je zpracováno v ŠVP formou projektů (více viz kapitola č.3.4 *Začlenění průřezových témat*).
Informatika je povinný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně v 4. – 9. ročníku.
Žáci mají s dispozici tiskárnu, barevnou tiskárnu, scanner, digitální fotoaparát a zálohovací zařízení (flash disk, CD a DVD disk).

5.3.3 Hodnocení

Žáci jsou v předmětu Informatika hodnoceni na základě výsledků praktických úkolů v práci s počítačem, na základě toho, jak dovedou řešit zadané situace a také jestli dokáží aplikovat zvládnuté učivo. Učitel hodnotí žáka i na základě aktivity v hodině, přístupu k práci a soustavného pozorování během celého roku. Hodnocení zohledňuje subjektivní postup žáka vzhledem k jeho osobnostnímu maximu. Hodnocení má tedy komplexní charakter. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.3.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Informatika

UČITEL	**ŽÁK**
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami vyučovacího předmětu Informatika – vyučuje komplexně. • Podporuje zvyšování počítačové gramotnosti žáků • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy práce podporující zájem žáků o informační technologie, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k dodržování etických i bezpečnostních pravidel při používání informačních technologií. • Při zadávání prací a výběru témat má na zřeteli především praktičnost využití poznatků. • Vede žáky ke zdokonalování jejich schopností a dovedností v oblasti ICT. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Dbá na využívání mezipředmětových vztahů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své poznatky, myšlenky a nápady nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě, dle možností využívá ICT k prezentaci v periodikách, při zpracovávání projektů atd. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování. • Cítí odpovědnost za přístup k předmětu a za výsledky své práce, z chyb se poučí.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií, k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím. • Učíme žáky porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů (za účelem dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací). • Vedeme žáky k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů. • Učíme žáky k práci s chybou • Učíme žáky v praxi využívat korekci textu pomocí vnitřních nástrojů vhodného softwaru. • Jdeme příkladem-neustále se dalším vzděláváním seznamujeme s dalšími možnostmi využívání ICT.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickém u uvažování a k řešení	• Učíme žáky nebát se problémů; prakticky je vedeme k používání techniky v duchu myšlenky: „technika má sloužit nám, a ne my jí“. • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů.

problémů	• Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Vedeme žáky využívat při interakci s počítačem logické a algoritmické myšlení. • Vedeme k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. • V komunikaci pomocí informačních a komunikačních technologií se prioritně zaměřujeme na správné užívání českého (cizího jazyka) s ohledem na gramatiku a syntaxi. • Podporujeme formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa využíváním internetové sítě. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s rodiči a širší veřejností. Dodržujeme základní • typografická pravidla, dbáme na estetický vzhled výstupního materiálu.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Vedeme žáky k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu a v jiných médiích. • Minimalizujeme používání frontální metody výuky a podporujeme vzájemnou spolupráci žáků. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci svoji práci. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami učíme výhodám využívání informačních technologií. • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, tak aby se vzájemně žáci nevyrušovali při tvořivé práci. • Jdeme příkladem – vlastní zkušenosti žáků podporujeme a využíváme je při výuce žáků ostatních. Dovedeme se učit od zkušenějších žáků, kteří mají širší rozhled v oblasti ICT.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme záliby žáků v informacích, které mohou vést k sociálně patologickým jevům. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům. • Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. • Neustále monitorujeme chování žáků (především při práci s internetem), včas přijímáme účinná opatření. • Využíváme pomoci a zkušeností odborníků-výchovných poradců, PPP a uplatňujeme individuální přístup k žákům. • Rozumně a zodpovědně využíváme informačních zdrojů – s ohledem na jejich účinnost a vliv na osobnost jedince. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, zákony o duševním vlastnictví. Respektujeme osobnost žáka, jeho práva a záliby. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru při vyučování.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky využíváním výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru, ke zvýšení efektivnosti jejich • učební činnosti a k racionálnější organizaci jejich práce. • Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť. • Učíme žáky provádět základní údržbu hardwarového zařízení, vedeme je k šetrné práci s výpočetní technikou. • Jdeme příkladem – písemné informace určené ke zveřejnění vytváříme na počítači. Ve své učitelské profesi a v maximální míře využíváme možnosti, které nám poskytují dostupné informační a komunikační technologie.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.	• ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků • využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce • chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání • předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.3.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Informační a komunikační technologie dle RVP ZV

4. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-3-01 ***v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi***

I-5-3-02 ***pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-3-01p *v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky*

I-5-3-02p *pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data*

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-4-01 ***najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu***

I-5-4-02 ***propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí***

I-5-4-03 ***dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-4-01p *najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu*

I-5-4-03p *popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi*

Učivo v RVP:

- **systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- **práce se strukturovanými daty**: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu
- **hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- **bezpečnost**: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

5. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-1-01 ***uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat***

I-5-1-02 ***popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji***

I-5-1-03 ***vyčte informace z daného modelu***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-1-01p *uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat*

I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-2-01 ***sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů***

I-5-2-02	***popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení***
I-5-2-03	***v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy***
I-5-2-04	***ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-2-01p	*sestavuje symbolické zápisy postupů*
I-5-2-02p	*popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení*
I-5-2-03p	*rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů*

Učivo v RVP:

- **práce se strukturovanými daty**: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu
- **data, informace**: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka
- **řešení problému krokováním:** postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- **programování**: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

6. ročník
Výstupy z RVP pro celý ročník:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-1-01 ***získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat***

I-9-1-02 ***navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-1-01p *získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti*

I-9-1-02p *zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek*

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák

I-9-3-01 ***vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů***

I-9-3-04 ***sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-3-01p *popíše účel informačních systémů, které používá*

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

I-9-4-02 ***ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos***

I-9-4-03 ***vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky***

I-9-4-04	***poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače***
I-9-4-05	***dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-4-02p	*ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*
I-9-4-03p	*pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí*
I-9-4-04p	*rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu*
I-9-4-05	*dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat*

Učivo v RVP:

- **data, informace**: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat
- **kódování a přenos dat**: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
- **hardware a software**: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka
- **počítačové sítě**: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
- **řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- **bezpečnost**: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat

7. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-1-03 ***vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní***

I-9-1-04 ***zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-1-03p *popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění*

I-9-1-04p *stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení*

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-2-01 ***po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen***

I-9-2-03 ***vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému***

I-9-2-05 ***v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné***

I-9-2-06 ***ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-2-01p *po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*

I-9-2-03p *navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setka*

Učivo v RVP:

- **algoritmizace**: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- **kontrola**: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu**: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
- **modelování**: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy

8. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-2-01	***po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen***
I-9-2-03	***vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému***
I-9-2-05	***v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné***
I-9-2-06	***ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-2-01p	*po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*
I-9-2-03p	navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák

I-9-3-02 ***nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat***

I-9-3-03 ***vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-3-02p *nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce*

I-9-3-03p *na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat*

Učivo v RVP:

- **algoritmizace**: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- **kontrola**: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu**: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
- **návrh a tvorba evidence dat**: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel
- **hromadné zpracování dat**: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí

9. ročník

Výstupy z RVP pro celý ročník:

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-2-02 ***rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení***

I-9-2-03	***vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému***
I-9-2-05	***v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné***
I-9-2-06	***ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-2-02p	*rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení*
I-9-2-03p	navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

I-9-4-01	***popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě***
I-9-4-02	***ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos***
I-9-4-03	***vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky***
I-9-4-04	***poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače***
I-9-4-05	***dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení***

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-4-01p	*rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému*
I-9-4-02p	*ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*
I-9-4-03p	*pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí*
I-9-4-04p	*rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu*
I-9-4-05	*dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat*

Učivo v RVP:

- **algoritmizace**: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- **kontrola**: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu**: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
- **hardware a software**: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka
- **počítačové sítě**: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
- **řešení technických problémů**: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- **bezpečnost**: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat
- **digitální identita**: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

5.3.6 Vzdělávací obsah předmětu Informatika
4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením • uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuk Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení	**Využitelné zdroje** metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs) Jednoduché ovládání počítače (http://home.pf.jcu.cz/jop/)

INFORMAČNÍ SYSTÉMY • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu Systém, struktura, prvky, vztahy	**Využitelné zdroje** Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly)

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text • zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text • zakóduje a dekóduje jednoduchý	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model	**Využitelné zdroje** metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs)

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy		
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt	**Využitelné zdroje:** **učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy** (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly)

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	**Využitelné zdroje** metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly)
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	**Využitelné zdroje** Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly) metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly)

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
• pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva		
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • nainstaluje a odinstaluje aplikaci • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	**Využitelné zdroje** metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly)
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému	Vytvoření programu Opakování Podprogramy Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi	**Využitelné zdroje** učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly)

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
• vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní		

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • diskutuje různé programy pro řešení problému • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné	**Využitelné zdroje** učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly)
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet,	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce	**Využitelné zdroje** tabulkový procesor, nejlépe s volnou licencí učebnice pro práci se vzorci v tabulkách a grafy učebnice tabulkového procesoru pro práci s daty

Konkretizované výstupy (žák)	**Konkretizované učivo**	**Další nabídky a návrhy**
když) • řeší problémy výpočtem s daty • připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Zpracování výstupů z velkých souborů dat	A: Online přípravna souborů dat http://simandl.asp2.cz/Online.aspx

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myší, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	**Využitelné zdroje** učebnice Programování ve Scratch II – projekty pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-ii-projekty-pro-2-stupen-zakladni-skoly)
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	**Hardware a software** • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **Sítě** • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud	

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
• popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	• Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování) **Bezpečnost** • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat **Digitální identita** • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Dodatek č. 7

č. j. ZŠBH/904/2025, ze dne 27.8.2025
účinnost od 1.9.2025

ke Školnímu vzdělávacímu programu
pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016
verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Anglický jazyk jako povinný vyučovací předmět od 1. ročníku

Od školního roku 2025/2026 se mění kapitola 5.1.5 - status původně nepovinného předmětu *Anglický jazyk* v 1. ročníku přechází na povinný vyučovací předmět. Vzdělávací obsah zůstává oproti původnímu znění bez zásadních změn a je v souladu s dosud platnou verzí ŠVP ZV Bedříšek.

5.1.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk) je zařazen jako povinný předmět v rámci oboru *Cizí jazyk*. Jde o předmět, který si klade za cíl probudit v žácích prvotní, základní motivaci k učení cizího jazyka a rozvíjet obecné jazykové předpoklady a jazykový cit. Významným faktorem je skutečnost, že se žáci seznamují s cizím jazykem pozitivní, nenásilnou, hravou, zábavnou, atraktivní až intuitivní formou. Předmět motivačně formuje budoucí postoj žáka k učení obecně a k učení se cizímu jazyku tak, aby žák do budoucna vnímal výuku anglického jazyka (a jazyků celkově, včetně jazyka mateřského) jako výzvu a příležitost pro růst a obohacení vlastní osobnosti v oblasti jazykové gramotnosti s perspektivou budoucího uplatnění v moderní společnosti.

5.1.5.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žákům je povinný vyučovací předmět *Anglický jazyk* nabízen v 1. ročníku v jednohodinové týdenní dotaci. Cílem výuky je podnítit v žákovi zájem o jazyk jako nástroj komunikace a o vytváření pozitivního vztahu k němu. Žáci se učí jednoduše a přirozeně – s návazností na mateřský jazyk, se zařazováním audiovizuálních metod, které v počáteční fázi podporují vnímání rytmu jazyka, přízvuku, nenásilně je postupně do výuky začleňována základní slovní zásoba a pokyny. Koncepce výuky vychází ze smyslového pojetí a směřuje k prvotnímu seznámení s jazykem, nemá (vzhledem k věku a duševnímu vývoji dětí) jakékoliv ambice poskytovat žákům teoretický vhled do gramatiky. Výuka probíhá v jazykové učebně nebo kmenové učebně. Učebny poskytují podnětné a účelné zázemí – jsou vybaveny potřebnou audiovizuální a digitální technikou, pomůckami a materiály.

5.1.5.3 Hodnocení

Učitel sleduje především aktivitu a zapojení do výukových činností. Žák je hodnocen především dle své snahy.

5.1.5.4 Výchovné a vzdělávací strategie nepovinného vyučovacího předmětu Anglický jazyk (NP)

UČITEL • Podněcuje a podporuje celkovou motivaci k učení, vychází z dětské přirozenosti poznávat svět kolem sebe. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí vhodné metody a formy práce podporující zájem žáků cizí jazyk a o učení celkově, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků • Vede žáky k rozvíjení jejich vyjadřovacích schopností a dovedností.	**ŽÁK** • Aktivně přistupuje ke všem činnostem ve vyučovací hodině.

Uvedené klíčové kompetence jsou u žáka rozvíjeny s výhledem do budoucnosti.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v anglickém jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Podporujeme integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky „nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně • patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání vyučovaného cizího jazyka. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky

5.1.5.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

1. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Řečové dovednosti Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně a neverbálně.	Greetings Number 1-10 Colours Animals School time Clothes My body	Využití online zdrojů k vizuální a auditivní opoře
Žák zopakuje a použije slova a slovní spojení přiměřeného rozsahu a obsahu, se kterými se v průběhu výuky setkal.		

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Dodatek č. 8

č. j. ZŠBH/904/2025, ze dne 31.8.2026
účinnost od 1.9.2026

ke Školnímu vzdělávacímu programu
pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016
verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Úprava kapitoly Další cizí jazyk – vyučovací předmět Španělský jazyk

5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK - Aktualizace a doplnění kapitoly

- **Španělský jazyk jako Další cizí jazyk**

Ve vzdělávací oblasti *Další cizí jazyk* se v průběhu několika málo let odehrály či odehrají dílčí úpravy v souladu s tím, jak se vyvíjí okolní svět kolem nás. Klesající zájem o volbu vyučovacího předmětu ***Ruský jazyk*** nelze z dlouhodobého hlediska nevnímat. **Proto od školního roku 2026/2027 začínáme s nabídkou vyučovacího předmětu *Španělský jazyk*, opět v režimu povinně volitelného předmětu (žáci volí mezi NJ/ŠJ). Protože zařazení ŠJ je ve školním roce 2026/2027 novou záležitostí a v témže školním roce proběhne komplexní přeměna ŠVP ZV dle požadavků aktualizovaného RVP ZV („velké reformy"), uvádíme strukturu konkretizovaných výstupů a učiva ŠJ v duchu původní koncepce ŠVP ZV a v této konkretizované rovině pro 7. ročník.**

Výhled, co bude ještě potřeba v této kapitole v nejbližším období doplnit:

- **ČJ jako Druhý jazyk pro žáky s OMJ-aktualizace 2027/2028**

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je dle aktuálních okolností možné doplnit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk, nebo realizací Češtiny jako druhého jazyka. Pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (lze využít materiály Kurikulum češtiny jako druhého jazyka, Čeština jako cizí/druhý jazyk) s cílem vylepšit aktivní i pasivní znalost jazyka, v němž se žák vzdělává a v němž na našem území získává nové sociální vazby.

5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK – ŠPANĚLSKÝ JAZYK

5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Španělský jazyk je povinný předmět v rámci oboru *Další cizí jazyk*. Výuka cizích jazyků patří ve vzdělávání mezi priority i s ohledem na globalizující se společnost a příležitosti současného světa. Postupné osvojování jazyka pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a i do budoucna vytváří případné podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Atraktivita španělštiny vyplývá i z jejího postavení jako jednoho z nejrozšířenějších světových jazyků. Je vnímána jako jazyk libozvučný, s poměrně příznivě osvojitelnou strukturou.

5.1.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S povinným vyučovacím předmětem *Španělský jazyk* žáci začínají v 7. ročníku a pokračují až do 9. ročníku ve dvouhodinové týdenní dotaci. Výuka směřuje k „praktickým dovednostem". Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností, volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka dalšího cizího jazyka v základní škole směřuje více než k všeobecnému ovládání tohoto cizího jazyka k jeho praktickému používání *jako komunikačního prostředku* a zvláště v tomto ohledu se nabízí sepětí výuky Německého jazyka s využíváním ICT.
Ve výuce tohoto dalšího cizího jazyka jde především o praktické využití jazykových schopností a dovedností. Cílem výuky je i probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k němu. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Výklad prvků gramatického systému je přizpůsoben schopnostem a věků žáků, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku.

V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování, žáci dále prohlubují své znalosti a dovednosti v příležitostných projektech. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Lze také případně do budoucna podporovat další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s německy hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty.

V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování, žáci dále prohlubují své znalosti a dovednosti v projektech. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Lze také případně do budoucna podporovat další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů se španělsky hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty.

Výuka předmětu *Španělskýjazyk* se na 2. stupni nejčastěji realizuje v jazykové učebně, která je uzpůsobena vyučování jazyků v menších mezitřídních skupinách v rámci jednoho ročníku. Učebna poskytuje podnětné a účelné zázemí – je vybavena potřebnou audiovizuální technikou, pomůckami a materiály (slovníky, příručky, nástěnné přehledy a mapy).

5.1.3.3 Hodnocení

Učitel sleduje především schopnost na dané úrovni komunikovat a reagovat v jednoduchých životních situacích. Dále jsou zohledněny i výsledky písemných prací žáků, které jsou však tvořeny převážně hravou formou, vyhodnocují se projekty a jiné písemné dokumenty. Žák je hodnocen především na základě postupu vůči své osobě – vzhledem k jeho předpokládanému osobnímu maximu, významná část hodnocení se odvíjí od jeho přístupu k práci, úrovně zapojení se do činností a snahy. Hodnocení má tedy komplexní charakter. Žáci se SVP jsou hodnoceni v souladu s platnými doporučeními školního poradenského pracoviště či školského poradenského zařízení.

5.1.3.4 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Španělský jazyk

UČITEL	**ŽÁK**
• Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jednotlivými složkami cizího jazyka – vyučuje komplexně. • Podporuje zvyšování všeobecné jazykové gramotnosti žáků. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků. • Volí metody a formy (prezentace, výpočetní technika, poster, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků cizí jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání jazykových příruček. • Při zadávání písemných prací a výběru témat přihlíží k zájmům a možnostem žáků a má na zřeteli především praktičnost využití jazyka. • Nepřeceňuje význam gramatiky, volí jevy základní a vždy tak, aby měly pro žáka význam v praktickém využití jazyka. • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů.	• Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory nejen v ústní, ale i v písemné (počítačové) podobě, dle možností např. ve školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v německém jazyce rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • Jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	• Podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Podporujeme integrované používání cizího jazyka a výpočetní techniky. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Učíme žáky „nonverbální komunikaci“. • Jdeme příkladem sami otevřeně, komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. • Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat,	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.

pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	• Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Nedělíme sbor na první a druhý stupeň. • Upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky - jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, - jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích	• Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně • patologickým jevům. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. • Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. • Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.

KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání	• Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání). • Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání vyučovaného cizího jazyka. • Jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku …). • Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svůj vyučovací předmět, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností doma i v zahraničí.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	• **Proces vzdělávání vedeme tak, aby na jeho konci žák:** • Ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíval je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodoval, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Získával, vyhledával, kriticky posuzoval, spravoval a sdílel data, informace a digitální obsah, k tomu volil postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků • Využíval digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce Chápal význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamoval se s novými technologiemi, kriticky hodnotil jejich přínosy a reflektoval rizika jejich využívání • Předcházel situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal etick

5.1.3.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk dle RVP ZV:

7. – 9. ročník

Výstupy z RVP:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

7. ročník

Učivo v RVP:

- **zvuková a grafická podoba jazyka** - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, nákupy, kalendářní rok (dny v týdnu, hodiny), reálie německy mluvících zemí
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **mluvnice -** základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov – věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), časování sloves

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Další nabídky a návrhy
Seznámí se s cizím jazykem, jeho zvukovou podobou. Reaguje na jednoduché pokyny.	**Audioorální kurz –** abeceda, čísla, pozdravy, představování	Lekce 1-5
Rozumí krátkým, velmi jednoduchým otázkám, pokynům a výrokům pronášeným pomalu, zřetelně a opakovaně a doprovázeným vizuálními prvky nebo gesty. Vyslovuje a čte nahlas jednoduchý text.	**Rodina** – vlastnosti, povolání, zvířata	Lekce 6-10
Mluví o sobě a blízkých tématech v krátkých větách a sděluje základní osobní informace. Napíše jednoduchý text na téma.	**Domov a škola** – předložky, barvy, školní místnosti a předměty, bydlení	Lekce 11-15

Komunikuje jednoduchým způsobem pomocí základních vzorových výrazů pro každodenní situace, včetně jednoduchých otázek a odpovědí.	**Jídlo a čas** - potraviny, jídelní lístek, hodiny, denní režim	Lekce 16-20

Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk

Dodatek č. 9

č. j. ZŠBH/904/2025, ze dne 31.8.2026
účinnost od 1.9.2026

ke Školnímu vzdělávacímu programu
pro základní vzdělávání

Bedříšek

č. j. ZŠBH/551/2016, ze dne 25. 8. 2016
verze 2016/2017, účinnost od 1. 9. 2016

Minimální doporučená úroveň (MDÚ) - přehled

Minimální doporučená úroveň (MDÚ) – tzv. „minimální výstupy“

MDÚ slouží jako vodítko pro úpravu očekávaných výstupů v individuálním vzdělávacím plánu (IVP) u žáků s lehkým mentálním postižením (LMP) v rámci podpůrných opatření.

- Využívají se na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ)
- MDÚ se zabývá kapitola 3.2 RVP ZV
- Představuje upravenou úroveň očekávaných výsledků učení
- Lze je využít pouze u těch vzdělávacích oborů, do nichž mají speciální vzdělávací potřeby žáka největší dopad
- Formulace MDÚ jsou vždy na vyšší úrovni než OVU stanovené pro obor vzdělání základní škola speciální

Upravená MDÚ bude součástí ŠVP v úpravě platné od 1.9.2027, nyní se s výstupy aktivně seznamujeme a postupně s nimi pracujeme v rámci práce s žáky s přiznaným stupněm podpory (PO 3):

Minimální doporučená úroveň

- # ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
1. stupeň KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa
ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých
slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

LITERÁRNÍ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení
podle daných otázek
ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

- ## CIZÍ JAZYK – Anglický jazyk

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
1. stupeň Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje
CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk
CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal
(zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák - je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

- ## MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
1. stupeň ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE
Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
M-3-1-02p zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat
M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla
M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY
Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole,

vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných

opatření:

žák

M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu

M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit

M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

M-3-3-02p používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky

M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

- ## INFORMATIKA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
1. stupeň ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ICT-5-1-01p ovládá základní obsluhu počítače
ICT-5-1-02p dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ICT-5-3-01p pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu

- ## ČLOVĚK A JEHO SVĚT
- ## PRVOUKA, PŘÍRODOVĚDA, VLASTIVĚDA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
1. stupeň MÍSTO, KDE ŽIJEME
Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy
ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy JS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák
ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností
ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY
Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu

prostředí pomáhají a které ho poškozují
ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

- **UMĚNÍ A KULTURA**
- **HUDEBNÍ VÝCHOVA**

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
1. stupeň Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou
HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní a frázování

- ## VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
1. stupeň Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích
tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích
činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj
tvůrčí záměr
VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty,
rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast),

uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

- **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
1. stupeň Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

- **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**
- **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
1. stupeň PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM
Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI
Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ
Očekávané výstupy – 1. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování
Očekávané výstupy – 2. období
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák
ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
uplatňuje zásady správné výživy